

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

2018

Regionální statistiky

Brno, 30. 8. 2019

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Brně

Ředitel odboru: Kateřina Sendlerová

Kontaktní osoba: Karel Adam, e-mail: karel.adam@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservis hk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

I

Obsah

Úvod.....	4
Shrnutí hlavních poznatků	5
1. Demografický vývoj.....	9
2. Sociální vývoj.....	22
3. Ekonomický vývoj	47
4. Životní prostředí.....	67
Tabulková příloha.....	75
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj.....	76
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj	77
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj	78
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí	79
Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Jihomoravského kraje v letech 2001–2018	80
Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – demografický vývoj	82
Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – sociální vývoj	83
Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – ekonomický vývoj.....	86
Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – životní prostředí	88
Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Jihomoravského kraje.....	89
Zkratky krajů a okresů.....	92

Úvod

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Jihomoravského kraje v roce 2018, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2013). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné.

V textu posuzujeme vývoj na území kraje, popř. i vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky. Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2018. Proto můžeme v některých oblastech (především makroekonomika a některé sociální statistiky) zpracovat hodnocení pouze do roku 2017, v dalších oblastech jsou údaje za rok 2018 zatím pouze předběžné a budou se postupně zpřesňovat.

Obdobné analytické materiály jsou zpracovány i v některých dalších krajích České republiky. Tabulková část obsahuje i srovnání vybraných ukazatelů 4 oblastí, je tak usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Zařazen je rovněž dlouhodobý krajský pohled na vývoj vybraných ukazatelů po roce 2000, tedy od vzniku krajů jako územně samosprávných celků. Tabulková příloha analýzy může obsahovat pouze omezený počet statistických ukazatelů. Širší rozsah informací v podrobnějším územním členění můžete najít ve veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz> nebo můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetové adrese www.brno.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji poskytuje Statistická ročenka Jihomoravského kraje pravidelně vydávaná v průběhu měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí Statistický bulletin Jihomoravského kraje, který vždy vychází 95. den po skončení příslušného čtvrtletí.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 20. 8. 2019. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Hodnotové údaje jsou uvedeny v běžných cenách, pokud není uvedeno jinak.

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- Sídelní strukturu Jihomoravského kraje tvoří 50 měst, 39 městysů, 583 obcí a 1 vojenský újezd. Správní rozdělení 673 obcí tvoří 7 okresů, resp. 21 správních obvodů obcí s rozšířenou působností.
- K 31. 12. 2018 v kraji žilo celkem 1 187 667 obyvatel, za rok se počet obyvatel zvýšil o 4 460 osob, nejvíce obyvatel přibýlo v okrese Brno-venkov, pokles počtu obyvatel byl zaznamenán pouze v okrese Hodonín.
- Dvanáctým rokem v řadě se v kraji na celkovém přírůstku obyvatel kladně podílel přirozený přírůstek (narodilo se o 1 052 osob více, než zemřelo), vyšší měrou se ale na přírůstku počtu obyvatel podílelo stěhování – do kraje se přistěhovalo o 3 408 osob více, než se z kraje vystěhovalo. Migrační přírůstek obyvatel v kraji trvá nepřetržitě od roku 2003.
- Téměř třetina obyvatel kraje žila v krajském městě (32,1 %), podíl městského obyvatelstva tvořil 61,7 % z obyvatel kraje; v nejmenších obcích žilo pouze 1,1 % obyvatel kraje.
- Počet cizinců v roce 2018 dosáhl prozatímního maxima, a to 50,4 tisíc osob (meziroční nárůst o 3,8 tisíc), podíl na obyvatelstvu kraje vzrostl o 0,3 bodu na 4,2 %; podle státní příslušnosti bylo nejvíce osob ze Slovenska (12,9 tisíc).
- V roce 2018 bylo v kraji uzavřeno 6 156 sňatků, což bylo o 116 více než v roce 2017 a zároveň nejvyšší počet od roku 2007, v němž bylo uzavřeno 6 287 sňatků. Úroveň sňatečnosti ale byla mezi kraji až 7. nejvyšší. Rozvedeno bylo 2 684 manželství (59 % manželství s nezletilými dětmi), počet rozvodů se meziročně sice snížil, ale míra rozvodovosti byla mezi kraji 6. nejvyšší.
- V roce 2018 se v kraji živě narodilo 13 594 dětí, proti roku 2017 to bylo o 85 dětí více, zároveň jde o nejvyšší počet živě narozených v novodobé historii kraje. Podíl narozených mimo manželství dosáhl 43,8 % a byl dosud nejvyšší. Počet narozených dětí bez uvedeného otce meziročně poklesl o 41 dětí na 888 a byl v posledních 6 letech nejnižší.
- V kraji v roce 2018 zemřelo 12 542 osob, což bylo o 267 osob více než v předcházejícím roce. Stejně jako u počtu narozených i počet zemřelých byl nejvyšší od roku 2000. Míra úmrtnosti ale byla mezi kraji 5. nejnižší a pod republikovým průměrem.
- Na konci roku 2018 bylo 15,9 % obyvatel kraje ve věku do 14 let a 19,7 % obyvatel ve věku 65 a více let. Podíl obyvatel v seniorském věku se každoročně zvyšuje, od roku 2009 roste i podíl dětské složky.
- Naděje dožití (střední délka života) vzrostla od průměru let 2001 a 2002 u mužů o 3,7 let na 76,3 roku a u žen o 3,4 let na 82,7 roku. Zvyšuje se i naděje dožití „seniorů“ – muž, který žije v kraji a v roce 2018 dovršil 65 let, má pravděpodobně před sebou ještě 16 let života, šedesátipětiletá žena 20 let, v obou případech je to zvýšení o více než 2 roky.

Sociální vývoj

- pracovní sílu v Jihomoravském kraji v roce 2018 tvořilo 599 tisíc osob (583 tisíc zaměstnaných a 16 tisíc nezaměstnaných), meziročně se objem pracovní síly zvýšil o 1,1 tisíc osob (počet zaměstnaných vzrostl o 5,3 tisíc osob a počet nezaměstnaných poklesl o 4,2 tisíc osob).
- Míra ekonomické aktivity (EA) podle výsledků VŠPS činila 60,1 % a meziročně vzrostla o 0,1 bodu. Je však třeba uvést, že míra EA byla v kraji nejvyšší v roce 2016, a to 60,4 %. Zatímco míra EA mužů v roce 2018 proti roku 2017 vzrostla o 0,7 procentního bodu na 68,5 %, u žen tento ukazatel poklesl o 0,6 bodu na 52,1 %, Ovšem míra EA žen v roce 2017 dosáhla nejvyšší hodnoty v novodobé historii Jihomoravského kraje.

- Vzdělanost zaměstnaných se zvyšuje, podíl vysokoškoláků mezi zaměstnanými dosáhl 29,1 %, za 10 let vzrostl o 7,7 bodu a mezi kraji byl 2. nejvyšší.
- Podle údajů Ministerstva práce a sociálních věcí ČR bylo ke konci roku 2018 na úřadech práce v kraji evidováno 32 042 uchazečů o zaměstnání, z tohoto počtu bylo 16 479 žen (51,4 %). Proti konci roku 2017 se počet nezaměstnaných snížil o 5 248. V členění podle věku bylo mezi nezaměstnanými nejvíce osob ve věku 55 až 59 let. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (více než rok) byl na konci roku 2018 mezi kraji 3. nejvyšší.
- Úřady práce nabízely ke konci prosince 2018 celkem 24 014 míst, což bylo o 7 188 míst víc než na konci roku 2017. Zvýšení počtu volných míst a snížení počtu uchazečů o zaměstnání znamenalo pokles počtu uchazečů připadajících na 1 volné místo. Ke konci roku 2017 připadlo na 1 místo 2,2 uchazečů, ke konci roku 2018 to bylo 1,3 uchazečů (4. nejvyšší počet mezi kraji).
- Hodnota čistého disponibilního důchodu domácností dosáhla v roce 2017 v Jihomoravském kraji 270,0 mld. Kč běžných cen, což v přepočtu na jednoho obyvatele představovalo částku 228,7 tisíc Kč (4. nejvyšší hodnota mezi kraji).
- Podle výsledků šetření životních podmínek domácností průměrný čistý roční příjem domácnosti meziročně vzrostl z 175,6 tisíc Kč na osobu v roce 2016 na 182,6 tisíc Kč v roce 2017 (průměrný čistý měsíční příjem na osobu se zvýšil z 14 635 Kč na 15 218 Kč). Reálný růst příjmů v kraji tak dosáhl 1,4 %. Podíl osob či domácností, které trpí určitým materiálním nedostatkem, tzn., že si nemohou dovolit některé věci, služby či požitky, meziročně v kraji poklesl, a to až na nejmenší hodnoty posledních let.
- Výsledky strukturálního šetření o mzdách ukázaly, že průměrná hrubá měsíční mzda v kraji činila 32 639 Kč, vrostla o 2 328 Kč a byla mezi kraji 4. nejvyšší. Medián mezd, což je mzda uprostřed mzdového rozdělení, dosáhl částky 28 728 Kč a byl mezi kraji 5. nejvyšší.
- Ve školním roce 2018/2019 se počet dětí ve školkách a počet žáků základních škol za 10 let zvýšil v součtu o 24,9 tisíc. Opačná situace byla na středních školách, kde se počet studentů za 10 let snížil o 15,4 tisíc. Snížil se i počet vysokoškoláků – studujících v kraji i s trvalým bydlištěm v kraji.
- V roce 2018 bylo v kraji evidováno 503,1 tisíc nemocensky pojištěných osob, v pracovní neschopnosti strávily 8,11 mil. dnů. Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti se zvýšilo na 4,418 %, přes každoroční nárůst je krajská hodnota procenta v porovnání s ostatními kraji 2. nejvyšší.
- Na dávkách nemocenského pojištění byla vyplacena částka 3,71 mld. Kč (meziročně o 598 mil. Kč více), téměř 65 % částky připadlo na nemocenské pojištění.
- V domovech pro seniory, v domovech se zvláštním režimem a v domovech pro osoby se zdravotním postižením bylo na konci roku 2018 k dispozici 7 131 míst. Proti roku 2009 se kapacita zvýšila o 637 míst. Nadále zůstávají tisíce neuspokojených žádostí. Mezikrajské srovnání v roce 2018 Jihomoravskému kraji přináší nelichotivé prvenství v počtu neuspokojených žádostí o umístění do domova se zvláštním režimem, resp. 4. místo v pořadí v počtu neuspokojených žádostí o umístění do domova pro seniory.
- Průměrný starobní důchod (bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem) v kraji na konci roku 2018 činil 12 279 Kč, pobíralo ho 200,4 tisíc osob (meziročně o 1,3 tisíc více).
- V roce 2018 bylo registrováno 19,6 tisíc trestných činů, meziročně počet trestných činů poklesl o 524, tj. o 2,6 %. Pětinu registrovaných trestných činů spáchaly opakovaně trestané osoby.
- Na silnicích Jihomoravského kraje došlo v roce 2018 k 7 689 dopravním nehodám (o 102 více než v roce 2017), o život při nich přišlo 49 osob (o 10 méně), 326 osob bylo těžce (o 86 více) a 2 776 osob lehce zraněno (o 114 více), hmotná škoda dosáhla částky téměř 495 mil. Kč (o 22 mil. Kč více).

- V roce 2018 bylo na území Jihomoravského kraje likvidováno 1 844 požárů, bylo při nich zraněno 143 osob a 8 osob při nich přišlo o život. Přímá škoda způsobená požáry dosáhla částky 231 mil. Kč, zásahem však byly uchráněné hodnoty ve výši 0,93 mld. Kč.

Ekonomický vývoj

- Z pohledu vývoje makroekonomických ukazatelů byly v Jihomoravském kraji významné roky 2008 až 2011. Rok 2008 byl ještě rokem růstovým a předkrizovým, rok 2009 byl rokem propadu, v roce 2010 se příznivý vývoj regionálních makroekonomických ukazatelů obnovil a v roce 2011 bylo dosaženo předkrizové úrovně.
- Objem regionálního hrubého hospodářského produktu (HDP) se v roce 2017 zvýšil o 1,8 % (růst ve srovnatelných cenách), což sice byl mezi kraji 2. nejmenší přírůstek, ale pouze v Jihomoravském kraji došlo ke zvýšení HDP v 8 letech v řadě.
- Ve skladbě hrubé přidané hodnoty (HPH) podle sektorů z dlouhodobého hlediska dochází ke zvyšování podílu sektoru služeb na úkor snižování podílu zemědělství a průmyslu.
- Saldo hospodaření místních rozpočtů po 8 letech kladného hospodaření skončilo v „mínusu“ 69 mil. Kč. Příjmy místních rozpočtů v roce 2018 dosáhly 57,4 mld. Kč a výdaje 57,5 mld. Kč. Příjmy meziročně vzrostly o 6,1 mld. Kč a výdaje o 9,2 mld. Kč.
- Jihomoravský kraj si udržuje významné postavení v oblasti výzkumu a vývoje. Vynaložená částka v roce 2017 dosáhla 15,5 mld. Kč, meziročně vzrostla o 0,5 mld. Kč, po Praze ale byla 2. nejvyšší a činila více než 17 % republikového celku. Polovina výdajů na výzkum a vývoj je financována z podnikatelských zdrojů, zároveň do podnikatelského sektoru směřují tři pětiny těchto výdajů.
- V registru ekonomických subjektů v kraji bylo 232,9 tisíc fyzických osob (z toho 208,2 tisíc živnostníků) a 86,7 tisíc právnických osob. Meziročně se počet živnostníků zvýšil o 1,5 tisíc.
- Sklizeň obilovin byla v roce 2017 o třetinu nižší než v roce 2016. Ani rok 2018 nebyl pro jihomoravské zemědělce v této oblasti příliš úspěšný. Objem 970,5 tisíc tun byl meziročně jen o 1,1 % vyšší. Sklízňové plochy 194 tisíc hektarů byly s rokem 2017 shodné, hektarový výnos 5,01 tun/ha vzrostl o 1,1 % a byl mezi kraji nejnižší. Dařilo se ale luskovinám a vinné révě. V živočišné výrobě snížení chovu drůbeže, mírný nárůst stavu skotu a prasat doprovázel pokles produkce jatečného skotu a jatečné drůbeže a nárůst produkce jatečných prasat., zvýšila se produkce mléka a produkce vajec.
- V Jihomoravském kraji bylo v roce 2018 vytěženo rekordní množství dřeva, objem 2,4 mil. m³ dřeva bez kůry bylo proti roku 2009 více než dvojnásobný. 90 % těžby dřeva ale připadlo na nahodilou těžbu. V roce 2018 bylo zpracováno 877 tisíc m³ dřeva z důvodu živelných příčin a 1 131 tisíc m³ dřeva kvůli hmyzovým kalamitám.
- Tržby průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci v kraji proti roku 2017 vzrostly o 10 % na 270 mld. Kč. Růst tržeb byl zaznamenán již pátý rok po sobě po předchozím dvouletém poklesu.
- O desetinu vzrostla také základní stavební výroba ve stavebních podnicích s 50 a více zaměstnanci. Výroba dosáhla hodnoty 18,3 mld. Kč při meziročním poklesu počtu zaměstnanců o 4 %.
- Počet vydaných stavebních povolení v Jihomoravském kraji se v roce 2018 poprvé ocitl pod hranicí 9 tisíc. Celkem 8 649 vydaných stavebních povolení byl počet meziročně o 978 nižší a zároveň nejnižší počet v novodobé historii kraje.
- V roce 2018 bylo v kraji dokončeno 4 447 bytů (o 211 bytů více než v roce 2017). Tento počet byl 3. nejvyšší mezi kraji a tvořil 13,1 % celku ČR.

- V ubytovacích zařízeních na území Jihomoravského kraje se v roce 2018 ubytovalo 2,0 milionu hostů, z tohoto počtu bylo 687 tisíc hostů ze zahraničí. Proti roku 2017 se počet hostů zvýšil o 154 tisíc.

Životní prostředí

- V kraji bylo na konci roku 2018 celkem 423,3 tisíc ha zemědělské půdy, z toho 349,8 tisíc ha byla půda orná. Výměra orné půdy se proti roku 2010 v kraji snížila o 4,4 tisíc ha. Stupeň zornění (podíl orné půdy ze zemědělské) činil 82,6 % a byl mezi kraji nejvyšší.
- Plocha ekologicky stabilních prvků (sady, zahrady, vinice a trvalé travní porosty, z nezemědělské půdy lesní pozemky a vodní plochy) se prakticky nezměnila – v roce 2010 v součtu tvořily plochu 290,3 tisíc ha a v roce 2018 290,8 tisíc ha.
- V hospodářském roce 2017/2018 bylo v zemědělství spotřebováno 45 tisíc tun průmyslových hnojiv, což v přepočtu představovalo 144 kg na hektar obhospodařované půdy. V porovnání s rokem 2010 byla přepočtená hodnota spotřeby hnojiv o třetinu vyšší. K životnímu prostředí šetrnou alternativou je ekologické zemědělství, které je založeno na hospodaření bez používání chemických přípravků. Geografické podmínky v kraji jsou ale vhodné především pro konvenční zemědělství, ekologicky obhospodařovaná půda tak v kraji tvoří jen necelých 5 % z výměry zemědělské půdy.
- V kraji bylo v roce 2018 vyrobeno 64,2 mil. m³ fakturované pitné vody, v tomto množství bylo 38,2 mil. m³ vody fakturováno domácnostem (meziroční nárůst o 0,8 %, resp. o 0,2 %). Specifická spotřeba vody na osobu a den ve výši 92,9 litrů zůstala již 3. rok na stejné úrovni, přesto byla mezi kraji 2. nejvyšší.
- Cena vody i cena stočného v roce 2018 v kraji dosáhla shodně částky 34,50 Kč, meziročně vzrostla o 0,90 Kč, resp. 1,00 Kč.
- Hodnoty měrných emisních ukazatelů v dlouhodobém pohledu pozvolna klesají, měrné emise oxidu siřičitého byly v roce 2017 nejnižší mezi kraji; velkou měrou se na produkci emisí podílí mobilní zdroje znečišťování. Nejméně znečištěné ovzduší v kraji je na Břeclavsku.
- Podniky se sídlem v kraji v roce 2017 vyprodukovaly 2,9 mil. tun podnikového odpadu, meziročně to bylo jen o 3 % více. Nárůst a nejvyšší hodnota ale byla zaznamenána v roce 2017 u produkce komunálního odpadu. Populaci v kraji bylo vyprodukováno celkem 374,1 tis. tun komunálního odpadu (meziročně o 10 tisíc tun více), na obyvatele kraje připadlo 317 kg komunálního odpadu.
- Na ochranu životního prostředí na území kraje byla v roce 2017 vydána částka 1,9 mld. Kč. V posledních 10 letech to byla 2. nejnižší hodnota (po roce 2011). Zároveň představovala jen necelou třetinu maxima zaznamenaného v roce 2015, kdy investice na ochranu životního prostředí v kraji dosáhly 6,2 mld. Kč.

1. Demografický vývoj

Územní změny, sídelní struktura

Sídelní struktura Jihomoravského kraje je stálá, je zde 673 obcí.

Jihomoravský kraj se rozlohou i počtem obyvatel řadí na čtvrté místo mezi 14 kraji České republiky. Sídelní struktura je od roku 2006 stálá a tvoří ji 673 obcí. K 31. 12. 2018 v kraji bylo 50 měst, 39 městysů, 583 obcí a 1 vojenský újezd (k 27. 8. 2018 se městem stala Veverská Bítýška v okrese Brno-venkov). Podle správního členění je kraj tvořen 7 okresy, resp. 21 správními obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP), resp. 34 správními obvody obcí s pověřeným obecním úřadem.

V roce 2016 se rozloha kraje změnou hranic vojenského újezdu Březina snížila o 722 hektarů.

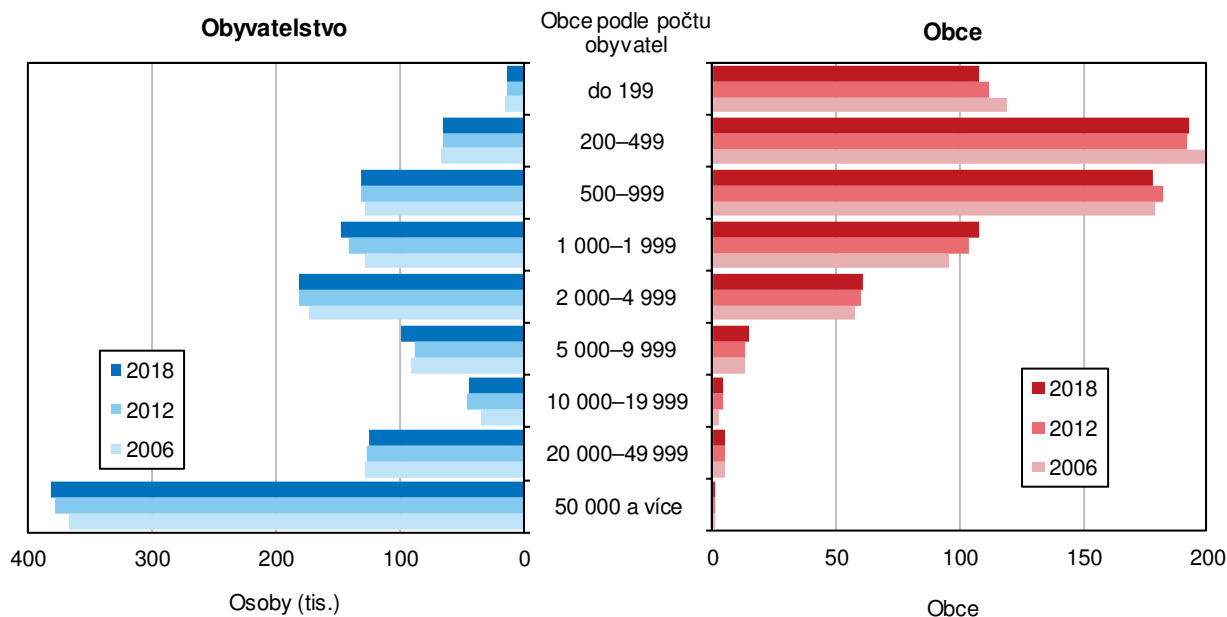
Podle zákona č. 15/2015 Sb. se katastrální území vojenského újezdu Březina k 1. 1. 2016 zmenšilo o 854 ha, z toho 722 ha přešlo z území Jihomoravského kraje do území Olomouckého kraje (do katastrálního území 5 obcí sousedících s VÚ Březina). Rozloha kraje tak k 31. 12. 2018 činila 7 188 km², na kilometr čtvereční připadlo 165,2 obyvatel, hustota osídlení byla mezi kraji 3. nejvyšší (po Praze a Moravskoslezském kraji).

582 obcí v kraji má pouze jednu část.

Obce v kraji mají celkem 907 částí obcí. Je zde 582 obcí, které mají jen jednu část, 60 obcí, které mají 2 části a 12 obcí se 3 částmi. Nejvíce částí má Brno (48), Letovice (17) a Vyškov (13).

Graf 1.1. Sídelní struktura Jihomoravského kraje ve vybraných letech (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

Největší počet obcí v kraji se nachází ve velikostní skupině 200 až 499 obyvatel, v Brně žije téměř třetina obyvatel kraje.

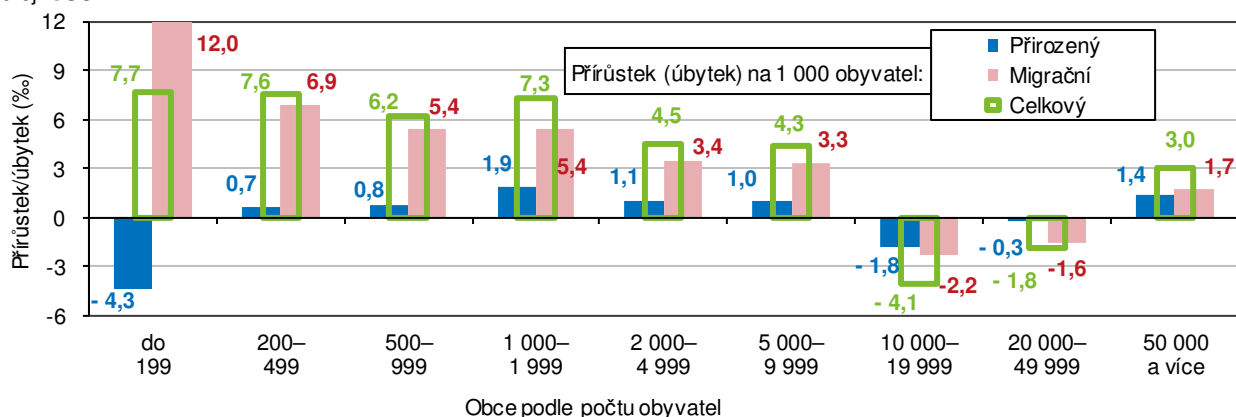
V rozdělení 673 obcí do velikostních skupin podle počtu obyvatel je na jedné straně Brno jako zástupce největší velikostní skupiny a 5 okresních měst ve velikostní skupině 20 až 50 tisíc obyvatel. Na druhém pólu je 108 obcí, v každé z nich žije méně než 200 obyvatel (vojenský újezd Březina nemá žádné obyvatele). Ovšem největší počet obcí Jihomoravského kraje se nachází ve velikostní skupině 200 až 499 obyvatel. Celkem 193 obcí této velikostní skupiny tvořilo 28,7 % celku, žilo zde však pouze 5,6 % z počtu obyvatel kraje. Ke krajním skupinám velikostního rozpětí obcí lze uvést, že v Brně žila téměř třetina obyvatel kraje, naproti tomu v nejmenších obcích žilo pouze 1,1 % obyvatel kraje.

Počet obcí s méně než tisíci obyvateli s odstupem 12 let poklesl.

V porovnání s rokem 2006 poklesl počet obcí ve 3 nejmenších velikostních skupinách. Zvýšil se tak počet obcí ve 4 velikostních skupinách zahrnujících obce s 1 až 20 tisíci obyvateli. Počet obcí s 20 tisíci a více obyvateli zůstal stejný.

Graf 1.2. Pohyb obyvatelstva podle velikostních skupin obcí Jihomoravského kraje k 31. 12. 2018

Zdroj: ČSÚ

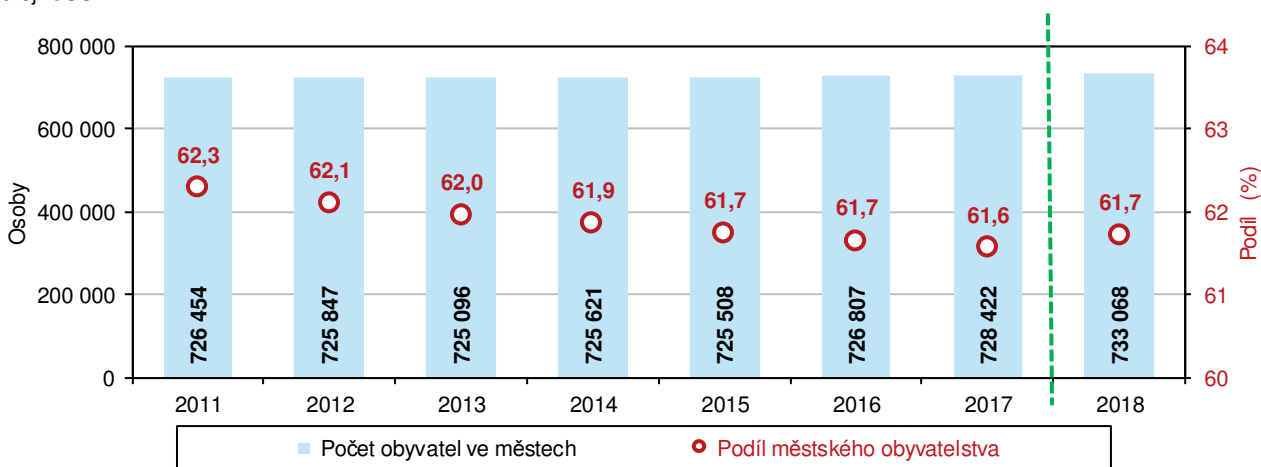

Počet obyvatel v obcích s 10 až 50 tisíci obyvatel se meziročně snížil, v Brně ale rostl 3. rok v řadě.

V nejmenších obcích počet obyvatel vzrostl stěhováním, přirozenou cestou by obyvatel ubylo. Počet obyvatel klesal jen v obcích s 10 až 50 tisíci obyvatel, a to především zásluhou migrace, v menší míře zásluhou přirozeného úbytku. V Brně ovšem počet obyvatel vzrostl „oběma“ způsoby, a to již třetí rok po sobě. Nejvyšší celkový přírůstek obyvatel v relativním vyjádření byl zjištěn v nejmenších obcích (7,7 osob na 1 000 obyvatel).

Graf 1.3. Počet obyvatel ve městech a podíl městského obyvatelstva v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Od 27. 8. 2018 se městem stala Veverská Bítýška, data jsou tak s předěšými lety nesrovnatelná

Počet obyvatel ve městech se zvýšil zásluhou stěhování, menší měrou i zásluhou přirozeného přírůstku.

Podle výsledků bilance obyvatel žilo v 50 městech Jihomoravského kraje ke konci roku 2018 celkem 733 068 obyvatel, počet obyvatel ve městech se zvýšil o 1 448 osob. Podíl městského obyvatelstva na konci roku 2018 činil 61,7 %. Je třeba zmínit skutečnost, že k 27. 8. 2018 se městem stala Veverská Bítýška v okrese Brno-venkov. Podíl městského obyvatelstva v kraji tak není srovnatelný s předěšými roky. Zvýšení počtu obyvatel měst je spíše zásluha stěhování - do měst se přistěhovalo o 937 obyvatel více, než se z měst vystěhovalo. Počet obyvatel měst se zvýšil i přirozenou cestou - ve městech se narodilo o 511 osob více, než jich zemřelo. Co do počtu obyvatel jsou nejmenším městem v Jihomoravském kraji Jevišovice v okrese Znojmo, na konci roku 2018 zde žilo 1 168 obyvatel, největším městem je Brno s více než 380 tisíci obyvateli. V „novém“ městě Veverská Bítýška na konci roku 2018 žilo 3 270 obyvatel.

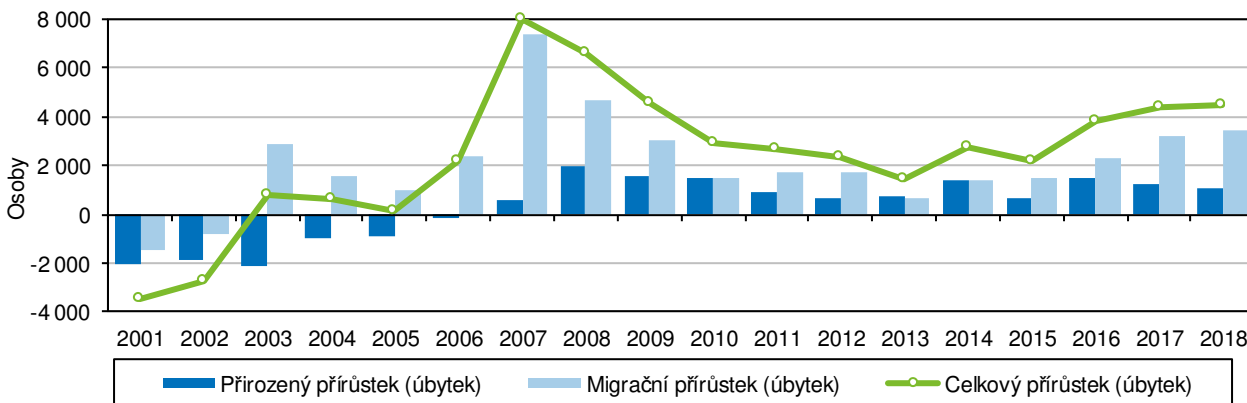
Vývoj počtu obyvatel

Počet obyvatel kraje se zvýšil, na přírůstku se třemi čtvrtinami podílelo stěhování.

Na území Jihomoravského kraje žilo k 31. prosinci 2018 celkem 1 187 667 obyvatel, za 12 měsíců se tak počet obyvatel zvýšil o 4 460 osob. Vyšší měrou se na přírůstku počtu obyvatel podílelo stěhování, tvořilo 76,4 % přírůstku počtu obyvatel (do kraje se přistěhovalo o 3 408 osob více, než se z kraje vystěhovalo). Zásluhou přirozeného přírůstku se počet obyvatel kraje zvýšil o 1 052 osob. Počet obyvatel vzrostl celkem v 8 krajích ČR.

Graf 1.4. Pohyb obyvatel v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

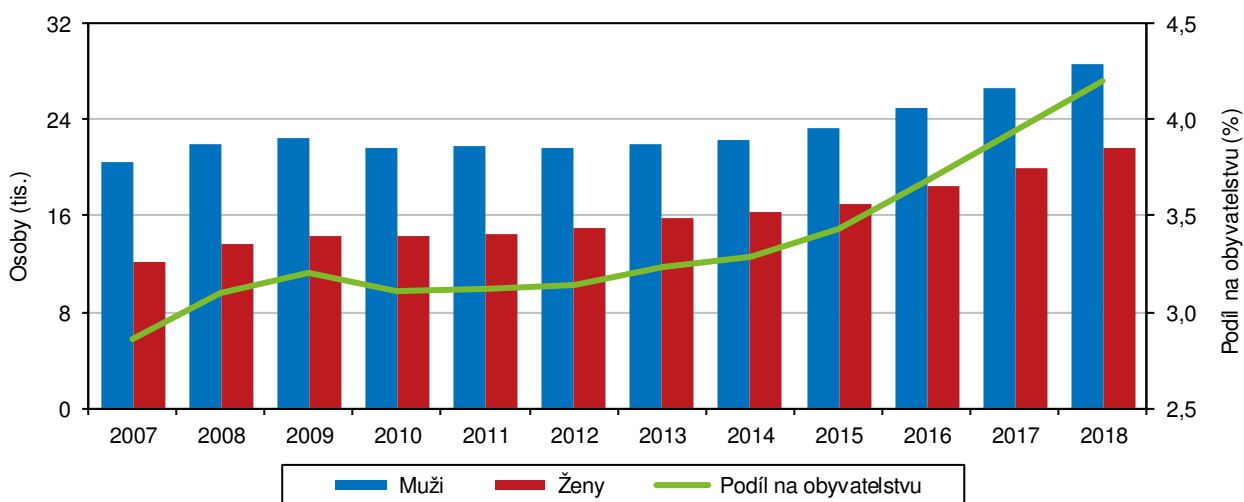

Počet obyvatel kraje se zvyšuje již 16. rok, naproti tomu v okrese Hodonín bylo bilanční zvýšení počtu obyvatel zaznamenáno naposledy v roce 1994.

Z okresů v kraji se počet obyvatel snížil pouze v okrese Hodonín, a to o 193 osob (úbytek obyvatel přirozenou cestou i úbytek obyvatel stěhování). V ostatních 6 okresech kraje byl zaznamenán současně migrační i přirozený přírůstek obyvatel. Nejvíce obyvatel, a to 2 467, přibýlo v okrese Brno-venkov. Počet obyvatel Jihomoravského kraje se zvyšuje nepřetržitě již od roku 2003 (tedy 16 let), ovšem v okrese Hodonín bylo bilanční zvýšení počtu obyvatel zaznamenáno naposledy v roce 1994. V Brně-městě počet obyvatel rostl již třetí rok po předchozích 6 letech poklesu, kdy se počet obyvatel snižoval pouze zásluhou stěhování.

Graf 1.5. Cizinci (bez osob s platným azylem) v Jihomoravském kraji (stav k 31. 12.)

Pramen: Ředitelství služby cizinecké policie

Na zvyšování počtu obyvatel kraje se v uplynulých letech podílel přirozený přírůstek, ...

Dvanáctým rokem v řadě se v kraji na celkovém přírůstku obyvatel kladně podílí přirozený přírůstek. Ovšem pouze v letech 2010, 2013 a 2014 přirozený přírůstek převýšil migrační přírůstek. V roce 2010 to bylo převýšení nepatrné (o 2 osoby), v roce 2013 rozdíl činil 120 osob a v roce 2014 pak 31 osob. Nejvyšší přirozený přírůstek byl zaznamenán v roce 2008, a to 1 934 osob.

... ale zejména přírůstek obyvatel migrací.

Migrační přírůstek obyvatel byl s výjimkou roku 2001 a 2002 zjištěn v celém období uvedeném v grafu 1.4. V roce 2018 se do kraje přistěhovalo 12 649 osob a vystěhovalo se z něj 9 241 osob. Migrační přírůstek od roku 2007, kdy byl zaznamenán nejvyšší přírůstek obyvatel migrací (7 374 osob), postupně klesal až do roku 2013, v následujících letech se každoročně mírně zvyšoval.

Počet cizinců v roce 2018 dosáhl prozatimního maxima, mezi cizinci dlouhodobě převažují muži.

Na konci roku 2018 žilo v Jihomoravském kraji 50,4 tisíc cizinců, jejich podíl na celkovém počtu obyvatel kraje meziročně vzrostl o 0,3 bodu na 4,2 %. V obou případech se jedná o dosavadní maximum. Meziročně počet cizinců vzrostl o 3 777 osob, nárůst byl nejvyšší za posledních 10 let (nejvyšší meziroční přírůstek v nedávné minulosti byl zaznamenán v roce 2007, a to 4 623 osob). V dělení podle státního občanství bylo mezi cizinci v kraji na konci roku 2018 nejvíce osob ze Slovenska (12 887 osob, tj. 25,6 % celku), z Ukrajiny (11 761, tj. 23,4 % z celkového počtu) a z Vietnamu (4 812, tj. 9,6 % z celku). Z celkového počtu cizinců bylo 42,2 % osob ze zemí Evropské unie (EU28) a 57,8 % osob z jiných zemí. Z grafu 1.5. je patrné, že mezi cizinci převažují muži, i když postupně jejich převaha postupně klesá – v roce 2007 bylo mezi cizinci v kraji 62,7 % mužů, v roce 2018 podíl poklesl na 57,0 %.

Demografické události

Existuje šťastné datum pro uzavření sňatku.

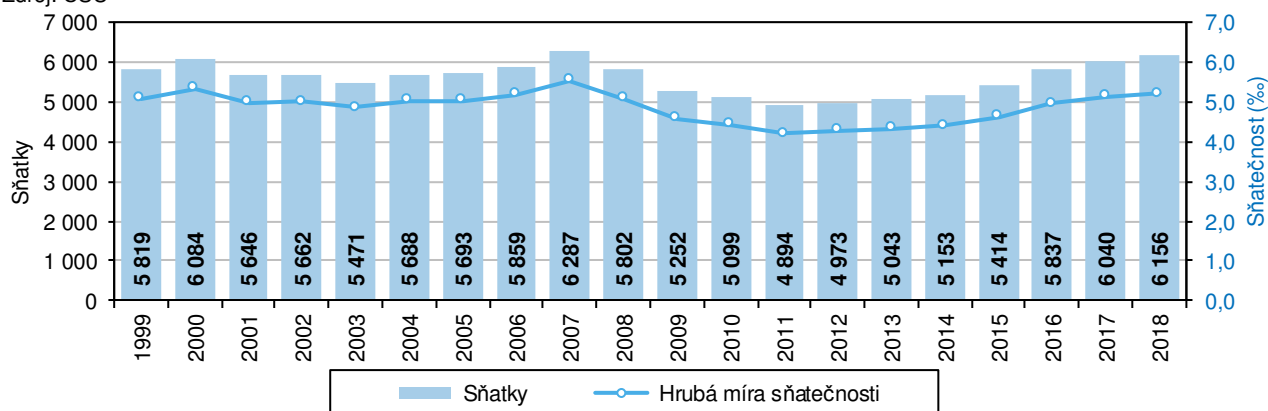
Počet uzavřených sňatků se v kraji zvyšoval již sedmý rok. Nejvyšší počet sňatků v posledních 20 letech byl uzavřen v roce 2007. Projevila se tzv. příznivá „konstelace šťastných čísel“ a v sobotu 7. 7. 2007 bylo v kraji uzavřeno 487 sňatků. Podobná situace, i když s podstatně nižším počtem uzavřených sňatků, nastala i v roce 2009 (6. 6. bylo uzavřeno 258 sňatků), v roce 2015 (opět 6. 6., kdy bylo uzavřeno 278 sňatků) a v roce 2017 (9. 9. bylo v kraji uzavřeno 291 sňatků). V roce 2018 bylo nejvíce sňatků uzavřeno 18. 8., a to 380 sňatků.

Počet sňatků se navyšoval již sedmý rok a opět překročil hranici 6 tisíc.

Během roku 2018 bylo v kraji uzavřeno 6 156 sňatků, což bylo o 116 více než v roce 2017 a zároveň nejvyšší počet od již vzpomínaného roku 2007 (6 287 sňatků). V roce 2011 byl uzavřen nejnižší počet sňatků od roku 1991, tedy od roku, od něhož jsou k dispozici přepočtené údaje za současnou strukturu správního uspořádání Jihomoravského kraje. Úroveň hrubé míry sňatečnosti v roce 2018 ve výši 5,20 % převyšovala republikovou hodnotu (5,13 ‰) a byla mezi kraji 7. nejvyšší.

Graf 1.6. Sňatky v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Průměrný věk snoubenců se během 10 let zvýšil téměř o 2 roky.

Průměrný věk ženichů při prvním sňatku v roce 2018 v kraji dosáhl 32,2 let, průměrný věk nevěst 29,7 let. U mužů to bylo o 1,6 roku a u žen o 1,9 roku více než před deseti lety. Zatímco ještě v roce 2009 se na celkovém počtu uzavíraných manželství podílely ženy ve věku 29 let a méně z 60,3 %, o deset let později to bylo

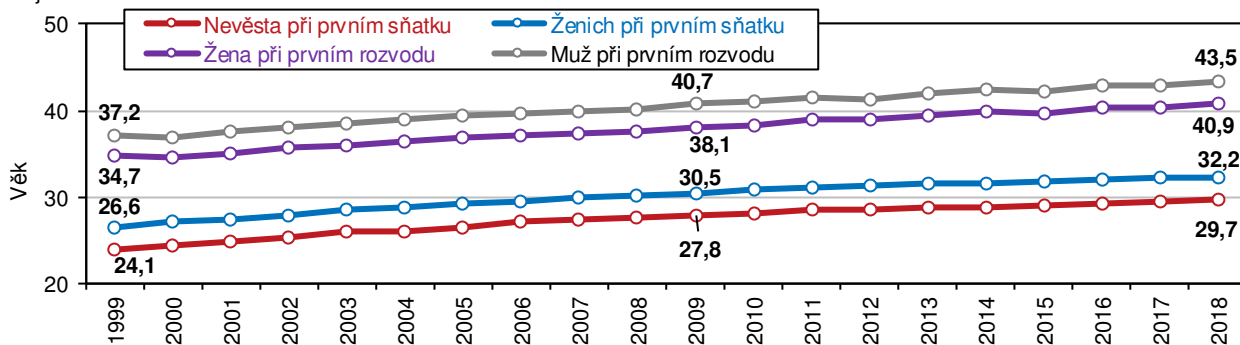

Sňatky uzavírají velmi mladí i lidé v pokročilém věku.

už jen 48,5 %. V případě mužů byl tento pokles také zřetelný – z podílu 39,4 % v roce 2009 na 32,3 % o deset let později. Lze také uvést, že v letech 2009 až 2018 uzavřelo sňatek na jedné straně věkového spektra 62 ženichů ve věku do 19 let, nevěst v tomto věku bylo 420. Na opačném konci věkového rozmezí bylo 368 ženichů ve věku 70 a více let, nevěst v tomto věku bylo za 10 let 129.

Graf 1.7. Průměrný věk mužů a žen při 1. sňatku a 1. rozvodu v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

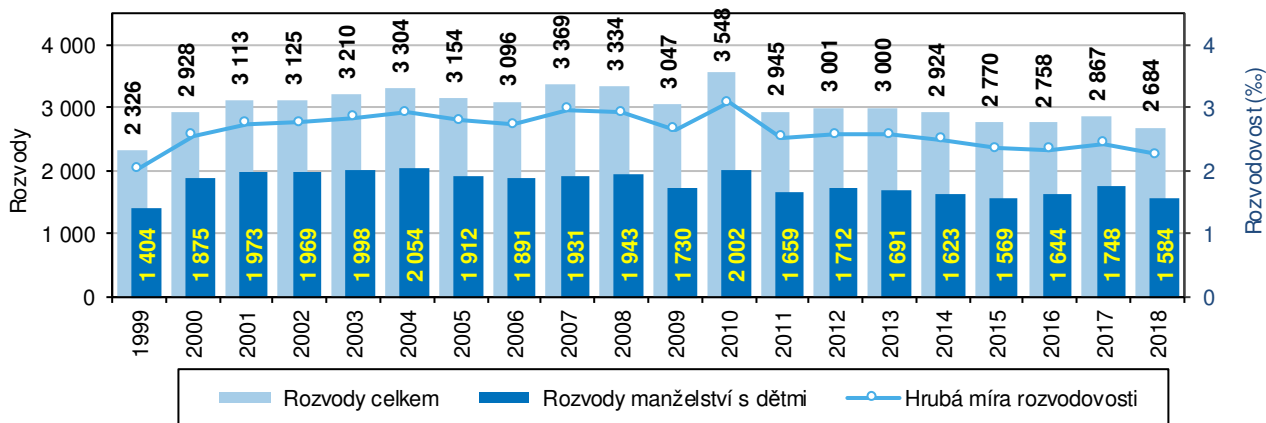

Počet rozvodů byl v uplynulých 10 letech nejnižší, resp. 2. nejnižší za posledních 20 let.

Počet rozvodů proti roku 2017 poklesl, i když každoroční údaje jsou ovlivňovány délkou trvání rozvodového řízení. V roce 2018 bylo v kraji rozvedeno 2 684 manželství, což bylo o 183 manželství méně než v předchozím roce. Počet rozvodů v roce 2018 byl v uplynulých 20 letech 2. nejnižší (po roce 1999, kdy bylo evidováno 2 326 rozvodů). Hrubá míra rozvodovosti dosáhla 2,27 ‰, byla nepatrně pod úrovní ČR (2,29 ‰) a mezi kraji byla 6. nejvyšší (resp. 9. nejnižší). Index rozvodovosti (počet rozvodů na 100 sňatků) se v porovnání s rokem 2017 výrazně snížil, a to z 47,47 v roce 2017 na 43,60 v roce 2018 (zvýšil se počet sňatků a poklesl počet rozvodů).

Graf 1.8. Rozvody v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Zvyšuje se i průměrný věk rozvádějících se.

Tak jak se v minulých letech zvyšoval průměrný věk při uzavírání manželství, podobně se zvyšoval i průměrný věk při jeho ukončení. U mužů se průměrný věk u prvního rozvodu zvýšil z 40,7 roku v roce 2009 na 43,5 v roce 2018, u žen u prvního rozvodu z 38,1 na 40,9 roků.

Rozvody manželství bez nezletilých dětí tvoří v průměru jen dvě pětiny případů.

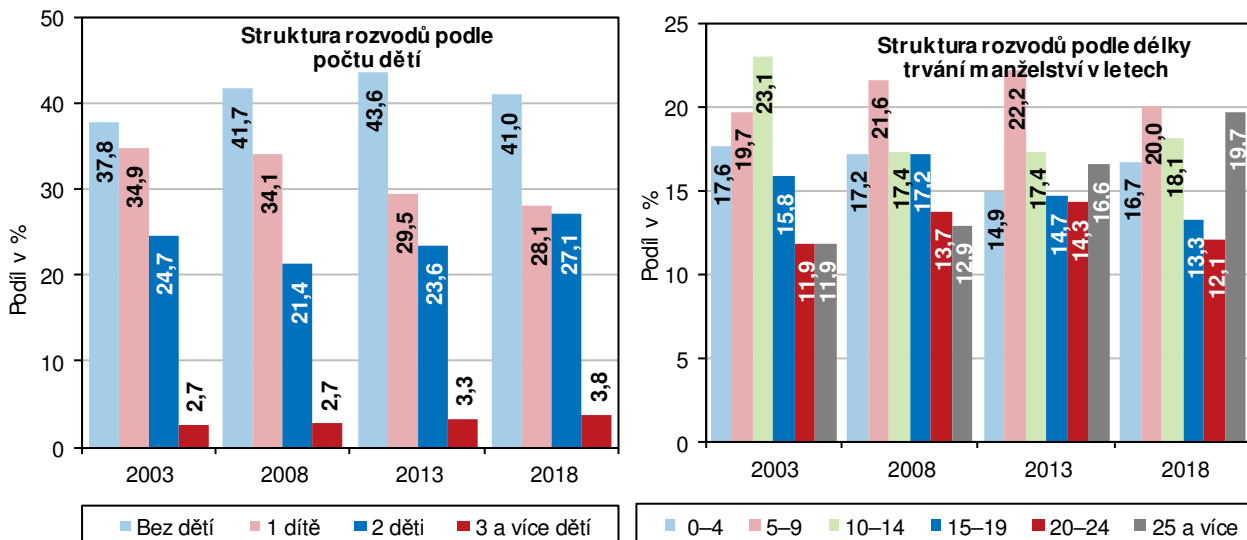
V průměru tři pětiny z celkového počtu rozvodů byly v kraji v uplynulých 20 letech rozvody manželství s nezletilými dětmi. Nejnižší podíl rozvodů s dětmi na celku byl vykázan v roce 2014, a to 55,5 %. Celkem 1 584 rozvodů manželství s nezletilými dětmi v roce 2018 tvořilo 59,0 % z celkového počtu. Pod hranicí 60 % byly podíly rozvodů manželství s nezletilými dětmi i v letech 2007 až 2016).

Zvyšuje se podíl manželství trvajících déle než 25 let. Polovina manželství byla v roce 2018 rozvedena na společné přání obou partnerů.

U rozvodů z hlediska délky trvání manželství (graf 1.9) nejvyšší podíl tvořily ve vybraných letech rozvedená manželství trvající 5 až 9 let. Je však zřejmé, že postupně rostl podíl manželství trvajících více než 25 let (z 11,9 % v roce 2003 na 19,7 % v roce 2018). Pouze v šestině případů byl v roce 2018 navrhovatelem rozvodu muž (448 rozvodů, tj. 16,7 % celku), v 849 případech byla navrhovatelkou rozvodu žena (31,6 % celku) a 1 387 rozvodů bylo výsledkem společného návrhu (51,7 % z celkového počtu rozvodů). Podíl žen, coby navrhovatelek rozvodu, se v posledních letech výrazně snižoval. V letech 2012 až 2014 se uskutečnily na návrh ženy téměř dvě třetiny rozvodů.

Graf 1.9. Struktura rozvodů v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

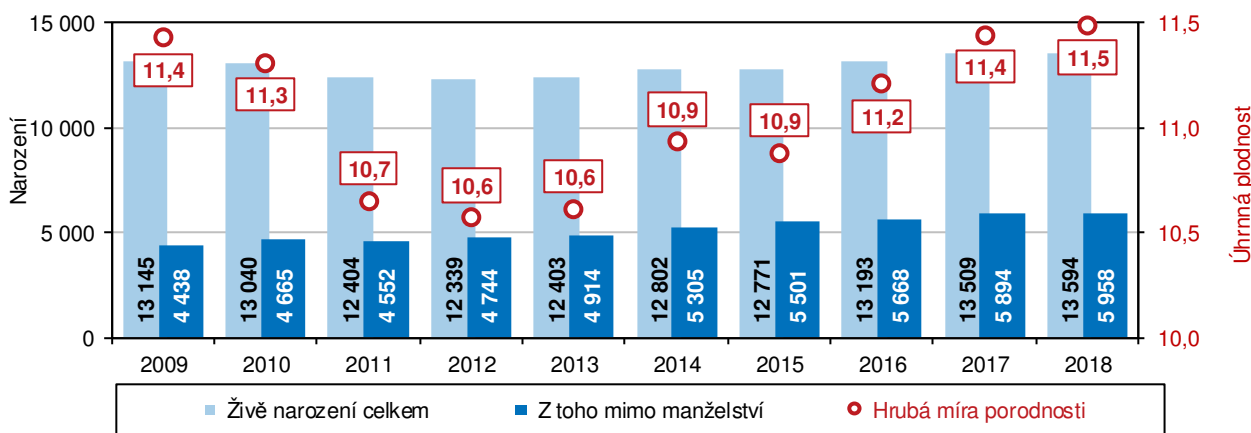

Počet živě narozených dětí byl nejvyšší za dobu existence kraje v současné podobě.

V Jihomoravském kraji se v roce 2018 živě narodilo 13 594 dětí, proti roku 2017 to bylo o 85 dětí více, zároveň jde o nejvyšší počet živě narozených v novodobé historii kraje (od roku 2000). Hrubá míra porodnosti (11,47 živě narozených na 1 000 obyvatel) byla mezi kraji 2. nejvyšší a nad úrovní průměru ČR (10,73). V kraji byla nejvyšší porodnost v okrese Brno-město, kde na 1 000 obyvatel připadlo 12,51 živě narozených dětí.

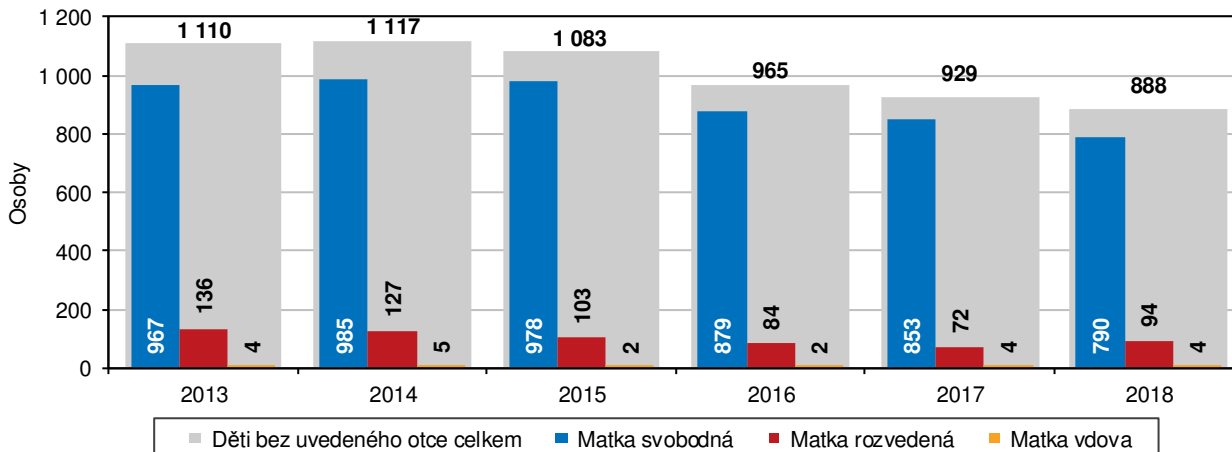
Graf 1.10. Živě narození a míra porodnosti v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Graf 1.11. Rodinný stav matek živě narozených dětí bez uvedení otce v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Stále více dětí se rodí mimo manželství, přesto je podíl narozených mimo manželství mezi kraji 3. nejnižší.

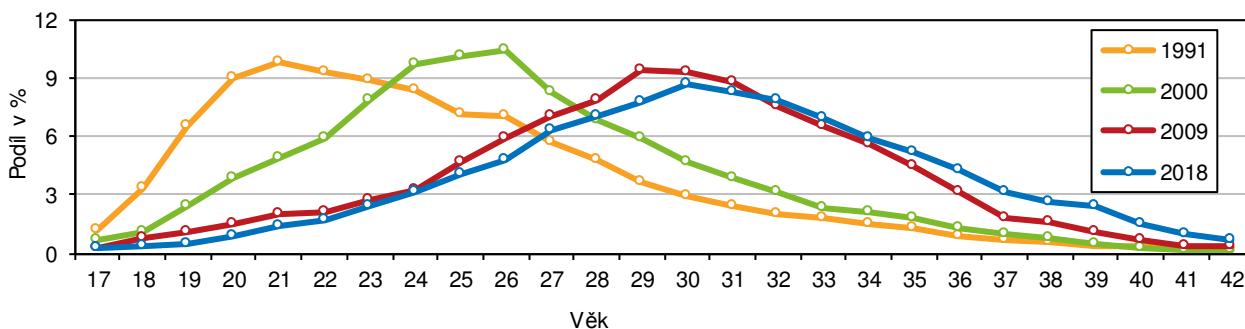
Mimo manželství se v Jihomoravském kraji v roce 2018 narodilo 5 958 dětí. Tento počet byl nejvyšší v novodobé historii kraje a tvořil 43,8 % z počtu živě narozených dětí (v ČR 48,5 %). I přes nárůst počtu i podílu byl podíl narozených mimo manželství mezi ostatními kraji 4. nejnižší. V roce 2018 u 888 živě dětí narozených mimo manželství nebyl uveden otec. Z toho u 790 dětí bez uvedeného otce byla matka svobodná, u 94 dětí matka rozvedená a u 4 dětí bez uvedeného otce byla matkou vdova. Počet narozených dětí bez uvedeného otce meziročně poklesl o 41 dětí a byl v posledních 6 letech nejnižší.

Na Břeclavsku se rodí více chlapců, na Vyškovsku více děvčat.

Mezi živě narozenými dětmi dlouhodobě převažují chlapci, což platilo i v roce 2018, kdy se narodilo 6 919 chlapců (50,9 %) a 6 675 děvčat. V okrese Břeclav chlapci tvořili dokonce 52,8 % narozených dětí, naproti tomu v okrese Vyškov pouze 48,6 %. Celkem 48,0 % všech živě narozených dětí bylo prvorozených (6 524 dětí), 38,8 % druhorozených (5 275 dětí) a 1 795 dětí bylo pro matku již jako třetí či další dítě (13,2 %).

Graf 1.12. Podíl živě narozených podle věku matky při narození dítěte v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

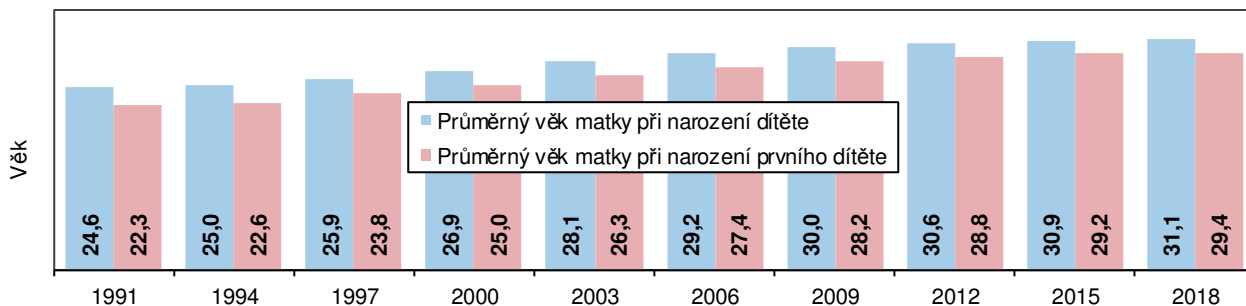

Nejvíce dětí se rodí matkám ve věku 30 let.

Průměrný věk matky při narození dítěte se postupně zvyšoval. Z grafu 1.12. je patrné, že v roce 1991 se nejvíce dětí v kraji narodilo matkám ve věku 21 let (8,84 %, tj. 1 407 dětí). V roce 2000 bylo nejvíce dětí matek ve věku 26 let (10,37 %, 982 dětí). Rozdíl mezi znázorněnými roky 2009 a 2018 ale již není tak výrazný. V roce 2009 se nejvíce dětí v kraji narodilo matkám ve věku 29 let (9,33 %, 1 227 dětí) a v roce 2018 se nejvíce dětí narodilo matkám ve věku 30 let (8,62 %, 1 172 dětí). Z grafu je také zřejmé, že postupně narůstal podíl dětí, jejichž matky přesáhly věk 35 let a více.

Graf 1.13. Průměrný věk matky živě narozených dětí v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Průměrný věk matky se v posledních letech nijak výrazně nezvyšuje.

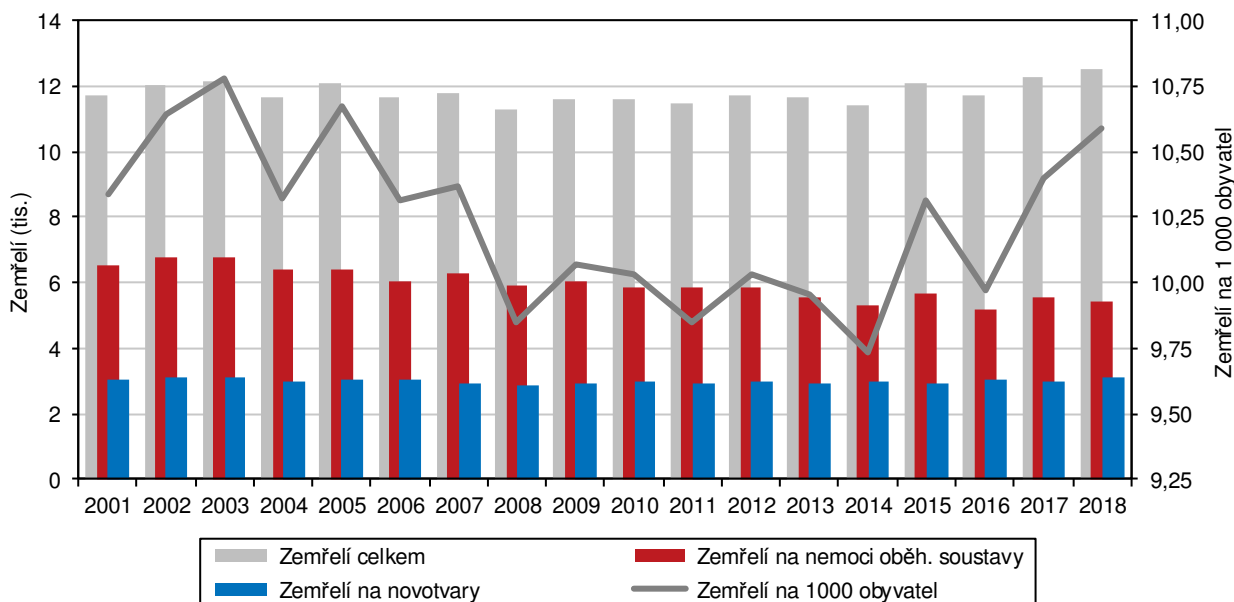
Trend odkládání porodů do vyššího věku matky, a to zejména prvního porodu, sílí až do roku 2011, v posledních letech není zvyšování průměrného věku matky tak výrazné. V roce 2018 rodily ženy poprvé v průměru ve věku 29,4 let, v roce 2009 to bylo o rok dříve, v porovnání s rokem 2000 však rozdíl činil již 4,4 roku. V roce 1991 bylo matce bez ohledu na pořadí porodu v průměru 24,6 let, v roce 2018 již 31,1 let. Ovšem proti roku 2009 se průměrný věk matky zvýšil jen o 1 rok.

Počet potratů se meziročně snížil, úroveň potratovosti patří mezi kraje k nejnižším.

V roce 2018 bylo v Jihomoravském kraji evidováno 3 218 potratů. Meziročně byl počet potratů o nižší a tento pokles je patrný i v dlouhodobém pohledu – např. v roce 2009 bylo evidováno 3 757 potratů. Podobně tomu bylo i v případě umělých přerušení těhotenství (UPT). Počet zaznamenaný v roce 2018, a to 1 820 UPT (56,7 % z počtu potratů), byl sice meziročně jen o 12 nižší, ale skutečnosti roku 2016 až 2018 byly v kraji nejnižšími počty v uplynulých 20 letech. Potratovost v relativním vyjádření (2,72 potratů na 1 000 obyvatel) byla mezi kraji 3. nejnižší a pod úrovní průměru ČR (3,10 ‰).

Graf 1.14. Zemřelí podle pohlaví a vybraných příčin úmrtí v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Počet zemřelých vzrostl, přesto míra úmrtnosti byla pod republikovým průměrem.

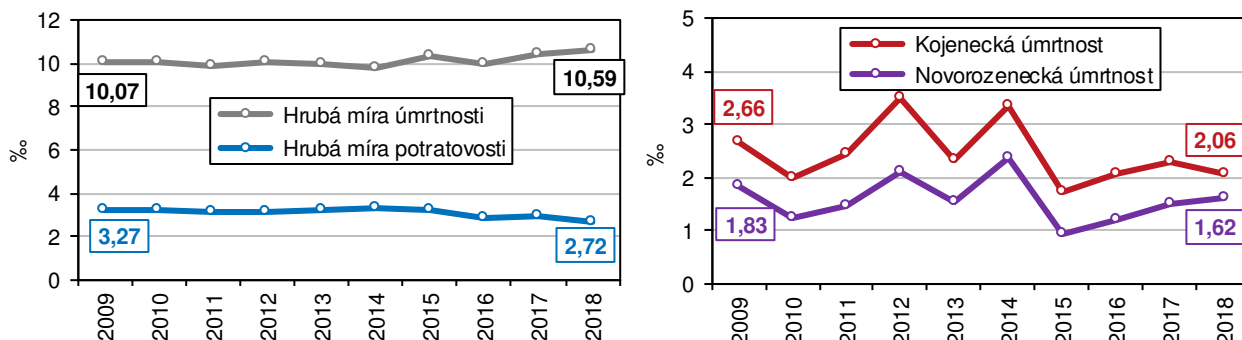
V roce 2018 zemřelo v Jihomoravském kraji 12 542 osob (6 339 mužů, 6 203 žen), což bylo o 267 osob více než v předcházejícím roce. Stejně jako u počtu narozených i počet zemřelých byl nejvyšší od roku 2000. Hrubá míra úmrtnosti (počet zemřelých na 1 000 obyvatel) v kraji činila 10,59 ‰ (5. nejnižší mezi kraji spolu s Pardubickým krajem) a byla nižší než průměr ČR (10,63 ‰). Ve struktuře zemřelých podle věku

byla nejpočetnější skupina zemřelých ve věku 80 až 89 let (32,1 % zemřelých) a ve věku 70 až 79 let (26,3 %). Mezi zemřelými však bylo i 28 dětí do 1 roku a 21 dětí ve věku 1 až 14 let (v souhrnu 0,4 % zemřelých).

Graf 1.15. Hrubé míry potratovosti a úmrtnosti v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Příčinou téměř poloviny úmrtí jsou nemoci oběhové soustavy, u čtvrtiny úmrtí to jsou zhoubné novotvary.

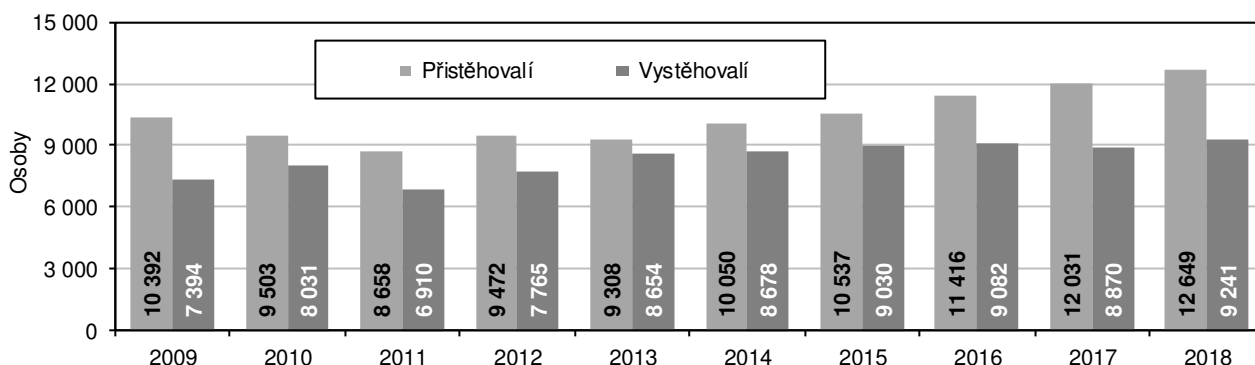
Příčinou úmrtí téměř u tří čtvrtin zemřelých jsou dlouhodobě, a to nejen v Jihomoravském kraji, nemoci oběhové soustavy nebo nádorová onemocnění. Nemoci oběhové soustavy v roce 2018 byly příčinou úmrtí 43,5 % zemřelých v kraji a novotvary způsobily 24,7 % úmrtí. Podíl zemřelých na novotvary byl v jednotlivých letech sledovaného desetiletí u obou pohlaví relativně stálý. Podíl zemřelých na nemoci oběhové soustavy se postupně snižoval - u mužů ze 44,8 % v roce 2009 na 39,2 % v roce 2018. U žen z 59,3 % v roce 2009 na 47,9 % v roce 2018.

Hodnoty ukazatelů kojenecké a novorozenecké úmrtnosti kolísají, proti republikovému průměru jsou ale nižší.

Ukazatele úmrtnosti v nízkém věku mají v pohledu na delší časové období klesající trend, v krátkodobém pohledu však spíše kolísají. Meziročně byl zaznamenán pokles u kojenecké úmrtnosti, opak ale u úmrtnosti novorozenecké. Oba ukazatele „dětské“ úmrtnosti v kraji ale byly v porovnání s průměrem ČR roku 2018 nižší. Kojenecká úmrtnost (zemřelí do 1 roku na 1 000 živě narozených) v kraji činila 2,06 ‰ (v ČR 2,56 ‰), novorozenecká úmrtnost (zemřelí do 28 dnů na 1 000 živě narozených) činila 1,62 ‰ (v ČR 1,64 ‰).

Graf 1.16. Stěhování v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

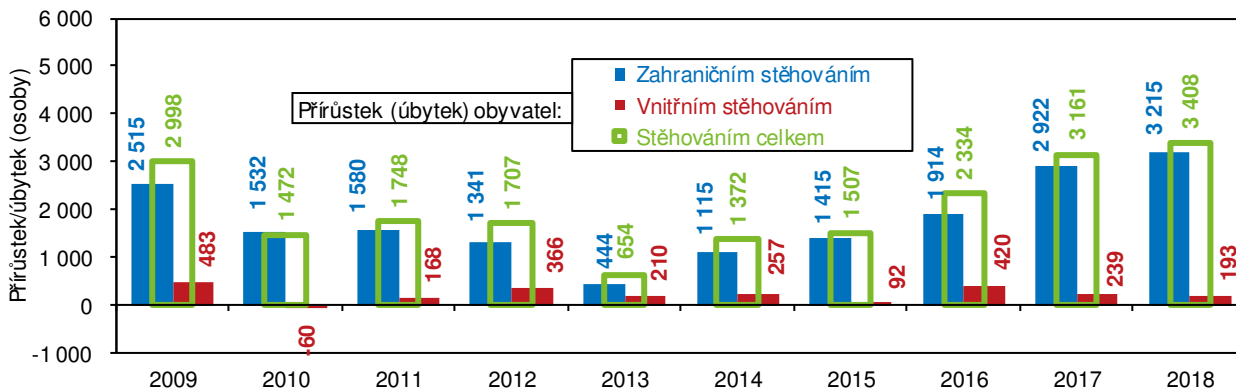

Již 5 let se zvyšuje počet přistěhovalých, většina přistěhovalých z ciziny míří do Brna.

Do Jihomoravského kraje se v průběhu roku 2018 přistěhovalo 12 649 osob, tedy o 618 osob více než v roce 2017. Z ostatních krajů ČR se přistěhovalo 6 736 osob (53,3 % přistěhovalých) a 5 913 osob ze zahraničí (46,7 % přistěhovalých). Téměř tři čtvrtiny přistěhovalých z ciziny mířily do Brna (4 259 osob, tj. 72,0 % krajského celku). Podle státního občanství bylo mezi přistěhovalými z ciziny nejvíce osob z Ukrajiny (1 553), Slovenska (973) a Ruska (483).

Graf 1.17. Stěhování v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Do zahraničí mířilo 29 % vystěhovaných, saldo zahraničního stěhování v roce 2018 výrazně převyšovalo saldo stěhování vnitřního.

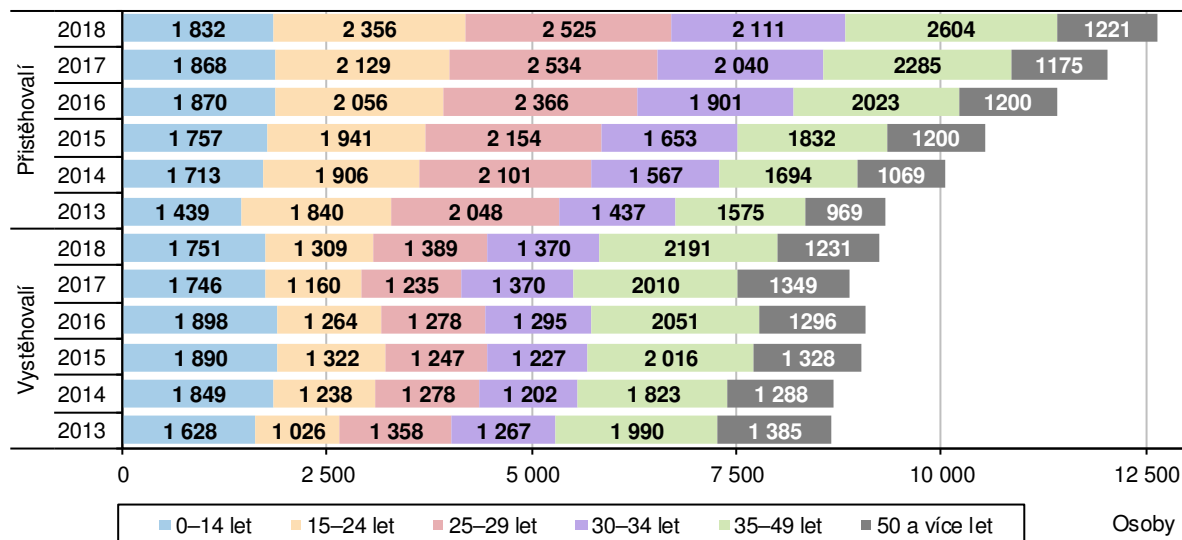
Z kraje se v roce 2018 vystěhovalo 9 241 osob (o 371 osob více než za 12 měsíců roku 2017). Do ostatních krajů ČR se vystěhovalo 6 543 osob (70,8 % vystěhovaných) a 2 698 osob se odstěhovalo do zahraničí (29,2 % vystěhovaných). Záslouhou stěhování se tedy počet obyvatel v Jihomoravském kraji zvýšil o 3 408 osob. Saldo zahraničního stěhování bylo výrazně vyšší (počet přistěhovaných z ciziny převyšil počet vystěhovaných do ciziny o 3 215 osob). Saldo vnitřního stěhování tvořilo jen 5,7 % přírůstku obyvatel stěhování – z jiných krajů se přistěhovalo o 193 osob víc, než se do jiných krajů ČR vystěhovalo.

Saldo zahraničního stěhování bylo v posledních 10 letech vždy kladné.

V grafu 1.17. je znázorněn rozklad přírůstku či úbytku obyvatel stěhování na saldo vnitřního a zahraničního stěhování za roky 2009 až 2018. Saldo zahraničního stěhování bylo v uvedených 10 letech vždy kladné a v roce 2010 bylo výhradním nositelem přírůstku obyvatel stěhování, neboť saldo vnitřního stěhování bylo záporné. V letech 2009 a 2011 až 2018 bylo kladné i saldo vnitřního stěhování.

Graf 1.18. Stěhování v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Stěhují se lidé všech věkových skupin, mezi přistěhoválymi ...

Ve věkové struktuře přistěhovaných tvořily nadpoloviční většinu osoby ve věku 15 až 34 let (v letech 2013 až 2018 v průměru 53,7 %). U vystěhovaných tato věková skupina tvořila v průměru 42,6 %. V jednotlivých letech období roku 2013 až 2016 ve 3 věkových skupinách zahrnujících věk 15 až 34 let, převyšoval počet přistěhovaných počet vystěhovaných (kladné saldo migrace osob těchto věkových skupin). Ve věkových skupinách 0 až 14 let a 35 až 49 let byl v uvedených 4 letech

... je ale nejvíce osob ve věku 15 až 34 let.

jev opačný – počet vystěhovalých převyšoval počet přistěhovalých (záporné saldo stěhování osob těchto věkových skupin). V letech 2017 a 2018 bylo záporné saldo zjištěno pouze u migrace osob ve věku 50 a více let.

Věková struktura, index stáří, naděje dožití

Podíl obyvatel v seniorském věku se každoročně zvyšuje, od roku 2009 roste i podíl dětské složky

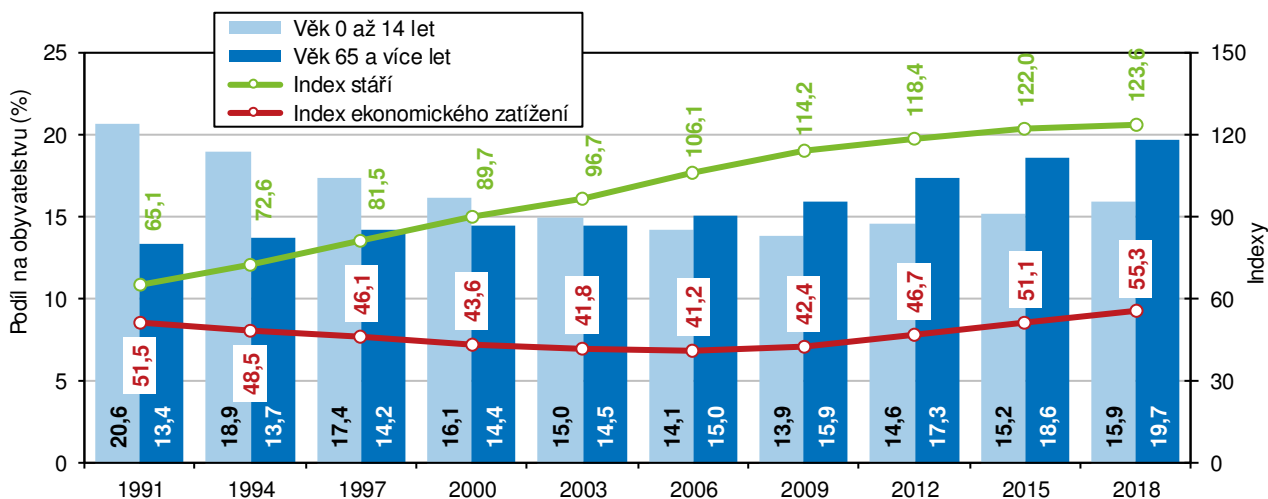
Z pohledu věkové skladby obyvatelstva největší část obyvatel kraje tvoří osoby ve věku 15 až 64 let (764,7 tisíc osob, tj. 64,4 % celku), následuje skupina obyvatel ve věku 65 a více let (233,8 tisíc, tj. 19,7 %), nejnižší podíl, a to 15,9 %, tvoří obyvatelé ve věku do 14 let (189,2 tisíc osob). Proti roku 2017 vzrostl počet obyvatel kraje o více než 4 tisíce. Počet osob ve věku 65 a více let se meziročně zvýšil o 4 588 osob, počet obyvatel v dětském věku vzrostl o 3 493 osob, poklesl počet osob ve věku 15 až 64 let, a to o 3 621. Rok 2004 byl posledním rokem, ve kterém byl podíl dětské složky obyvatel vyšší, než podíl obyvatel ve věku 65 a více let (14,7 %, resp. 14,6 %). Právě podíl dětské složky obyvatel v kraji se po předchozím postupném snižování zvyšuje od roku 2009 (minimum 13,8 % v roce 2008), podíl obyvatel osob v poproduktivním věku narůstá každoročně.

I přes navyšování podílu dětské složky se každoročně zvyšuje hodnota indexu stáří. Pod hodnotou 100 byl index stáří do roku 2004.

Ze zastoupení 3 základních věkových skupin obyvatel kraje jsou konstruovány indexy stáří, závislosti či ekonomického zatížení. Hodnota indexu stáří udává, že v roce 2018 na 100 dětí v kraji připadlo 123,6 osob starších 65 let, v roce 1991 to bylo pouze 65,1 osob starších 65 let. Zvýšení indexu stáří je výsledkem na jedné straně každoročního nárůstu podílu osob starších 65 let a na straně druhé nízkého podílu dětské složky (i přes navyšování podílu v posledních letech). Již uvedený rok 2004 byl posledním rokem, kdy index stáří v kraji byl pod hranicí 100. Index stáří byl mezi kraji 5. nejnižší, ale nad hodnotou ČR (123,2).

Graf 1.19. Věková struktura, index stáří a index ekonomického zatížení v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

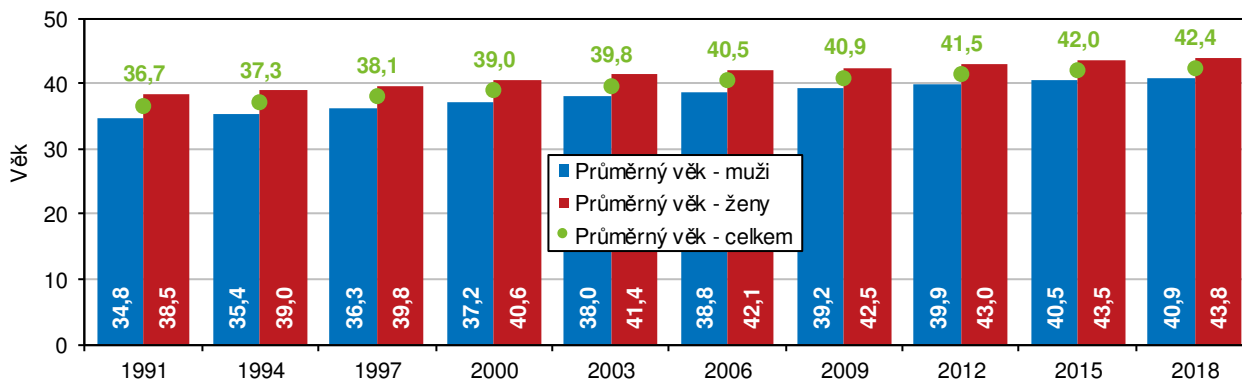

Od roku 2007 se zvyšuje i index ekonomického zatížení, současná hodnota je mezi kraji 7. nejvyšší.

Hodnota indexu závislosti I udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 24,7 dětí, hodnota indexu závislosti II udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 30,6 osob starších 65 let. Index ekonomického zatížení (počet osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let připadající na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let) dosáhl v Jihomoravském kraji v roce 2018 hodnoty 55,3 (v ČR 55,0) a mezi kraji byl 7. nejvyšší. Minima v kraji dosáhl v roce 2007, a to 41,1.

Graf 1.20. Průměrný věk obyvatelstva Jihomoravského kraje

Zdroj: ČSÚ

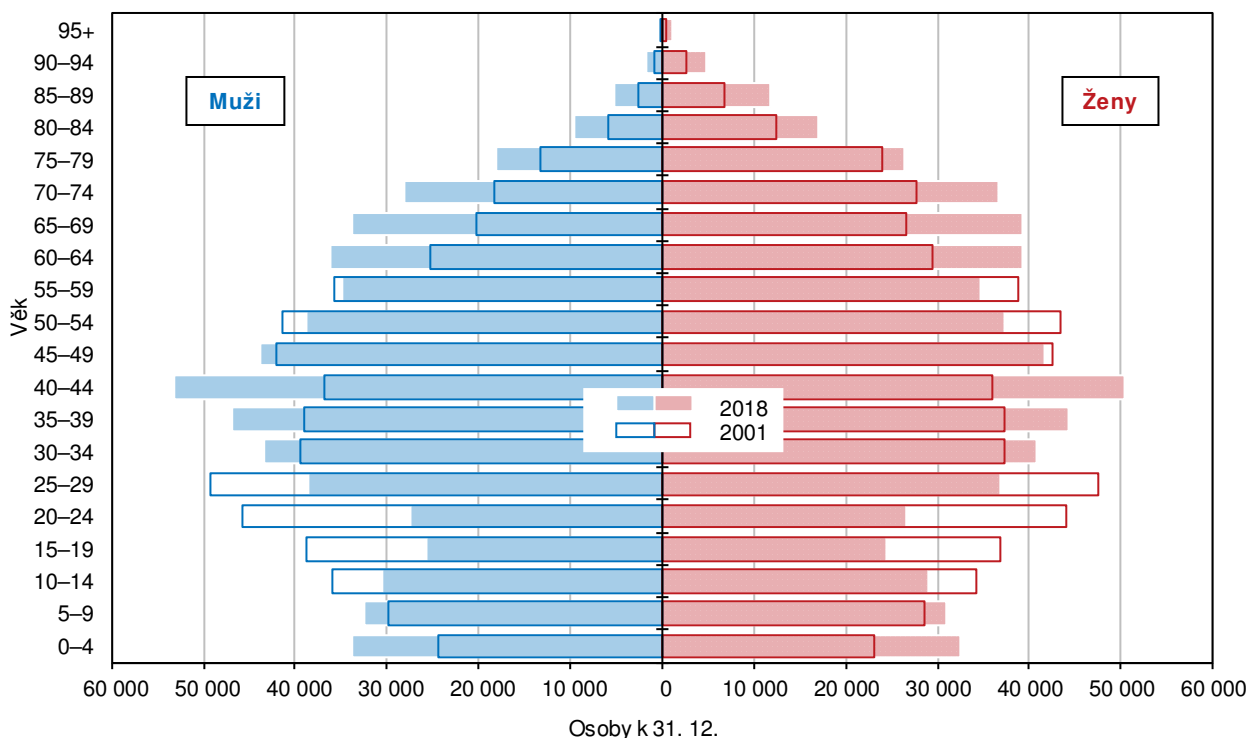

Populace v kraji stárne, průměrný věk obyvatel je ale mezi kraji 5. nejnižší.

Průměrný věk obyvatel Jihomoravského kraje na konci roku 2018 dosáhl 42,4 roku, ženám bylo v průměru 43,8 roku a mužům 40,9 let. Průměrný věk obyvatel kraje se od roku 1991 zvýšil o 5,7 roku, u mužů se zvýšil o 6,1 roku a průměrný věk žen vzrostl o 5,3 roku. Z mezikrajského srovnání vyplývá, že nejvyšší průměrný věk obyvatel byl v Královéhradeckém a Zlínském kraji (43,1 roku), nejnižší ve Středočeském kraji (41,2 roku), obyvatelstvo Jihomoravského kraje má spolu s obyvateli Pardubického kraje 5. nejnižší průměrný věk.

Graf 1.21. Věkové složení obyvatelstva Jihomoravského kraje

Zdroj: ČSÚ

Nejnižší průměrný věk má obyvatelstvo v okrese Brno-venkov, na opačném pólu jsou obyvatelé okresu Hodonín a Brno-město.

V průměru nejmladší obyvatelstvo v Jihomoravském kraji je v okrese Brno-venkov, nejvyšší podíl dětské složky na obyvatelstvu (18,0 %) s sebou nese i nejnižší průměrný věk mužů (39,7 roku) i žen (42,2 roku). Opačná situace byla v okrese Hodonín, zde nejnižší podíl dětské složky na obyvatelstvu (14,3 %) s sebou nese i nejvyšší průměrný věk mužů (41,7 roku) i žen (45,0 roku). Druhým „nejstarším“ okresem je Brno-město (průměrný věk celkem 42,8 roku), což souvisí s nejvyšším podílem osob ve věku 65 a více let (20,6 %). Nejpočetnější věkovou skupinou mezi obyvateli kraje byly v roce 2018 osoby ve věku 43 a 44 let (21 093, resp.

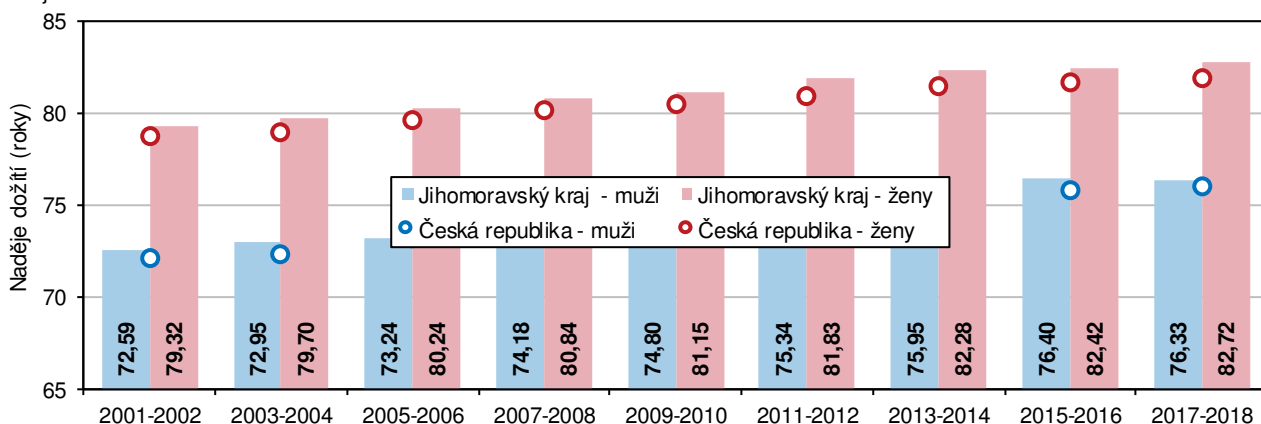
21 034 osob). Nejvíce mužů bylo ve věku 43 let, a to 10 766, nejvíce žen bylo ve věku 43 let, a to 10 327.

Mezikrajské srovnání údajů o naději dožití je pro kraj vcelku příznivé.

Údaje o naději dožití (střední délce života) zjištěné z dvouletých průměrů let 2017 a 2018 udávají, že v Jihomoravském kraji se muž narozený v roce 2018 pravděpodobně dožije věku 76,33 let, což je mezi kraji pátý nejvyšší věk (spolu s Jihočeským krajem). Žena narozená v roce 2018 v Jihomoravském kraji se pravděpodobně dožije 82,72 let, což je věk mezi kraji třetí nejvyšší.

Graf 1.22. Naděje dožití při narození

Zdroj: ČSÚ

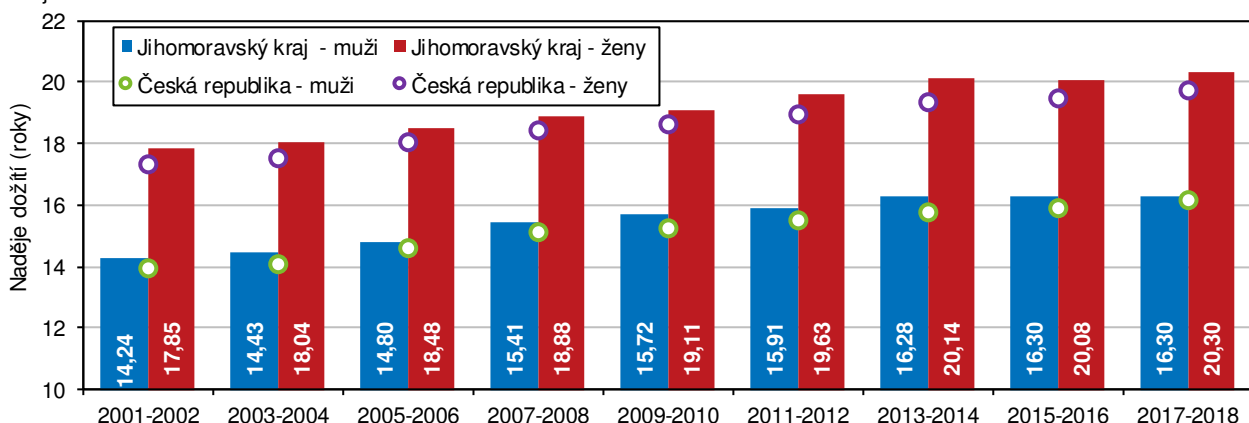

Dožijeme se vyššího věku, naděje dožití (střední délka života) se postupně zvyšuje. Zvyšuje se i naděje dožití 65letých.

Střední délka života se postupně zvyšuje, což je patrné zejména z delšího časového úseku uvedeném v grafu 1.22. Od roku 2001 (resp. průměru let 2001 a 2002) vzrostla střední délka života v Jihomoravském kraji u mužů o 3,74 roku a u žen o 3,40 roku (v rámci ČR došlo ke zvýšení o 3,95 resp. 3,14 roku). Obdobně muž, který žije v Jihomoravském kraji a v roce 2018 dovršil 65 let, má pravděpodobně před sebou ještě nejméně 16 let života, šedesátipětiletá žena 20 let. I zde je patrný nárůst – proti roku 2001 je to u mužů zvýšení o 2 roky a u žen v tomto věku zvýšení o 2,5 roku.

Graf 1.23. Naděje dožití ve věku 60 let

Zdroj: ČSÚ

2. Sociální vývoj

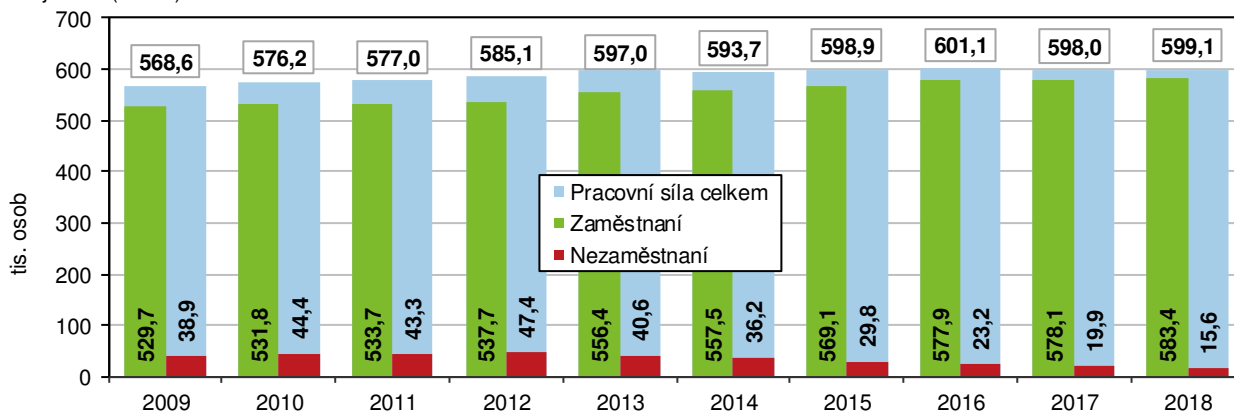
Zaměstnanost, ekonomická aktivita

Zdrojem údajů o ekonomické aktivitě obyvatelstva je výběrové šetření pracovních sil.

Z výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS) jsou získávány údaje o pracovní síle, míře ekonomické aktivity, míře zaměstnanosti či nezaměstnanosti. Obyvatelstvo ve věku 15 a více let tvoří osoby ekonomicky aktivní a ekonomicky neaktivní. Účastníci trhu práce vytváří možný lidský potenciál – pracovní sílu. Využitou pracovní silou jsou zaměstnaní v národním hospodářství, druhou část pracovní síly tvoří nezaměstnaní. Skupinu osob ekonomicky neaktivních tvoří v základním dělení důchodci, žáci a studenti a osoby pečující o rodinu. Při posuzování výsledků VŠPS je třeba mít na zřeteli, že se jedná o výběrové šetření, výsledné údaje jsou reprezentativní statistické odhady zatížené určitou statistickou chybou, především na úrovni regionů.

Graf 2.1. Pracovní síla v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

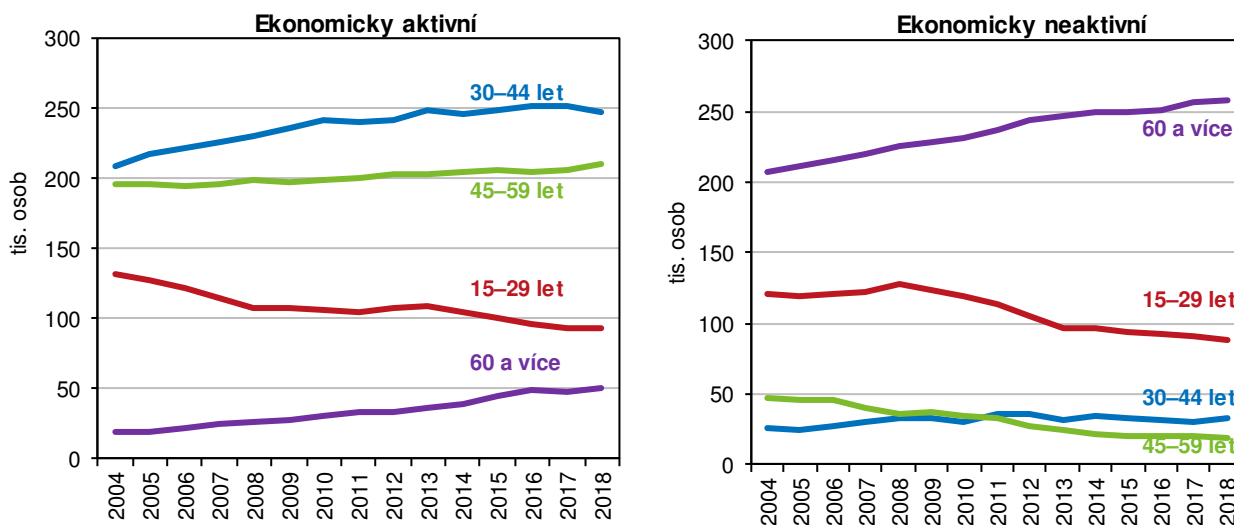

Pracovní sílu v kraji tvoří téměř 600 tisíc osob, prakticky každoročně se velikost pracovní síly zvyšovala.

V roce 2018 žilo podle výsledků VŠPS v Jihomoravském kraji 997,6 tisíc obyvatel starších 15 let. Pracovní sílu tvořilo 599,1 tisíc osob (332,2 tisíc mužů a 266,8 tisíc žen). V členění podle ekonomického postavení pracovní sílu tvořilo 583,4 tisíc zaměstnaných a 15,6 tisíc nezaměstnaných. V dlouhodobém pohledu se velikost pracovní síly postupně zvyšovala (s výjimkou roku 2017), meziročně její objem vzrostl o 1,1 tisíc osob (počet zaměstnaných vzrostl o 5,3 tisíc osob a počet nezaměstnaných poklesl o 4,2 tisíc osob).

Graf 2.2. Obyvatelstvo 15leté a starší podle ekonomické aktivity a věku v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Osoby ve věku 60 a více let v roce 2018 tvořily více než 8 % ekonomicky aktivních osob.

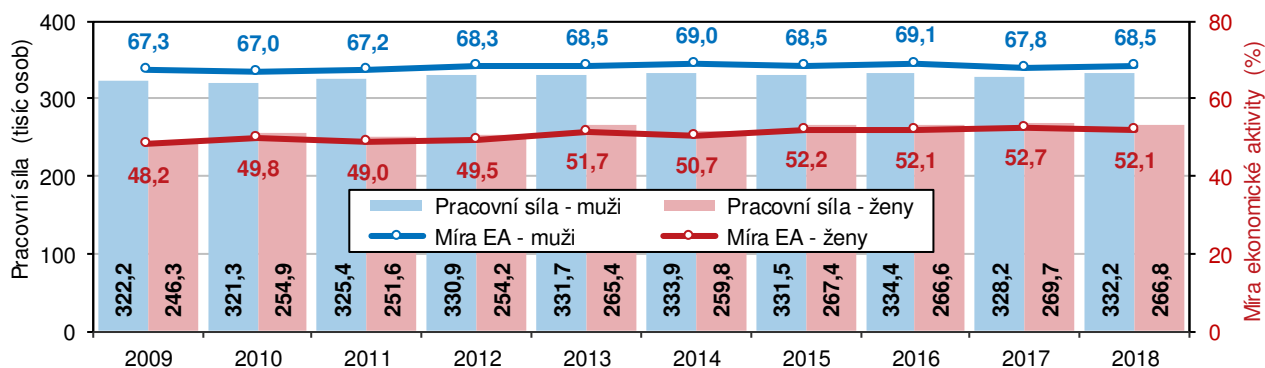
Nárůst počtu ekonomicky aktivních byl v posledních 10 letech podporován mladší generací (30 až 44 let - i přes meziroční pokles v roce 2018) a generací ve věku 60 a více let. Ve druhém případě se projevil vliv legislativních změn spojených s úpravami věku pro odchod do starobního důchodu, podíl 60letých a starších na pracovní síle se proti roku 2004 téměř ztrojnásobil a v roce 2018 činil 8,4 %.

Ve skupině ekonomicky neaktivních osoby ve věku 60 a více let tvoří dvě třetiny celku.

Nástup „demograficky“ slabších ročníků se projevil poklesem počtu osob ve věku 15 až 29 let, a to v posledních 6 letech mezi ekonomicky aktivními a v posledních 11 letech mezi ekonomicky neaktivními. Mezi ekonomicky neaktivními se každoročně zvyšoval počet osob 60letých a starších, v roce 2018 tvořily již dvě třetiny ekonomiky neaktivních.

Graf 2.3. Pracovní síla a míra ekonomické aktivity podle pohlaví v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

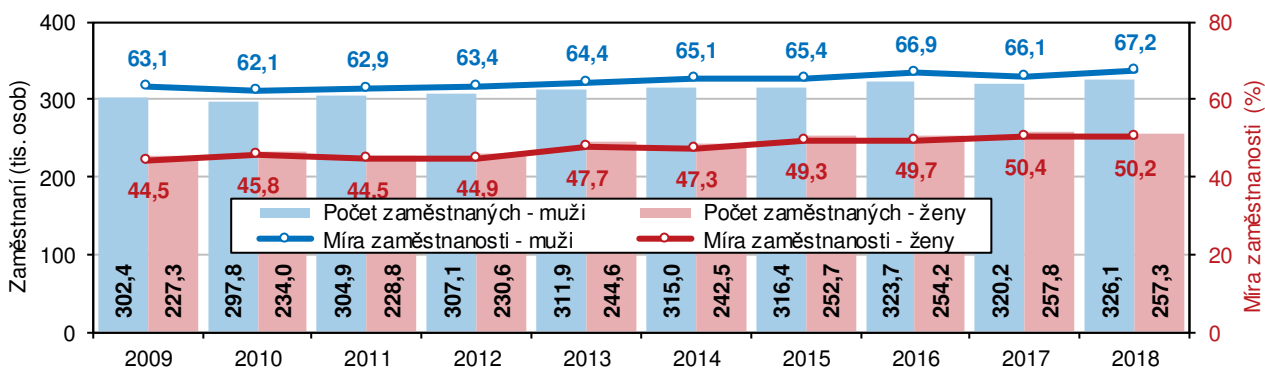

Míra ekonomické aktivity žen mírně polehla, u mužů byl zaznamenán nárůst.

Míra ekonomické aktivity (EA¹) podle výsledků VŠPS činila 60,1 % a meziročně vzrostla o 0,1 bodu. Je třeba uvést, že míra EA byla v kraji nejvyšší v roce 2016, a to 60,4 %. Zatímco míra EA mužů v roce 2018 proti roku 2017 vzrostla o 0,7 procentního bodu na 68,5 %, u žen tento ukazatel poklesl o 0,6 bodu na 52,1 %, Ovšem míra EA žen v roce 2017 dosáhla nejvyšší hodnoty v novodobé historii Jihomoravského kraje.

Graf 2.4. Zaměstnaní a míra zaměstnanosti podle pohlaví v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Celková míra zaměstnanosti se meziročně zvýšila, nárůst míry zaměstnanosti ...

V roce 2018 bylo mezi zaměstnanými v kraji 326,1 tisíc mužů a 257,3 tisíc žen, meziročně se počet zaměstnaných žen snížil jen o 0,5 tisíc, počet zaměstnaných mužů vzrostl o 5,9 tisíc. Změnám v počtu zaměstnaných odpovídaly i změny v míře

¹ Míra ekonomické aktivity je podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných, tedy pracovní síly, na počtu osob starších 15 let; míra zaměstnanosti je podíl počtu zaměstnaných na počtu osob starších 15 let; obecná míra nezaměstnanosti je podíl nezaměstnaných z pracovní síly.

... byl zaznamenán u osob ve věku 15 až 29 let a 60letých a starších.

zaměstnanosti podle pohlaví. Míra zaměstnanosti mužů vzrostla z 66,1 % v roce 2017 na 67,2 % v roce 2018 (nejvyšší hodnota posledních let), míra zaměstnanosti žen poklesla z 50,4 % na 50,2 %. Celková míra zaměstnanosti dosáhla 58,5 %, proti předchozímu roku vzrostla o 0,5 bodu a mezi kraji patřila k nejvyšším. K zásadním změnám v čase došlo v mírách zaměstnanosti podle věku. U osob ve věku 15 až 29 let byla v roce 2010 míra zaměstnanosti pouze 41,3 %, v roce 2018 již 48,8 %. Podobně u osob ve věku 60 a více let - v roce 2010 byla zjištěna hodnota 11,3 % a v roce 2018 již 16,0 %.

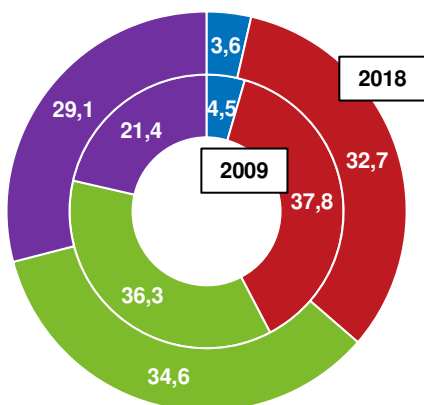
Zvyšuje se úroveň vzdělanosti zaměstnaných, podíl osob s vysokoškolským vzděláním za 10 let vzrostl o 8 procentních bodů.

Porovnání vzdělanostní struktury zaměstnaných v delším časovém období dokládá nárůst vzdělanosti. V roce 2018 v kraji se v porovnání s rokem 2009 snížil podíl zaměstnaných se základním vzděláním či bez vzdělání o 0,9 procentního bodu na 3,6 %, podíl středoškoláků bez maturity poklesl o 5,1 bodu na 32,7 % a podíl osob se středním vzděláním s maturitou o 1,7 bodu na 34,6 %. Podíl vysokoškoláků mezi zaměstnanými tak dosáhl 29,1 %, za 10 let vzrostl o 7,7 bodu a mezi kraji byl 2. nejvyšší. Podíl zaměstnaných, kteří mají maturitu či vyšší vzdělání, vzrostl na 63,6 %, tedy o 6,0 bodu.

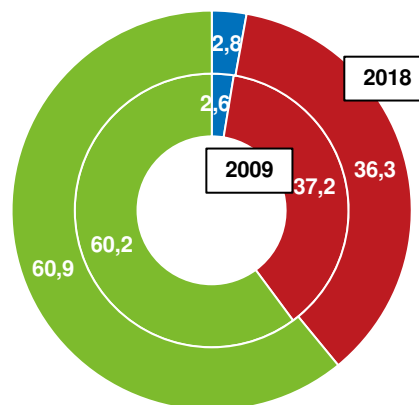
Graf 2.5. Zaměstnaní podle vzdělání a odvětvových sektorů v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Zaměstnaní podle dosaženého vzdělání v %

Zaměstnaní podle sektorů v %

Podíl zaměstnaných ve službách posílil na úkor zaměstnanosti v sekundárním sektoru.

Struktura zaměstnanosti podle sektorů v kraji nezaznamenala s odstupem 10 let již nijak výrazné změny. U zastoupení sekundárního sektoru se podíl snížil o 0,9 bodu na 36,3 %. Podíl zaměstnanosti v sektoru služeb vzrostl o 0,7 bodu na 60,9 %, nejmenší změna byla u zaměstnanosti v zemědělství, kde podíl vzrostl o 0,2 bodu na 2,8 %. Zaměstnanost v terciárním sektoru byla v roce 2018 mezi kraji 2. nejvyšší.

Podnikatelé tvořili téměř 15 % zaměstnaných, proti předchozímu roku se jejich podíl nezměnil.

Z hlediska postavení v zaměstnání mezi zaměstnanými dlouhodobě převažují zaměstnanci (vč. členů produkčních družstev). V roce 2018 v kraji tvořili 84,7 % zaměstnaných a 14,8 % ze zaměstnaných byli podnikatelé (zaměstnavatelé a pracující na vlastní účet). Meziročně se podíl zaměstnanců snížil o 0,3 procentních bodů, podíl podnikatelů se nezměnil a mezi kraji patřil spíše k nižším.

Podle klasifikace zaměstnání v letech 2016 až 2018 byli nejčetnější skupinou zaměstnaní v pozici specialistů.

Z pohledu klasifikace zaměstnání ještě v roce 2015 v kraji tvořili největší část zaměstnaných pracovníci zařazení jako techničtí a odborní pracovníci, v pořadí četnosti následovali specialisté a řemeslníci a opraváři. Ovšem v letech 2016 až 2018 už byli nejčetnější skupinou zaměstnaní v pozici specialistů, následovali

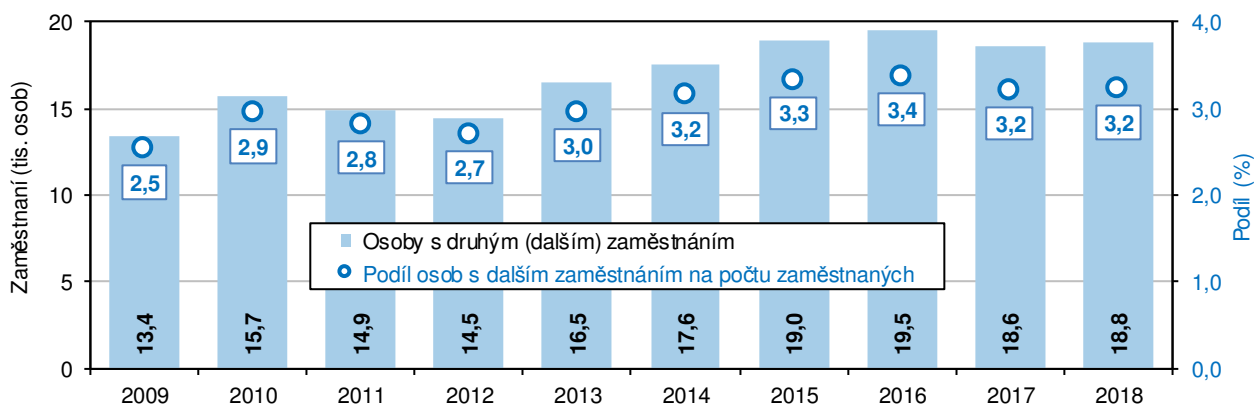
zaměstnaní v pozici technických a odborných pracovníků a třetí v pořadí zůstali řemeslníci a opraváři.

Vyšší míra nezaměstnanosti je z hlediska věku mezi mladými a z hlediska vzdělání u osob s nižším stupněm vzdělání.

Obecná míra nezaměstnanosti v roce 2018 v Jihomoravském kraji činila 2,6 % (v roce 2017 3,3 %). Specifická míra nezaměstnanosti podle věku se v jednotlivých věkových kategoriích pracovní síly ale liší. Ve věkové skupině 15 až 29 let činila 4,5 % (v roce 2017 4,9 %), naproti tomu ve věkové skupině 45 až 59 let to bylo pouze 1,9 % (3,0 % v roce 2017) a ve věkové skupině osob starších 60 let dokonce pouze 1,8 % (2,0 % v roce 2017). Obdobně se liší specifická míra nezaměstnanosti podle dosaženého vzdělání. Obecně platí, že specifická míra nezaměstnanosti podle vzdělání (podíl vybrané skupiny nezaměstnaných z vybrané skupiny pracovní síly) klesá se vzrůstajícím stupněm vzdělání.

Graf 2.6. Osoby s druhým (dalším) zaměstnáním v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Jedno zaměstnání často nestačí, další práci mělo téměř 19 tisíc osob.

Počet osob s druhým, resp. dalším zaměstnáním se od roku 2013 zvyšoval a v roce 2016 dosáhl 19,5 tisíc, což bylo 3,4 % z počtu zaměstnaných. Počet osob s dalším zaměstnáním i podíl na počtu zaměstnaných celkem v roce 2016 byl v posledních 10 letech nejvyšší. Výsledky VŠPS v této oblasti v roce 2017 a 2018 ukázaly pokles osob s dalším zaměstnáním na 18,6 resp. 18,8 tisíc, přesto to byl nejvyšší počet mezi kraji. Podíl na zaměstnaných celkem v obou letech činil 3,2 %.

Více než 22 % ekonomicky neaktivních tvoří osoby ve věku 15 až 29 let.

Vedle ekonomicky aktivních, kteří se účastní trhu práce, tvoří významnou část obyvatelstva skupina osob ekonomicky neaktivních. V roce 2018 bylo v Jihomoravském kraji 398,5 tisíc neaktivních osob, tvořily 40,0 % obyvatel starších 15 let a jejich počet se meziročně téměř nezměnil (zvýšení o 0,3 tisíc). Podle věku je mezi osobami ekonomicky neaktivními nejpočetnější skupina osob ve věku 60 a více let (257,6 tisíc, tj. 64,6 % z neaktivních) a osoby ve věku 15 až 29 let (88,7 tisíc, tj. 22,2 %).

Nezaměstnanost

Meziroční pokles počtu nezaměstnaných, k poklesu došlo již 5. rok v řadě.

Podle údajů Ministerstva práce a sociálních věcí ČR bylo ke konci roku 2018 na úřadech práce v Jihomoravském kraji evidováno 32 042 uchazečů o zaměstnání, z tohoto počtu bylo 16 479 žen (51,4 %). Proti konci roku 2017 se počet nezaměstnaných snížil o 5 248. Snižování počtu nezaměstnaných v kraji bylo zaznamenáno již pátý rok po sobě. Proti maximu, jehož bylo dosaženo v roce 2013, byl stav na konci roku 2018 téměř o 40 tisíc nezaměstnaných nižší.

Většina uchazečů o zaměstnání je schopna začít pracovat při nabídce

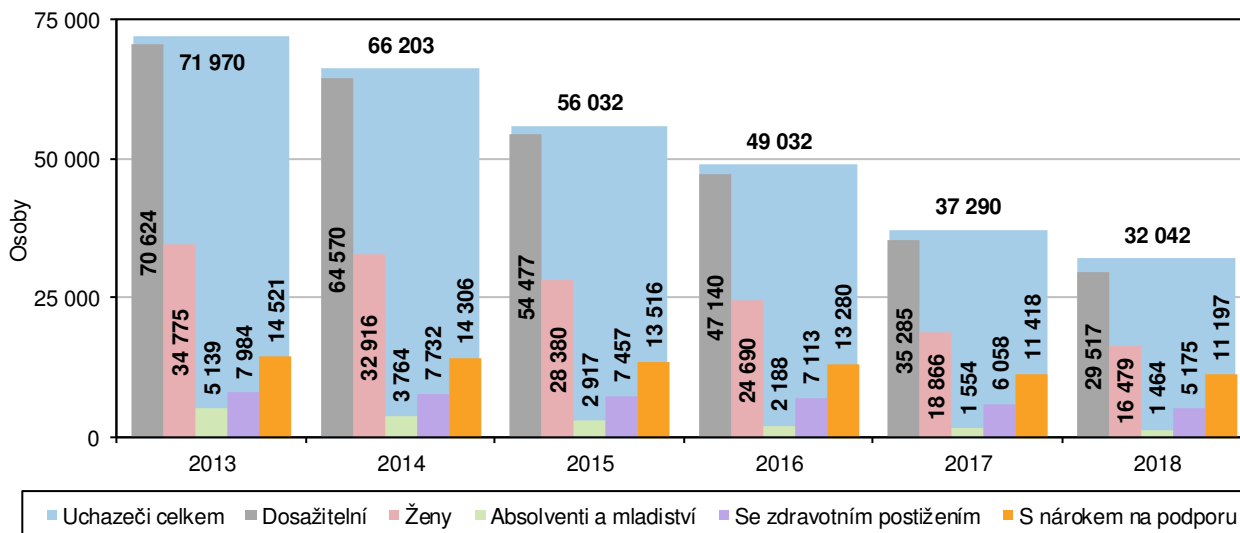
Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání bylo 92,1 % uchazečů dosažitelných (ti, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného

vhodného místa. Nejnižší relativní pokles byl zaznamenán u nezaměstnaných s nárokem na podporu.

pracovního místa). Mezi uchazeči o práci bylo 4,6 % absolventů a mladistvých, 16,2 % osob se zdravotním postižením, 34,9 % uchazečů o zaměstnání mělo nárok na podporu. Z grafu 2.7. jsou zřejmé počty a odvoditelný meziroční pokles počtu jednotlivých kategorií uchazečů o zaměstnání – dosažitelní uchazeči (- 5 768 osob, tj. o 16,3 %), absolventi a mladiství (- 90, o 5,8 %), osoby se zdravotním postižením (- 883, o 14,6 %), uchazeči o zaměstnání s nárokem na podporu (méně o 221 osob, o 1,9 %).

Graf 2.7. Uchazeči o zaměstnání v Jihomoravském kraji (k 31. 12.)

Pramen: MPSV

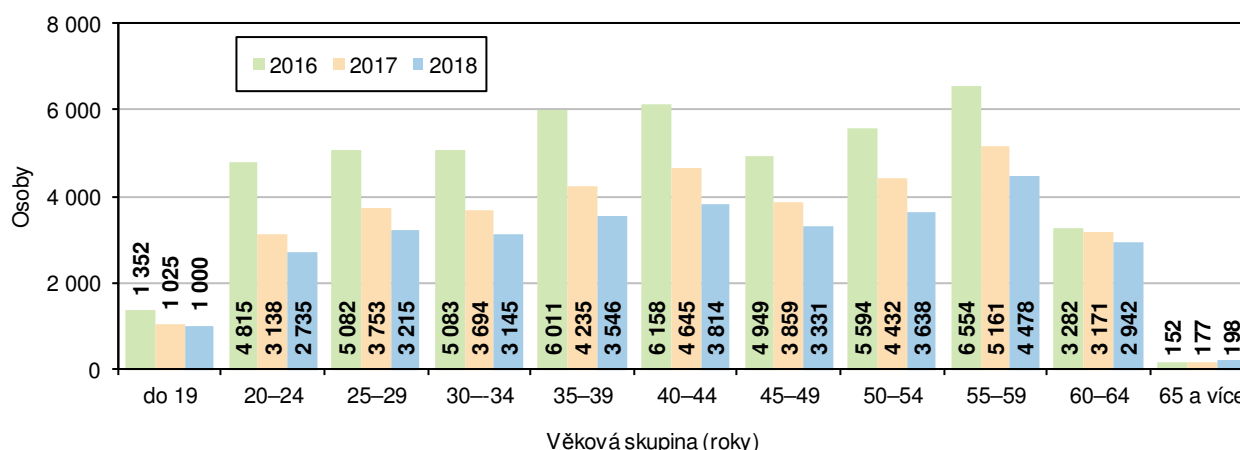

V členění podle věku bylo mezi nezaměstnanými nejvíce osob ve věku 55 až 59 let.

Z rozčlenění uchazečů do pětiletých věkových skupin vyplývá, že nejpočetněji byly na konci roku 2018 zastoupeny osoby ve věku 55 až 59 let (14,0 % z celku). V porovnání se stavem ke konci roku 2017 se snížil počet nezaměstnaných v 10 „nižších“ věkových kategoriích. Zvýšil se pouze počet nezaměstnaných ve věku 65 a více let (o 21). Průměrný věk uchazečů o zaměstnání se meziročně nezměnil (na konci roku 2017 a 2018 shodně 42,7 roku), proti konci roku 2016 byl ale o 1 rok vyšší.

Graf 2.8. Uchazeči o zaměstnání v Jihomoravském kraji podle věkových skupin (k 31. 12.)

Pramen: MPSV

Přestože podíl dlouhodobě nezaměstnaných klesá, ...

Přes pokles počtu uchazečů o zaměstnání problémem zůstává dlouhodobá nezaměstnanost. Počet i podíl nezaměstnaných déle než 24 měsíců byl 2. nejvyšší – 6 441 osob, resp. 20,1 % (po kategorii do 3 měsíců s podílem 37,7 % a počtem 12 095 osob). Zároveň zde byl ale zaznamenán nejvyšší meziroční pokles počtu – absolutně o 2 803 osob, tj. o 30,3 %. Dlouhodobá nezaměstnanost je prezentována

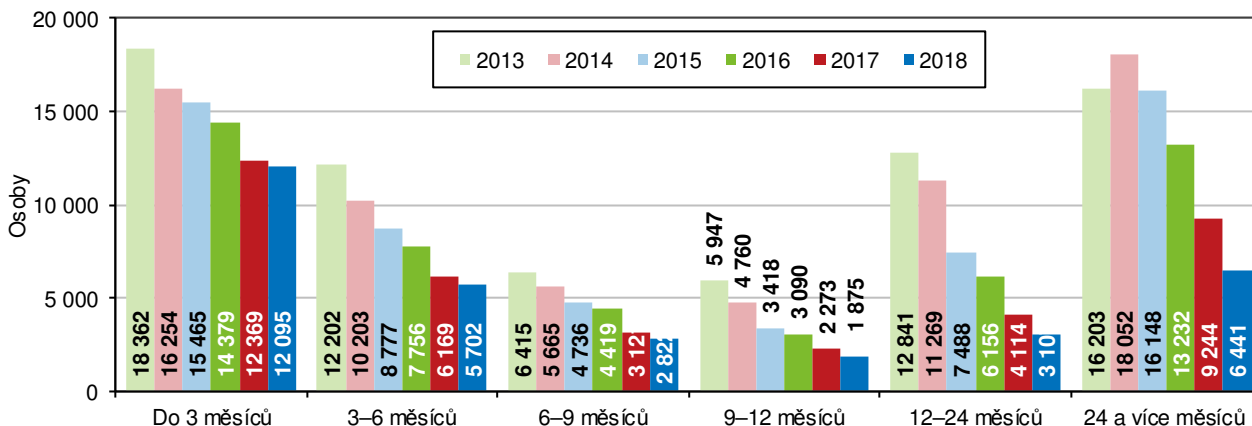

... patří mezi kraje k nejvyšším.

i jako podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15 až 64 let. I v tomto způsobu vyjádření došlo k mírnému zlepšení dlouhodobé nezaměstnanosti – v roce 2016 podíl dlouhodobě nezaměstnaných na počtu obyvatel ve věku 15 až 64 let v kraji činil 2,5 %, v roce 2017 poklesl na 1,7 % a v roce 2018 na 1,3 %. I přes snížení byl tento podíl mezi kraji 3. nejvyšší.

Graf 2.9. Uchazeči o zaměstnání v Jihomoravském kraji podle délky nezaměstnanosti (k 31. 12.)

Pramen: MPSV

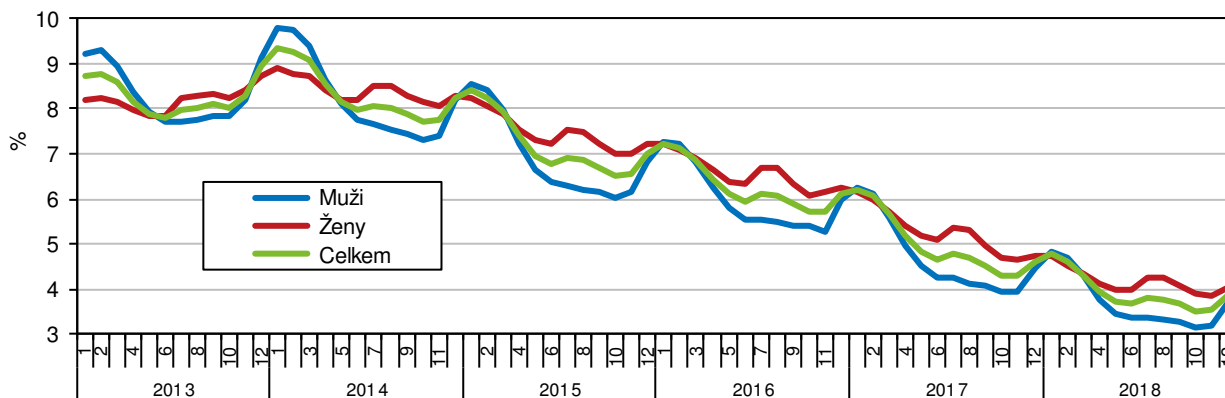

Podíl nezaměstnaných převyšuje republikovou hodnotu a mezi kraji je 3. nejvyšší. Nezaměstnanost ovlivňují sezónní práce.

Podíl nezaměstnaných osob² k 31. 12. 2018 dosáhl 3,86 %. Proti konci roku 2017 se podíl snížil o 0,74 procentního bodu. Mezi 14 kraji České republiky byl podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 3. nejvyšší a proti republikovému průměru byl vyšší o 0,79 procentního bodu. Nejnižší podíl nezaměstnaných byl v Hl. městě Praze (1,93 %), nejvyšší v Moravskoslezském kraji (4,65 %). Míra nezaměstnanosti je ovlivněna sezónními pracemi, k nárůstu hodnoty podílu nezaměstnaných mužů i žen zpravidla dochází v zimních měsících, nejnižší hodnoty jsou zaznamenány v letních a podzimních měsících.

Graf 2.10. Podíl nezaměstnaných na konci měsíce v Jihomoravském kraji podle pohlaví

Pramen: MPSV

Nejvyšší nezaměstnanost v kraji je v okresech Hodonín, Znojmo a Brno-město.

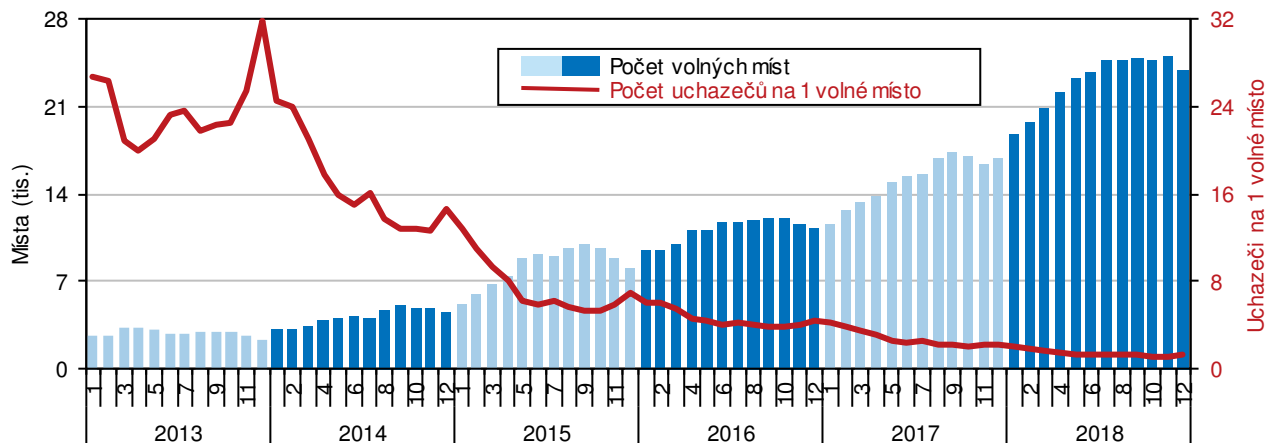
V okresech kraje je nejvyšší nezaměstnanost dlouhodobě v okresech Znojmo, Hodonín a Brno-město. V okrese Znojmo dosáhl podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu celkem 5,93 %, v okrese Hodonín 5,17 % a v Brně-městě 4,25 %. Pokud seřadíme 77 okresů České republiky podle velikosti podílu nezaměstnaných osob na obyvatelstvu (od nejnižší hodnoty), pak pořadí jihomoravských okresů v žebříčku je následující: okres Vyškov, jako okres s nejnižší nezaměstnaností

² Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu je podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

v kraji, se umístil mezi ostatními okresy na 19. místě, zmiňované okresy Brno-město, Hodonín a Znojmo „obsadily“ mezi všemi okresy republiky 66., 71. a 75. místo.

Graf 2.11. Volná místa a počet uchazečů na 1 volné místo v Jihomoravském kraji podle pohlaví

Pramen: MPSV

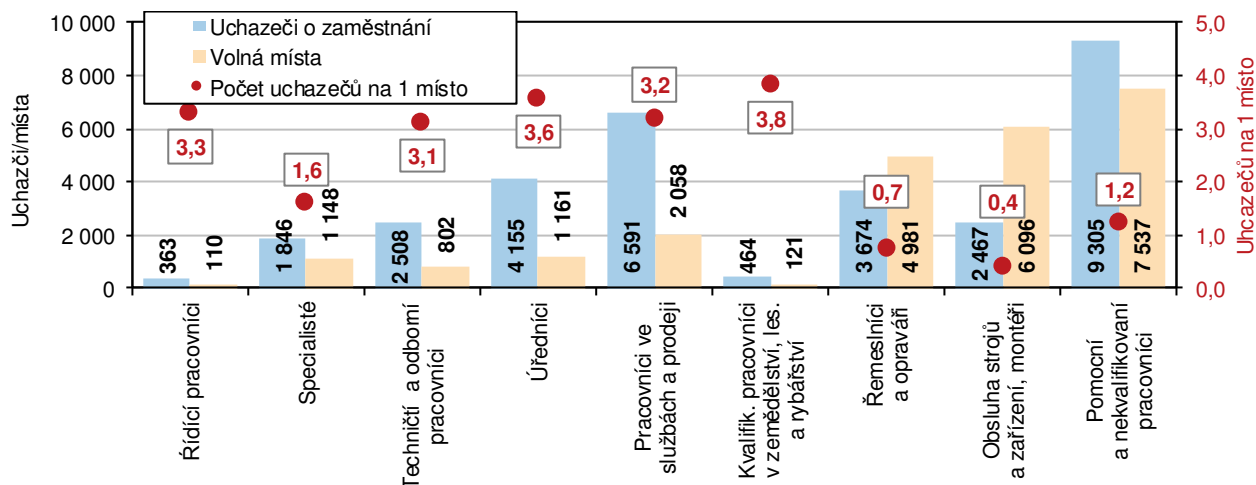

K dispozici bylo 24 tisíc volných míst, v posledním měsíci roku 2018 na 1 volné místo připadlo 1,3 uchazečů.

Úřady práce v Jihomoravském kraji nabízely ke konci prosince 2018 celkem 24 014 míst, což bylo o 7 188 míst víc než na konci roku 2017. Zvýšení počtu volných míst a snížení počtu uchazečů o zaměstnání znamenalo, že počet uchazečů připadajících na 1 volné místo se meziročně opět snížil. Ke konci roku 2017 připadlo na 1 místo 2,2 uchazečů, ke konci roku 2018 to bylo 1,3 uchazečů (4. nejvyšší počet mezi kraji). Nejnižší počet volných míst v jednotlivých měsících 6 let uvedených v grafu 2.11. byl vykázan k 31. 12. 2013, a to 2 262. Zároveň byl k tomuto datu evidován nejvyšší počet uchazečů na 1 volné místo, a to 31,8. Nejvyšší počet volných míst byl k dispozici k 30. 11. 2018 (25 062), na konci listopadu připadlo na 1 volné místo nejméně uchazečů (1,2).

Graf 2.12. Uchazeči o zaměstnání a volná místa podle klasifikace zaměstnání v kraji (k 31. 12. 2018)

Pramen: MPSV

Dobré postavení na trhu práce měly osoby pracující jako obsluha strojů a zařízení, montéři a řemeslníci a opraváři.

Z podkladů o nezaměstnanosti lze provést i porovnání nabídky volných míst v členění podle klasifikace zaměstnání či podle požadovaného vzdělání s nabídkou trhu práce danou charakteristikami řad uchazečů o zaměstnání. Nejvyšší počet uchazečů o zaměstnání byl v kraji zařazen mezi pomocné a nekvalifikované pracovníky - 9 305 uchazečů (10 586 uchazečů v roce 2017). V této kategorii byl i nejvyšší nabízený počet pracovních míst – 7 537 (v předchozím roce 4 908). Nejpříznivější postavení na trhu práce měli pracovníci zařazení jako obsluha strojů a zařízení, montéři, a také řemeslníci a opraváři. U obou kategorií nabídka míst byla vyšší než „poptávka“ a na 1 místo zde připadlo 0,4 resp. 0,7 uchazečů. Naproti tomu

Nabídka míst pro ně byla vyšší než poptávka.

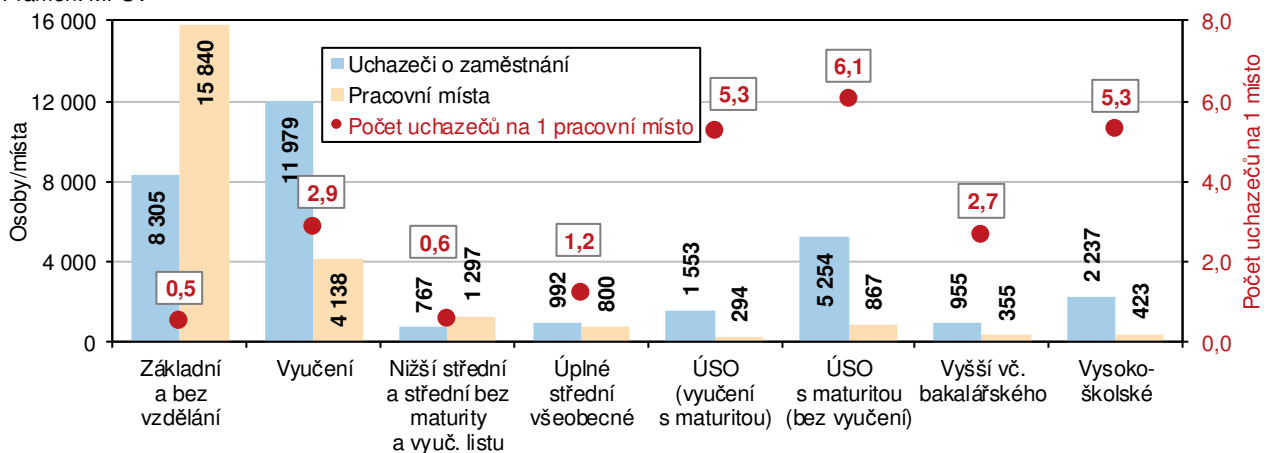
na jedno místo kvalifikovaného pracovníka v zemědělství připadlo 3,8 uchazečů (v předešlém roce 3,2) a na jedno „úřednické“ místo připadlo na konci roku 2018 v kraji 3,6 uchazečů o zaměstnání (5,5 v roce 2017).

Nejobtížněji hledají práci nezaměstnaní s úplným středním vzděláním s maturitou bez vyučení.

Ze srovnání „nabídky a poptávky“ z pohledu požadavku na vzdělání je v roce 2018 zřejmá nejobtížnější pozice nezaměstnaných s úplným středním vzděláním s maturitou bez vyučení, kde na 1 volné místo připadlo 6,1 uchazečů. V předcházejícím roce byla situace obdobná, ale na jedno místo připadalo 7,4 uchazečů. Naopak nejlépe na tom byli, stejně jako v roce 2017, uchazeči se základním vzděláním či bez vzdělání a nižším středním vzděláním. Na jedno místo na konci roku 2018 u nich připadlo 0,5, resp. 0,6 uchazečů.

Graf 2.13. Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa podle vzdělání v kraji (k 31. 12. 2018)

Pramen: MPSV

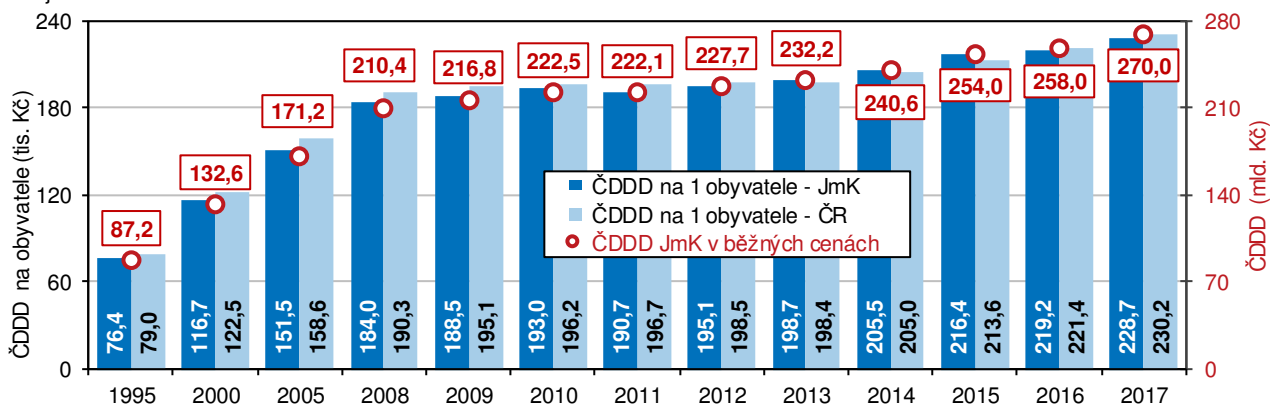
Příjmy a životní podmínky domácností

Čistý disponibilní důchod domácností se v kraji s výjimkou roku 2011 každoročně zvyšoval.

Hodnota čistého disponibilního důchodu domácností (ČDDD) dosáhla v roce 2017 v Jihomoravském kraji 270,0 mld. Kč běžných cen, což v přepočtu na jednoho obyvatele představovalo částku 228,7 tisíc Kč. Tento makroekonomický ukazatel, i když vyjádřený v běžných cenách, se s výjimkou roku 2011 zvyšoval jak v absolutním vyjádření, tak v přepočtu na 1 obyvatele. Meziroční nárůst v roce 2017 činil 12,0 mld. Kč, resp. 9,5 tis. Kč na obyvatele.

Graf 2.14. Čistý disponibilní důchod domácností v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

Zdroj: ČSÚ

Jen ve 3 letech hodnota ČDDD připadající na

Krajská hodnota ČDDD přepočtená na obyvatele byla až do roku 2012 pod republikovým průměrem. Pouze v letech 2013 až 2015 byl republikový průměr

jednoho obyvatele byla nad republikovým průměrem.

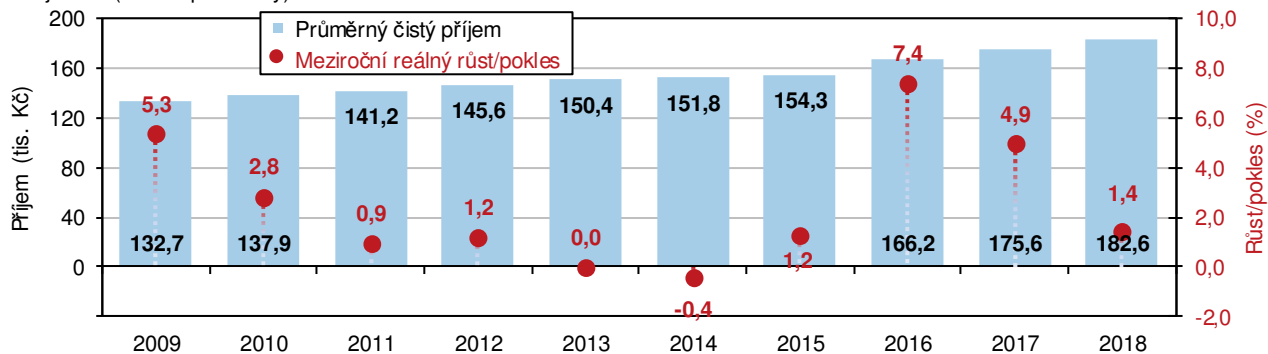
překročen, hodnoty let 2016 a 2017 znovu za republikovým průměrem zaostávaly. Hodnota ČDDD na obyvatele byla v roce 2017 ve srovnání s ostatními kraji 4. nejvyšší.

Podíl kraje na republikovém objemu ČDDD překračuje hranici 11 %.

Podíl Jihomoravského kraje na ČDDD republiky byl v minulých 23 letech nejnižší v roce 2003, a to 10,3 %. V posledních 5 letech (roky 2013 až 2017) podíl kraje na republikovém celku překračoval vždy hranici 11 %. Hodnota podílu v roce 2017 činila 11,1 % a mezi kraji byla 3. nejvyšší.

Graf 2.15 Průměrný roční peněžní příjem^{*)} na osobu v domácnosti v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky)

^{*)} příjmy domácností jsou šetřeny za předchozí rok

Průměrný čistý roční příjem domácností v kraji meziročně vzrostl, růst příjmů byl zaznamenán čtvrtý rok v řadě.

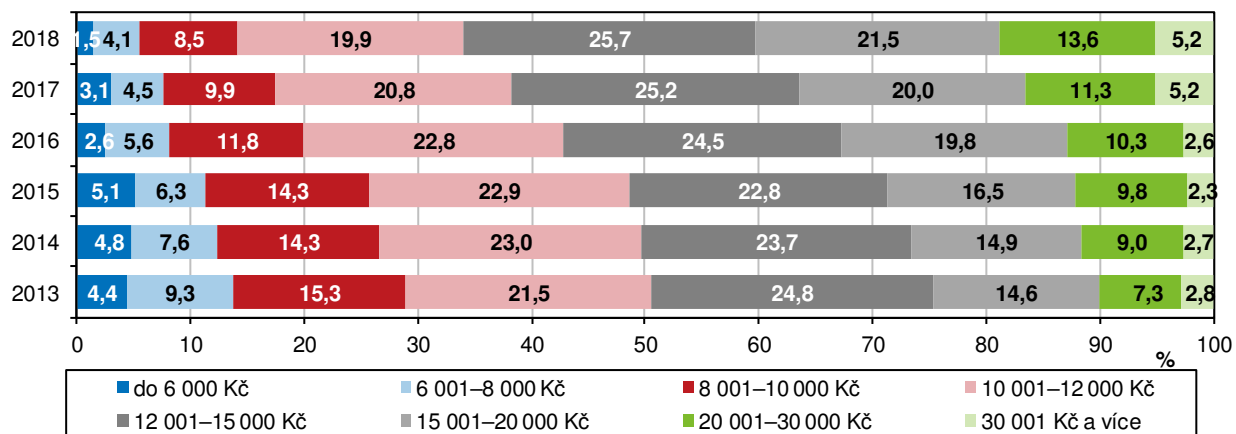
Výsledky dalšího ročníku šetření Životní podmínky přinesly údaje týkající se sociální a ekonomické situace domácností. Šetření proběhlo na jaře 2018, hlavní výsledky mapují výši a složení příjmů domácností v kraji v roce 2017, doplňující šetření o subjektivních názorech, materiálním nedostatku je spojeno s dobou dotazování. Průměrný čistý roční příjem domácnosti v Jihomoravském kraji meziročně vzrostl z 175,6 tisíc Kč na osobu v roce 2016 na 182,6 tisíc Kč v roce 2017 (průměrný čistý měsíční příjem na osobu se zvýšil z 14 635 Kč na 15 218 Kč). Reálný růst příjmů v kraji tak dosáhl 1,4 % a pokračoval již 4. rok (po stagnaci v roce 2012 a poklesu reálného příjmu v roce 2013).

Nejvyšší roční příjmy jsou v Praze, jihomoravská hodnota je mezi kraji šestá nejvyšší.

V žebříčku 14 krajů ČR byl Jihomoravský kraj výši průměrných čistých ročních příjmů na osobu na 6. místě (počítáno od nejvyšší hodnoty) a byl pouze o 168 Kč nad republikovým průměrem. Nejvyšší roční příjmy byly v Hl. m. Praze (228,4 tisíc Kč ročně na osobu), naopak nejnižší částka byla zjištěna v Ústeckém kraji (162,1 tisíc Kč na osobu).

Graf 2.16. Rozdělení domácností v Jihomoravském kraji podle čistého měsíčního příjmu^{*)} na osobu

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky)

^{*)} příjmy domácností jsou šetřeny za předchozí rok

V kraji jsou i domácnosti s příjmovou hranicí do 6 tisíc Kč, ale také domácnosti, v nichž měsíční příjem přesahuje 50 tisíc Kč.

Nejvíce jihomoravských domácností mělo podle výsledků šetření čistý měsíční příjem v rozmezí 12 až 15 tisíc Kč na osobu (25,7 % domácností), následovalo příjmové rozmezí 15 až 20 tisíc Kč na osobu (21,5 % domácností). Nejnižší příjmovou hranici do 6 tisíc Kč měsíčně na osobu přiznalo 1,5 % domácností, proti předchozímu roku uvedený podíl poklesl o 1,6 procentního bodu. V kraji bylo i 4,6 % domácností, v nichž čistý měsíční příjem na osobu byl v rozmezí 30 až 50 tisíc Kč a 0,7 % domácností, v nichž měsíční příjem na osobu přesahoval 50 tisíc Kč. Nejvýrazněji vzrostl podíl domácností s příjmem 20 až 30 tisíc Kč na osobu, a to o 2,3 procentního bodu na 13,6 %.

Vzrostl počet domácností, které vycházely s příjmem snadno či velmi snadno.

Součástí výsledků šetření je i srovnání subjektivních názorů domácností na hospodaření s rozpočtem (spojeno s rokem 2018). V roce 2018 vycházela se svými příjmy s velkými obtížemi nebo s obtížemi necelá šestina jihomoravských domácností. Podíl se meziročně snížil o 5,4 procentního bodu na 16,5 %, proti roku 2010 byl o dokonce o 9,6 bodu nižší. Více než 56 % domácností v kraji s příjmem vycházelo snadno, docela či velmi snadno, podíl těchto „bezproblémových“ domácností ve srovnání s rokem 2010 vzrostl o 20 procentních bodů.

Poklesl podíl domácností, které trpí určitým materiálním nedostatkem.

Podíl osob či domácností, které trpí určitým materiálním nedostatkem, tzn., že si nemohou dovolit některé věci, služby či požitky, ve většině případů meziročně v kraji poklesl, a to až na nejmenší hodnoty posledních let. Již tradičně domácnostem nejvíce problémů činí zaplacení neočekávaných výdajů a týdenní dovolené mimo domov. Zaplatit neočekávaný výdaj ve výši 10 700 Kč si nemohlo dovolit 26,1 % domácností (v předešlém roce 31,2 % domácností) a týdenní dovolenou si nemohlo dovolit 22,4 % domácností (o 3,7 procentních bodů méně, než v roce 2017). O 1,6 bodu (na 3,4 %) poklesl podíl domácností, které nemohou dostatečně vytápět byt. V roce 2017 i v roce 2018 v kraji bylo téměř 9 % domácností, ve kterých si nemohou dovolit jíst obden maso.

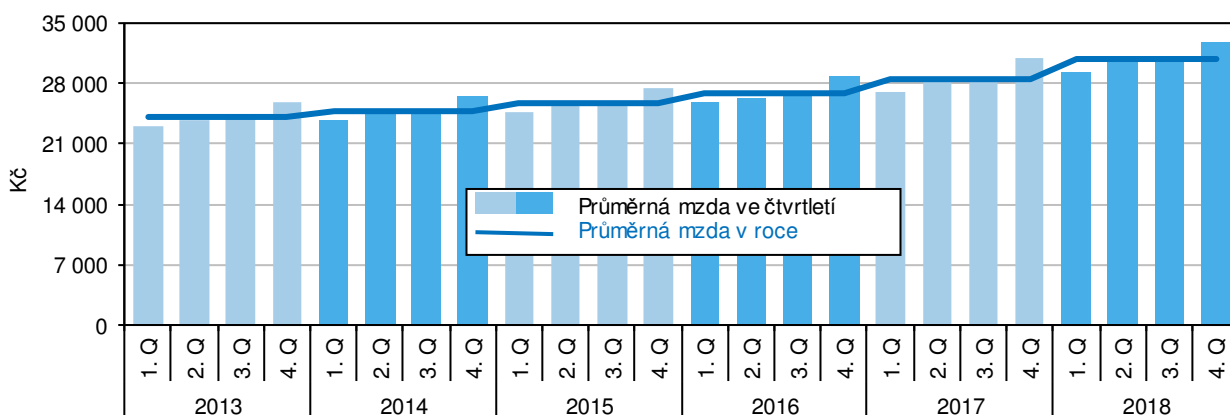
Mzdy

Mzdy jsou zjišťovány podle skutečného místa pracoviště.

Průměrná mzda je zjišťována tzv. pracovištní metodou, územní třídění je provedeno podle místa skutečného pracoviště zaměstnanců. Průměrná hrubá měsíční mzda je podíl mzdových prostředků (vč. příplatků za přesčas, odměn, náhrad mzdy atd.) připadající na jednoho zaměstnance za měsíc. Nevypovídá tedy o výplatě jednoho konkrétního zaměstnance.

Graf 2.17. Průměrná měsíční mzda v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: v roce 2018 předběžné výsledky

Průměrná mzda byla mezi kraji 3. nejvyšší, ale svou výši i růstem zaostávala za republikovým průměrem.

Průměrná nominální mzda dosáhla v Jihomoravském kraji v roce 2018 výše 30 778 Kč a proti předchozímu roku vzrostla o 2 273 Kč (o 8,0 %). Ve srovnání s ostatními kraji byly mzdy v Jihomoravském kraji 3. nejvyšší, růst mezd byl ale 5. nejnižší (spolu s Karlovarským krajem). Ve srovnání s republikovým průměrem mzda zaostávala o 1 107 Kč, růst mzdy byl jen o 0,1 bodu nižší než nárůst mezd v ČR. Spotřebitelské ceny se v roce 2018 zvýšily o 2,1 % (index spotřebitelských cen za celou ČR), reálná mzda tak v kraji proti roku 2017 vzrostla o 5,8 %.

Nejvyšší mzdy jsou v odvětví informačních technologií.

V členění podle odvětví je k dispozici pouze předběžná průměrná mzda za rok 2017. Nejvyšší mzdy podle těchto výsledků byly v kraji vypláceny v odvětví informačních a komunikačních technologií (téměř 48 tisíc Kč) a v těžbě a dobývání (více než 41 tisíc Kč). Naopak v odvětví ubytování, stravování a pohostinství částka průměrné mzdy jen mírně překročila hranici 16 tisíc Kč.

Strukturální šetření o mzdách se liší od ostatních mzdových zjišťování.

Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí publikuje výsledky strukturální statistiky mezd zaměstnanců. Toto výběrové šetření se odlišuje od ostatních mzdových zjišťování, protože jsou přímo sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoli celkové objemy mzdových prostředků na úrovni podniků či organizací. To je jedním z důvodů, proč se průměrná mzda z různých mzdových zjišťování od sebe liší. Od roku 2011 byli do šetření zahrnuti i zaměstnanci z podniků s méně než 10 zaměstnanci a také zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob.

Rozdíl mezi průměrnou mzdou mužů a žen se nepatrně snížil, přesto činí více než 7 tisíc Kč.

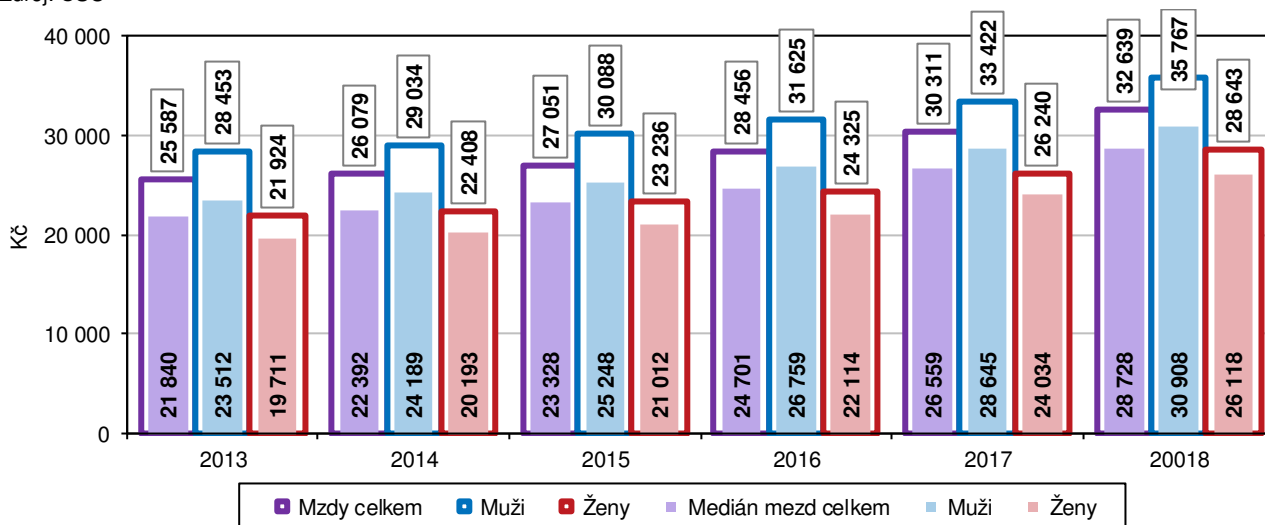
Průměrná hrubá měsíční mzda v Jihomoravském kraji v roce 2018 dosáhla podle výsledků strukturálního šetření částky 32 639 Kč (35 767 Kč u mužů a 28 643 Kč u žen), ve srovnání s ostatními kraji byla 4. nejvyšší. Proti roku 2017 se průměrná měsíční mzda zvýšila o 2 328 Kč (o 2 345 Kč u mužů a o 2 403 Kč u žen). Mzdy mužů v kraji jsou dlouhodobě vyšší než mzdy žen, ale rozdíl mezi nimi se meziročně nepatrně snížil. V roce 2017 byla průměrná mzda žen v Jihomoravském kraji nižší o 7 182 Kč, v roce 2018 byl rozdíl 7 124 Kč.

Rozdíl mezi výší průměrné mzdy a mediánu mzdy činil 3 911 Kč.

Výsledkem strukturálním šetření mezd není jen průměrná mzda, na kterou zpravidla nedosáhnou dvě třetiny zaměstnanců, ale také medián mzdy. Ukazuje mzdu zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení (právě stejný počet mezd je vyšších i nižších než medián) a vypovídá tak mnohem lépe o skutečné mzdové úrovni. Medián mzdy v Jihomoravském kraji v roce 2018 dosáhl částky 28 728 Kč (30 908 Kč u mužů a 26 118 Kč u žen). Rozdíl výše průměrné mzdy a mediánu mezd činil 3 911 Kč. Medián mzdy v Jihomoravském kraji byl mezi kraji 5. nejvyšší.

Graf 2.18. Průměrná měsíční mzda a medián mzdy v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

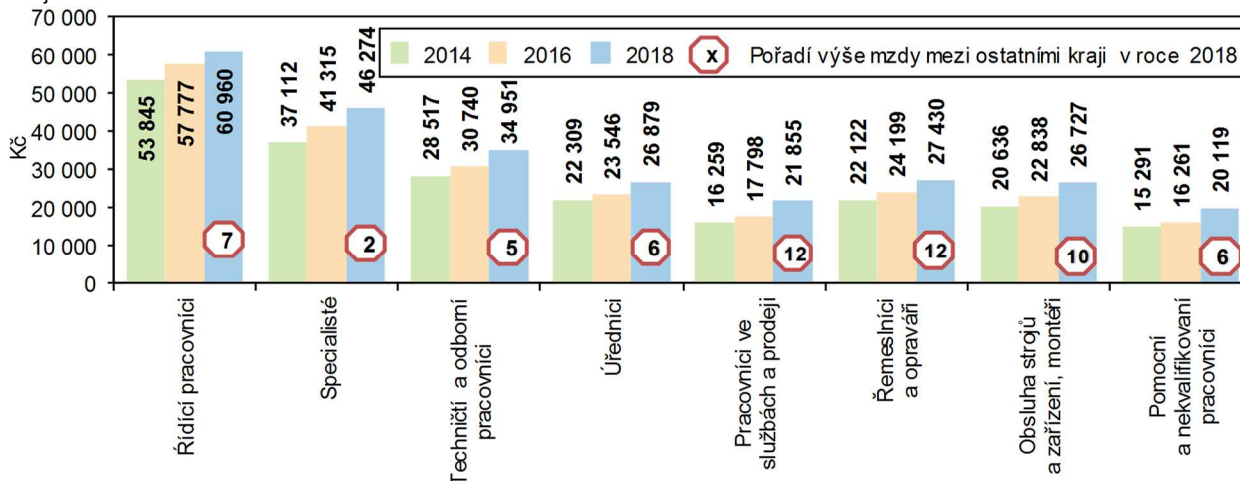

V mezikrajském srovnání výše mezd si nejhůře stojí mzdy pracovníků ve službách a prodeji a mzdy pomocných a nekvalifikovaných pracovníků.

Výstupy z šetření mezd podle zaměstnání vychází z klasifikace zaměstnání ČSÚ (CZ-ISCO), vypracované na podkladě mezinárodního standardu. Vývoj mezd v Jihomoravském kraji a srovnání s ostatními kraji je znázorněno v grafu 2.19. – čísla v kroužku znamenají pořadí Jihomoravského kraje mezi ostatními kraji (řazeno od nejvyšší hodnoty). V pomyslném krajském žebříčku jsou nejlépe umístěni specialisté (vysoce kvalifikovaní nemanuální pracovníci). Naopak k těm horším výsledkům srovnání patří 12. místo u výše mezd pracovníků ve službách a prodeji a mezd řemeslníků a opravářů.

Graf 2.19. Průměrná hrubá měsíční mzda podle tříd CZ-ISCO v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Nejvyšší mzdy v kraji pobírají manažeři, nejnižší pomocní a nekvalifikovaní pracovníci, ...

Nejvyšší mzdy v Jihomoravském kraji byly u pracovníků v manažerských pozicích (60 960 Kč). Relativní meziroční nárůst u této kategorie byl sice nejnižší (o 4,8 %), zvýšení v absolutním vyjádření ale bylo nejvyšší (+ 2 783 Kč). Nejvyšší relativní meziroční nárůst průměrné mzdy podle kategorie zaměstnání byl v Jihomoravském kraji zjištěn u pomocných a nekvalifikovaných pracovníků (o 14,2 %, tj. o 2 497Kč na částku 20 119 Kč), ale v rámci kraje podle jednotlivých kategorií byly tyto mzdy nejnižší.

... i když právě u nich byl nejvyšší relativní nárůst mezd.

Vzdělávání

Již 5 let je v mateřských školách více než 41 tisíc dětí.

Situace ve školství je „opožděným“ obrazem demografického vývoje. V minulých 10 letech (resp. školních letech) se postupně zvyšovaly nároky na kapacity mateřských škol. V roce 2009 bylo ve školkách v kraji 34,6 tisíc dětí, v roce 2014 byla překročena hranice 41 tisíc dětí a v roce 2018 to bylo dosavadní maximum, a to 41,6 tisíc dětí (o 7,0 tisíc více, než v roce 2009).

Počet žáků základních škol se s odstupem 10 let zvýšil téměř o 18 tisíc.

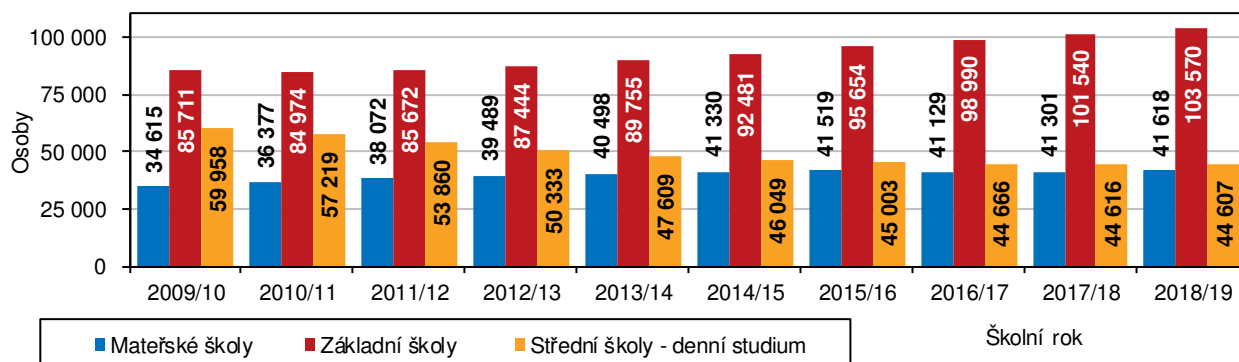
Základní školy se až do roku 2010 potýkaly s poklesem počtu žáků (snížení na 85,0 tisíc žáků), následující roky byly roky zvyšování počtu až na 103,6 tisíc ve školním roce 2018/19. Meziročně počet žáků základních škol vzrostl o 2,0 tisíc a proti stavu před 10 lety byl vyšší o 17,9 tisíc.

Naopak počet studentů středních škol se za 10 let snížil o 15 tisíc.

Jestliže se počet dětí ve školkách a počet žáků základních škol během 10 let zvýšil v součtu o 24,9 tisíc, pak situace na středních školách byla opačná – za 10 let se počet studentů snížil o 15,4 tisíc. Nástup slabých populačních ročníků do středních škol způsobil, že z výchozího stavu 60,0 tisíc žáků v roce 2009 se jejich počet postupně snížil až na 44,6 tisíc v roce 2018.

Graf 2.20. Žáci mateřských, základních a středních škol v Jihomoravském kraji

Pramen: MŠMT

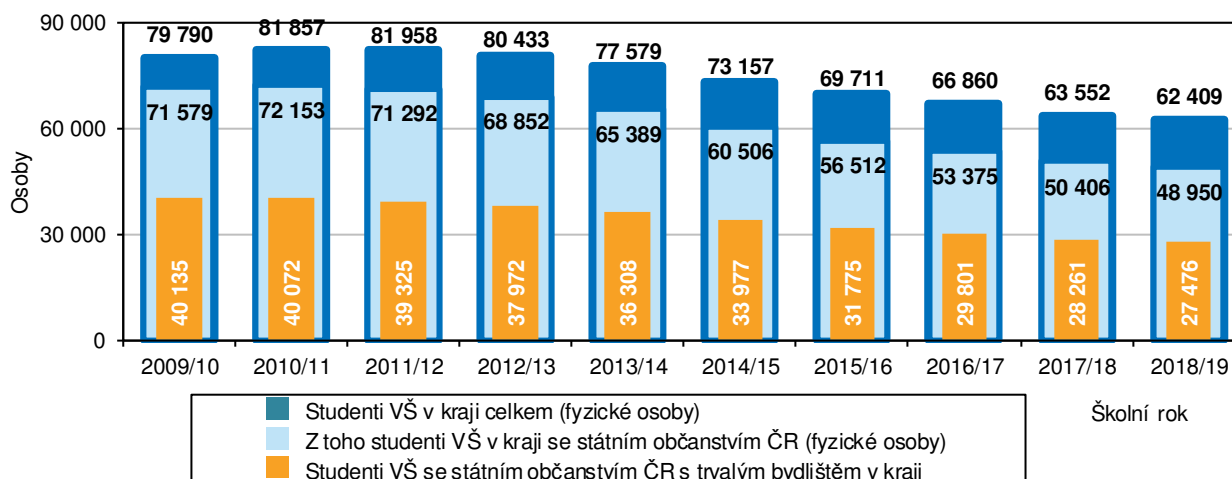

Pokles byl zaznamenán i u studentů vysokých škol, poklesl počet studujících vysoké školy v kraji i počet studentů VŠ s bydlištěm v kraji.

Obdobný vývoj jako ve středních školách probíhal i ve vysokém školství. V Jihomoravském kraji ještě v roce 2010 a 2011 studovalo na vysokých školách téměř 82 tisíc studentů. V kraji mělo v roce 2010 trvalé bydliště 40 tisíc studentů vysokých škol. O několik let později, resp. ve školním roce 2018/19, se počet studentů vysokých škol v kraji snížil o 19 tisíc na 62,4 tisíc. Zároveň téměř o 13 tisíc poklesl i počet vysokoškoláků s bydlištěm v kraji.

Graf 2.21. Studenti vysokých škol v Jihomoravském kraji

Pramen: MŠMT

Jestliže klesá počet studentů, klesá i počet absolventů.

V roce 2011 (resp. ve školním roce 2011/12) byl zaznamenán i nejvyšší počet absolventů vysokých škol – studium dokončilo 9 772 vysokoškoláků se státním občanstvím ČR s bydlištěm v Jihomoravském kraji. V následujících letech se počet absolventů vysokých škol s bydlištěm v kraji postupně snižoval až na 6 846 v roce 2018.

Zdravotnictví

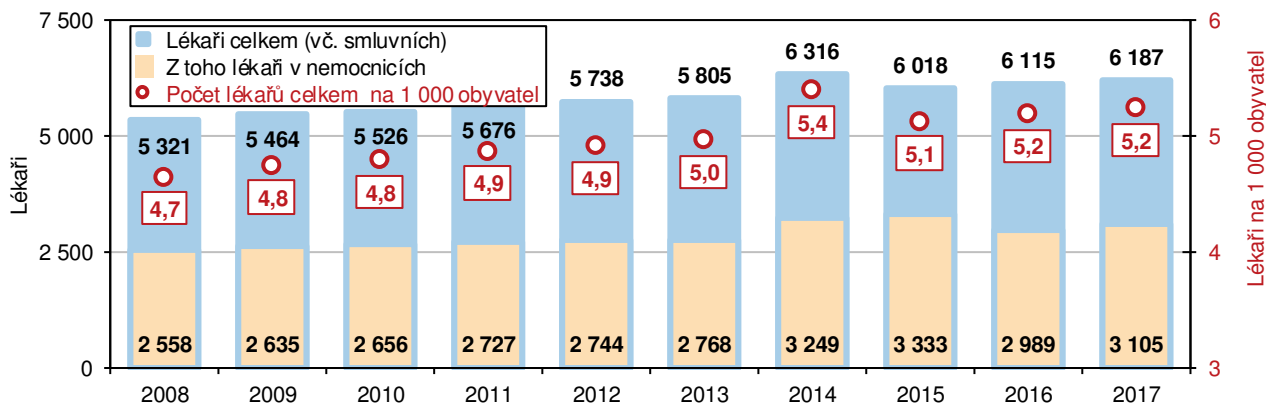
V kraji je více než 6 tisíc lékařů, polovina z nich pracuje v nemocnicích.

Údaje o zdravotnických zařízeních a počtech lékařů za rok 2018 nejsou dosud k dispozici, proto jsou uvedena stručná fakta roku předešlého. Ve zdravotnických zařízeních v Jihomoravském kraji v roce 2017 působil 6 187 lékařů (počet přepočtený na plně zaměstnané), z toho jich 3 105 (50,2 %) pracovalo v nemocnicích. Až do roku 2014 se počet lékařů v kraji každoročně zvyšoval až na dosavadní maximum, a to 6 316 lékařů. Skutečnost roku 2017 je doposud druhá nejvyšší v novodobé historii kraje.

Graf 2.22. Lékaři v Jihomoravském kraji (přepočtené osoby)

Pramen: ÚZIS

Počet lékařů v přepočtu na jednoho obyvatele je mezi kraji druhý nejvyšší.

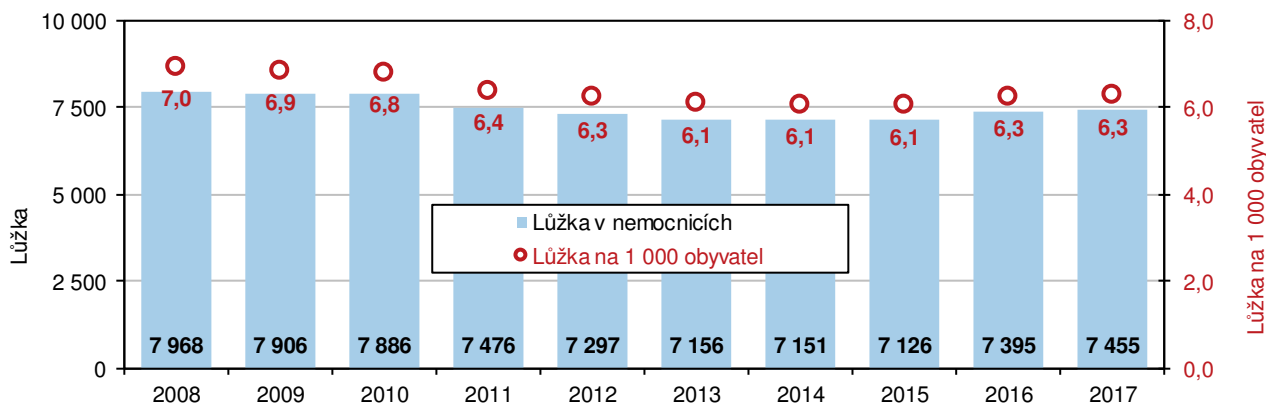
Relativní ukazatel, počet lékařů na 1 000 obyvatel, dosáhl v roce 2014 maximální hodnoty 5,4, v letech 2016 a 2017 se sice snížil na 5,2, přesto zůstal mezi kraji 2. nejvyšší po Hl. m. Praze. V rámci kraje však existují podstatné rozdíly. Zatímco v Brně-městě na 1 000 obyvatel připadalo 9,9 lékařů, v okrese Brno-venkov je to jen 1,7 lékařů. Zdravotnickou péči v kraji zajišťovalo v roce 2017 i 13,3 tisíc pracovníků, pracujících jako střední zdravotnický personál (přepočteno na plně zaměstnané). Jejich počet během 10 let kolísá či mírně narůstal, proti roku 2008 byl stav roku 2017 o 996 přepočtených osob vyšší.

Zvýšil se počet lůžek v nemocnicích, pacient zde strávil v průměru 7 dní.

V Jihomoravském kraji bylo v roce 2017 v provozu 23 nemocnic, v nichž bylo k dispozici 7 455 lůžek. Do roku 2015 byl v nemocnicích sledován počet hospitalizovaných pacientů, od roku 2016 je to počet hospitalizací. V nemocnicích bylo v roce 2017 registrováno 262,5 tisíc hospitalizací (meziročně o 3,8 tisíc méně), průměrná ošetrovací doba v délce 6,7 dne se téměř nezměnila (6,8 dne v roce 2016). Z hodnot uvedených v grafu 2.23. je patrné, že v roce 2016 byl přerušen sedmiletý pokles počtu lůžek meziročním zvýšením o 269 lůžek, v roce 2017 došlo k dalšímu meziročnímu růstu, a to o 60 lůžek.

Graf 2.23. Lůžka v nemocnicích v Jihomoravském kraji

Pramen: ÚZIS

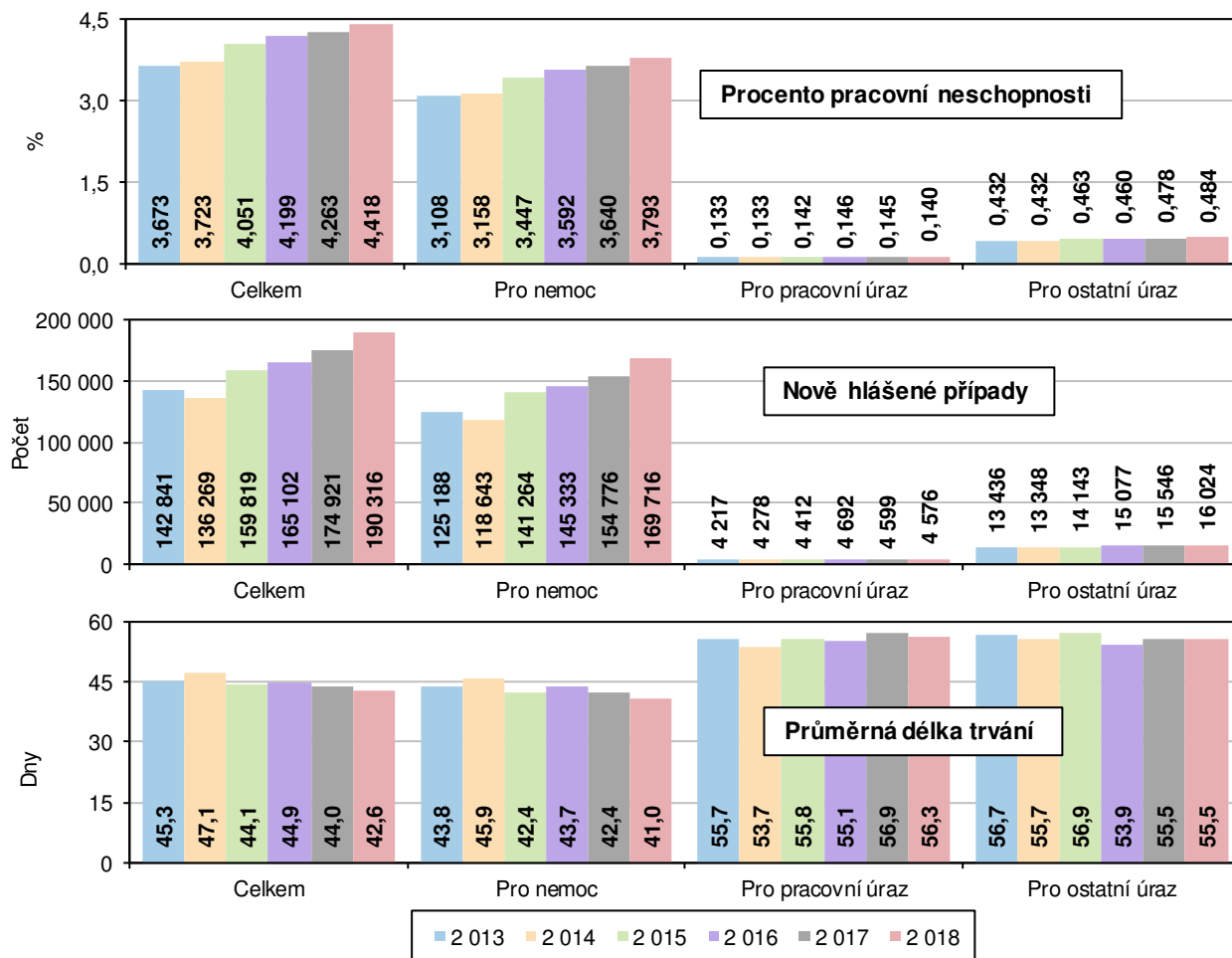

Od roku 2012 jsou údaje pracovní neschopnosti získávány z dat České správy sociálního zabezpečení.

Údaje statistiky dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz jsou od roku 2012 získávány zpracováním dat z administrativního zdroje Informačního systému České správy sociálního zabezpečení (IS ČSSZ). Statistika zachycuje veškerá onemocnění a úrazy, které zapříčinily alespoň jednodenní pracovní neschopnost u nemocensky pojištěných osob. Administrativní data IS ČSSZ jsou vykazována za všechny zaměstnance právnických i fyzických osob a samostatně za osoby samostatně výdělečně činné.

Graf 2.24. Vybrané ukazatele dočasné pracovní neschopnosti v Jihomoravském kraji

Pramen: ČSSZ

Přes opětovný nárůst procenta pracovní neschopnosti je krajská hodnota v porovnání s ostatními kraji 2. nejnižší

V roce 2018 bylo v kraji evidováno 503,1 tisíc nemocensky pojištěných osob (2. nejvyšší počet mezi kraji) a v pracovní neschopnosti strávily celkem 8,11 mil. dnů. Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti, které udává, kolik ze 100 pojištěnců je průměrně každý den v pracovní neschopnosti pro nemoc či úraz, se v Jihomoravském kraji meziročně zvýšilo z 4,263 % v roce 2017 na 4,418 % v roce 2018. I přes každoroční nárůst procenta dočasné pracovní neschopnosti je krajská hodnota v roce 2018 v porovnání s ostatními kraji 2. nejnižší.

Příčinou 89 % případů pracovní neschopnosti je nemoc.

Počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti celkem v kraji vzrostl z 174,9 tisíc v roce 2017 na 190,3 tisíc v roce 2018 (o 15,4 tisíc, tj. o 8,8 %). Největší část nově hlášených případů tvoří případy dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc (169,7 tisíc, tj. 89,2 % z celku). Počet případů dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc meziročně vzrostl o 14,9 tisíc, tj. o 9,7 %.

Průměrná doba trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti je 43 dnů.

V Jihomoravském kraji bylo v roce 2018 denně v průměru 22 225 práce neschopných osob (o 1 147 osob víc než v roce 2017), z toho 19 082 pro nemoc, 706 pro pracovní úraz a 2 437 pro ostatní úraz. Průměrná doba trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti v kalendářních dnech v kraji se v roce 2018 snížila o 1,4 dne na 42,6 dne, byla 6. nejdlejší mezi kraji. Nejkratší dobu trvání každoročně mají případy pracovní neschopnosti pro nemoc, naopak nejdlejší průměrnou dobu trvání mají v posledních 2 letech případy pracovní neschopnosti pro pracovní úraz.

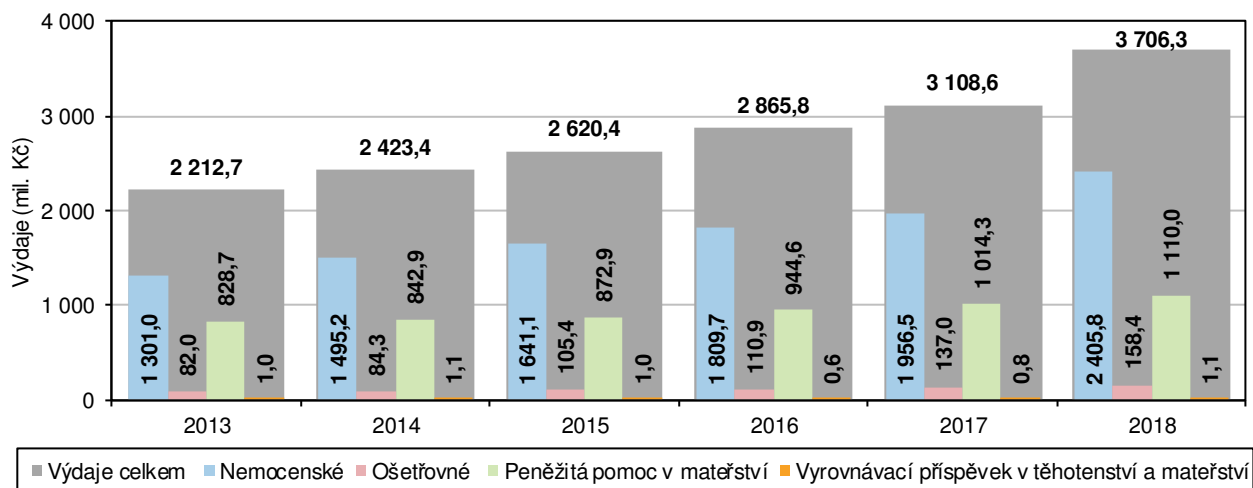
Nemocenské pojištění

Dávky nemocenského pojištění dosáhly v průměru 3 128 Kč na jednoho obyvatele.

V roce 2018 byla v Jihomoravském kraji na dávkách nemocenského pojištění vyplacena částka 3,71 mld. Kč, na jednoho obyvatele kraje připadla částka 3 128 Kč. Celková výše i přepočtená hodnota vyplacených dávek byla mezi kraji 3. nejvyšší (po Praze a Moravskoslezském kraji). Největší díl z dávek nemocenského pojištění připadá na nemocenské (64,9 %), následuje částka na peněžitou podporu v mateřství (29,9 %). Podíl dávek na nemocenské se postupně zvyšoval (z 58,8 % v roce 2013), a to na úkor podílu výdajů na peněžitou podporu v mateřství (v roce 2013 podíl 37,5 %).

Graf 2.25. Výdaje na dávky nemocenského pojištění v Jihomoravském kraji

Pramen: MPSV

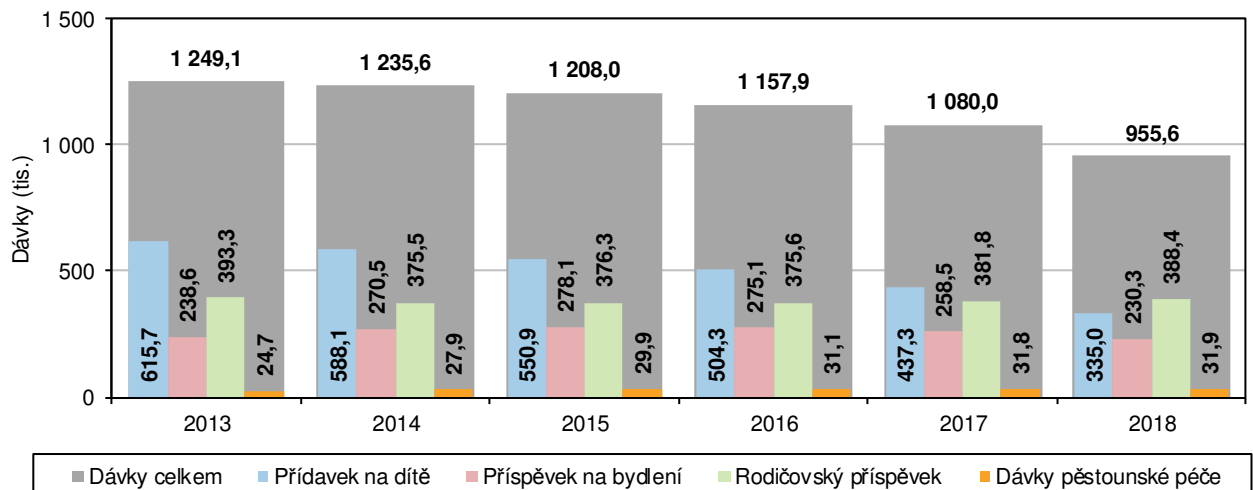
Objem vyplacených dávek se zvyšuje každoročně.

Hodnota vyplacených dávek v kraji se v posledních 6 letech zvyšovala každoročně. Proti roku 2017 se celková částka zvýšila o 597,7 mil. Kč (o 19,2 %). Z jednotlivých položek se v absolutním vyjádření nejvíce zvýšily dávky nemocenského, nárůst o 449,3 mil. Kč tvořil tři čtvrtiny celkového přírůstku výdajů vyplacených dávek. Proti roku 2013, kdy byla zaznamenána nejnižší hodnota dávek ze sledovaného šestiletého období, se částka v roce 2018 zvýšila o dvě třetiny (o 1,49 mld. Kč, tj. o 67,5 %).

Státní sociální podpora

Graf 2.26. Počet dávek státní sociální podpory v Jihomoravském kraji

Pramen: MPSV

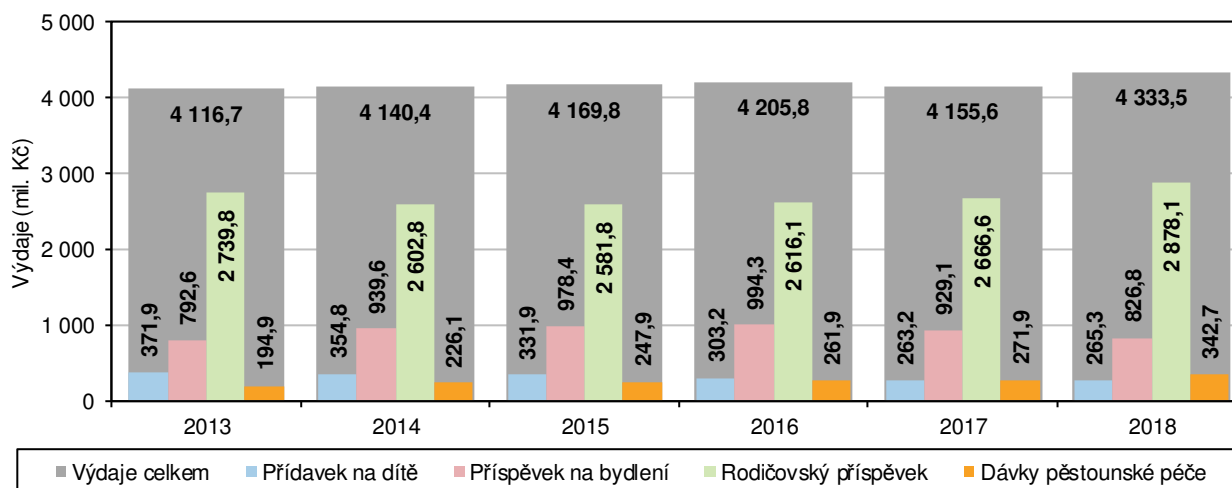

Téměř 1 milion dávek státní sociální podpory představoval vyplacenou částku 4,3 mld. Kč.

Mezi dávky státní sociální podpory se řadí přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné a pohřebné. K dávkám pěstounské péče mj. patří příspěvek na úhradu potřeb dítěte a odměna pěstouna. V roce 2018 bylo v Jihomoravském kraji vyplaceno 955,6 tisíc dávek státní sociální podpory a pěstounské péče v celkové výši 4,33 mld. Kč. Na jednoho obyvatele v kraji tak v průměru připadla částka 3 658 Kč. Počet vyplacených dávek sice byl 3. nejvyšší mezi kraji (po Moravskoslezském a Ústeckém kraji), ovšem výše vyplacených dávek byla až 4. nejvyšší a přepočtená částka na jednoho obyvatele až 6. nejvyšší.

Graf 2.27. Výdaje na dávky státní sociální podpory v Jihomoravském kraji

Pramen: MPSV

Během 6 let se počet dávek státní sociální podpory snížil, vyplacený objem dávek vzrostl.

V počtu vyplacených dávek do roku 2017 tvořil největší část přídavek na dítě, v roce 2018 to byl rodičovský příspěvek (40,6 % z celkového počtu). Stejně jako v minulých letech na rodičovský příspěvek připadla nejvyšší částka z vyplacených dávek (66,4 % v roce 2018). Proti roku 2013 počet vyplacených dávek v roce 2018 poklesl o 293,5 tisíc (o 23,5 %). Nejvyšší pokles, a to téměř o polovinu, byl zaznamenán u přídávku na dítě (o 280,7 tisíc). Výše vyplacených dávek celkem za 5 let vzrostla o 216,7 mil. Kč (o 5,3 %). Na jedné straně byl pokles přídávků na dítě (o 106,6 mil. Kč), na druhé straně nárůst částky rodičovského příspěvku (o 138,3 mil. Kč). V relativním vyjádření nejvýrazněji vzrostly dávky na pěstounskou péči (o 75,8 %).

Zařízení sociálních služeb

K pobytovým zařízením sociálních služeb patří především domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a domovy pro osoby se zdravotním postižením.

Zákon o sociálních službách (108/2006 Sb.) definuje 20 druhů zařízení poskytující sociální služby. Mezi ně se řadí i domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a domovy pro osoby se zdravotním postižením. Domovy pro seniory jsou určeny zpravidla pro osoby ve věku 65 a více let, mající sníženou soběstačnost především z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Domovy se zvláštním režimem jsou určeny pro osoby se sníženou soběstačností z důvodu chronického duševního onemocnění - stařecká, Alzheimerova a ostatní typy demencí – vyžadující komplexní péči.

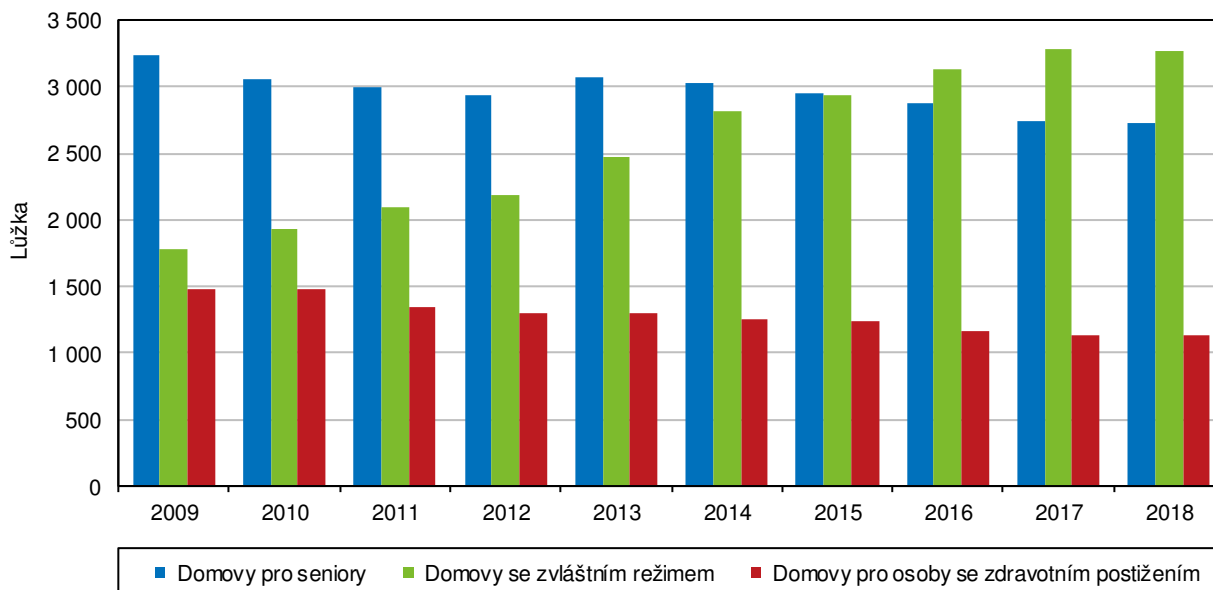
V zařízeních poskytujících sociální služby bylo na konci roku 2018 k dispozici více než 8 tisíc míst.

V Jihomoravském kraji bylo v roce 2018 v zařízeních sociálních služeb poskytováno více než 300 služeb, nejčetnější pobytovou službou byly domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem. V zařízeních poskytujících sociální služby bylo k dispozici celkem 8,3 tisíc míst, z tohoto počtu bylo 2 732 míst v domovech pro seniory, 3 262 míst v domovech se zvláštním režimem a 1 137 míst v domovech pro osoby se zdravotním postižením.

Graf 2.28. Lůžka ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb v Jihomoravském kraji

Pramen: MPSV

Kapacita zařízení vybraných pobytových sociálních služeb se během 10 let zvýšila o 600 míst.

Celková kapacita zařízení vybraných pobytových sociálních služeb se od roku 2009 v Jihomoravském kraji zvýšila o 637 míst. Nárůst byl zaznamenán u počtu míst v domovech se zvláštním režimem, počet míst byl v roce 2018 o 1 484 vyšší. Počet míst v domovech pro osoby se zdravotním postižením se v průběhu 10 let snížil o 347 míst a v domovech pro seniory poklesl o 500 míst, ve změnách kapacit však není zohledněna možná změna určení poskytované sociální služby.

Změnám v kapacitách zařízení odpovídaly i změny v počtu klientů zařízení.

Vývoji počtu míst odpovídal i vývoj počtu klientů dané sociální služby (údaje k 31. 12. 2018). V domovech pro seniory bylo ke konci roku 2018 v Jihomoravském kraji 2 626 klientů, tento počet byl proti konci roku 2009 o 495 osob nižší. Obdobou byl počet osob v domovech se zdravotním postižením – na konci roku 2018 zde bylo 1 124 klientů, což bylo o 242 méně než na konci roku 2009. Ovšem počet klientů domovů se zvláštním režimem byl proti roku 2009 o 1 454 osob vyšší a dosáhl počtu 3 165 osob.

Stávající kapacity zařízení poskytujících pobytové sociální služby jsou nedostačující, svědčí o tom množství neuspokojených žádostí o umístění.

Očekávané navyšování počtu osob v seniorském věku v blízké budoucnosti bude klást zvýšené požadavky na sociální služby. Služby, které ale i v současnosti svými kapacitami nestačí pokrýt vznesené požadavky. Na konci roku 2018 bylo v kraji 5,1 tisíc neuspokojených žadatelů o umístění do domova pro seniory a 4,0 tisíc žadatelů o umístění do domova se zvláštním režimem. Mezikrajské srovnání v roce 2018 Jihomoravskému kraji přináší nelichotivé prvenství v počtu neuspokojených žádostí o umístění do domova se zvláštním režimem, resp. 4. místo v pořadí v počtu neuspokojených žádostí o umístění do domova pro seniory.

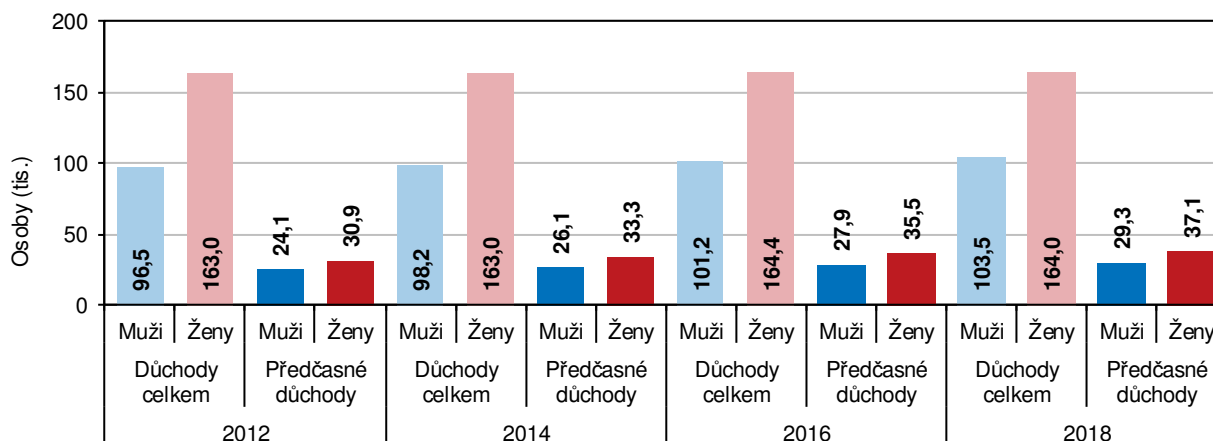
Důchodci, důchody

Starobní důchod v kraji na konci roku 2018 pobíralo 268 tisíc osob.

Starobní důchod včetně souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem (bez poměrného starobního důchodu) na konci roku 2018 v kraji pobíralo 267,5 tisíc osob (z toho 164,0 tisíc žen). Proti roku 2012 vzrostl počet příjemců starobního důchodu o 8,0 tisíc, tj. o 3,1 %. Výrazněji vzrostl počet mužů, a to o 7,0 tisíc (o 7,3 %), počet žen se mezi příjemci důchodu zvýšil o 1,0 tisíc, tj. o 0,6 %.

Graf 2.29. Příjemci starobních důchodů (bez poměrných) vč. souběhu podle pohlaví v Jihomoravském kraji

Pramen: ČSSZ

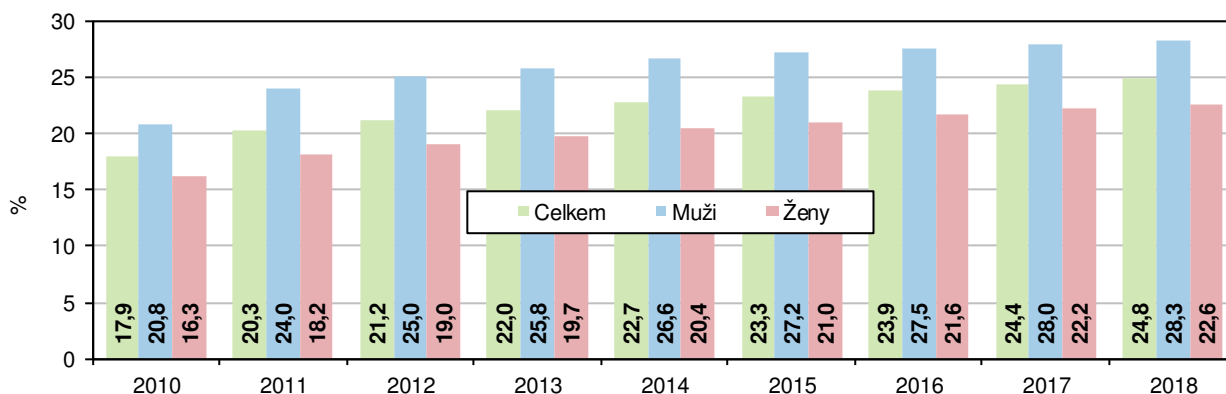

Bylo mezi nimi i 66 tisíc příjemců předčasného důchodu.

Mezi příjemci starobního důchodu (vč. souběhu) bylo v roce 2018 také 66,4 tisíc příjemců předčasného důchodu (29,3 tisíc mužů a 37,1 tisíc žen). Tento počet byl proti roku 2012 o pětinu vyšší (o 11,3 tisíc, tj. o 20,6 %). I když počet žen mezi příjemci předčasného starobního důchodu vzrostl v absolutním vyjádření výrazněji (o 6,2 tisíc, tj. o 20,0 %), relativní nárůst byl vyšší u mužů (o 21,3 %, tj. o 5,2 tisíc).

Graf 2.30. Podíl příjemců předčasného starobního důchodu (vč. souběhu) v kraji

Pramen: ČSSZ

Vyšší podíl příjemců předčasného důchodu je mezi muži.

Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na celkovém počtu příjemců starobního důchodu v roce 2018 dosáhl 24,8 % a proti roku 2012 vzrostl o 3,6 procentních bodů. U mužů v kraji byl na konci roku 2018 podíl předčasných důchodů výrazně vyšší (28,3 % proti 22,6 % u žen). V porovnání s rokem 2012 bylo však zvýšení vyšší u žen, a to o 3,7 procentních bodů (u mužů nárůst o 3,3 bodů).

Samostatný starobní důchod pobíralo 200 tisíc osob.

Z celkového počtu příjemců starobního důchodu bylo v roce 2018 v kraji 200,4 tisíc příjemců starobního důchodu sólo (bez souběhu s vdovským či vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu). Meziročně se jejich počet zvýšil o 1 271 osob. Mezi příjemci starobního důchodu převažují ženy, v roce 2018 jich v kraji bylo 106,8 tisíc (meziroční zvýšení o 261 žen), mužů bylo 93,7 tisíc (meziroční nárůst o 1 010 mužů).

Starobní důchod vyplácený v kraji je ve srovnání s ostatními kraji jen průměrný, resp. 8. nejvyšší.

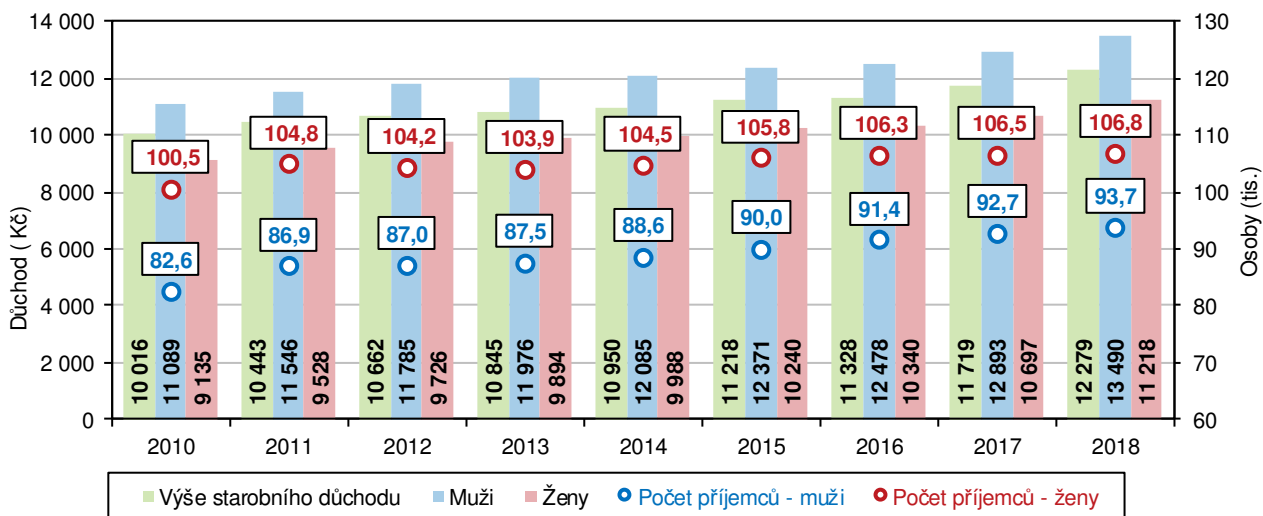
Průměrný starobní důchod (bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu) v Jihomoravském kraji na konci roku 2018 činil 12 279 Kč, byl proti průměru ČR nižší o 156 Kč a ve srovnání s ostatními kraji byl 8. nejvyšší (resp. 7. nejnižší). Starobní „sólo“ důchod mužů v kraji dosáhl v prosinci 2018 částky 13 490 Kč a o 2 272 Kč převyšoval důchod žen (11 218 Kč). Rozdíl

v důchodech mužů a žen se zvyšuje každoročně, ještě v roce 2010 rozdíl činil „jen“ 1 954 Kč.

Graf 2.31. Průměrný měsíční starobní důchod sólo (bez souběhu) v Jihomoravském kraji

Pramen: ČSSZ

V kraji jsou nejvyšší důchody v Brně a nejnižší na Znojmsku.

V rámci kraje jsou dlouhodobě nejvyšší starobní důchody vypláceny v Brně-městě (v roce 2018 v průměru 12 711 Kč). Nejnižší částky, a to také dlouhodobě, jsou vypláceny starobním důchodcům v okrese Znojmo (11 460 Kč). Tato skutečnost souvisí i s podílem příjemců předčasného starobního důchodu, neboť nejvyšší podíl příjemců předčasného důchodu v roce 2018 byl zjištěn právě v okrese Znojmo (39,6 %) a nejnižší v Brně-městě (17,7 %).

Výše průměrného důchodu se vzdaluje od mediánu mezd.

Výši průměrného starobního důchodu sólo (bez souběhu) lze posuzovat i ve vztahu k mediánu průměrné mzdy v kraji. V letech 2012 a 2013 průměrný důchod tvořil 49,7 % mediánu průměrného výdělku, v roce 2017 44,1 % a v roce 2018 již jen 42,7 %.

Kriminalita, dopravní nehody, požáry

Pokles počtu registrovaných trestných činů.

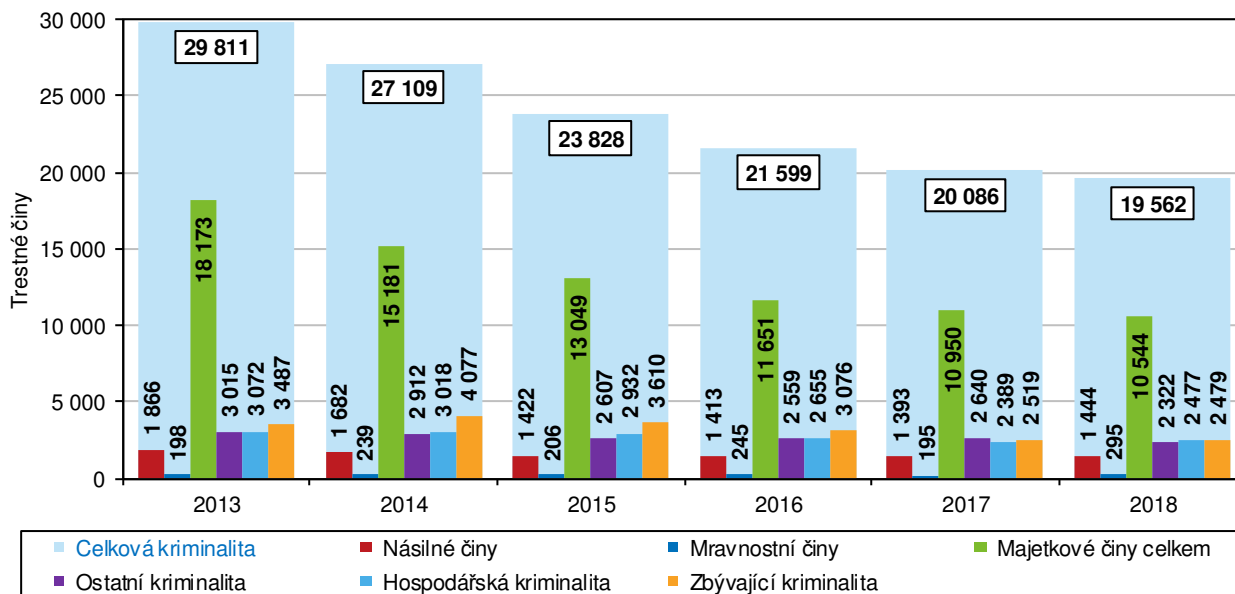
Do celkového počtu registrovaných trestných činů jsou zahrnuty i trestné činy spáchané na železnici a trestné činy zjištěné na letištích. Přes tyto skutečnosti se počet trestných činů v Jihomoravském kraji v posledních letech každoročně snižuje. V roce 2018 bylo registrováno 19 562 trestných činů, meziročně počet trestných činů poklesl o 524, tj. o 2,6 %.

Přepočtený počet registrovaných trestných činů na jednoho obyvatele byl ve srovnání s ostatními kraji až 7. nejvyšší.

Počet registrovaných trestných činů v kraji v roce 2018 byl ve srovnání s ostatními kraji 3. nejvyšší a tvořil 10,2 % z celkového počtu trestných činů v ČR. Nejvyšší počet registrovaných trestných činů byl evidován v Hl. m. Praze (47 601), nejméně v Karlovarském kraji (5 034). V relativním vyjádření byla nejvyšší kriminalita také v Praze (36,6 trestných činů na 1 tisíc obyvatel), přepočten v Jihomoravském kraji ve výši 16,5 ‰ byl mezi kraji 7. nejvyšší, nejnižší kriminalita v této formě vyjádření byla v Kraji Vysočina (10,4 ‰). Meziroční pokles počtu registrovaných trestných činů byl zaznamenán ve všech krajích ČR s výjimkou Libereckého a Plzeňského kraje.

Graf 2.32. Registrované trestné činy v Jihomoravském kraji

Pramen: Policejní prezidium ČR

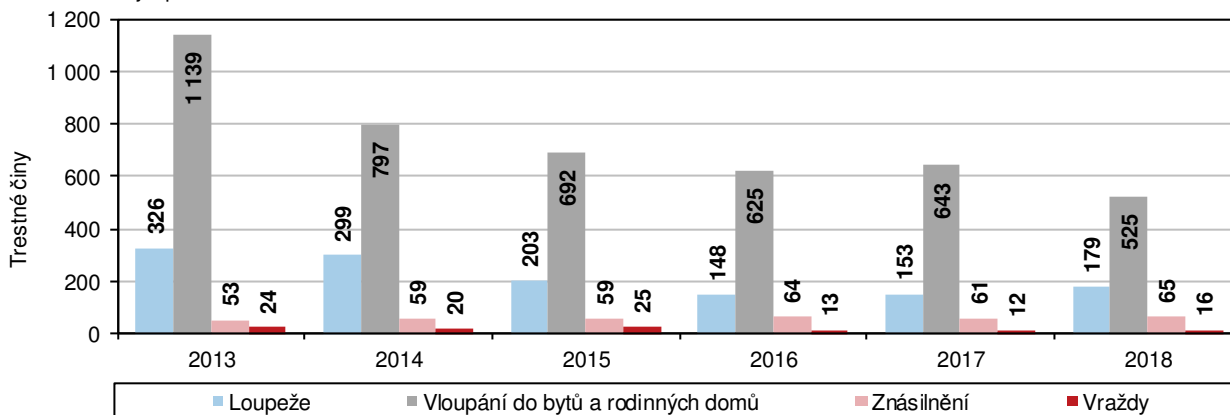

Převaha obecných trestných činů.

Z hlediska klasifikace trestných činů patřila většina registrovaných trestných činů mezi obecné trestné činy (násilné, mravnostní, majetkové trestné činy a ostatní kriminalita) – v roce 2018 tvořily 74,7 % z celkového počtu zjištěných trestných činů. Hospodářské činy tvořily 12,7 % z celku a na tzv. „zbývající“ kriminalitu připadlo 12,6 % trestných činů.

Graf 2.33. Vybrané trestné činy v Jihomoravském kraji

Pramen: Policejní prezidium ČR

Trestné činy páchají i mladiství a nezletilí. Pětinu trestných činů mají na svědomí recidivisté.

Z celkového počtu registrovaných trestných činů v kraji bylo 78 činů spácháno nezletilými (osoby ve věku do 14 let) a 210 trestných činů spáchali mladiství (osoby ve věku 15 až 17 let). Pětinu registrovaných trestných činů spáchaly opakovaně trestané osoby (4 012 činů, tj. 20,6 % z krajského úhrnu). Celkem 1 093 činů bylo spácháno pod vlivem návykových látek. Z celkového počtu registrovaných trestných činů v roce 2018 bylo 8 101 objasněno, dodatečně bylo objasněno 1 361 trestných činů (dodatečně objasněné skutky jsou ty, u nichž bylo trestní stíhání zahájeno již v předešlém roce či předešlých letech).

Nejvyšší kriminalita je v Brně, nejnižší na Vyškovsku.

Z okresů Jihomoravského kraje bylo nejvíce trestných činů v roce 2018 zjištěno v Brně-městě (10 820) a nejméně v okrese Vyškov (710). Stejně pořadí okresů vychází i z přepočtu na 1 000 obyvatel - nejvyšší kriminalita v Brně (28,5 trestných činů na 1 000 obyvatel), nejnižší úroveň kriminality v okrese Vyškov (7,8 trestných činů na 1 000 obyvatel). Je třeba uvést, že meziroční pokles počtu zjištěných

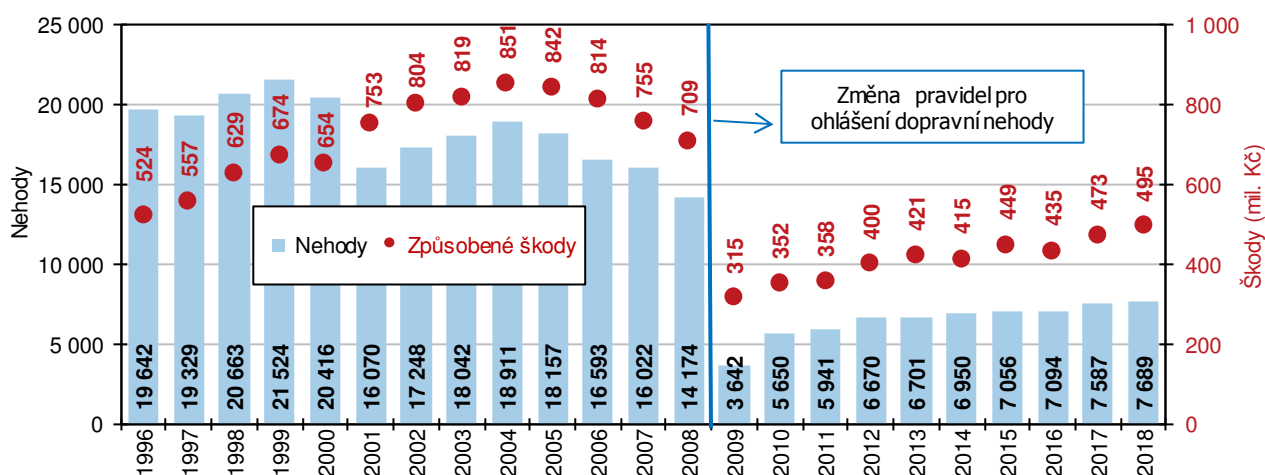
restných činů byl zaznamenán ve všech okresech kraje s výjimkou okresu Blansko a Brno-město.

Nárůst počtu dopravních nehod i zvýšení objemu způsobených škod.

S provozem dopravních prostředků, který v kraji probíhá na 4,5 tisíc kilometrů silnic a dálnic, je spojena i negativní stránka, a tou je nehodovost. Na silnicích Jihomoravského kraje došlo v roce 2018 k 7 689 dopravním nehodám. O život při nich přišlo 49 osob, 326 osob bylo těžce a 2 776 osob lehce zraněno. Hmotná škoda dosáhla částky 495 mil. Kč. V roce 2009, kdy došlo ke změně pravidel pro ohlášení dopravní nehody, bylo nahlášeno 3 642 dopravních nehod. Již v roce následujícím se ale jejich počet zvýšil o 55,1 %. V dalších letech přes každoroční zvýšení počtu nehod již nebyly změny tak výrazné, až na rok 2017. Počet 7 689 dopravních nehod v kraji byl meziročně o 102 nehod vyšší (o 1,3 %). Způsobené škody činily 495,1 mil. Kč a proti roku 2017 vzrostly o 22,0 mil. Kč (o 4,6 %).

Graf 2.34. Dopravní nehody a způsobená škoda při nehodách v Jihomoravském kraji

Pramen: Policejní prezidium ČR

Průměrná škoda způsobená dopravní nehodou dosáhla novodobého maxima.

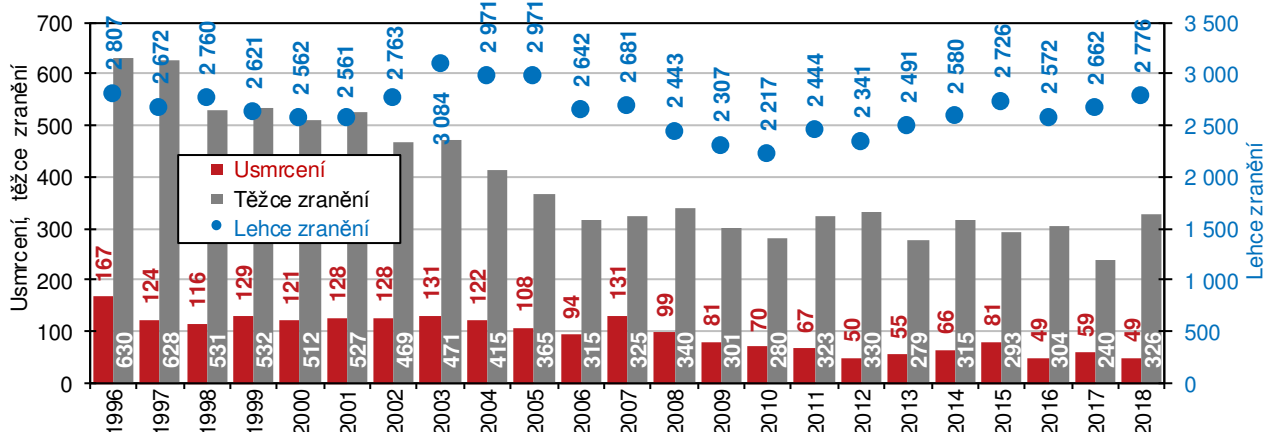
Rozdílný způsob povinnosti ohlašování dopravních nehod se projevil i v průměrné hodnotě škody způsobené dopravní nehodou. Do roku 2008 se průměr škod způsobených dopravní nehodou pohyboval v rozmezí 30 až 50 tisíc Kč. V roce 2009 průměrná způsobená škoda jedné dopravní nehody výrazně vzrostla, a to až na částku přesahující 86 tisíc Kč. V letech 2010 až 2018 se pohybovala v rozmezí 59,7 tis. Kč (rok 2014) až 64,4 tis. Kč, což byla průměrná způsobená škoda jedné nehody právě v roce 2018.

Při dopravních nehodách v kraji v roce 2017 zemřelo 49 osob.

Pokud by měřítkem byl pouze počet usmrcených (osoby, které zemřely bezprostředně nebo na následky dopravní nehody do 30 dnů), pak nejpříznivějším roky v novodobé historii Jihomoravského kraje byly rok 2016 a rok 2018 – 49 usmrcených v uvedených letech je počet o 118 nižší oproti roku 1996. V tomto roce bylo zaznamenáno maximum zemřelých při nehodách v Jihomoravském kraji a rok 1996 je zároveň počátečním rokem, od něhož jsou k dispozici časové řady s ukazateli nehodovosti za Jihomoravský kraj v současném správním uspořádání. Počet zemřelých při nehodách v kraji v roce 2018 byl o 10 osob nižší než v roce předchozím. Počet 326 těžce zraněných se naproti tomu o 86 případů zvýšil a počet 2 776 lehce zraněných meziročně vzrostl o 114.

Graf 2.35. Škody na zdraví při dopravních nehodách v Jihomoravském kraji

Pramen: Policejní prezidium ČR

Počet zemřelých při dopravních nehodách byl mezi kraji 4. nejvyšší.

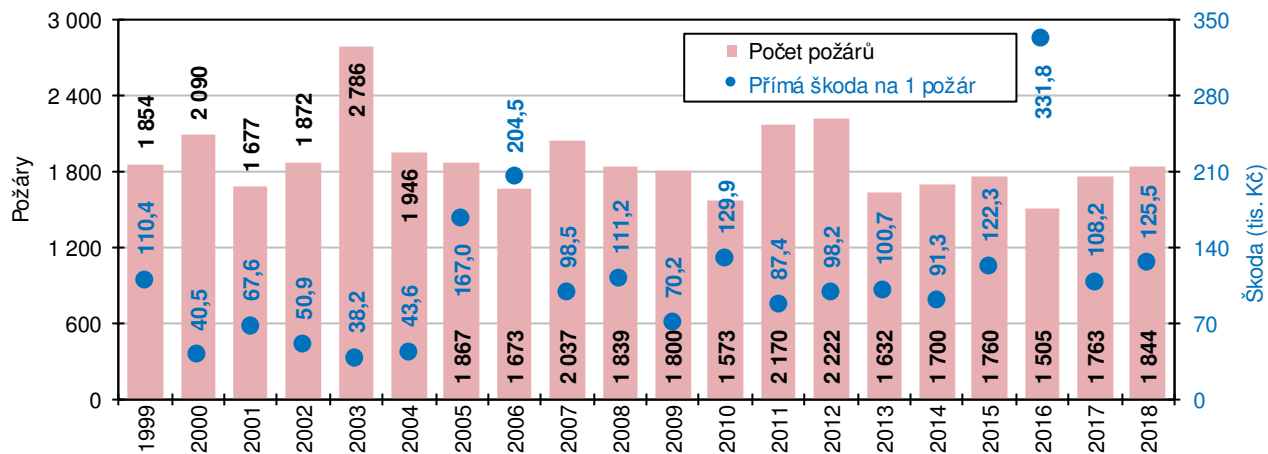
Počet dopravních nehod v Jihomoravském kraji byl v roce 2018 ve srovnání s ostatními kraji 5. nejvyšší, počet zemřelých byl 4. nejvyšší. Nejvíce nehod bylo v Praze, nejméně v Karlovarském kraji, nejnižší počet usmrcených byl v Královéhradeckém kraji, naopak nejvyšší počet usmrcených byl ve Středočeském kraji. Přepočteme-li počet usmrcených na 1 tisíc hlášených nehod, pak nehody s nejtragičtějšími následky byly v roce 2018 v Jihočeském kraji – na 1 tisíc hlášených nehod připadlo 13,5 usmrcených. Naproti tomu v Praze připadlo na 1 tisíc nehod „pouze“ 1,4 usmrcených (v Jihomoravském kraji 6,4 usmrcených na 1 tisíc nehod, což byla mezi kraji 8. nejvyšší hodnota).

Každý 14. řidič v kraji se již dopustil přestupku či trestného činu započítávaného do bodového hodnocení řidiče.

Řidiči pod vlivem alkoholu byli v kraji viníky 448 dopravních nehod (5,8 % z celku), proti roku 2017 byl tento počet o desetinu vyšší (nárůst o 41 případů, tj. o 10,1 %). Navíc zde bylo i 32 dopravních nehod, při nichž byl viník nehody pod vlivem drog (v roce 2017 celkem 34 případů). Obecními úřady obcí s rozšířenou působností (ORP) v Jihomoravském kraji bylo k 31. 12. 2018 v registru řidičů evidováno 53 808 řidičů, kteří se dopustili přestupku či trestného činu započítávaného do bodového hodnocení řidiče. Počet „bodovaných“ řidičů tvoří 7,2 % všech registrovaných řidičů (cca každý 14. řidič). Situace se však proti roku 2012 zlepšila, neboť tehdy 66 052 řidičů s „trestnými“ body tvořilo 9,2 % z celkového počtu řidičů (přibližně každý 11. řidič).

Graf 2.36. Počet požárů a přímá škoda připadající na jeden požár v Jihomoravském kraji

Pramen: Hasičský záchranný sbor ČR

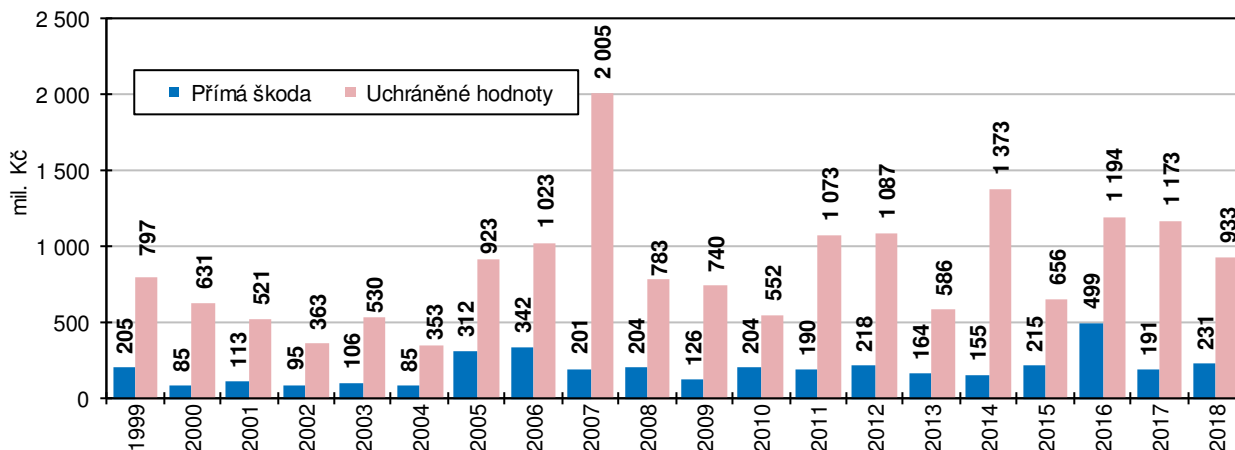

Hasiči v kraji v roce 2018 likvidovali více než 1 800 požárů.

V roce 2018 bylo na území Jihomoravského kraje likvidováno 1 844 požárů. Jejich počet meziročně vzrostl o 81 případů, ale byl o 37 případů nižší, než je 20letý průměr počtu požárů (1 881). K nejvyššímu počtu požárů v kraji v uplynulých 20 letech došlo v roce 2003 (2 786 požárů).

Graf 2.37. Přímé škody a uchráněné hodnoty při požárech v Jihomoravském kraji

Pramen: Hasičský záchranný sbor ČR

Při požárech byla způsobena škoda ve výši 231 mil Kč.

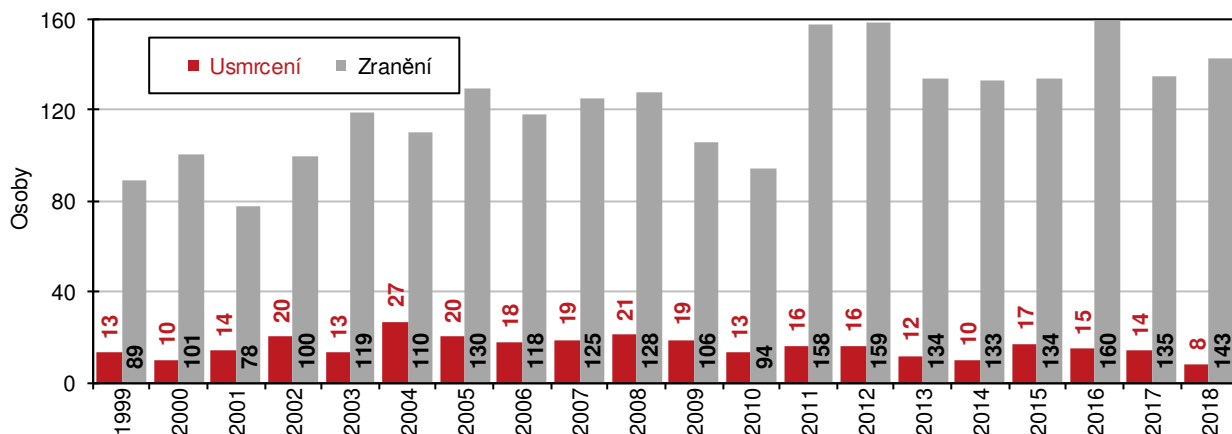
S počtem požárů se zvýšila i přímá škoda způsobená požáry. Škoda ve výši 231,5 mil. Kč proti předešlému roku vzrostla o pětinu (navýšení o 40,7 mil. Kč, tj. o 21,3 %). Jedním požárem byla v roce 2018 v průměru způsobena škoda ve výši 125,5 tisíc Kč. K nejničivějším požárům v kraji v roce 2018 patřil požár výrobní haly v Blansku se škodou 30 mil. Kč a požár kulturního domu v Drnovicích na Vyškovsku, kde škoda dosáhla 25 mil. Kč. Nejvyšší přímá škoda způsobená požáry byla v kraji zaznamenána v roce 2016, a to 499,3 mil. Kč.

Uchráněn byl majetek, jehož hodnota přesahovala 900 milionů Kč.

Hodnota majetku uchráněného před požáry v kraji v roce 2018 dosáhla částky 933,2 mil. Kč a představovala čtyřnásobek hodnoty přímých škod. Z tohoto pohledu nejúspěšnějším rokem byl rok 2007, kdy sice byla způsobena přímá škoda ve výši přesahující 200 mil. Kč, uchráněné hodnoty však dosahovaly desetinásobku.

Graf 2.38. Škody na zdraví při požárech v Jihomoravském kraji

Pramen: Hasičský záchranný sbor ČR

Za 20 let při požárech v kraji zemřelo 315 osob.

Při požárech vznikají nejen škody na majetku, ale i škody na zdraví. V roce 2018 při požárech v kraji zemřelo 8 osob a dalších 143 osob bylo zraněno. Za 20 let při požárech v Jihomoravském kraji zahynulo celkem 315 osob a zraněno bylo v součtu 2 454 osob. Nejtragičtějším rokem ve sledovaném období byl rok 2004, kdy při požárech zemřelo 27 osob, z pohledu počtu zraněných rok 2016 se 160 zraněnými.

Počet požárů, přepočtený na 10 tisíc obyvatel, byl v mezikrajském srovnání 2. nejnižší. Počet usmrcených v přepočtu na jeden tisíc požárů byl 6. nejnižší.

Počet požárů v Jihomoravském kraji v roce 2018 byl ve srovnání s ostatními kraji 5. nejvyšší. Nejvíce požárů bylo zaznamenáno ve Středočeském kraji (3 231), nejméně v Karlovarském kraji (738 požárů). V přepočtu v Jihomoravském kraji připadlo na 10 000 obyvatel 15,6 požárů, což byla mezi kraji 2. nejnižší hodnota po Zlínském kraji s 13,2 požáry na 10 000 obyvatel. Méně příznivé pro Jihomoravský kraj bylo porovnání škod na zdraví. Počet zemřelých při požárech v kraji byl 5. nejvyšší (spolu s Olomouckým krajem), nelichotivé prvenství připadlo Středočeskému kraji, kde při požárech zemřelo 25 lidí. Počet zraněných při požárech byl mezi kraji 3. nejvyšší (po Středočeském kraji a Praze). Přepočteme-li počet usmrcených na 1 tisíc požárů, pak požáry s nejtragičtějšími následky byly v roce 2018 v Jihočeském kraji – na 1 tisíc požárů připadlo 8,2 usmrcených. Naproti tomu v Královéhradeckém kraji to bylo „pouze“ 0,9 zemřelých na tisíc požárů. V Jihomoravském kraji 4,3 usmrcených na 1 000 požárů představovalo 6. nejnižší hodnotu (spolu s Krajem Vysočina).

3. Ekonomický vývoj

Makroekonomický rámec

Výsledky regionální makroekonomické statistiky za rok 2018 budou až na počátku roku 2020.

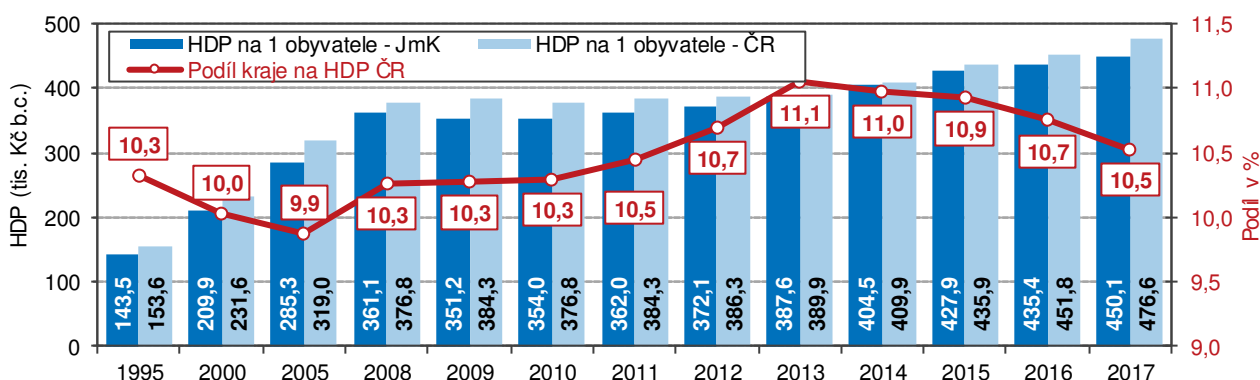
V oblasti regionální makroekonomické statistiky je hodnocen vývoj do roku 2017, přitom za rok 2017 jsou zatím k dispozici předběžné výsledky. Definitivní údaje za rok 2017 a předběžné výsledky roku 2018 za kraje budou zveřejněny na počátku roku 2020.

Význam období let 2008 až 2011.

Z pohledu vývoje makroekonomických ukazatelů byly v Jihomoravském kraji významné roky 2008 až 2011. Rok 2008 byl ještě rokem růstovým a předkrizovým, rok 2009 byl rokem propadu, v roce 2010 se příznivý vývoj regionálních makroekonomických ukazatelů obnovil a v roce 2011 bylo dosaženo předkrizové úrovně.

Graf 3.1. Hrubý domácí produkt v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

Zdroj: ČSÚ

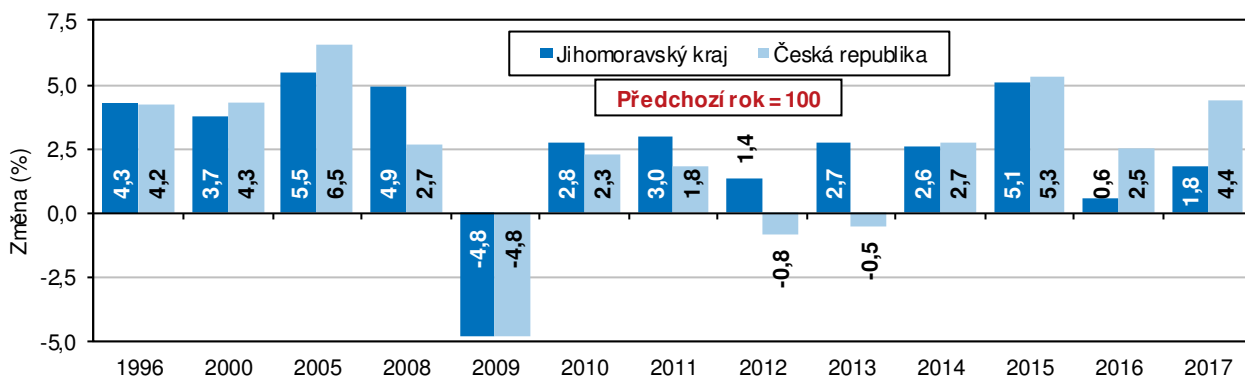

Na jednoho obyvatele kraje připadl v roce 2017 hrubý domácí produkt ve výši 450 tisíc Kč.

Podle předběžných výsledků dosáhl regionální hrubý domácí produkt (HDP) v Jihomoravském kraji v roce 2017 hodnoty 531,4 mld. Kč běžných cen, což v přepočtu představovalo 450,1 tisíc Kč na jednoho obyvatele. I když se jedná o vyjádření HDP v běžných cenách, lze uvést porovnání s předešlými lety (nominální růst, pokles) – meziročně hodnota regionálního HDP v kraji vzrostla o 18,9 mld. Kč (o 3,7 %).

Graf 3.2. Vývoj regionálního HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100)

Zdroj: ČSÚ

Až v roce 2011 přesáhl objem HDP na obyvatele hodnotu roku 2008..

Přepočtená hodnota HDP na jednoho obyvatele se zvyšovala až do roku 2008, kdy dosáhla maxima (361,1 tisíc Kč na obyvatele). Po poklesu v roce 2009 následoval opět postupný růst, v roce 2011 byla překonána i tzv. „předkrizová“ hodnota a meziroční zvýšení bylo zaznamenáno i v dalších letech a rok 2017 představuje dosavadní maximum.

Krajský podíl na HDP České republiky od roku 2013 klesal.

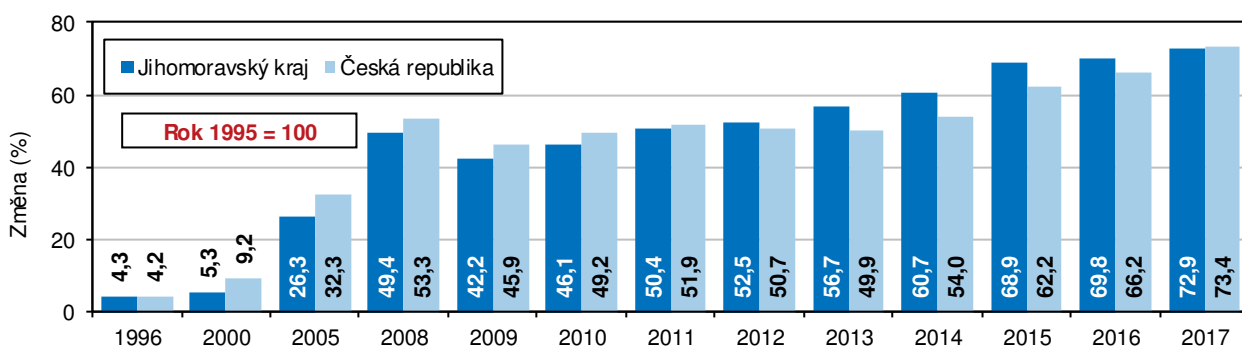
Od roku 1995 byla krajská hodnota HDP na obyvatele vždy pod průměrem ČR. V roce 2005 činila dokonce jen 89,4 % průměru ČR, k hodnotě ČR se kraj přiblížil nejvíce v roce 2013 (99,4 %). Právě v těchto letech se Jihomoravský kraj podílel nejnižším (9,9 %), resp. nejvyšším (11,1 %) dílem na republikové hodnotě HDP. Od roku 2013 ale podíl kraje na republikovém HDP meziročně klesal, v roce 2017 činil 10,5 % (mezi kraji byl 3. nejvyšší podíl).

Dominantní postavení Prahy ovlivňuje republikové makroekonomické ukazatele.

Republikový průměr výše HDP na jednoho obyvatele (i ostatní makroekonomické ukazatele) ovlivňuje svou vysokou ekonomickou úrovní Hl. m. Praha (v roce 2017 997,6 tisíc Kč HDP na obyvatele), a to do té míry, že pod průměrem ČR jsou všechny ostatní kraje. Jihomoravský kraj se ale řadí na 2. místo v pořadí krajů, nejnižší hodnota HDP na jednoho obyvatele byla zaznamenána v Karlovarském kraji - 315,7 tisíc Kč. Karlovarský kraj vykazoval i nejnižší podíl na HDP ČR (1,9 %).

Graf 3.3. Vývoj regionálního HDP ve stálých cenách (rok 2000 = 100)

Zdroj: ČSÚ

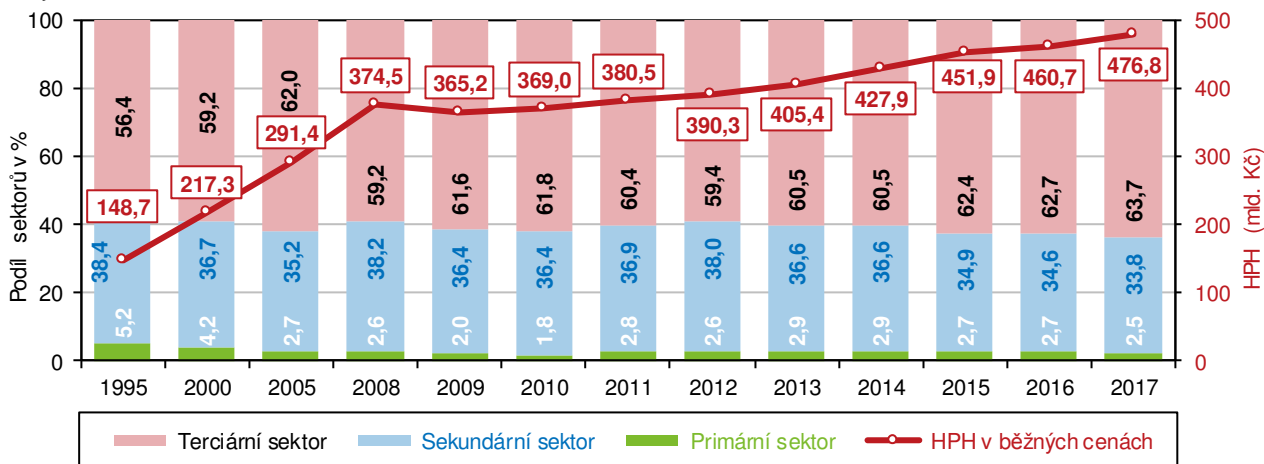

Pouze v Jihomoravském kraji byl v minulých 8 letech vždy vykázán meziroční reálný nárůst regionálního HDP.

Reálný růst regionálního HDP (vývoj HDP ve stálých cenách) v roce 2017 v kraji činil 1,8 %. Meziroční nárůst byl o 2,6 procentních bodů nižší než průměrný růst HDP v ČR a mezi kraji byl 2. nejnižší (po Ústeckém kraji s 1,2 %). Nejvyšší meziroční zvýšení bylo zaznamenáno v Královéhradeckém kraji, a to o 10,2 %. V roce 2009 byl meziroční reálný pokles HDP zaznamenán ve všech krajích, ale pouze v Jihomoravském kraji byl v následujících 8 letech vždy zaznamenán meziroční reálný nárůst regionálního HDP.

Graf 3.4. Hrubá přidaná hodnota v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

Zdroj: ČSÚ

Jen v 5 letech krajský růst HDP ve srovnatelných cenách roku 1995 ...

Vývoj regionálního HDP ve stálých cenách roku 1995 udává, že HDP v kraji v roce 2008 byl proti roku 1995 o 49,4 % vyšší. Až rok 2011 v Jihomoravském kraji znamenal překročení této hranice (nárůst o 50,4 %). V rámci ČR v roce 2008 zvýšení

... převyšoval republikový průměr.

dosáhlo 53,3 %, tento stav byl překonán až v roce 2014. Nárůst HDP vyjádřený ve stálých cenách roku 1995 byl v kraji do roku 2011 ve srovnání s vývojem v ČR vždy nižší, v letech 2012 až 2016 byl republikový průměr převyšován. Stav v roce 2017 ale již odpovídá dlouhodobému stavu, jenž trval do roku 2011.

Objem hrubé přidané hodnoty se zvýšil osmým rokem v řadě.

Vývoj regionálního HDP úzce souvisí s vývojem regionální hrubé přidané hodnoty (HPH), která je jeho součástí. Regionální HPH představuje rozdíl mezi celkovou produkcí a mezispotřebou jednotlivých odvětví daného regionu. Jelikož se vyjadřuje v běžných cenách, je její vývoj ovlivněn i cenovými vlivy. Objem regionální HPH se každoročně zvyšoval, nárůst se vlivem globální recese přerušil v kraji pouze v roce 2009. Podle předběžných výsledků hrubá přidaná hodnota (HPH) v Jihomoravském kraji dosáhla v roce 2017 objemu 476,8 mld. Kč běžných cen. Objem HPH, i když vyjádřený v běžných cenách, se zvyšoval každoročně od roku 2010.

Primární sektor má na tvorbě HPH nejnižší podíl, proti roku 2010 se však zvýšil. Terciární sektor posílil na úkor sekundárního sektoru.

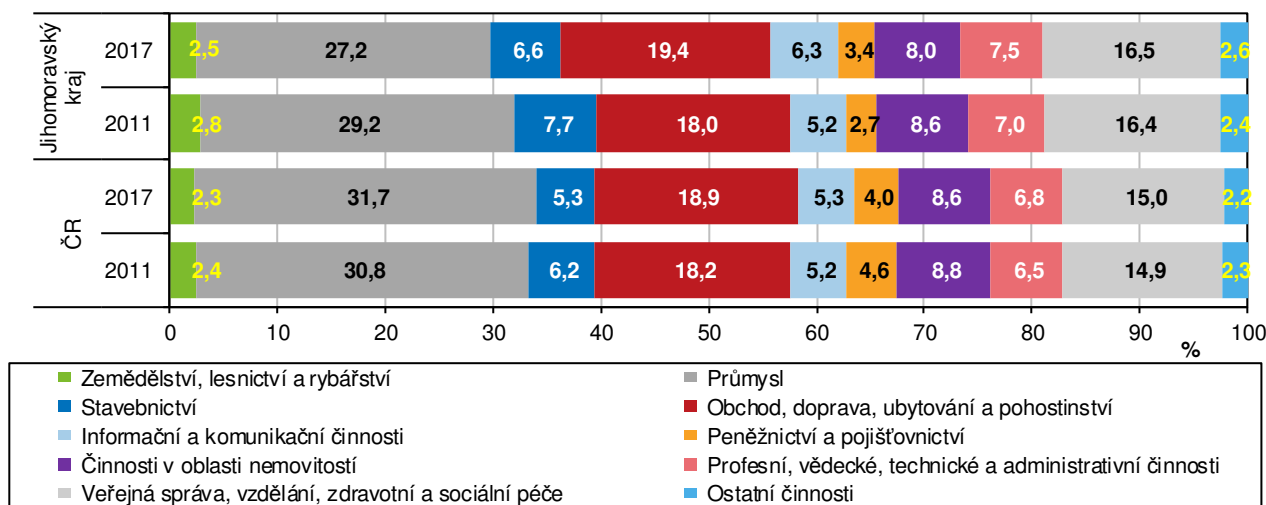
Ve skladbě HPH podle sektorů z dlouhodobého hlediska dochází ke zvyšování podílu sektoru služeb na úkor snižování podílu zemědělství a průmyslu. Primární sektor má nejnižší zastoupení, v roce 1995 se podílel na HPH vytvořené v Jihomoravském kraji 5,2 %. V roce 2010 tento podíl klesl na minimum sledovaného období (1,8 %), v roce 2017 podíl zemědělských odvětví činil 2,5 %. Podíl sekundárního sektoru (dobývání nerostných surovin, průmysl celkem, stavebnictví) v roce 2017 činil 33,8 % a proti roku 2010 poklesl o 2,6 bodu. Terciární sektor tvoří oblast služeb, obchod, ubytování, stravování, doprava, podnikatelská činnost, veřejná správa, vzdělávání, zdravotnictví atd. Na HPH v roce 2017 se tento sektor podílel hodnotou 63,7 %, což bylo proti roku 2010 o 1,9 bodu více.

Změny v krajské odvětvové struktuře HPH jsou podobné republikovým změnám.

Z grafu 3.5. je zřejmé, že trend změn v krajské struktuře HPH v roce 2017 proti roku 2011 byl s republikovými změnami podobný v 7 z 10 uvedených odvětví (zvýšení podílu obchodu, dopravy, ubytování a pohostinství, podílu oboru informační a komunikační činnosti, podílu profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti i podílu veřejné správy, vzdělávání, zdravotní a sociální péče; pokles podílu zemědělství, stavebnictví a činnosti v oblasti nemovitostí). Nejvýraznějším rozdílem byla změna role průmyslu – v kraji v mezidobí podíl na HPH poklesl o 1,9 bodu, v ČR naopak vzrostl o 0,8 bodu.

Graf 3.5. Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Jihomoravském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

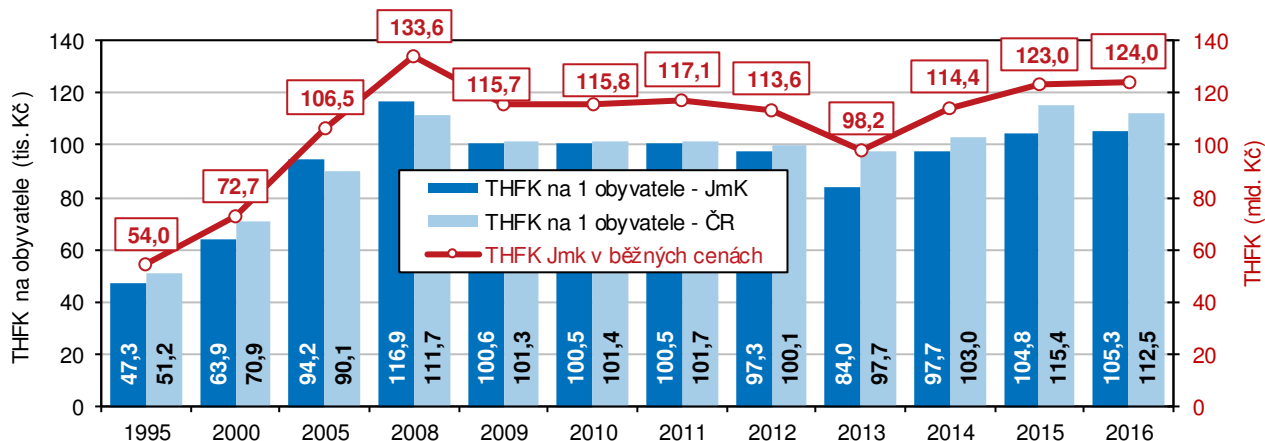
Objem HPH v Jihomoravském kraji byl ve srovnání s ostatními kraji v roce 2017 3. nejvyšší (po Hl. m. Praze a Středočeském kraji). Jihomoravský kraj je podílem terciárního sektoru druhý mezi kraji a je o 3,1 procentního bodu nad úrovní průměru

Podíl služeb na tvorbě HPH je mezi kraji druhý nejvyšší.

ČR. Průměr ČR je ovšem ovlivněn Hl. m. Prahou, kde podíl činí 84,6 %. Nejnižší podíl terciárního sektoru je zaznamenán ve Zlínském kraji (45,4 %), v tomto kraji je naopak nejvýrazněji zastoupen sekundární sektor (52,2 %). Primární sektor má nejvýraznější zastoupení v Kraji Vysočina (5,6 %) a v Jihočeském kraji (4,9 %).

Graf 3.6. Tvorba hrubého fixního kapitálu v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

Zdroj: ČSÚ

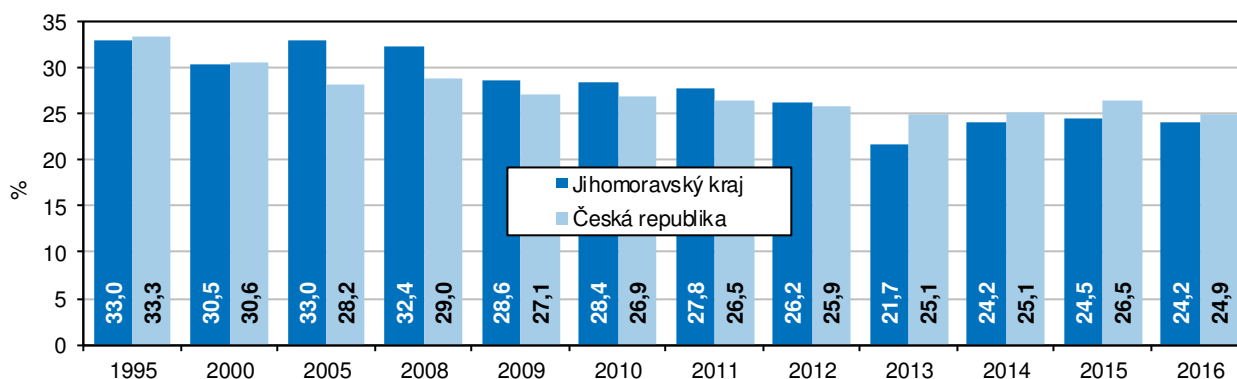

V letech 2014 až 2016 se objem THFK sice zvyšoval, jeho přepočet na obyvatele však zaostával za republikovým průměrem.

Investiční aktivita vyjádřená prostřednictvím tvorby hrubého fixního kapitálu (THFK) po znovuoživení ekonomického růstu po roce 2009 v Jihomoravském kraji mírně poklesla v roce 2012 (meziročně o 3,5 mld. Kč) a výrazněji v roce 2013 (o 15,4 mld. Kč). Objem THFK se v letech 2014 až 2016 meziročně zvyšoval, v roce 2016 dosáhl 124,0 mld. Kč (běžné ceny). Krajský objem THFK v přepočtu na jednoho obyvatele v letech 2005 až 2008 převyšoval republikový průměr a v letech 2009 až 2012 byl jen nepatrně nižší. Ovšem v roce 2013 činil objem THFK na jednoho obyvatele v kraji jen 86,0 % republikového průměru (rozdíl 13,7 tis. Kč na obyvatele). V roce 2016 krajská hodnota ve výši 105,3 tis. Kč THFK na obyvatele zaostávala za průměrem ČR o 7,2 tis. Kč a činila 93,6 % průměru ČR. Mezi kraji byla 3. nejvyšší (za Prahou a Středočeským krajem).

Graf 3.7. Míra investic v Jihomoravském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

Srovnání míry investic s republikovým průměrem bylo pro kraj příznivé jen do roku 2012.

Do roku 2012 pro Jihomoravský kraj vyznívalo příznivě srovnání míry investic vyjádřené v procentech jako podíl úhrnu THFK na úhrnu HDP (oba ukazatele v běžných cenách). Do tohoto roku míra investic v kraji převyšovala republikový průměr. Maxima v kraji dosáhla v roce 2007 (33,6 %), od roku 2008 se, stejně jako republiková míra investic, postupně snižovala až do roku 2013. V roce 2013 míra investic v kraji činila pouze 21,7 %, meziročně poklesla o 4,5 bodu a proti republikovému průměru byla nižší o 3,4 bodu. V letech 2014 až 2016 v kraji míra

investic překročila hranici 24 %. Objem investic v roce 2016 v kraji tvořil 24,2 % objemu regionálního HDP, míra investic zaostávala za úrovní míry investic ČR o 0,7 procentního bodu a mezi kraji byla 4. nejvyšší.

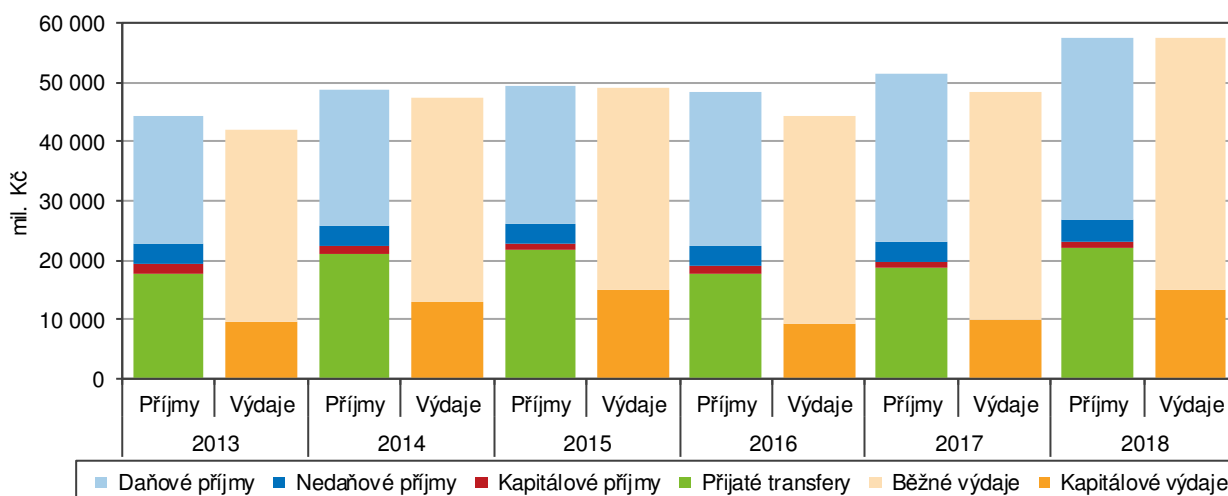
Místní rozpočty

Výdaje místních rozpočtů v roce 2018 převyšovaly příjmy.

Do místních rozpočtů řadíme finanční hospodaření kraje, obcí a dobrovolných svazků obcí. V roce 2018 dosáhly příjmy místních rozpočtů 57,4 mld. Kč a výdaje částky 57,5 mld. Kč. Rozdíl mezi příjmy a výdaji byl záporný (-69 mil. Kč). V letech 2009 až 2018 to byl teprve druhý případ, výdaje převyšovaly příjmy ještě v roce 2009, a to o 1,2 mld. Kč. Nejvyšší kladné saldo místních rozpočtů bylo vykázáno v letech 2016 a 2017 (4,0 mld. Kč, resp. 3,0 mld. Kč).

Graf 3.8. Místní rozpočty v Jihomoravském kraji

Pramen: Ministerstvo financí ČR

Více než polovinu příjmů místních rozpočtů tvořily v posledních 3 letech daňové příjmy.

Největší část příjmů místních rozpočtů tvořily v posledních letech daňové příjmy. V roce 2016 překročil jejich podíl na celkových příjmech poprvé hranici 50 %, v roce 2018 dosáhly částky 30,5 mld. Kč a tvořily již 53,2 % z celkových příjmů. Celkové příjmy v roce 2018 meziročně vzrostly o 6,1 mld. Kč (o 11,9 %), daňové příjmy se zvýšily o 2,4 mld. Kč (o 8,5 %). Významnou část příjmů místních rozpočtů v roce 2018 tvořily přijaté transfery (dříve zvané "dotace") ve výši 22,1 mld. Kč (o 3,4 mld. Kč více než v předešlém roce). Nedaňové příjmy ve výši 3,7 mld. Kč byly vyšší o 215 mil. Kč, objem kapitálových příjmů vzrostl o 101 mil. Kč na částku 1,0 mld. Kč.

Objem výdajů místních rozpočtů se zvýšil téměř o 20 %.

Převážnou část výdajů místních rozpočtů tvoří běžné výdaje, téměř polovinu běžných výdajů zpravidla tvoří neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím. V roce 2018 dosáhly běžné výdaje částky 42,5 mld. Kč (meziročně o 4,2 mld. Kč více) a kapitálové výdaje 15,0 mld. Kč (o 5,0 mld. Kč více). Celkový objem výdajů místních rozpočtů se tedy zvýšil o 9,2 mld. Kč, tj. o 18,9 %.

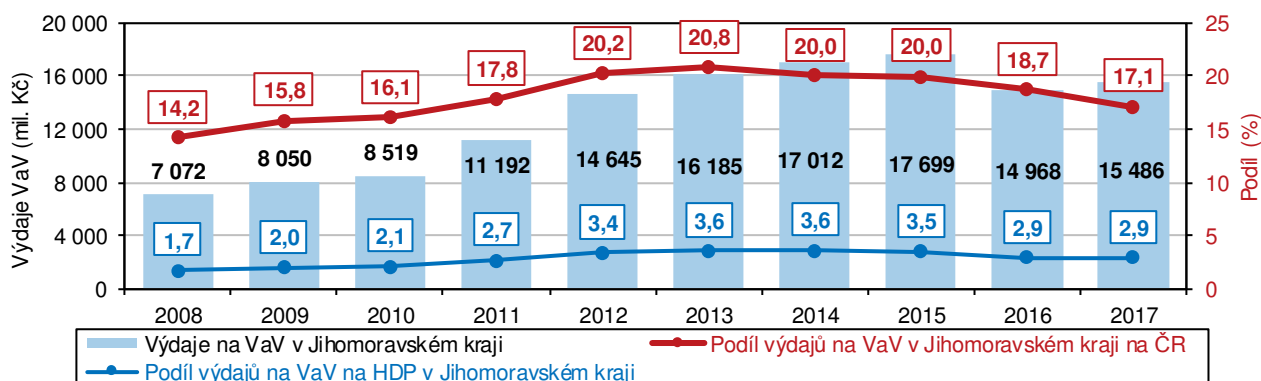
Věda, IT

Do výzkumu a vývoje v kraji v roce 2017 směřovalo 15,5 mld. Kč.

V roce 2008 bylo na výzkum a vývoj (VaV) v Jihomoravském kraji vynaloženo 7,1 mld. Kč. Do roku 2015 se objem výdajů na VaV v kraji každoročně zvyšoval, a to až na částku 17,7 mld. Kč. K nejvýraznějším meziročním změnám došlo v roce 2011 a 2012 (v roce 2011 nárůst o 31,4 % a v roce 2012 nárůst o 30,9 %). Naopak pokles objemu výdajů byl zaznamenán v roce 2016, a to o 15,4 %. V roce 2017 dosáhl objem výdajů na VaV částky 15,5 mld. Kč, oproti předešlému roku byl o 0,5 mld. Kč vyšší (o 3,5 %).

Graf 3.9. Výdaje na výzkum a vývoj v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

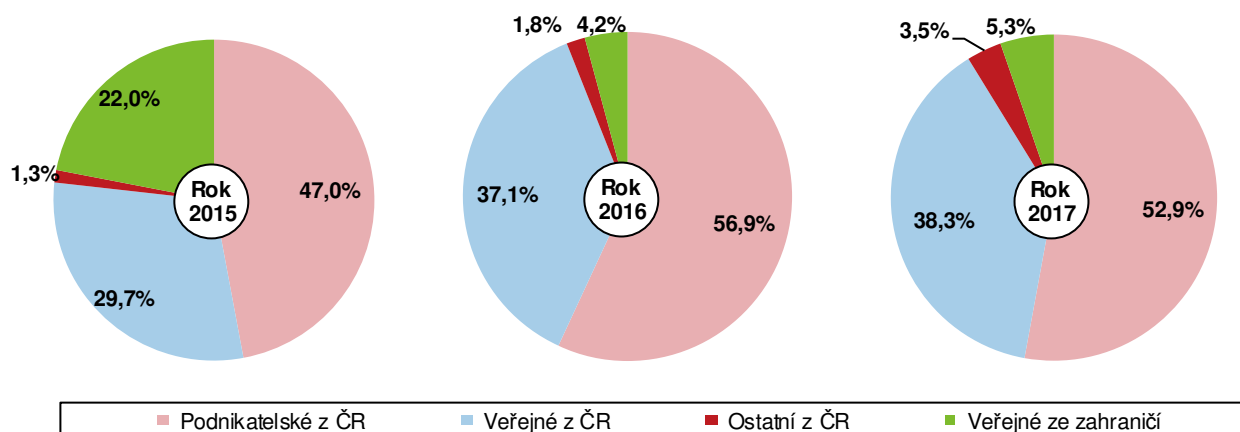

Kraji patřilo prvenství ve vyšší podílu výdajů na výzkum a vývoj na objemu regionálního hrubého domácího produktu.

Postupné navyšování objemu výdajů na VaV doprovázelo i zvýraznění role Jihomoravského kraje v rámci ČR. Jestliže se v roce 2008 Jihomoravský kraj na republikovém celku podílel 14,2 %, v roce 2013 byl podíl nejvyšší, a to 20,8 %. V roce 2017 sice podíl klesl na 17,1 %, přesto byl mezi kraji druhý nejvyšší (po Hl. m. Praze s 35,4 %). Prvenství Jihomoravskému kraji patřilo ve vyšší podílu výdajů na VaV na objemu regionálního hrubého domácího produktu (HDP). Podíl v kraji v roce 2017 dosáhl 2,9 % a republikový průměr (nad nímž byla i Praha a Středočeský kraj, Liberecký kraj se shodoval) převyšoval o 1,1 bodu.

Graf 3.10. Struktura zdrojů financování výdajů na výzkum a vývoj v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Pro podnikatelský sektor byly určeny téměř tři pětiny výdajů na výzkum a vývoj.

Největší část výdajů na výzkum a vývoj v Jihomoravském kraji byla v minulých letech určena pro podnikatelský sektor, výjimkou byl rok 2012 s převahou vysokoškolského sektoru provádění. V roce 2017 do podnikatelského sektoru mířilo 57,4 % výdajů a do sektoru vyššího odborného a vysokého školství 31,0 %.

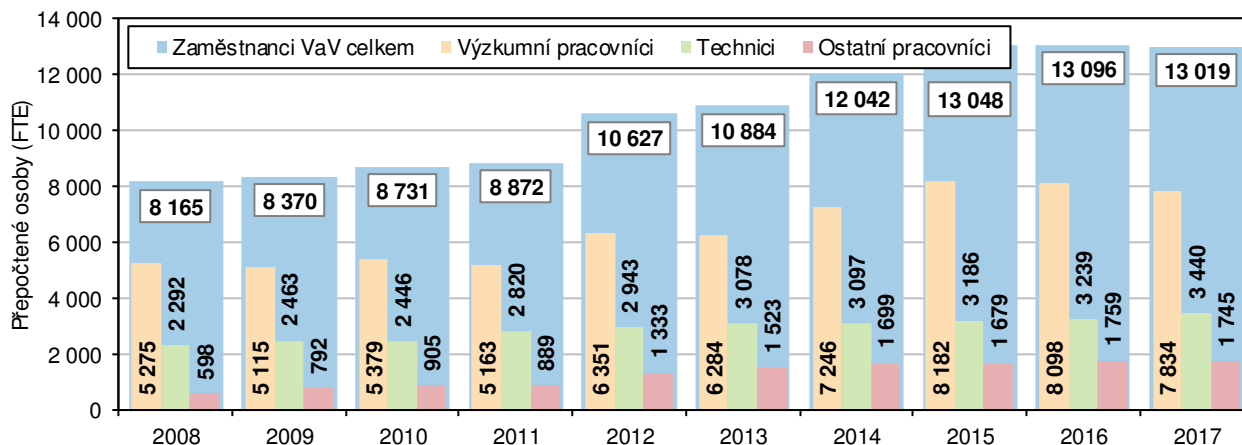
Více než polovina výdajů na výzkum a vývoj je financována z podnikatelských zdrojů.

Od roku 2012 podnikatelský sektor převažuje i mezi zdroji financování. V roce 2017 bylo z těchto zdrojů financováno 52,9 % nákladů na VaV v kraji, 38,3 % objemu nákladů pokryly domácí veřejné zdroje. Oproti minulosti výrazně poklesla role zdrojů ze zahraničí. Zatímco v letech 2012 a 2013 zdroje ze zahraničí tvořily až 28 % celkové částky zdrojů VaV, v letech 2016 a 2017 tento podíl poklesl na 4,2 %, resp. 5,3 %.

Graf 3.11. Počet přepočtených pracovníků (FTE) výzkumu a vývoje v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

U počtu pracovníků VaV se evidují plné úvazky.

U počtu zaměstnanců a počtu výzkumných pracovníků je uvedena zkratka FTE. Jedná se o průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený na plný pracovní úvazek věnovaný výzkumným a vývojovým činnostem (jeden FTE se rovná jednomu roku práce zaměstnance na plný úvazek, který se na sto procent věnuje výzkumné a vývojové činnosti).

Počet zaměstnanců na plný úvazek v roce 2017 překročil 13 tisíc a proti roku 2011 byl o polovinu vyšší. Tři pětiny zaměstnanců tvoří výzkumní pracovníci.

V roce 2017 bylo na pracovištích VaV Jihomoravského kraje zaměstnáno 13 019 zaměstnanců (přepočtené osoby), meziročně se jejich počet změnil jen nepatrně (pokles o 77 osob). Ovšem ve srovnání s rokem 2011 byl jejich počet téměř o polovinu vyšší (o 4 147 osob, tj. o 46,7 %). Zvýšení počtu pracovníků oproti roku 2011 bylo zaznamenáno zejména v podnikatelském sektoru a v sektoru vyššího odborného a vysokého školství (nárůst o 63,8 %, resp. o 34,8 %). Počet pracovníků VaV v kraji se sice s výjimkou roku 2017 zvyšoval, ovšem jejich struktura z hlediska zaměření se v letech 2011 až 2017 změnila jen nepatrně. V počtu zaměstnanců převažovali výzkumní pracovníci, jejich podíl vzrostl z 58,2 % v roce 2011 na 60,2 % v roce 2017.

Osobní počítač a přístup k internetu nemá jen pětina domácností Jihomoravského kraje.

Podle šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech bylo v roce 2017³ 77,3 % domácností v Jihomoravském kraji vybaveno osobním počítačem a 79,3 % domácností mělo přístup k internetu. Meziročně došlo v obou případech jen k mírnému zvýšení procenta vybavenosti domácností, a to o 1,1 bodu u vybavenosti počítači a o 1,9 bodu u přístupu k internetu. Posun v této oblasti je spíše patrný ze srovnání nynějších hodnot se situací např. před 10 lety, kdy počítač mělo 48 % domácností v kraji a přístup k internetu jen 43 % domácností.

Polovina uživatelů používala internet k nakupování.

Výsledky šetření dokládají i nárůst podílu jednotlivců s internetem v mobilu – v roce 2017 jím disponovalo téměř 47 % jedinců ve věku 16 a více let oproti 13 procentům v roce 2012. Je zde také patrný nárůst používání internetu ke službám. Internet k nakupování používalo v roce 2017 v kraji 51 % jednotlivců (v roce 2012 jen 29 %). Podobně se zvýšil i podíl jednotlivců používajících internetové bankovníctví – podíl 54 % je v porovnání s rokem 2012 o 20 bodů vyšší. Sociální síť používalo v roce 2017 46 % jednotlivců ve věku 16 a více let, podíl byl proti roku 2012 o 19 bodů vyšší.

³ Údaje jsou zjišťovány jedenkrát ročně, z důvodu vyšší reprezentativnosti jsou data v regionálním členění publikována za tříleté průměry (hodnota uvedená za rok 2017 je průměrem hodnot zjištěných v šetření ve 2. čtvrtletí let 2016, 2017 a 2018).

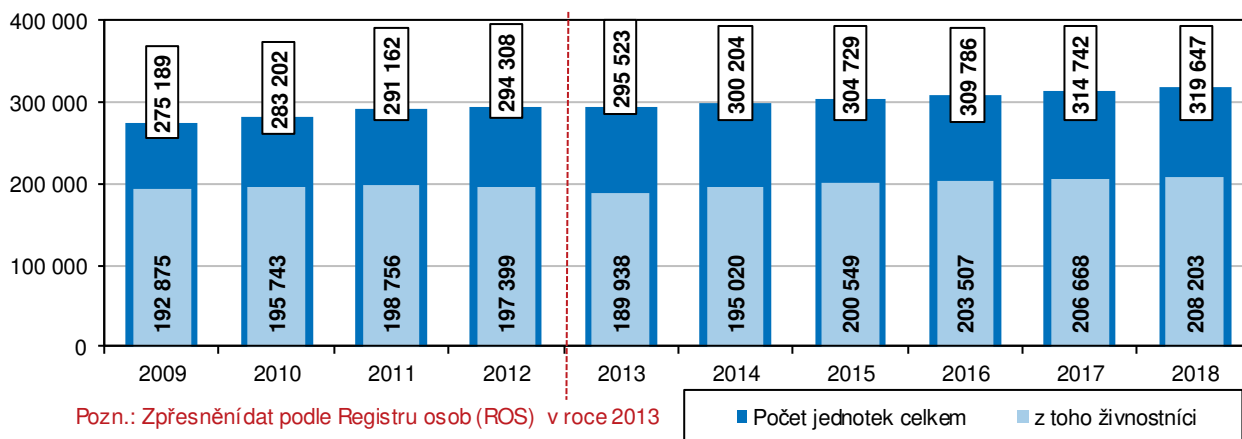
Organizační struktura

V registru ekonomických subjektů bylo evidováno téměř 320 tisíc jednotek se sídlem v kraji.

Údaje v registru ekonomických subjektů (RES) byly v roce 2013 zpřesněny podle Registru osob (ROS), údaje do roku 2012 tak nejsou s následujícími roky srovnatelné. V RES bylo k 31. 12. 2018 evidováno téměř 320 tisíc subjektů se sídlem v Jihomoravském kraji (3. nejvyšší počet mezi kraji, 11,1 % z republikového celku). Meziročně se jejich počet zvýšil o 4,9 tisíc jednotek (o 1,6 %).

Graf 3.12. Registr ekonomických subjektů v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Mezi fyzickými osobami převažují živnostníci, mezi právnickými osobami je nejvíce společností s ručením omezeným.

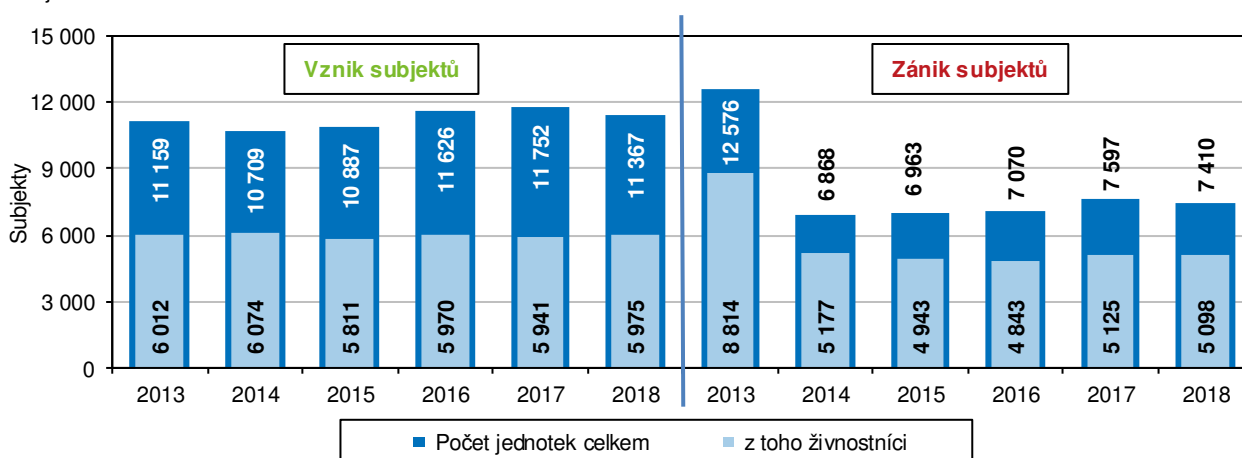
V registru kraje bylo 232,9 tisíc fyzických osob (72,9 % celku) a 86,7 tisíc právnických osob (27,1 %). Mezi fyzickými osobami převažují živnostníci (208,2 tisíc, tj. 89,4 % fyzických osob), mezi právnickými osobami je nejvíce společností s ručením omezením (54,2 tisíc, tj. 62,5 % z počtu právnických osob). Meziročně se počet živnostníků zvýšil o 1,5 tisíc. Nejvyšší přírůstek počtu živnostníků byl zaznamenán v roce 2009, a to o 6,2 tisíc. Vzniklá situace tehdy byla důsledkem snižování počtu zaměstnanců.

V roce 2018 v registru přibýlo 6 tisíc živnostníků.

V roce 2018 v kraji vzniklo 11,4 tisíc nových subjektů, z toho bylo 6,8 tisíc fyzických osob (6,0 tisíc živnostníků). Zaniklo 7,4 tisíc subjektů, z tohoto počtu bylo 6,0 tisíc fyzických osob (5,1 tisíc živnostníků). Počty vzniklých a zaniklých subjektů se proti roku 2017 výrazně nelišily.

Graf 3.13. Vznik a zánik ekonomických subjektů v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Údaj o počtu zaměstnanců chybí u více než poloviny jednotek, ...

U nadpoloviční většiny jednotek RES v kraji v roce 2018 není uveden údaj o počtu zaměstnanců (185,7 tisíc, tj. 58,1 % celku), dalších 99,5 tisíc jednotek (31,1 %) bylo bez zaměstnanců. Strukturu dotváří podniky se zaměstnanci – 27,4 tisíc

<p>V kraji je ale 37 podniků s tisíci a více zaměstnanci.</p>	<p>mikropodniků (1 až 9 zaměstnanců), 5,5 tisíc malých podniků (10 až 49 zaměstnanců), 1,2 tisíc středních podniků (50 až 249 zaměstnanců). V kraji sídlí 243 podniků s 250 a více zaměstnanci (velké podniky), z tohoto počtu bylo 37 podniků v kategorii 1 000 a více zaměstnanců. Počet středních podniků proti roku 2013 vzrostl o 86 a počet velkých podniků o 25.</p>
<p>Z hlediska statistického využití je více než polovina jednotek aktivních.</p>	<p>V RES jsou uvedeny všechny jednotky bez ohledu na jejich ekonomickou aktivitu. Užší soubor (z hlediska statistického využití) tvoří subjekty se zjištěnou aktivitou (podle informací ze statistických zjišťování nebo z administrativních zdrojů vykazují ekonomickou činnost). Ke konci roku 2018 byla v kraji zjištěna aktivita 169,7 tisíc jednotek (53,1 % z celkového počtu subjektů v RES v kraji), z toho bylo 107,0 tisíc podnikatelů (živnostníci a zemědělství podnikatelé).</p>
<p>Ukazatel podnikatelské aktivity je ve srovnání s ostatními kraji jen průměrný.</p>	<p>Počet aktivních podnikatelů byl mezi kraji 3. nejvyšší, ale ukazatel podnikatelské aktivity (počet podnikatelů se zjištěnou aktivitou na 1 000 obyvatel) byl průměrný. Na 1 000 obyvatel v kraji připadlo 90,5 živnostníků, což byl mezi kraji až 7. nejvyšší počet (resp. 8. nejnižší). Nejvyšší úroveň podnikatelské aktivity je v Brně a v obcích v zázemí krajského města.</p>

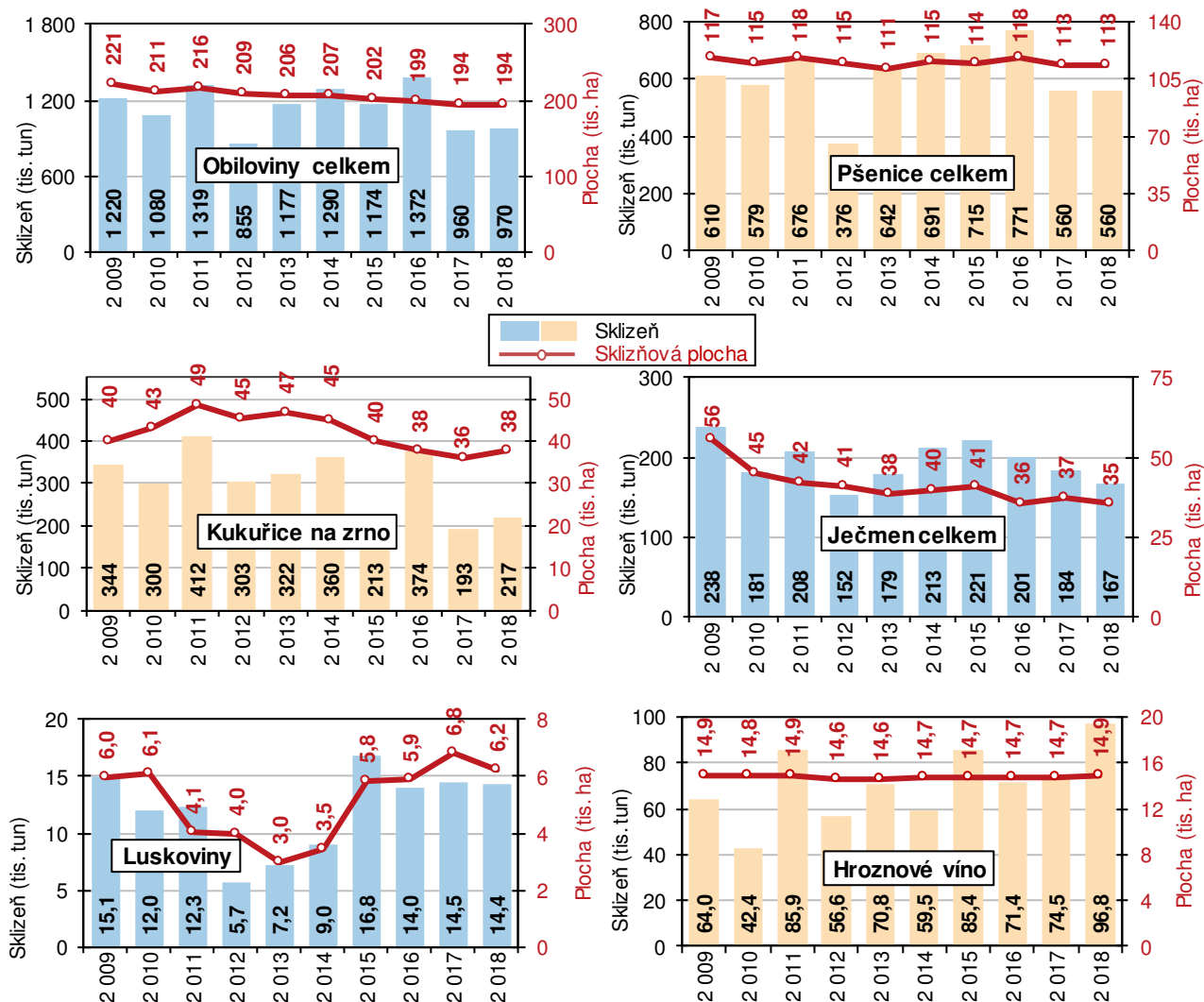
Zemědělství

<p>Hodnota zemědělské produkce v roce 2017 meziročně poklesla o 14 %, zásluhu na tom měl pětinaový výpadek rostlinné produkce.</p>	<p>Finanční ukazatele souhrnného zemědělského účtu za rok 2018 dosud nejsou k dispozici. Lze uvést pouze předběžné výsledky za rok 2017, kdy objem zemědělské produkce v kraji dosáhl 11,93 mld. Kč (ve stálých cenách roku 2000). Částku 6,88 mld. Kč tvořila rostlinná produkce a 4,08 mld. Kč živočišná produkce. Proti roku 2016 byl objem finančních ukazatelů o 1,96 mld. Kč nižší (o 14,1 %). Poklesla především hodnota rostlinné produkce (o 1,85 mld. Kč, tj. o 21,2 %). Objem zemědělské produkce v roce 2017 vyjádřený v běžných cenách, dosáhl hodnoty 15,4 mld. Kč, což v přepočtu na 1 hektar obhospodařované zemědělské půdy činilo 42,3 tisíc Kč. Přepočtený údaj byl mezi kraji 4. nejvyšší (po Pardubickém kraji, Kraji Vysočina a Středočeském kraji). Nejúspěšnějším rokem v zemědělství Jihomoravského kraje byl v minulých letech rok 2008, kdy objem zemědělské produkce dosáhl 14,5 mld. Kč (ve stálých cenách roku 2000).</p>
<p>Sklizeň obilovin v roce 2018 neúspěšný rok 2017 výrazně nepřekonal.</p>	<p>V roce 2017 se nepřízeň počasí projevila v nízké úrodě obilovin. V kraji jich bylo sklizeno 959,9 tisíc tun, což znamenalo proti roku 2016 téměř třetinový propad. Ani rok 2018 nebyl pro jihomoravské zemědělce v této oblasti příliš úspěšný. Objem 970,5 tisíc tun byl meziročně jen o 1,1 % vyšší. Sklízňové plochy 193,9 tisíc hektarů byly s rokem 2017 shodné, hektarový výnos 5,01 tun/ha vzrostl o 1,1 % a byl mezi kraji nejnižší.</p>
<p>Nárůst sklizně a pokles výnosu u pšenice.</p>	<p>Stěžejní obilovinou v kraji je pšenice ozimá – v roce 2018 bylo z plochy 110,4 tisíc hektarů sklizeno 549,6 tisíc tun zrna při výnosu 4,98 tun z hektaru (meziroční nárůst plochy o 1,2 %, sklizně o 0,8 % a pokles výnosu o 0,5 %). Hektarový výnos této plodiny v roce 2018 byl nejnižší mezi kraji.</p>
<p>Dařilo se kukuřici na zrno.</p>	<p>Jihomoravský kraj je největším pěstitelem kukuřice na zrno. Tato plodina byla v roce 2018 sklizena z plochy 37,8 tisíce ha (zvýšení o 4,4 %). Sklizeň 217,0 tisíc tun byla proti roku 2017 o více než desetinu vyšší (nárůst o 12,3 %), hektarový výnos 5,75 tun/ha byl proti výnosu předešlého roku vyšší o 7,5 %.</p>
<p>Zásluhou zvýšení hektarového výnosu byla sklizeň luskovin jen nepatrně nižší.</p>	<p>Kraj je druhým největším pěstitelem luskovin (po Středočeském kraji). U luskovin byl zaznamenán pokles objemu sklizně, i když v tomto případě především zásluhou výrazného snížení výměry sklízňových ploch. Z plochy 6,2 tisíc hektarů bylo sklizeno 14,4 tisíc tun luskovin (18,1 % republikového celku). Plocha, z níž byly v kraji</p>

luskoviny sklizeny, byla proti roku 2017 o 571 ha nižší (o 8,4 %). Sklizeň ale poklesla jen o 0,9 %, neboť hektarový výnos 2,31 tun luskovin z hektaru byl ve srovnání se skutečností roku 2017 vyšší o 8,2 %.

Graf 3.14. Sklizeň a sklizňové plochy vybraných zemědělských plodin v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Dařilo se i při pěstování vinné révy. Meziročně vzrostl výnos i sklizeň.

Jihomoravský kraj je největším pěstitelem vinné révy. Sklizňová plocha v kraji zaujímala 14,9 tisíc hektarů a tvořila 93,3 % republikového celku. Průměrný hektarový výnos ve výši 6,51 tun byl v porovnání s rokem předchozím o 28,7 % vyšší. Také sklizeň byla téměř o třetinu vyšší, celkem se sklídilo 96,8 tisíce tun hroznového vína, což bylo proti roku 2017 o 22,3 tisíce tun více (o 30,0 %). Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že úrodné roky (2011, 2015, 2018) se střídaly s roky průměrnými a roky neúrodnými (2010, 2012).

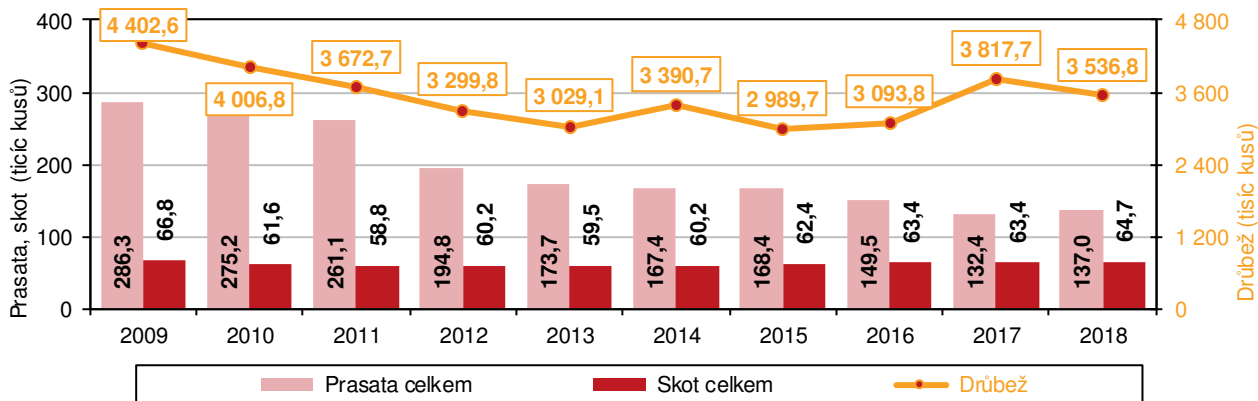
Meziroční navýšení chovu skotu a prasat, pokles stavu drůbeže.

Chovy hospodářských zvířat (podle soupisu k 1. 4.) v kraji do roku 2013 vykazovaly postupný pokles. V letech 2014 až 2018 se mírně navýšovaly stavy skotu. Pokles stavu prasat přetrvával s výjimkou roku 2015 a roku 2018, stavy drůbeže se nejvýrazněji zvýšily v roce 2017. Podle soupisu hospodářského zvířectva k 1. 4. 2018 tak v kraji bylo celkem 64,7 tisíc kusů skotu (o 1,3 tisíc kusů více jako před rokem), 137,0 tisíc kusů prasat (o 4,6 tisíc více) a 3,5 mil. kusů drůbeže (meziročně o 280,9 tisíc kusů méně).

Graf 3.15. Stav skotu, prasat a drůbeže v Jihomoravském kraji (stav k 1. 4.)

Zdroj: ČSÚ

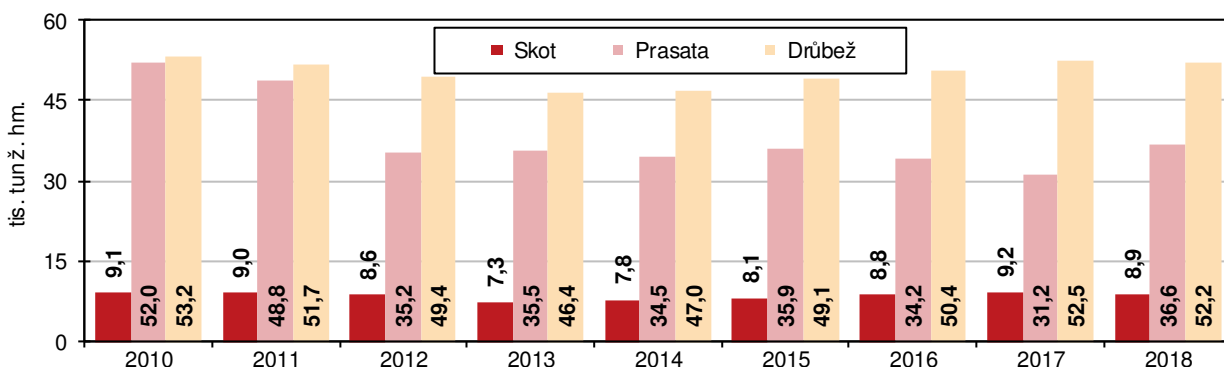

Rozdílný vývoj užitkovosti skotu, prasat a drůbeže.

Meziroční změny ve stavech hospodářských zvířat nijak výrazně neovlivnily změny hodnot užitkových ukazatelů chovu. Mírný nárůst stavu skotu doprovázelo zvýšení produkce mléka, ale i pokles produkce jatečného skotu. Zvýšení stavů prasat se promítlo ve zvýšení produkce jatečných prasat. Snížení stavu drůbeže doprovázelo snížení produkce jatečné drůbeže, snáška vajec byla ale meziročně vyšší.

Graf 3.16. Produkce jatečných zvířat v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

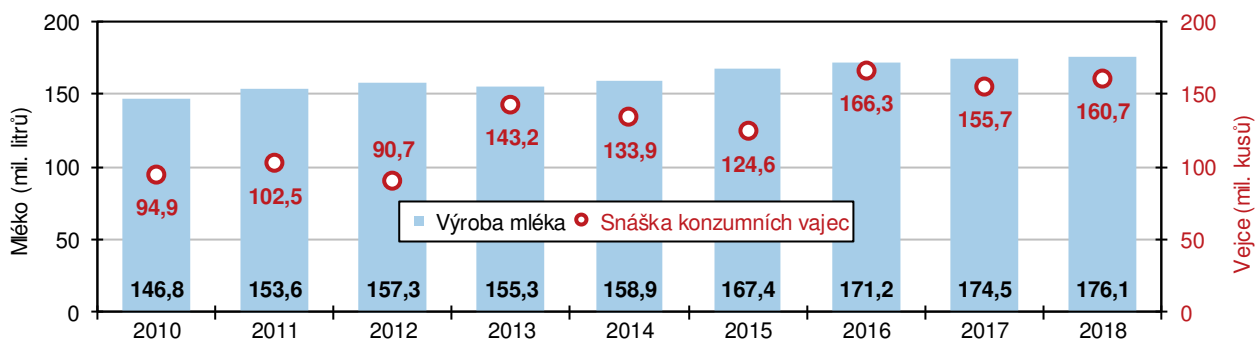

Nárůst produkce jatečných prasat.

V kraji bylo v roce 2018 vyprodukováno 8,9 tisíc tun živé hmotnosti (t ž. hm.) jatečného skotu (meziroční pokles o 3,3 %), 36,6 tisíc t ž. hm. jatečných prasat (+ 17,3 %) a 52,2 tisíc t ž. hm. jatečné drůbeže (-0,6 %). Bylo vyrobeno 176,1 mil. litrů mléka (+1,0 %) a 160,7 mil. kusů konzumních vajec (+3,2 %).

Graf 3.17. Produkce mléka a vajec v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

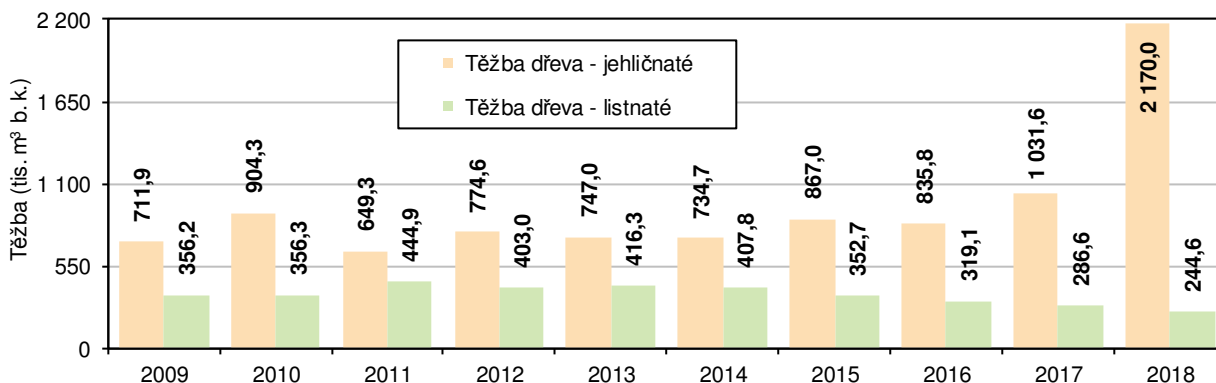
Lesnictví

Téměř 30 % rozlohy kraje tvoří lesní pozemky.

Na konci roku 2018 se lesní pozemky rozkládaly na ploše 201,6 tisíc hektarů (7,5 % z plochy lesů v ČR) a tvořily 28,0 % rozlohy Jihomoravského kraje (lesní pozemek je pozemek s lesním porostem, lesní průsek, nezpevněné cesty). Meziročně se plocha lesních pozemků zvýšila o 83 hektarů.

Graf 3.18. Těžba dřeva v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Zvyšuje se podíl listnatých dřevin, plocha listnatých dřevin je mezi kraji nejvyšší.

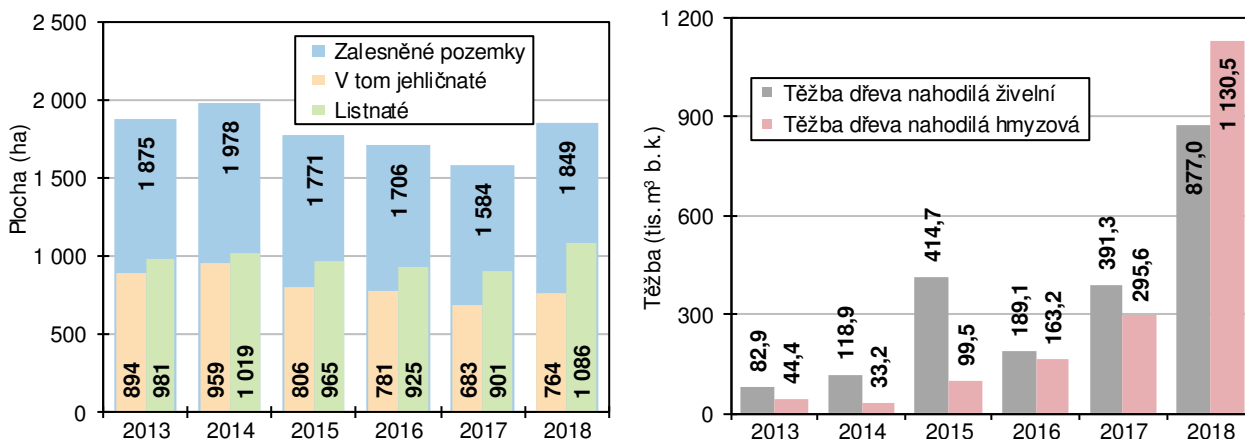
Porostní plochy dřevin celkem tvořily 94,3 % lesních pozemků (190,1 tis. ha). Podle údajů z Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů jehličnaté dřeviny v kraji zaujímaly plochu 89,2 tisíc ha (z toho 48,1 tisíc ha smrk a 29,7 tisíc ha borovice), listnaté dřeviny plochu 100,9 tisíc hektarů (z toho 40,8 tisíc ha dub a 19,0 tisíc ha buk). Plocha listnatých dřevin je mezi kraji nejvyšší a tvoří více než 14 % úhrnu ČR. Podíl plochy listnatých dřevin na celku se zvýšil z 50,0 % v roce 2008 na 53,1 % v roce 2018. Zvyšování podílu listnatých dřevin je potřebné, neboť listnaté dřeviny se vyznačují vyšší odolností vůči povětrnostním vlivům, suchu a hmyzím škůdcům.

Při zalesňování je nejvíce vysazován smrk a dub.

Skladbu lesních porostů ovlivňuje struktura těžby dřeva a následné zalesňování. V letech 2009 až 2018 bylo v průměru každý rok zalesněno 1 691 ha pozemků, nejvíce v roce 2014, a to téměř 2 tisíce hektarů. Ovšem po tomto maximu byl zaznamenán každoroční pokles rozlohy zalesněných ploch. Teprve v roce 2018, kdy bylo v kraji zalesněno celkem 1 849 hektarů půdy, bylo vykázáno meziroční zvýšení o 265 hektarů. Jehličnany bylo v roce 2018 zalesněno 764 hektarů půdy, listnaté dřeviny byly vysázeny na 1 086 hektarech. Podle dřevin byla nejvyšší plocha zalesnění smrkem (416 ha) a dubem (533 ha).

Graf 3.19. Zalesněná plocha a nahodilá těžba dřeva v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Těžba listnatých dřevin v kraji sice tvořila jen desetinu z celkové těžby, přesto je kraj 2. největším producentem dřeva listnatých stromů.

V roce 2018 se v kraji vytěžilo 2 414,6 tisíc m³ dřeva bez kůry (b. k.), z toho 2 170,0 tisíc m³ (89,9 % celku) tvořily jehličnany. Objem vytěženého dřeva v Jihomoravském kraji v roce 2018 byl v posledním desetiletí největší a proti roku 2009 vzrostl více jak dvojnásobně. Tento nárůst byl v plném rozsahu vytvořen navýšením těžby jehličnatých dřevin, která byla proti roku 2009 trojnásobná, naopak těžba listnatých dřevin se propadla téměř o třetinu. I přes pokles byl Jihomoravský kraj 2. největší producent dřeva z listnatých dřevin, vytěžený objem 244,6 tisíc m³ listnatého dřeva bez kůry představuje 16,6 % republikového celku. Prvenství si kraj držel v těžbě dřeva dubu, 81,6 tisíc m³ tvořilo 26,8 % republikového celku.

Většina z celkové těžby dřeva v roce 2018 připadla na nahodilou těžbu.

92 % těžby dřeva připadlo na zpracovanou nahodilou těžbu dřeva, objem 2 220,9 tisíc m³ byl proti skutečnosti roku 2017 dvaapůlnásobný. V kraji bylo v roce 2018 zpracováno 877,0 tisíc m³ dřeva z důvodu živelných příčin a 1 130,5 tisíc m³ dřeva kvůli hmyzovým kalamitám.

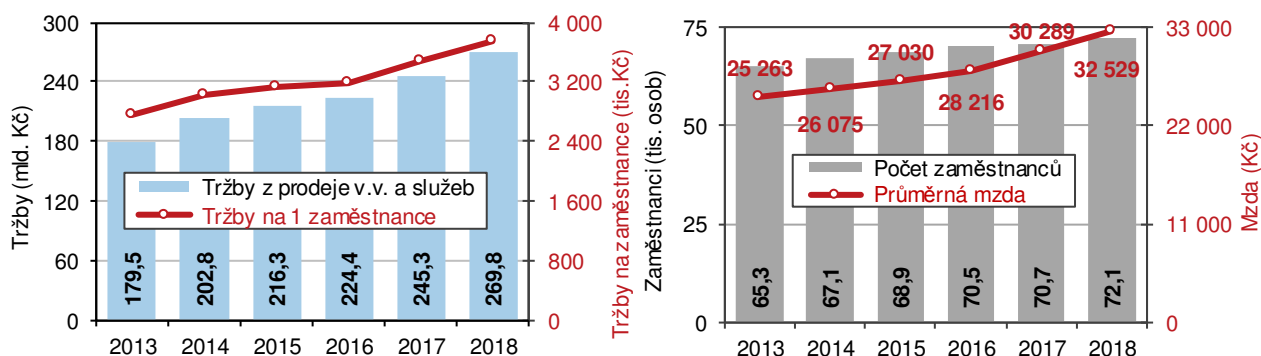
Průmysl, energetika

Tržby velkých průmyslových podniků se zvyšovaly 5 let v řadě.

V Jihomoravském kraji v roce 2018 sídlilo celkem 257 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci (nejvyšší počet mezi kraji). Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslového povahy (dále jen „tržby“) dosáhly v těchto podnicích 269,8 mld. Kč (5. nejvyšší objem mezi kraji) a tvořily 7,1 % republikového celku. Proti roku 2017 tržby vzrostly o 10,0 %. Růst tržeb byl zaznamenán již pátý rok po sobě po předchozím dvouletém poklesu.

Graf 3.20. Průmysl v Jihomoravském kraji (podniky se 100 a více zaměstnanci)

Zdroj: ČSÚ

Jen mírně vzrostl počet zaměstnanců, výrazně vzrostla produktivita práce a průměrné mzdy zaměstnanců.

Velké průmyslové podniky zaměstnávaly 72,1 tisíc zaměstnanců (fyzické osoby), počet zaměstnanců se meziročně zvýšil o 1,9 %. Produktivita, vyjádřená jako přepočtené tržby na jednoho zaměstnance, meziročně vzrostla o 7,9 % (vysoké tempo růstu objemu tržeb a vcelku nízký nárůst počtu zaměstnanců). Průměrná měsíční mzda v průmyslových podnicích dosáhla částky 32 529 Kč a byla uprostřed mzdového rozpětí mezi jednotlivými kraji republiky. Proti roku 2017 sice vzrostla o 7,4 %, ale oproti republikovému průměru byla o 2 020 Kč nižší.

Výsledky průmyslových podniků ve zpracovatelském průmyslu v detailnějším pohledu.

Ve zpracovatelském průmyslu v roce 2018 pracovalo 70,6 tisíc zaměstnanců (v roce 2017 69,3 tisíc). Tržby ve zpracovatelském průmyslu v kraji v roce 2018 dosáhly 262,9 mld. Kč (v roce 2017 238,9 mld. Kč), z toho 61,1 % (resp. 51,8 %) tvořily tržby za přímý vývoz. Velká část tržeb byla realizována v průmyslových podnicích, které vyráběly počítače, elektronické a optické přístroje a zařízení (29,5 % z tržeb ve zpracovatelském průmyslu v roce 2018), v tomto odvětví zpracovatelského průmyslu ale bylo zaměstnáno pouze 5,0 % z celkového počtu zaměstnanců zpracovatelského průmyslu. Nejvíce zaměstnanců (18,6 % celku) působilo

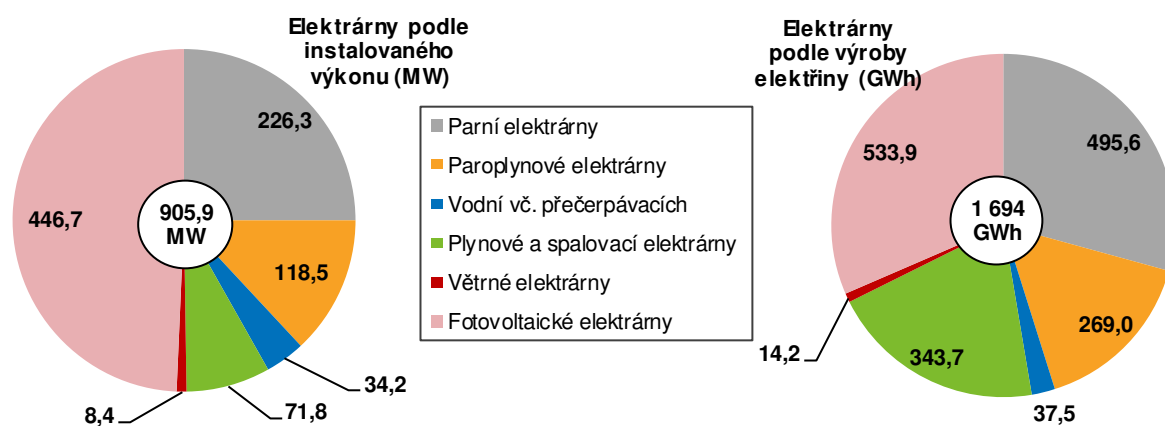
v podnicích vyrábějících stroje a zařízení jinde neuvedené, na tržbách zpracovatelského průmyslu se toto odvětví podílelo 14,3 % (2. nejvyšší podíl z jednotlivých odvětví).

Instalovaný výkon elektráren a výroba elektřiny v kraji tvořily jen zlomek republikového celku.

Instalovaný výkon elektrizační soustavy v Jihomoravském kraji v roce 2018 činil 905,9 MW, na instalovaném výkonu ČR se kraj podílel 4,0 % (6. nejnižší podíl mezi kraji). V elektrárnách v kraji bylo v roce 2018 vyrobeno 1 693,9 GWh elektřiny, což bylo pouze 1,9 % výroby elektřiny v ČR (7. nejnižší podíl mezi kraji). Více než čtvrtina republikového instalovaného výkonu i čtvrtina výroby elektřiny je realizována v Ústeckém kraji. Struktura instalovaného výkonu i podíl jednotlivých druhů elektráren na výrobě elektřiny je zřejmý z grafu 3.21. Je možno konstatovat, že pomocí síly slunce, větru a vody se v Jihomoravském kraji v roce 2018 vyrobilo 34,6 % elektřiny.

Graf 3.21. Instalovaný výkon a výroba v elektrárnách podle typu v Jihomoravském kraji v roce 2018

Zdroj: ČSÚ

Největší kapacitou disponují solární elektrárny.

Meziroční změny instalovaného výkonu elektráren v kraji byly nepatrné, zřejmě jsou ale ve srovnání se situací před 10 lety. Např. současný výkon plynových a spalovacích elektráren je proti roku 2008 čtyřnásobný. Především však vzrostla kapacita solárních elektráren v kraji, ještě v roce 2008 instalovaný výkon dosahoval 15,2 MW, v roce 2009 již 125,0 MW a v roce 2010 již 442,8 MW. Instalované výkony parních, paroplynových, vodních a větrných elektráren v kraji byly v posledních letech stálé.

Čtvrtinu celkové spotřeby elektřiny spotřebovávají domácnosti.

Spotřeba elektřiny v roce 2018 v Jihomoravském kraji dosáhla 5 416,4 GWh (9,7 % spotřeby v ČR). Čtvrtinu z tohoto množství spotřebovaly domácnosti kraje (1 294,8 GWh, tj. 23,9 % celku). Na jednoho obyvatele domácnosti tak připadla spotřeba 1 092,9 kWh. Snaha šetřit energií v domácnostech se projevila meziročním poklesem o spotřeby o 18 kWh. Je to příznivé konstatování, neboť v letech 2014 až 2017 se průměrná spotřeba energie postupně zvyšovala. Proti roku 2014 byla skutečnost roku 2018 v kraji o 43 kWh na obyvatele vyšší.

Stavebnictví, stavební povolení

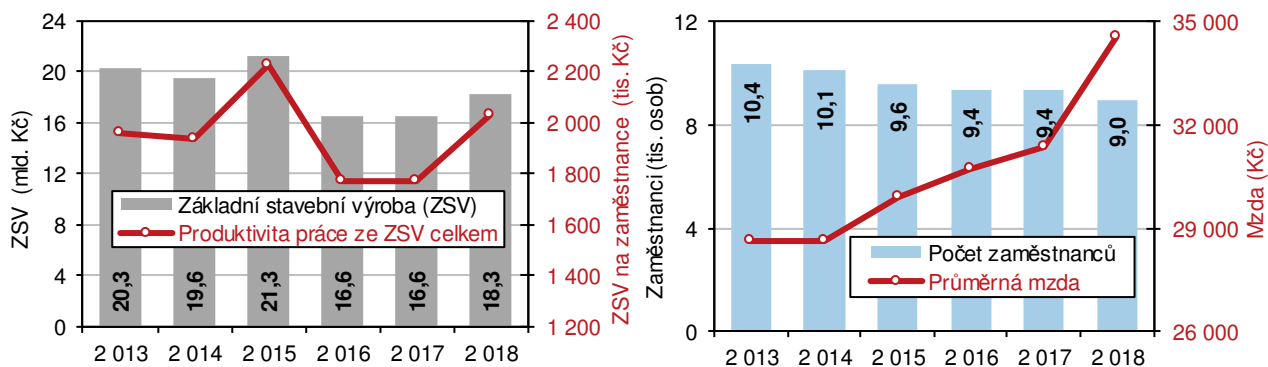
Počet zaměstnanců ve velkých stavebních podnicích se snížil.

V kraji v roce 2018 sídlilo celkem 71 středních a velkých stavebních podniků (podniky s 50 a více zaměstnanci), ve kterých bylo zaměstnáno 9,0 tisíc osob (o 0,4 tisíc zaměstnanců méně než v roce 2017). Průměrná měsíční mzda v těchto podnicích dosáhla částky 34 561 Kč, proti roku 2017 vzrostla o 3 226 Kč, tj. o 10,3 % ale proti průměru ČR byla o 2 621 Kč nižší.

Graf 3.22. Stavebnictví v Jihomoravském kraji - podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

Zdroj: ČSÚ

Výrazný růst produktivity práce stavební výroby.

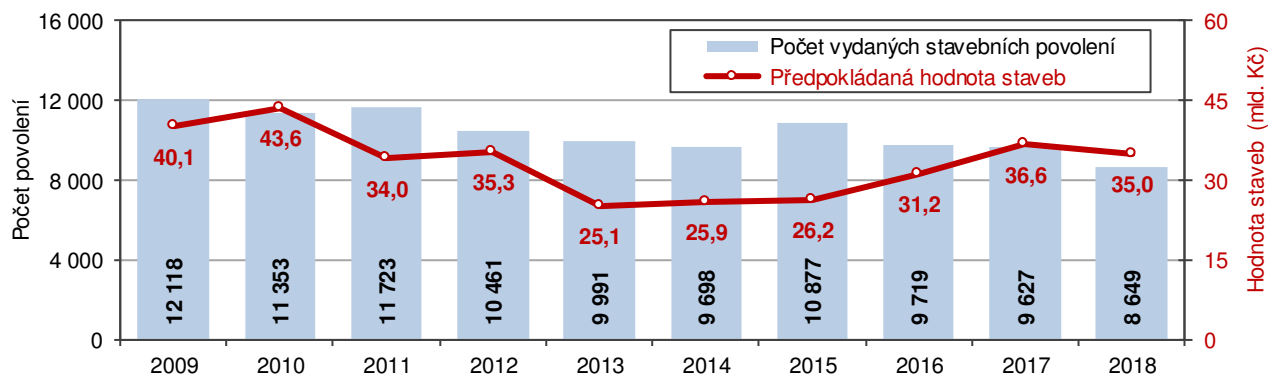
Základní stavební výroba (ZSV) dosáhla hodnoty 18,3 mld. Kč v běžných cenách (2. místo v mezikrajském srovnání), proti roku 2017 byla o 10,2 % vyšší (o 1,7 mld. Kč). V tuzemsku byly realizovány stavební práce v hodnotě 16,9 mld. Kč, z této části připadlo 8,2 mld. Kč na pozemní stavitelství (meziročně o 6,0 % více) a 8,6 mld. Kč na inženýrské stavitelství (nárůst o 14,2 %). Meziročnímu vývoji objemu stavební výroby odpovídá i vývoj produktivity. Produktivita práce vyjádřená jako přepočet objemu ZSV na jednoho pracovníka dosáhla v kraji 2,0 mil. Kč (mezi kraji 7. nejvyšší) a proti roku 2017 vzrostla o 14,5 %.

Pětinnový nárůst objemu prací stavebních podniků s 20 a více zaměstnanci.

Stavební podniky s 20 a více zaměstnanci v Jihomoravském kraji v roce 2018 realizovaly stavební práce v hodnotě 32,6 mld. Kč (meziroční nárůst o 5,5 mld. Kč, tj. o 20,2 %). Nejvyšší objem prací na území kraje byl vykázán v roce 2015, a to 36,0 mld. Kč. Na jednoho obyvatele kraje v roce 2018 připadly stavební práce provedené v kraji podniky s 20 a více zaměstnanci v hodnotě 27,5 tis. Kč, což byla mezi kraji 2. nejvyšší hodnota.

Graf 3.23. Vydaná stavební povolení v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Počet vydaných stavebních povolení v roce 2018 poklesl pod hranici 9 tisíc.

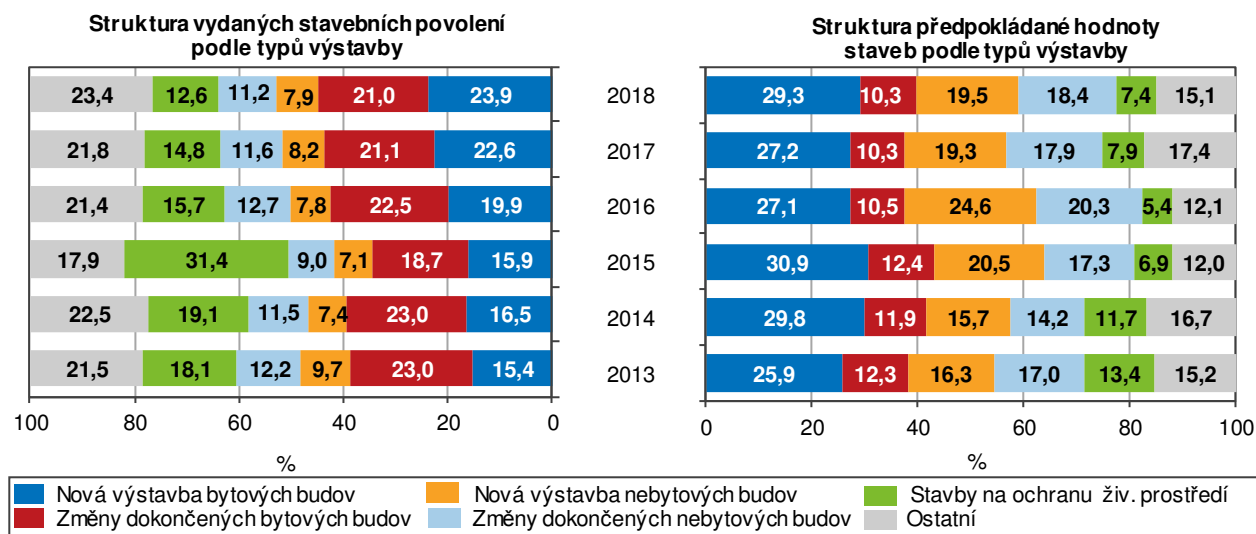
Počet vydaných stavebních povolení (SP) v Jihomoravském kraji se v roce 2018 poprvé ocitl pod hranicí 9 tisíc. Celkem 8 649 vydaných SP byl počet meziročně o 978 nižší a zároveň nejnižší počet v novodobé historii kraje. I přes uvedený pokles byl počet vydaných SP mezi kraji 2. nejvyšší a tvořil 10,7 % republikového celku. Snížení stavební aktivity, resp. počtu vydaných SP, bylo ale zaznamenáno celkem v 10 krajích, v relativním vyjádření nejvýraznější v Praze (pokles o 21,5 %).

Orientační hodnota staveb sice poklesla, přesto byla mezi kraji 2. nejvyšší.

Orientační hodnota staveb, na které bylo v kraji vydáno SP, dosáhla částky 35,0 mld. Kč (9,8 % republikového celku, 2. nejvyšší hodnota v mezikrajském srovnání). Meziročně byla o 1,6 mld. Kč nižší (o 4,5 %), meziroční pokles orientační hodnoty staveb byl zaznamenán celkem v 7 krajích.

Graf 3.23. Struktura vydaných stavebních povolení podle druhu stavby v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Struktura vydaných povolení je v posledních letech stálá, mění se ale struktura orientační hodnoty povolených staveb.

Struktura vydaných stavebních povolení v Jihomoravském kraji podle typu stavby se v letech 2013 až 2018 nijak výrazně neměnila. Výjimkou byl pouze rok 2015, kdy téměř třetina počtu vydaných SP náležela stavbám na ochranu životního prostředí. Naproti tomu struktura předpokládané hodnoty staveb se měnila v každém roce bez zřejmé závislosti. Spíše zajímavostí je nepoměr v již uvedeném roce 2015 mezi vysokým podílem počtu SP na ochranu životního prostředí z celku (3 411 SP, tj. 31,4 % celku) a vcelku nízkým podílem na předpokládané hodnotě staveb (1,8 mld. Kč, tj. 6,9 % celku).

Nejvyšší průměrná orientační hodnota povolených staveb je v Brně.

Z okresů Jihomoravského kraje byl nejvyšší počet vydaných stavebních povolení v roce 2018 zaznamenán v okrese Brno-venkov (2 378), nejméně v okrese Hodonín (702). Nejvyšší orientační hodnotu povolených staveb zaznamenali v Brně-městě – 11,4 mld. Kč (32,5 % z celkové výše orientační hodnoty staveb v kraji). V Brně-městě byla současně dosažena nejvyšší průměrná hodnota na jedno stavební povolení v meziokresním srovnání, a to 7,2 mil. Kč.

Bytová výstavba

Meziroční nárůst počtu zahájených bytů.

V Jihomoravském kraji byla v roce 2018 zahájena výstavba 4 406 bytů. Tento počet byl 2. nejvyšší mezi kraji (12,2 % republikového celku), proti roku 2017 vzrostl o 379 bytů, tj. o 9,4 %. Počet zahájených bytů poklesl pouze ve 4 krajích (Středočeský, Plzeňský, Pardubický a Olomoucký kraj).

Polovinu zahájených bytů tvoří byty v rodinných domech.

V roce 2018 byla v kraji zahájena výstavba 2 242 bytů v rodinných domech (50,9 % z celku a o 171 méně než v roce 2017), 941 bytů v bytových domech (o 188 více), 583 bytů v nástavbách rodinných či bytových domů (o 17 více). Celkem 99 bytů bylo zahájeno v domovech-penzionech a domovech pro seniory (o 3 více), 464 bytů v nebytových budovách (o 351 více) a 77 bytů ve stavebně upravených nebytových prostorách (o 9 méně).

Vzrostl i počet dokončených bytů a byl mezi kraji třetí nejvyšší.

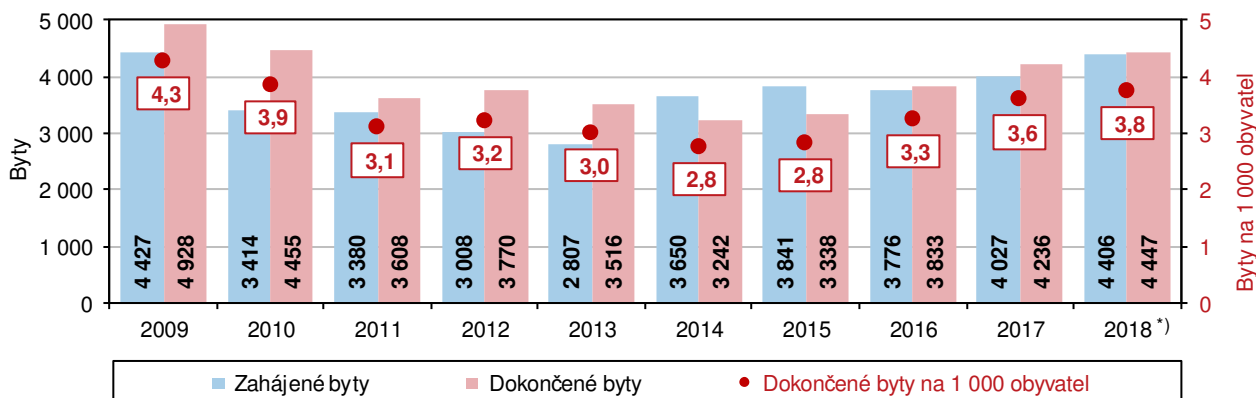
V roce 2018 bylo v kraji podle předběžných výsledků dokončeno 4 447 bytů (o 211 bytů více než v roce 2017). Tento počet byl 3. nejvyšší mezi kraji (po Středočeském kraji a Praze) a tvořil 13,1 % celku ČR. Počet dokončených bytů meziročně poklesl pouze v Praze. Intenzita bytové výstavby (3,8 dokončených bytů na 1 000 obyvatel) byla mezi kraji 4. nejvyšší (k již uvedeným krajům v pořadí přibyl

Plzeňský kraj). Počty dokončených bytů podle druhu stavby v letech 2009 až 2018 jsou zřejmé z grafu 3.25.

Graf 3.24. Zahájené a dokončené byty v Jihomoravském kraji^{*)}

Zdroj: ČSÚ

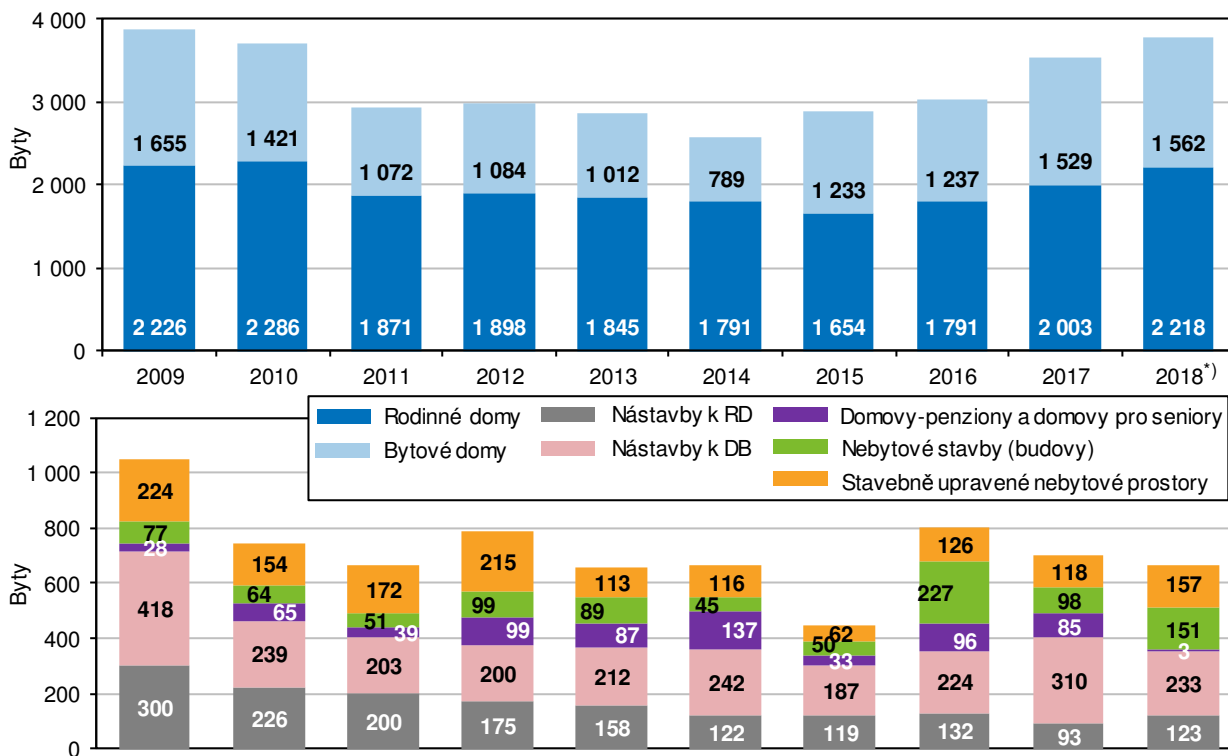
^{*)} za dokončené byty předběžné výsledky

Byty v nových rodinných a bytových domech tvořily 85 % celkového počtu dokončených bytů.

Dokončeno bylo 2 218 bytů v rodinných domech (49,9 % celku) a 1 562 bytů v novostavbách bytových domů (35,1 %). Počet bytů dokončených v rodinných domech byl proti roku 2017 o 215 bytů vyšší, u bytů dokončených v bytových domech bylo navýšení počtu o 33 byty. Přístavbou a nástavbou ve starších budovách vzniklo 123 bytů v rodinných domech (o 30 více) a 233 bytů v bytových domech (o 77 méně). V domovech-penzionech a domovech pro seniory byly dokončeny pouze 3 byty (o 82 méně), v nebytových budovách bylo postaveno 151 bytů (o 53 více) a stavební úpravou nebytových prostor vzniklo 157 bytů (o 39 více než v roce 2017).

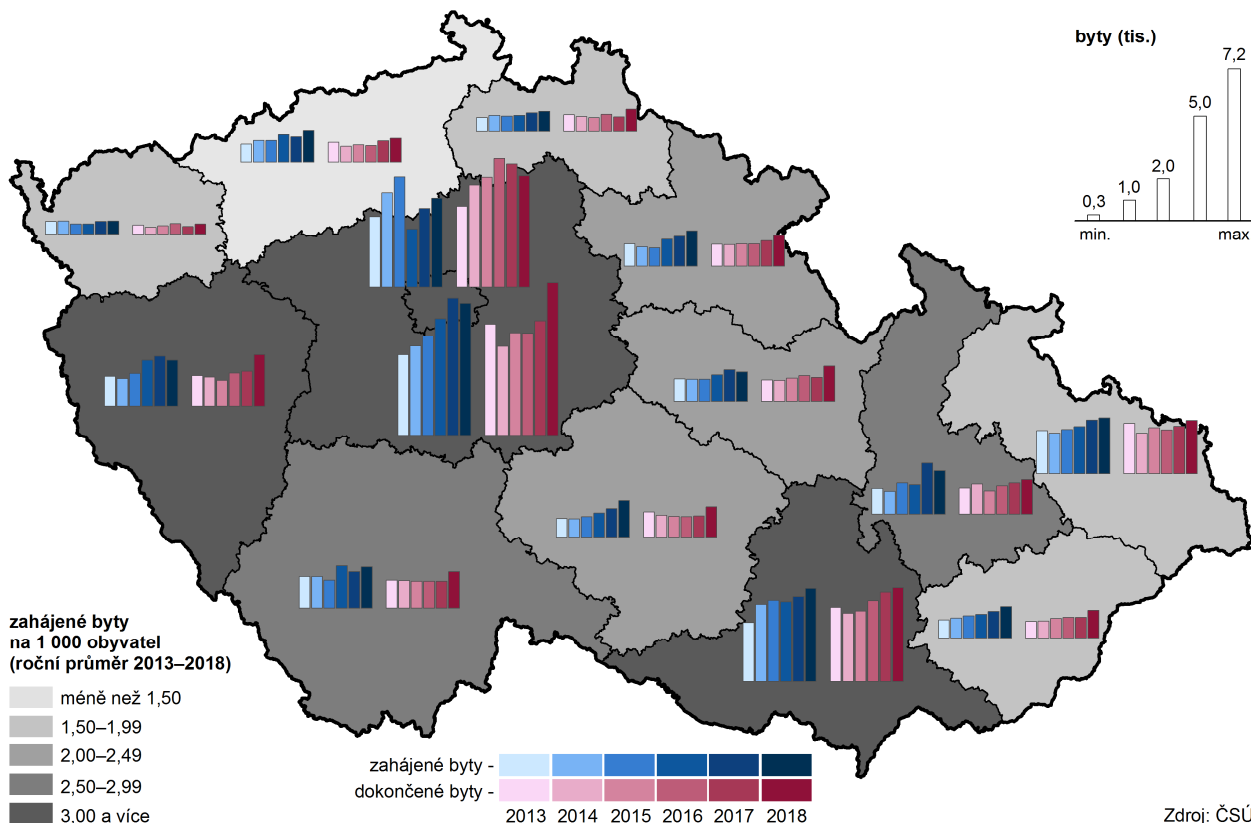
Graf 3.25. Dokončené byty podle druhu stavby v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

^{*)} za dokončené byty předběžné výsledky

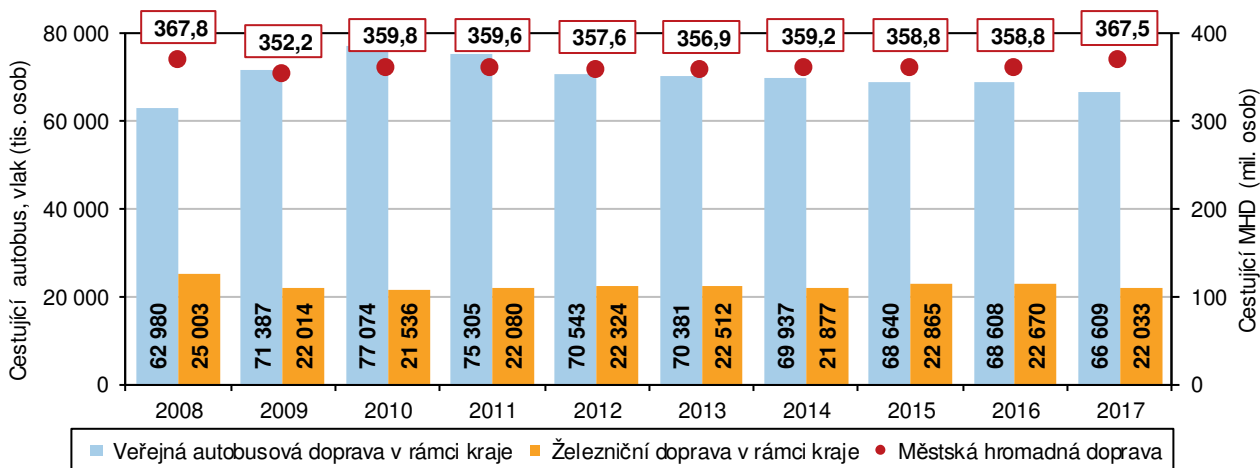
Bytová výstavba v krajích ČR v letech 2013 až 2018

Doprava

Graf 3.26. Přeprava cestujících v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

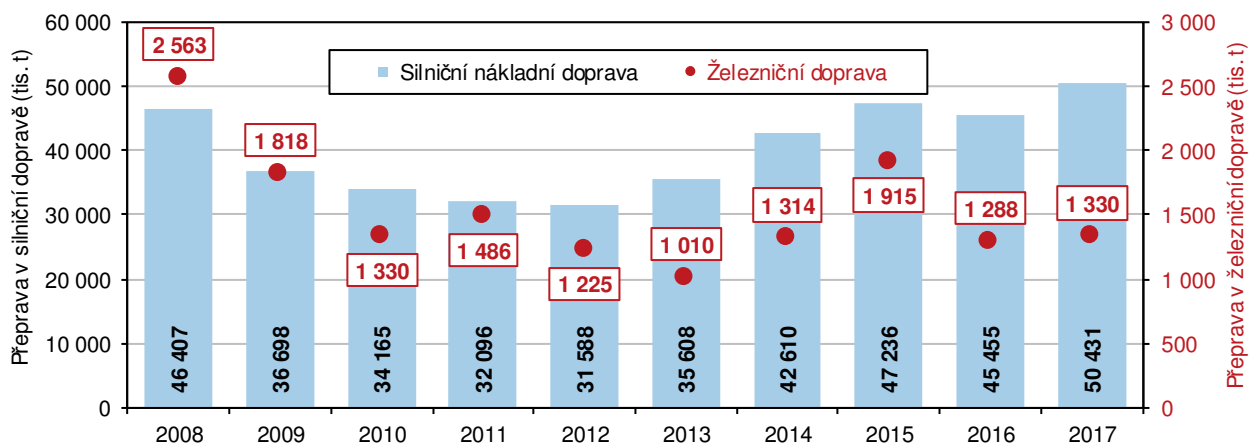
Hustota silniční i železniční sítě patří ve srovnání s ostatními kraji spíše k nižší.

V silniční dopravě je v Jihomoravském kraji využíváno 4,4 tisíc kilometrů silnic a dálnic. Silniční dopravní síť v kraji tvoří 134,5 km dálnic I. třídy, 25,8 km dálnic II. třídy, 422,1 km silnic 1. třídy, 1 467,8 km silnic 2. třídy a 2 395,5 km silnic 3. třídy. Hustota silniční sítě v Jihomoravském kraji (61,9 km na 100 km²) je ve srovnání s ostatními kraji 4. nejnižší. Provozní délka železničních tratí v kraji dosahuje 785,2 km. Hustota železniční sítě v kraji (10,9 km na 100 km²) je ve srovnání s ostatními kraji 5. nejnižší. Pro úplnost je třeba uvést, že v kraji je i 45,4 km splavných vodních cest využitelných pro pravidelnou dopravu.

Graf 3.27. Přeprava zboží v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Autobusy v roce 2017 přepravily téměř 67 mil. cestujících, železniční dopravu využilo 22 mil. osob.

Veřejnou autobusovou dopravou v rámci kraje bylo v roce 2017 přepraveno 66,6 mil. osob, což bylo meziročně o 2,0 mil. přepravených méně. Pokles počtu cestujících autobusovou dopravou pokračoval již 7. rok. Maximum přepravených, a to více než 77 milionů, bylo zaznamenáno v roce 2010. Vlakem v kraji jezdí v porovnání s autobusy pouze třetina cestujících. Zde ovšem počet 22 milionů přepravených byl zaznamenán s malými odchylkami každoročně v letech 2009 až 2017.

Mnohonásobně více zboží se přepravuje po silnici.

Nesrovnatelné jsou výkony v přepravě zboží – přeprava zboží po železnici tvoří dlouhodobě jen zlomek objemu nákladní silniční přepravy. V roce 2017 bylo nákladní silniční dopravou přepraveno dosud rekordních 50,4 mil. tun zboží, po železnici jen 1,3 mil. tun. Největší část přepravy nákladní silniční dopravy každoročně tvoří přeprava zboží v rámci kraje (v roce 2017 36,7 mil. tun, tj. 72,8 % celku), 6,6 mil. tun tvořil vývoz zboží z kraje (13,1 %) a 7,1 tun dovoz zboží do kraje (14,0 %).

Cestovní ruch

V kraji bylo v roce 2018 celkem 858 hromadných ubytovacích zařízení s celkovou kapacitou 45 tisíc lůžek.

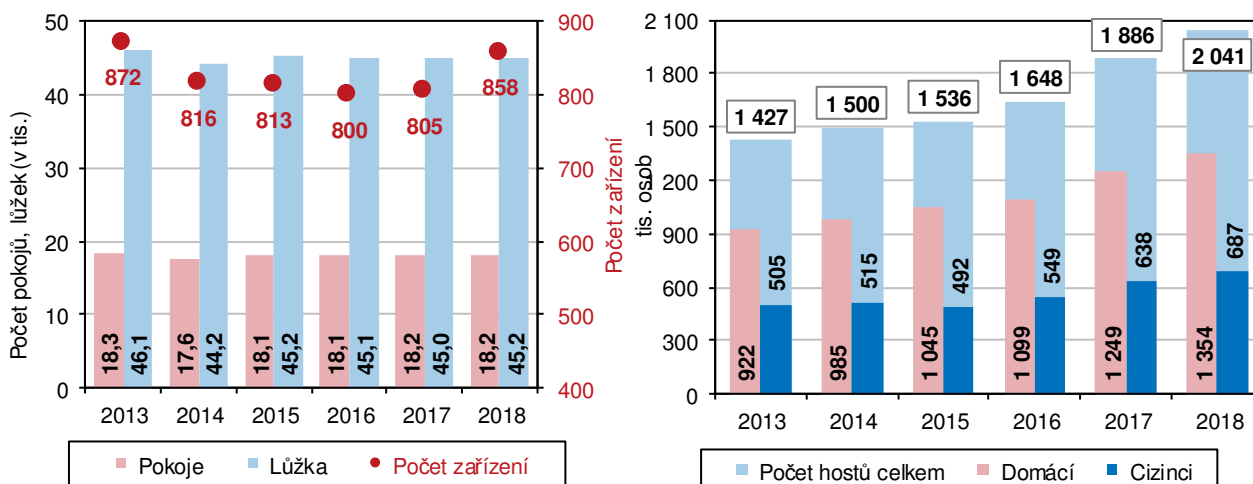
Projekt MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" přinesl výsledky, na jejichž základě došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013. Hromadné ubytovací zařízení je zařízení s minimálně pěti pokoji a zároveň deseti lůžky sloužící pro účely cestovního ruchu. Podle výsledků šetření bylo v roce 2018 v kraji 858 hromadných ubytovacích zařízení, bylo v nich 18,2 tisíc pokojů a 45,2 tisíc lůžek. Mezi ubytovacími zařízeními v členění podle kategorií bylo v kraji 217 hotelů, 427 penzionů, 66 kempů a chatových osad, 50 turistických ubytoven a 98 ostatních zařízení.

V ubytovacích zařízeních v kraji se ubytovalo 2 miliony hostů, vzrostl počet hostů z domova i ze zahraničí.

V ubytovacích zařízeních na území Jihomoravského kraje se v roce 2018 ubytovalo 2,0 milionu hostů, což byl po Hl. m. Praze druhý nejvyšší počet. Proti roku 2017 byl počet hostů o 154,2 tisíc vyšší, meziročně se zvýšil počet hostů tuzemských (o 105,1 tisíc) i zahraničních (o 49,1 tisíc).

Graf 3.28. Kapacity a hosté hromadných ubytovacích zařízení v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

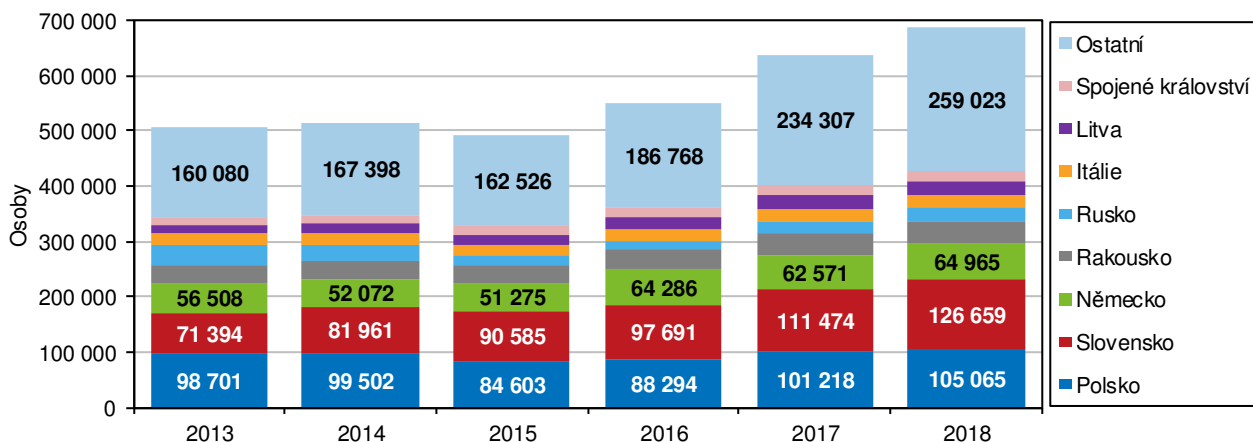

Nejvíce hostů přijelo ze Slovenska. Jihomoravský kraj dlouhodobě vykazuje nejnižší hodnotu průměrného počtu přenocování jednoho hosta.

Nejvíce zahraničních hostů v roce 2018 přijelo do Jihomoravského kraje ze Slovenska (126,7 tisíc), z Polska (105,1 tisíc) a z Německa (65,0 tisíc). Počet hostů ze Slovenska převyšil počty návštěvníků z jiných zemí v posledních 4 letech, do roku 2014 byli nejpoměrněji zastoupeni vždy hosté z Polska. Jihomoravský kraj dlouhodobě vykazuje nejnižší hodnotu průměrného počtu přenocování na 1 hosta. Zatímco např. v Karlovarském kraji host přenocuje nejméně pětkrát, na jižní Moravě host stráví v průměru pouze 2 noci.

Graf 3.29. Zahraniční hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

4. Životní prostředí

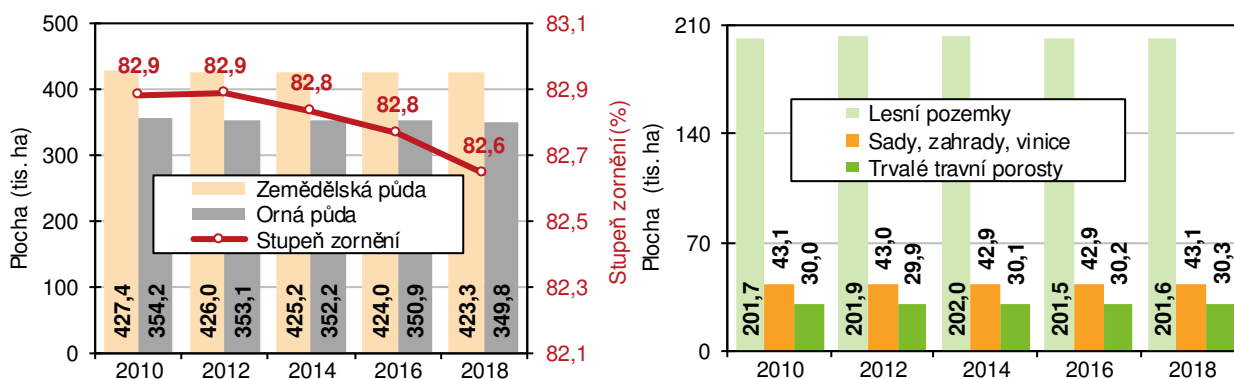
Půdní fond, ekologické zemědělství

Téměř polovinu rozlohy kraje tvoří orná půda, stupeň zornění je mezi kraji nejvyšší.

Jihomoravský kraj je s rozlohou 718,8 tisíc hektarů v ČR 4. největší. V roce 2016 se rozloha kraje redukcí katastrálního území vojenského újezdu Březina snížila o 722 ha (správní úpravou území přešlo do Olomouckého kraje). K 31. 12. 2018 v kraji bylo 423,3 tisíc ha zemědělské půdy, z toho bylo 349,8 tisíc ha půdy orné (48,7 % výměry kraje). Výměra orné půdy se proti roku 2010 v kraji snížila o 4,4 tisíc ha. Stupeň zornění (podíl orné půdy ze zemědělské), který byl v roce 2018 mezi kraji nejvyšší, poklesl jen nepatrně, a to z 82,88 % v roce 2010 na 82,64 % v roce 2018.

Graf 4.1. Plochy vybraných druhů pozemků v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

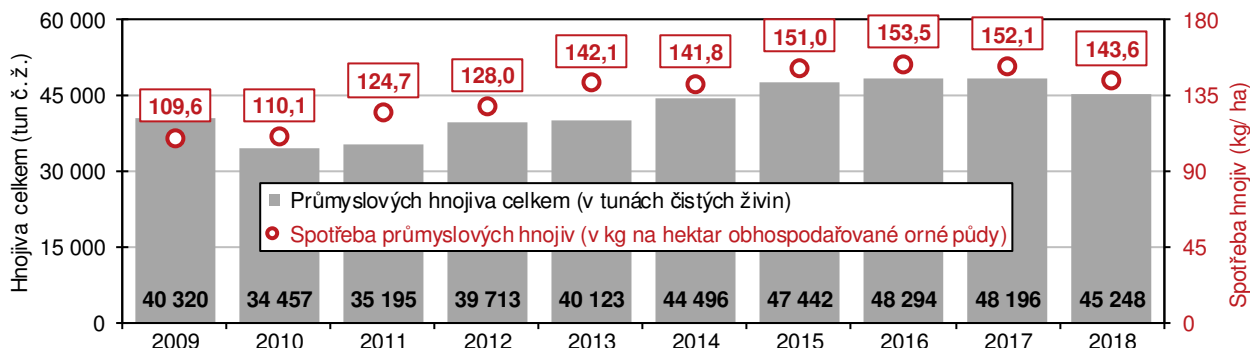

Plocha ekologicky stabilních prvků se téměř nezměnila, přes pokles výměry orné půdy se koeficient ekologické stability nezvýšil.

Snížování rozlohy orné půdy doprovázené intenzivním a efektivním využíváním stávající je nutnou podstatou vztahu zemědělství k přírodě a životnímu prostředí. V souladu s péčí o životní prostředí je i rozšiřování plochy ekologicky stabilních prvků (sady, zahrady, vinnice a trvalé travní porosty, z nezemědělské půdy lesní pozemky a vodní plochy). V Jihomoravském kraji sice výměra orné půdy mírně poklesla, ale plocha ekologicky stabilních prvků se prakticky nezměnila – v roce 2010 v součtu tvořily plochu 290,3 tisíc ha a v roce 2018 290,8 tisíc ha. V souvislosti s tímto vývojem je změna koeficientu ekonomické stability v kraji prakticky neznamatelná – v roce 2010 činil 0,676 a v roce 2018 0,679 (koeficient stability je vypočten jako poměr ekologicky stabilních a nestabilních prvků - orná půda, zastavěná a ostatní plocha).

Graf 4.2. Spotřeba průmyslových hnojiv v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

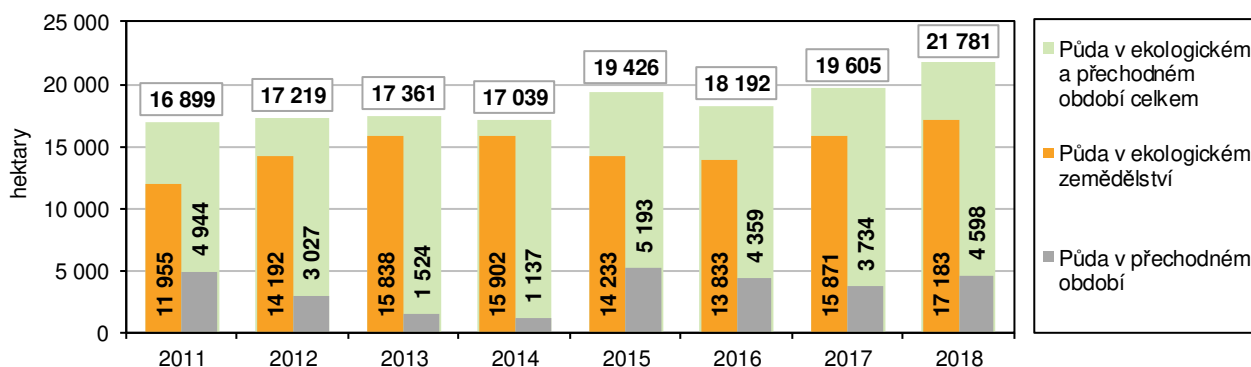
Spotřeba průmyslových hnojiv dosáhla maxima v roce 2016.

O intenzivním využívání orné půdy svědčí spotřeba průmyslových hnojiv. Za hospodářský rok 2017/2018 se v kraji spotřebovalo 45,2 tisíc tun minerálních hnojiv v čistých živinách, což v přepočtu činilo 143,6 kg na hektar obhospodařované orné půdy. Podruhé v řadě byl zaznamenán meziroční pokles ve spotřebě, když maximum

spotřeby minerálních hnojiv bylo v kraji zaznamenáno v hospodářském roce 2015/2016. Přesto porovnání přepočtené hodnoty spotřeby průmyslových hnojiv roku 2018 např. s rokem 2009 či 2010 ukazuje třetinový nárůst (o 30 %).

Graf 4.3. Výměra půdy v ekologickém zemědělství v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Ekologicky obhospodařovaná půda v kraji tvoří jen zlomek výměry zemědělské půdy.

Intenzivní zemědělská výroba je tedy spojena s používáním průmyslových hnojiv a ochranných chemických látek, tedy látek, jejichž výroba i spotřeba životní prostředí výrazně zatěžuje. K životnímu prostředí šetrnou alternativou je ekologické zemědělství, které je založeno na hospodaření bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů, umělých látek a genetických modifikací, a to jak v rostlinné, tak v živočišné výrobě, popř. při obhospodařování lesních pozemků. V Jihomoravském kraji se ale ekologické zemědělství rozvíjí pomaleji, neboť se uplatňuje spíše tam, kde nejsou pro konvenční zemědělství podmínky (např. v podhorských oblastech). Ekologicky obhospodařovaná půda na konci roku 2018 zabírala v kraji výměru 21,8 tisíc hektarů, meziročně vzrostla o 2,2 tisíc hektarů a tvořila 5 % z výměry zemědělské půdy.

Na území kraje je více než 53 tisíc hektarů chráněných území.

Na území Jihomoravského kraje se nachází i chráněná území. Je zde Národní park Podyjí (vyhlášen v roce 1991), 3 chráněné krajinné oblasti - Moravský kras (vyhlášen v roce 1956), Pálava (rok 1976) a Bílé Karpaty (rok 1980). Na území kraje je i 342 maloplošných chráněných území (národní přírodní památky, národní přírodní rezervace, přírodní památky, přírodní rezervace). Podle vyhlášek, jimiž je chráněné území vymezeno, celková rozloha chráněných území na konci roku 2017 činila 53,2 tisíc hektarů (3,9 % rozlohy chráněných území v ČR).

Vodovody a kanalizace

V zásobování pitnou vodou převládá voda z veřejných vodovodů.

V roce 2018 bylo v Jihomoravském kraji zásobováno pitnou vodou z veřejných vodovodů 1 127 tisíc osob, což bylo 95,1 % obyvatel kraje. Délka vodovodní sítě v Jihomoravském kraji se zvýšila jen nepatrně (o 0,5 %) a dosahovala 7,9 tisíc kilometrů (2. nejvyšší mezi kraji), bylo zde 272,8 tisíc vodovodních přípojek (zvýšení o 0,9 %).

Každý obyvatel kraje denně spotřebuje v průměru 92 litrů vody, mezi kraji je to 2. nejvyšší spotřeba.

V kraji bylo vyrobeno 64,2 mil. m³ vody, v tomto množství bylo 56,3 mil. m³ fakturované pitné vody (z toho 38,2 mil. m³ bylo fakturováno domácnostem) a 7,8 mil. m³ vody nefakturované. Objem vyrobené vody byl meziročně o 0,8 % vyšší, objem fakturované pitné vody celkem vzrostl o 1,8 %, vcelku výrazně však poklesl (zásluhou poklesu ztrát v potrubní síti o 3,0 %) objem nefakturované vody, a to o 3,7 %. Objem fakturované pitné vody pro domácnosti se zvýšil o 0,2 %, specifická spotřeba vody na osobu a den ve výši 92,9 litrů zůstala v posledních třech letech na stejné úrovni. I tak je tato hodnota mezi kraji 2. nejvyšší. Největší spotřebu

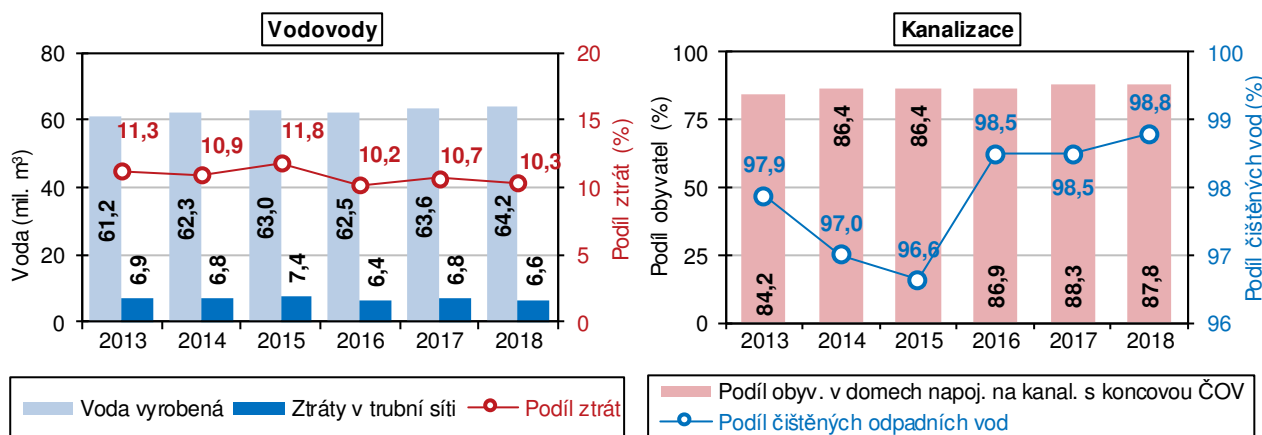
vody v domácnostech mají Pražané, kde denně jedna osoba odebere průměrně 107,5 litrů vody.

Cena vody se zvyšuje každoročně.

Objem tržeb za vodu celkem v kraji v roce 2018 dosáhl 1,94 mld. Kč (bez DPH) s meziročním navýšením o 4,5 %. Jeden kubický metr fakturované vody v kraji stál 34,50 Kč a proti předchozímu roku cena vzrostla o 0,90 Kč. Rozdíl ceny za kubík vody mezi kraji činil 11 Kč – nejlevnější voda byla v Olomouckém kraji, a to 33,10 Kč za 1 m³, opak byl evidován v kraji Libereckém (44,20 Kč za m³ vody), republikový průměr představuje 38,10 Kč. Cena vody v kraji byla 4. nejnižší.

Graf 4.4. Vodovody a kanalizace v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

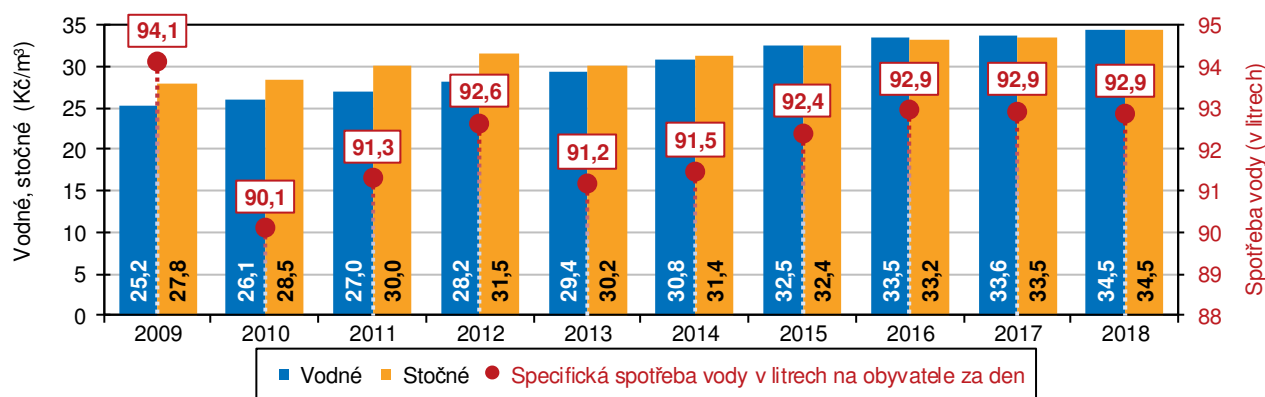

V domech, které nejsou napojeny na kanalizaci, žije 10 % obyvatel kraje.

V domech s napojením na kanalizaci odpadních vod žilo v roce 2018 v kraji 1 064,6 tisíc obyvatel (89,9 % obyvatel kraje). V domech napojených na kanalizaci ústící do čistírny odpadních vod (ČOV) žilo 1 040,3 tisíc. Kanalizační síť v roce 2018 měřila 5,6 tisíc km, bylo zde 248,7 tisíc kanalizačních přípojek.

Graf 4.5. Spotřeba vody na obyvatele, cena vody a stočného v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Podíl čistěných odpadních vod vypuštěných do kanalizace dosáhl téměř 99 %.

Do kanalizace bylo v roce 2018 vypuštěno 60,6 mil. m³ odpadních vod (60,0 mil. m³ v roce 2017), z toho byly 37,3 mil. m³, tj. 61,6 % vody splaškové. Podíl čistěných odpadních vod z vod vypouštěných do kanalizace dosáhl 98,8 % (v předešlém roce 98,5 %). Jihomoravské čistírny odpadních vod v roce 2018 vyčistily 71,5 mil. m³ vody (51,3 % tvořily vody splaškové, 27,0 % vody srážkové – balastní a zbytek vody průmyslové a ostatní). Do vodních toků bylo v kraji v roce 2018 vypuštěno celkem 73,5 mil. m³ odpadních vod, v roce předchozím to bylo o 3,0 mil. m³ více.

Zvýšila se i cena stočného.

Tržby za stočné v Jihomoravském kraji meziročně vzrostly o 3,8 % a v roce 2018 dosáhly 2,09 mld. Kč (bez DPH). Cena stočného v kraji činila 34,50 Kč, byla o 0,70 Kč vyšší v porovnání s republikovým průměrem a proti předešlému roku vzrostla o 1,00 Kč. V mezikrajském porovnání se průměrná cena za 1 m³ odváděných odpadních vod pohybovala od 27,80 Kč v Plzeňském kraji do 42,50 Kč v Libereckém kraji. Průměrná cena stočného v Jihomoravském kraji je 5. nejvyšší.

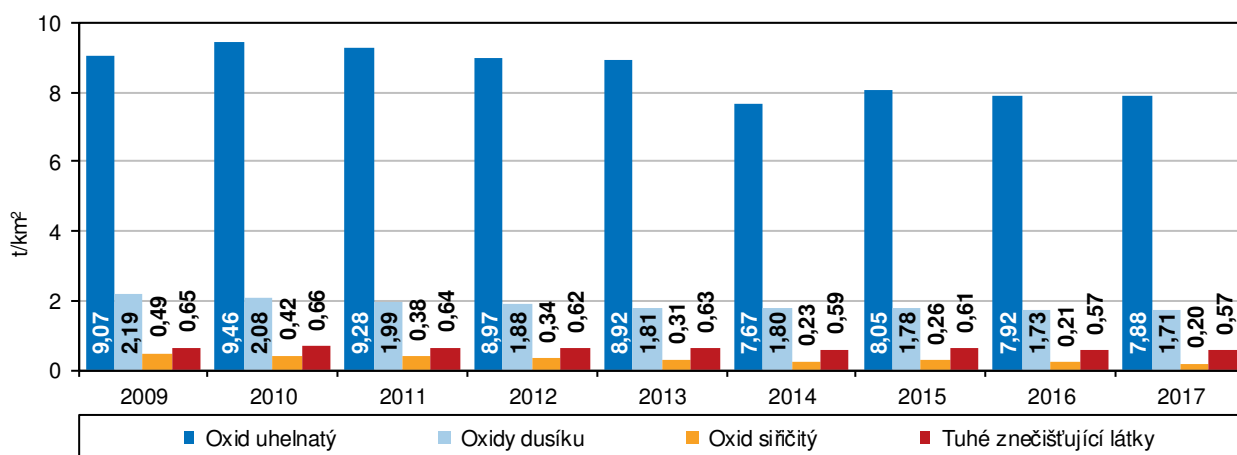
Emise

Co jsou emise.

Emisí je označován děj, při kterém jsou do ovzduší vnášeny látky různého skupenství. Mezi základní znečišťující látky patří oxid uhelnatý (CO), oxidy dusíku (NO_x), oxid siřičitý (SO₂) a tuhé emise v ovzduší.

Graf 4.6. Měrné emise REZZO 1-4 v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

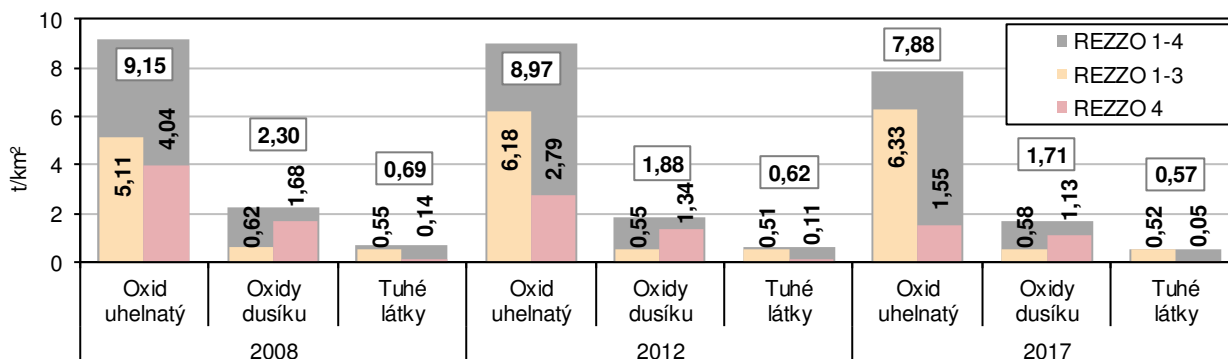

Měření, množství a evidence znečišťujících látek.

U emisí se měří jejich celková produkce v tunách, případně měrné emise těchto látek – v přepočtu v tunách na km² nebo v kilogramech na obyvatele. Množství znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší a jejich zdroje eviduje Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO). Podle závislosti na druhu zdrojů a jejich tepelných výkonech se REZZO člení na REZZO 1 (velké stacionární zdroje znečišťování), REZZO 2 (střední stacionární zdroje znečišťování), REZZO 3 (malé stacionární zdroje znečišťování) a REZZO 4 (mobilní zdroje znečišťování – silniční a železniční vozidla, plavidla, letadla).

Graf 4.7. Měrné emise vybraných znečišťujících látek v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

Měrné emise oxidu siřičitého jsou mezi kraji nejnižší, a ...

V roce 2016 bylo v Jihomoravském kraji všemi zdroji vyprodukováno 56,6 tisíc tun oxidu uhelnatého (57,0 tisíc tun v roce 2016), 12,3 tisíc tun oxidů dusíku (12,4 tisíc tun předešlý rok), emise oxidu siřičitého dosáhly objemu 1,4 tisíc tun (1,5 tisíc tun v roce 2016) a tuhé látky 4,1 tisíc tun (stejně jako v roce 2016). Z grafu 4.6. lze

... emise tuhých látek
5. nejnižší.

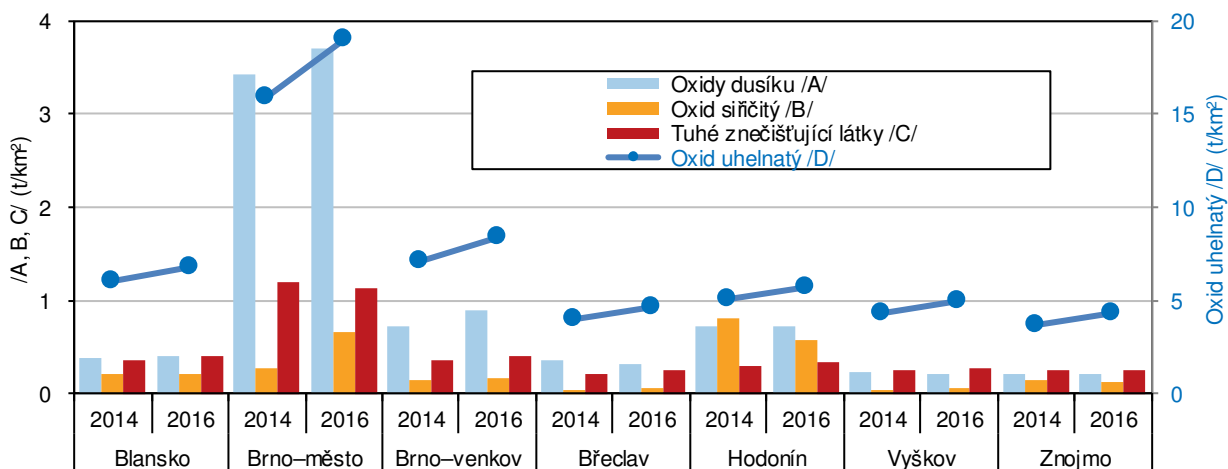
vypozorovat, že hodnoty měrných emisních ukazatelů meziročně kolísaly, z dlouhodobého pohledu ale pozvolna klesaly. Zatímco měrné emise NO_x a CO jsou ve srovnání s ostatními kraji průměrné (8. nejnižší), měrné emise tuhých látek byly 5. nejnižší a měrné emise SO₂ dokonce nejnižší mezi kraji.

Role mobilních zdrojů znečišťování, role stacionárních zdrojů znečišťování.

Jak je zřejmé z grafu 4.7., na produkci oxidů dusíku se v jednotlivých letech velkou měrou podílely „mobilní zdroje znečišťování“ (REZZO 4). U produkce oxidu uhelnatého v uvedených letech „rozhodující“ roli hrály stacionární zdroje (REZZO 1–3). Na produkci oxidu siřičitého mají největší podíl „velké zdroje znečišťování“ (REZZO 1). V roce 2017 celkové měrné emise SO₂ činily 0,20 tun na km², z toho zdroje zařazené do REZZO 1 vyprodukovaly 0,12 tun na km² (v roce 2012 0,21 tun na km²).

Graf 4.8. Měrné emise znečišťujících látek ze stacionárních zdrojů (REZZO 1–3) v okresech kraje

Zdroj: ČSÚ

* nezahrnují emise TZL, NH₃ a VOC ze stavebních činností, chov ů hosp. zvířat, aplikace min. hnojiv a nesledovaných zdrojů použití rozpouštědel

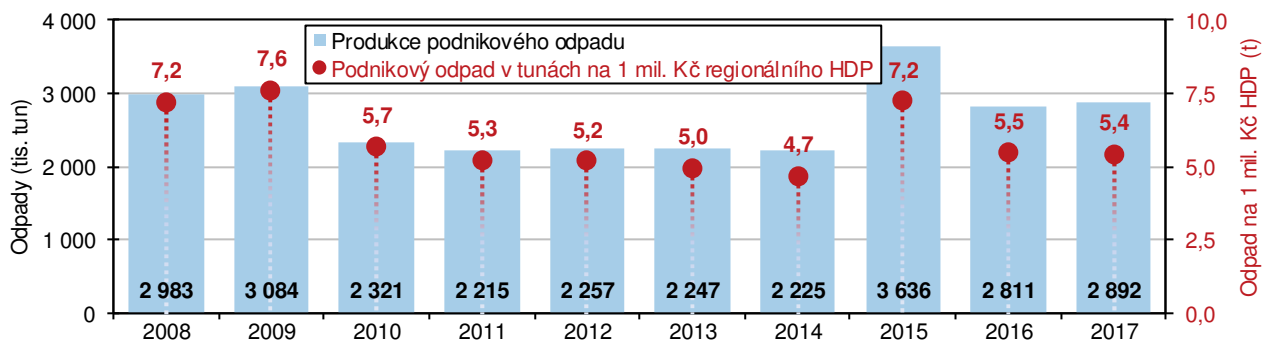
Nejméně znečištěné ovzduší je na Břeclavsku.

Do úrovně okresů jsou data pouze za rok 2016. Ve všech okresech Jihomoravského kraje ovzduší nejvíce znečišťovaly emise oxidu uhelnatého, ovšem také ve všech okresech se mezi roky 2014 a 2016 emise oxidu uhelnatého zvýšily. K poklesu emisí mezi uvedenými roky v okresech došlo jen výjimečně – tuhé látky v Brně-městě, emise oxidu dusíku v okrese Břeclav a Vyškov a k poklesu emisí oxidu siřičitého v okrese Hodonín a Znojmo.

Odpady

Graf 4.9. Podnikový odpad v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

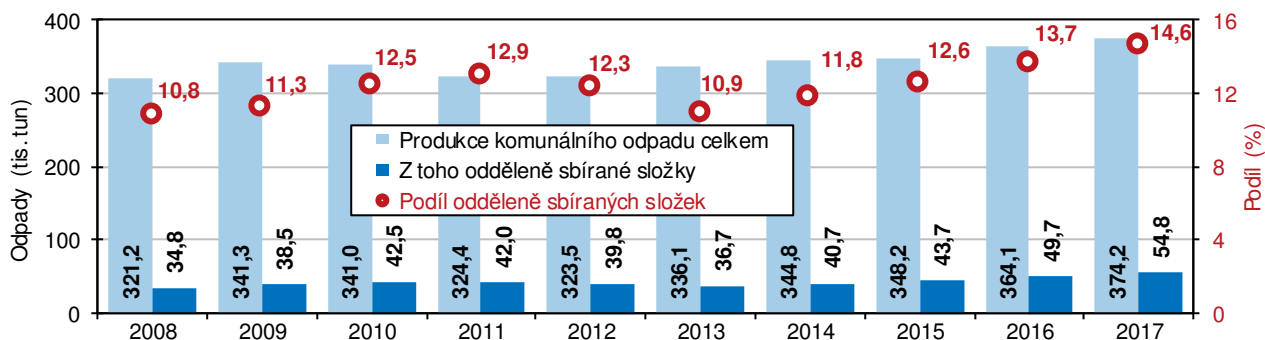

Mírný meziroční nárůst produkce podnikového odpadu i mírný pokles odpadové náročnosti hospodářské činnosti v kraji.

Cílem činnosti podnikového i komunálního odpadového hospodářství je minimalizovat vedlejší produkty a jejich vliv na život kolem a maximalizovat jejich další možné využití. V roce 2017 vyprodukovaly podniky se sídlem v Jihomoravském kraji 2,89 mil. tun odpadů. Meziročně se objem odpadů zvýšil jen nepatrně, a to o 80,7 tisíc tun, tj. o 2,9 %. Jen mírný nárůst objemu podnikového odpadu se projevil i v mírném poklesu přepočteného ukazatele odpadové náročnosti hospodářské činnosti v kraji. V roce 2017 připadlo na 1 mil. Kč vytvořeného HDP (v běžných cenách) 5,4 tun podnikového odpadu.

Graf 4.10. Komunální odpad v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

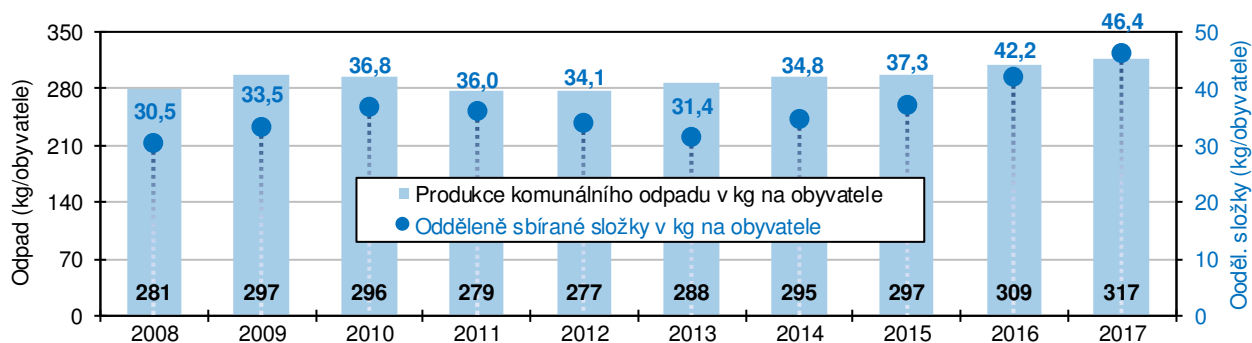

Zvýšila se ale produkce komunálního odpadu. Ročně 317 kg odpadu na obyvatele je doposud nejvyšší objem.

Nárůst a nejvyšší hodnota ale byla zaznamenána v roce 2017 u produkce komunálního odpadu. Populaci v kraji bylo vyprodukováno celkem 374,2 tis. tun komunálního odpadu, na jednoho obyvatele kraje tak připadlo 317 kg odpadu. Doposud byl nejvyšší objem komunálního odpadu v absolutním vyjádření zaznamenán předešlý rok, a to 364,1 tis. tun. Skutečnost roku 2017 tak byla o 10,1 tis. tun vyšší. Přepočtená hodnota produkce komunálního odpadu na obyvatele o 8 kg překonala dosavadní maximum z roku 2016. Objem komunálního odpadu v absolutním vyjádření byl mezi kraji 4. nejvyšší, naopak v přepočtu na obyvatele byl v roce 2017 mezi kraji 4. nejnižší.

Graf 4.11. Komunální odpad na obyvatele v Jihomoravském kraji

Zdroj: ČSÚ

V třídění komunálního odpadu nepatří Jihomoravský kraj k nejlepším.

Z celkového objemu komunálního odpadu v roce 2017 v kraji bylo 54,8 tisíc tun odděleně sbíraných složek, podíl tvořil 14,6 % z celku a byl mezi kraji 6. nejnižší (v ČR 15,3 %). I přes nevýrazné umístění mezi kraji byl podíl odděleně sbíraných složek z 10 let uvedených v grafu 4.10. nejvyšší. Na 1 obyvatele v kraji v roce 2017 připadlo 46,4 kg tříděného odpadu, což sice znamenalo meziroční zvýšení o 4,2 kg na obyvatele, přesto to v tomto vyjádření byla mezi kraji 4. nejnižší hodnota (v ČR 52,7 kg na obyvatele). Nejvíce třídili odpad obyvatele ve Zlínském kraji – 66,3 kg na obyvatele.

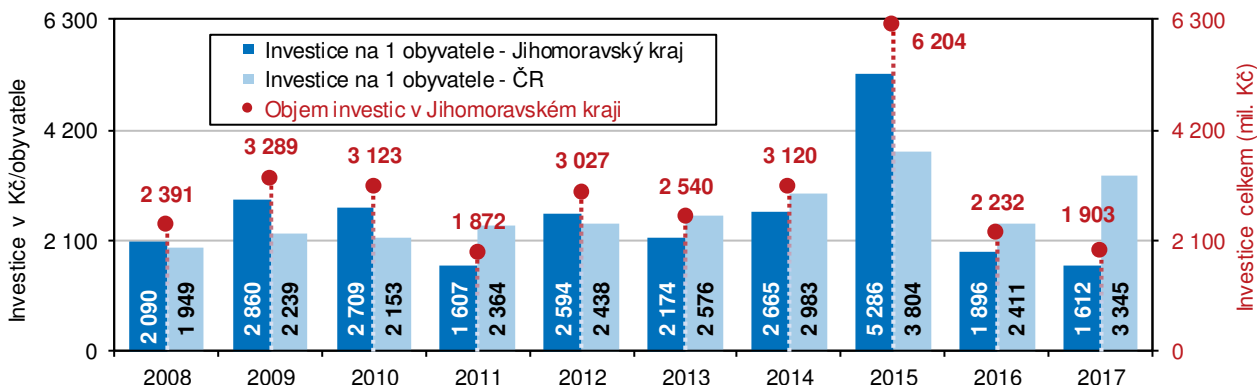
Výdaje na ochranu životního prostředí

Co obnáší výdaje na ochranu životního prostředí, je rozdíl mezi výdaji investorů v kraji a výdaji realizovanými na území kraje.

U výdajů na ochranu životního prostředí je nutno rozlišit výdaje investorů se sídlem v kraji (bez územního určení) a výdaje, které jsou realizovány na území kraje. U investorů se sídlem v kraji výdaje na ochranu životního prostředí zahrnují investiční výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku a neinvestiční náklady, které se vztahují k aktivitám na ochranu životního prostředí. Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí zahrnují mzdové náklady, platby nájemného, energie a ostatní materiál a platby za služby, u kterých je účelem ochrana životního prostředí.

Graf 4.12. Investice na ochranu životního prostředí na 1 obyvatele podle místa investice

Zdroj: ČSÚ

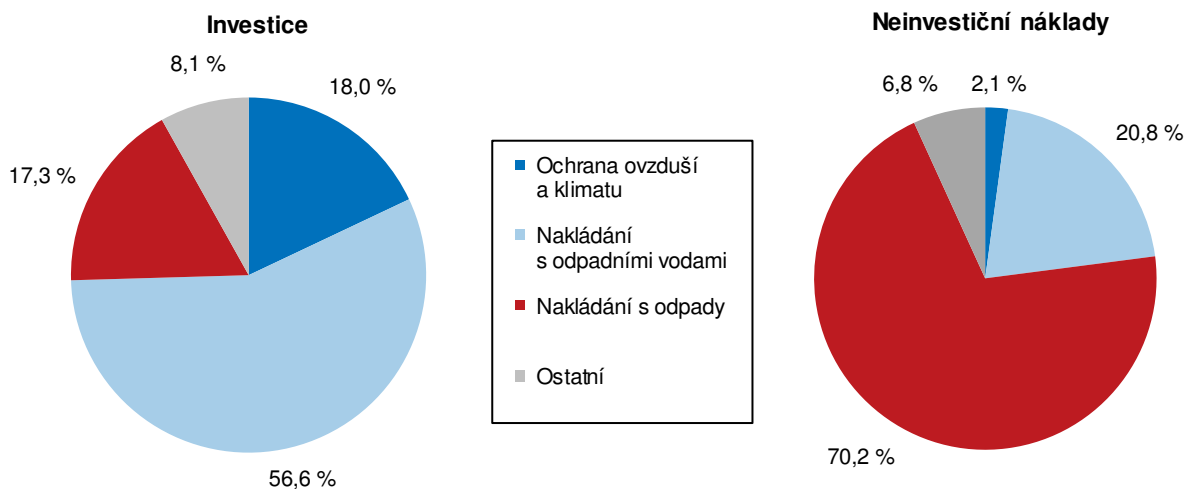

Výdaje na ochranu životního prostředí v roce 2017 v kraji tvořily jen třetinu dosavadního maxima z roku 2015.

Na území Jihomoravského kraje bylo na ochranu životního prostředí v roce 2017 investováno 1,90 mld. Kč. Jak je zřejmé z grafu 4.12., tato částka byla ve srovnání s roky sledovaného období druhá nejnižší (po roce 2011). Nejvyšší objem prostředků na ochranu životního prostředí v kraji byl vynaložen v roce 2015, a to 6,20 mld. Kč. Částka investovaná v roce 2017 tak tvořila necelou třetinu skutečnosti roku 2015. Přepočtená hodnota investic na jednoho obyvatele ve výši 1 612 Kč byla meziročně o 15,0 % nižší, tvořila jen polovinu průměru ČR (3 345 Kč na obyvatele) a mezi kraji byla 6. nejnižší.

Graf 4.13. Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora a podle účelu v Jihomoravském kraji (průměr let 2012–2017)

Zdroj: ČSÚ

Investoři se sídlem v kraji vydali na ochranu životního prostředí 7,4 mld. Kč.

Investoři se sídlem v Jihomoravském kraji na ochranu životního prostředí vynaložili v roce 2017 celkem 7,35 mld. Kč. V této částce byly zahrnuty investice za 1,76 mld. Kč, dalších 5,58 mld. Kč tvořily neinvestiční náklady. Celkový objem výdajů se meziročně snížil o 431,2 mil. Kč, tj. o 5,5 %. Výrazněji poklesl objem investičních nákladů (snížení o 372,1 mil. Kč, tj. o 17,4 %), neinvestiční náklady poklesly o 59,1 mil. Kč, tj. o 1,0 %.

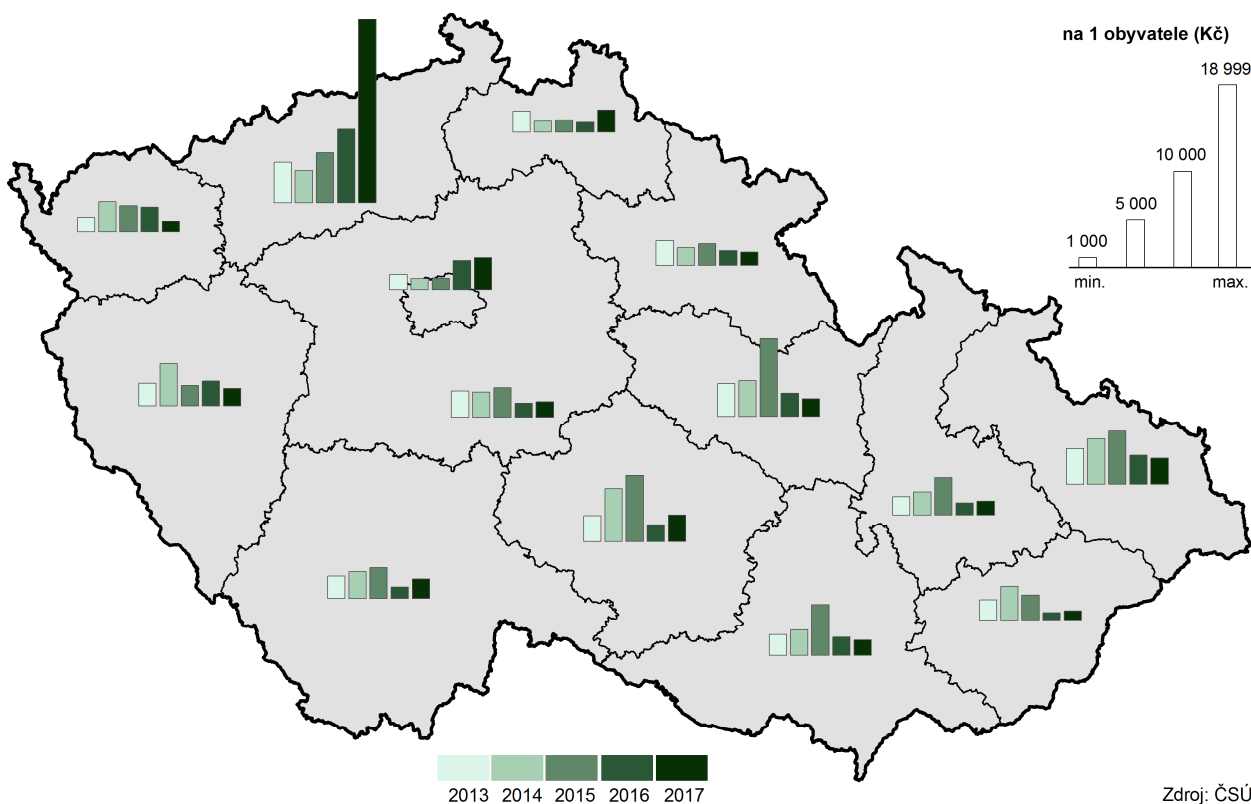
Investice tvořily jen čtvrtinu celkových nákladů.

Objem investic na ochranu životního prostředí tak tvořil jen čtvrtinu celkových nákladů (24,0 %). V roce 2017 byly investice ve výši 391,9 mil. Kč určeny na ochranu ovzduší (22,2 % celku), 756,2 mil. Kč na nakládání s odpadními vodami (42,9 %) a 452,3 mil. Kč na nakládání s odpady (25,6 %). Z Grafu 4.13. je ale zřejmé, že v letech 2012 až 2017 do nakládání s odpadními vodami směřovalo téměř 57 % investičních nákladů, investice na ochranu ovzduší a investice na nakládání s odpady tvořily přibližně stejný díl.

Na nakládání s odpady je určeno 70 % neinvestičních nákladů.

Tři čtvrtiny výdajů na ochranu životního prostředí vynaložili investoři se sídlem v kraji na neinvestiční výdaje. Již uvedená částka 5,58 mld. Kč byla v letech 2012 až 2017 3. nejvyšší. Maximum nákladů bylo dosud zaznamenáno v roce 2014, kdy byla překročena hranice 6 mld. Kč. Rozložení výdajů jako průměr let 2012 až 2017 je patrné z grafu, největší část, a to 70,2 %, připadalo na nakládání s odpady. V roce 2017 na nakládání s odpady bylo vynaloženo 3,87 mld. Kč (69,2 %), na ochranu ovzduší a klimatu byla určena částka 113,8 mil. Kč (2,0 % z celku) a na nakládání s odpadními vodami bylo vynaloženo 1,23 mld. Kč (22,1 % z celkové částky neinvestičních výdajů).

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2013 až 2017

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (‰)															
2013	-0,2	1,4	1,0	-0,4	-1,0	-1,2	-1,5	0,3	-0,8	-0,6	-0,4	0,7	-0,8	-1,3	-1,4
2014	0,4	2,0	1,7	0,0	-0,2	-1,3	-0,7	0,2	-0,2	0,6	0,9	1,2	-0,1	-0,9	-0,9
2015	-0,0	1,9	1,2	-0,5	-0,8	-1,8	-1,1	0,3	-0,5	-0,3	0,3	0,6	-0,8	-0,8	-1,4
2016	0,5	2,2	1,5	0,5	-0,4	-1,2	-1,0	1,3	-0,1	0,6	0,6	1,2	-0,1	-0,6	-0,9
2017	0,3	2,4	1,5	0,2	-0,3	-2,2	-0,9	0,1	-0,1	-0,0	0,3	1,0	-0,6	-0,5	-1,2
2018	0,1	2,3	0,8	0,1	-0,3	-2,5	-1,5	0,0	-0,6	-0,0	0,3	0,9	-0,4	-0,4	-1,0
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2013	-0,1	-4,3	7,1	0,5	2,3	-3,5	-0,5	-0,2	-1,0	-0,3	-1,5	0,6	-1,2	-1,1	-2,5
2014	2,1	10,7	8,2	0,9	3,0	-2,1	-0,7	0,3	-0,4	0,2	-1,5	1,2	-0,9	-0,9	-2,5
2015	1,5	4,8	7,6	1,4	3,4	-3,1	-0,3	1,5	0,2	-0,2	-1,2	1,3	-0,8	-0,2	-2,2
2016	1,9	8,1	7,6	1,0	3,8	-2,4	-0,8	1,0	-1,0	1,2	-1,6	2,0	-1,2	-1,1	-1,9
2017	2,7	8,5	8,7	2,0	4,1	-1,4	0,5	1,4	0,7	2,4	-0,4	2,7	-0,6	-0,6	-2,1
2018	3,6	8,5	11,4	2,9	7,0	-0,2	1,2	2,3	0,5	3,8	0,4	2,9	-0,7	0,2	-1,1
Živě narození mimo manželství (%)															
2013	45,0	38,7	42,2	45,7	46,4	60,7	59,3	49,8	47,1	44,3	38,9	39,6	45,7	37,4	49,8
2014	46,7	40,6	44,3	48,4	49,1	61,6	61,1	52,0	47,9	45,3	41,3	41,4	47,8	39,1	50,4
2015	47,8	41,2	45,7	48,3	49,4	62,6	62,3	53,7	49,7	47,2	42,2	43,1	48,2	40,6	52,2
2016	48,6	41,0	46,0	49,5	50,5	64,4	64,2	54,2	50,7	47,9	43,8	43,0	50,3	41,8	52,8
2017	49,0	41,3	47,8	50,6	50,8	60,1	64,5	55,4	50,4	48,8	44,4	43,6	50,2	43,0	52,7
2018	48,5	40,7	47,0	50,3	51,6	61,7	63,4	54,2	49,8	48,9	43,4	43,8	49,8	42,3	51,9
Index stáří k 31. 12. (%)¹⁾															
2013	115,7	128,3	98,8	116,0	121,8	113,4	105,1	109,1	123,6	116,1	119,6	120,2	119,5	123,6	116,0
2014	117,4	125,8	99,6	118,4	123,8	117,5	108,5	112,5	126,4	118,3	122,1	121,2	122,1	126,3	118,9
2015	119,0	123,8	100,5	120,4	125,3	121,9	111,7	115,8	129,3	120,6	124,2	122,0	123,9	128,6	121,5
2016	120,7	122,4	101,5	122,9	126,7	126,3	115,0	118,4	132,0	122,5	126,7	122,9	126,4	131,1	124,5
2017	122,1	120,9	102,5	125,0	128,3	129,6	117,5	120,8	134,4	124,9	128,7	123,5	128,1	133,0	126,9
2018	123,2	119,6	103,0	127,0	129,7	132,4	120,1	122,6	136,3	126,5	130,4	123,6	130,2	134,8	128,9
Naděje dožití mužů při narození (roky) – dvouleté období															
2013	75,1	77,2	75,1	75,3	75,6	74,3	72,9	74,9	75,9	75,2	75,8	75,5	74,4	74,7	73,7
2014	75,4	77,4	75,6	75,6	76,1	74,2	73,4	75,2	76,2	75,9	76,2	75,9	74,8	75,0	73,9
2015	75,7	77,5	76,0	75,6	76,1	74,4	73,8	75,4	76,5	76,2	76,5	76,3	75,1	75,4	74,1
2016	75,8	77,7	76,1	76,0	76,0	74,6	73,8	75,7	76,8	76,3	77,0	76,4	75,2	75,4	74,2
2017	76,0	78,1	76,3	76,4	76,2	74,4	74,1	75,7	77,2	76,6	77,0	76,5	75,5	75,5	74,5
2018	76,0	78,3	76,1	76,3	76,2	74,5	74,2	75,4	77,2	76,5	76,9	76,3	75,6	75,8	74,5
Naděje dožití žen při narození (roky) – dvouleté období															
2013	81,1	82,0	80,9	81,0	81,1	79,9	79,2	81,0	81,4	81,1	81,8	82,0	81,2	81,5	80,1
2014	81,4	82,3	81,5	81,4	81,4	80,2	79,4	81,5	81,9	81,6	82,5	82,3	81,8	81,5	80,5
2015	81,6	82,4	81,5	81,5	81,4	80,2	79,7	81,4	82,2	82,1	82,6	82,4	81,7	81,8	80,8
2016	81,6	82,5	81,5	81,6	81,4	80,5	79,7	81,5	82,0	82,1	82,4	82,4	81,5	82,2	81,0
2017	81,8	82,7	81,6	82,1	81,7	80,5	79,8	81,7	82,4	82,2	82,7	82,7	81,8	82,3	81,1
2018	81,9	83,0	81,6	82,0	81,6	79,9	80,0	81,7	82,6	82,3	83,0	82,7	81,9	82,4	81,1
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2013	4,2	13,0	4,4	2,4	4,4	6,3	3,8	3,8	2,4	2,2	1,5	3,2	1,6	1,4	1,9
2014	4,3	13,2	4,6	2,4	4,5	6,3	3,9	3,9	2,4	2,2	1,5	3,3	1,6	1,4	2,0
2015	4,4	13,5	4,6	2,6	4,7	6,4	4,0	4,1	2,5	2,3	1,6	3,4	1,6	1,5	2,0
2016	4,7	14,4	4,8	2,8	5,1	6,5	4,1	4,2	2,6	2,6	1,7	3,7	1,7	1,5	2,1
2017	4,9	15,1	5,1	3,0	5,4	6,7	4,3	4,5	2,8	2,9	1,8	3,9	1,8	1,6	2,2
2018	5,3	15,7	5,6	3,3	6,1	7,0	4,5	4,8	3,0	3,4	2,1	4,2	1,9	1,8	2,3

1) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

2) změna metodiky; data nejsou srovnatelná s předchozími roky

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2013	55,2	60,2	57,6	54,6	57,3	55,0	52,2	52,9	53,7	55,0	54,3	55,8	51,2	55,0	52,1
2014	55,7	60,6	57,9	55,6	57,2	55,2	52,7	54,2	54,6	56,3	55,0	55,9	52,2	54,7	52,8
2015	56,4	60,2	59,0	56,2	58,7	56,8	52,8	55,4	55,4	57,3	54,7	57,1	53,7	56,2	53,2
2016	57,6	61,4	59,2	57,5	58,6	57,8	55,2	56,4	56,5	58,2	56,2	58,0	55,8	55,9	55,2
2017	58,5	63,1	60,2	58,4	59,4	59,3	55,8	56,0	58,4	58,3	57,5	58,0	56,8	56,7	56,6
2018	59,2	64,4	60,9	58,5	59,6	60,4	55,8	56,8	58,0	59,1	58,5	58,5	58,2	57,8	57,6
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2013	8,17	5,14	6,90	7,10	6,45	9,33	11,47	8,46	7,31	7,45	8,05	8,94	9,79	8,34	10,47
2014	7,46	5,03	6,36	6,20	5,70	8,21	10,67	7,72	6,36	6,22	7,35	8,25	8,82	7,36	9,80
2015	6,24	4,20	5,41	5,07	4,62	7,06	8,91	6,36	4,96	5,14	6,22	7,01	7,01	5,98	8,56
2016	5,19	3,35	4,31	4,28	3,56	5,45	7,79	5,17	3,76	4,04	5,17	6,11	5,94	4,92	7,45
2017	3,77	2,34	3,17	3,09	2,55	3,47	5,39	3,76	2,72	2,83	3,80	4,60	4,35	3,43	5,77
2018	3,07	1,93	2,64	2,38	2,12	2,93	4,50	3,18	2,31	2,19	3,02	3,86	3,37	2,61	4,65
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2013	3,33	1,77	2,65	2,35	2,38	4,04	5,49	3,53	2,55	2,69	3,14	3,68	4,13	3,27	4,88
2014	3,36	1,96	2,74	2,20	2,24	4,06	5,64	3,45	2,53	2,43	3,06	3,74	4,15	3,01	5,13
2015	2,68	1,68	2,17	1,57	1,73	3,40	4,59	2,67	1,78	1,71	2,43	3,04	3,09	2,28	4,37
2016	2,08	1,28	1,56	1,18	1,25	2,52	3,72	1,95	1,24	1,12	1,81	2,51	2,34	1,67	3,69
2017	1,37	0,77	1,05	0,75	0,71	1,42	2,40	1,31	0,75	0,64	1,13	1,74	1,57	1,08	2,67
2018	0,88	0,48	0,74	0,43	0,44	0,76	1,49	0,79	0,48	0,26	0,79	1,25	0,88	0,59	1,84
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2013	198,4	260,8	213,7	186,4	203,2	177,0	173,3	183,7	192,6	186,9	190,5	198,7	177,5	184,1	178,0
2014	205,0	267,5	220,3	194,4	206,4	183,7	175,8	190,4	200,3	195,8	196,6	205,5	184,8	191,5	185,6
2015	213,6	277,3	225,4	200,7	219,4	194,0	183,9	198,0	209,0	202,5	206,6	216,4	192,8	202,7	192,3
2016	221,4	291,9	244,7	206,5	219,2	202,3	191,4	209,0	212,9	208,1	212,7	219,2	197,9	203,0	197,1
2017	230,2	307,3	239,1	216,1	231,2	218,1	199,8	214,8	225,7	217,6	223,3	228,7	207,1	212,6	207,2
2018
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2013	22 266	27 410	22 874	20 898	21 999	20 274	21 385	21 993	21 134	20 740	21 194	21 840	20 836	20 576	21 958
2014	22 844	27 750	23 579	21 675	23 175	20 690	21 686	22 772	21 750	21 413	21 757	22 392	21 651	21 094	22 377
2015	23 726	28 677	24 582	22 697	24 135	21 747	22 644	23 946	22 521	22 283	22 600	23 328	21 918	21 770	23 116
2016	24 982	29 906	25 490	24 018	25 388	22 735	24 004	24 764	23 914	23 543	23 953	24 675	23 205	23 242	24 071
2017	26 843	31 878	27 709	25 457	27 879	24 832	25 639	26 752	25 865	25 507	25 783	26 559	24 956	24 814	25 534
2018	29 184	34 338	30 048	27 909	30 055	26 774	27 901	28 882	28 348	27 851	28 211	28 728	27 253	27 398	27 653
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč)³⁾ (MPSV)															
2013	10 985	11 767	11 087	10 872	10 933	10 725	10 881	10 900	10 854	10 745	10 695	10 845	10 644	10 748	11 058
2014	11 090	11 878	11 207	10 985	11 038	10 817	10 979	11 005	10 955	10 853	10 804	10 950	10 744	10 852	11 157
2015	11 363	12 172	11 499	11 260	11 308	11 064	11 240	11 269	11 221	11 123	11 079	11 218	11 009	11 122	11 428
2016	11 475	12 286	11 616	11 375	11 424	11 156	11 341	11 381	11 337	11 241	11 199	11 328	11 119	11 245	11 537
2017	11 866	12 691	12 019	11 765	11 811	11 519	11 718	11 750	11 719	11 629	11 594	11 719	11 504	11 638	11 936
2018	12 435	13 299	12 605	12 325	12 380	12 054	12 272	12 301	12 282	12 190	12 164	12 279	12 063	12 207	12 503
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%)⁴⁾ (ČSZZ)															
2013	23,3	12,6	20,4	24,2	26,7	25,8	26,2	22,3	23,8	27,6	29,3	22,0	25,9	24,5	27,2
2014	24,1	13,0	21,0	25,2	27,4	26,5	27,0	23,1	24,8	28,7	30,3	22,7	26,9	25,4	28,2
2015	24,8	13,2	21,5	25,9	27,9	27,2	27,5	23,8	25,5	29,5	31,1	23,3	27,8	26,1	28,9
2016	25,3	13,5	21,9	26,7	28,3	27,6	27,9	24,4	26,2	30,2	31,8	23,9	28,4	26,7	29,5
2017	25,8	13,6	22,4	27,4	28,7	28,2	28,3	25,0	26,9	30,8	32,5	24,4	29,2	27,3	30,2
2018	26,3	13,7	22,7	28,0	29,0	28,6	28,6	25,5	27,4	31,2	33,1	24,8	29,8	27,7	30,8

1) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

2) podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, ve jmenovateli data ČSÚ k 31. 12.

3) bez souběhu s vdovským nebo vdovečským; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

4) včetně souběhu s vdovským nebo vdovečským; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Hrubý domácí produkt (HDP) na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2013	389,9	812,5	348,7	333,1	363,3	272,5	302,4	302,1	335,3	313,7	327,5	387,6	301,2	330,8	324,6
2014	409,9	834,6	376,8	344,5	388,4	282,1	309,9	317,7	359,2	333,1	341,3	404,5	318,6	365,3	344,3
2015	435,9	917,2	392,9	359,0	405,2	292,2	333,9	337,1	378,0	354,4	356,1	427,9	334,7	374,8	362,0
2016	451,3	943,3	418,4	371,7	421,8	296,4	330,1	349,2	401,1	367,7	370,9	435,4	351,1	388,0	374,6
2017	476,6	997,6	445,7	387,0	440,6	315,7	345,2	364,7	442,0	388,0	392,1	450,1	373,7	408,0	392,8
2018
Vývoj HDP – předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny, %)															
2013	99,5	100,5	98,3	99,4	102,9	98,4	98,6	98,7	98,1	100,4	98,1	102,7	98,3	99,9	95,7
2014	102,7	102,3	104,1	100,7	104,3	101,2	100,4	101,6	103,9	103,5	101,1	102,6	103,5	106,5	102,4
2015	105,3	109,8	103,8	103,1	103,4	101,7	105,3	105,1	104,1	105,4	103,5	105,1	104,0	101,1	103,2
2016	102,5	102,1	106,2	102,1	103,0	100,3	98,3	102,4	104,6	102,7	102,3	100,6	103,4	102,3	102,5
2017	104,4	104,7	107,7	103,0	104,0	102,8	101,2	104,1	110,2	104,5	104,1	101,8	104,5	104,0	102,8
2018
Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (tis. Kč)															
2013	36,4	42,1	31,5	32,8	18,0	30,8	23,7	38,9	42,8	40,3	42,7	35,5	36,5	31,1	
2014	39,1	44,2	32,7	36,8	22,1	33,8	25,0	43,3	49,3	43,7	41,1	38,8	38,6	35,1	
2015	36,8	41,7	29,9	33,8	20,2	35,0	23,0	41,3	45,4	39,1	42,0	36,2	35,8	31,9	
2016	37,9	43,0	31,7	33,0	20,0	35,2	23,4	41,1	46,7	43,2	46,2	36,6	34,8	29,4	
2017 ¹⁾	37,9	43,6	31,8	33,6	20,4	35,0	23,2	40,0	49,2	44,4	42,3	36,9	35,5	28,8	
2018
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2013	767,8	77,9	89,5	45,5	55,3	19,5	49,5	40,4	43,0	43,1	47,0	65,3	39,1	46,3	106,3
2014	782,7	78,9	92,1	45,6	57,6	19,5	50,4	41,7	43,9	44,8	47,3	67,1	40,9	48,2	104,7
2015	806,9	77,5	95,3	47,3	59,7	19,2	52,6	43,4	45,3	46,3	48,1	68,9	44,2	52,0	107,0
2016	831,5	76,7	100,0	49,0	61,1	19,3	56,2	44,0	47,5	47,9	49,9	70,5	46,5	53,0	109,8
2017	849,9	80,3	105,9	50,5	61,6	18,8	59,3	45,0	49,7	48,3	50,6	70,7	47,2	53,8	108,1
2018	863,5	81,3	108,8	50,4	61,5	18,4	63,1	47,8	49,0	49,6	50,5	72,1	47,9	55,1	108,0
Stavební práce "S" podle místa stavby na 1 obyvatele³⁾ (tis. Kč)															
2013	20,9	38,0	15,5	30,4	17,5	16,7	20,3	15,3	14,0	14,5	17,4	22,0	18,7	15,8	19,0
2014	22,6	41,4	16,5	32,8	22,3	23,2	17,5	14,2	17,1	20,9	23,3	23,7	16,3	16,8	19,3
2015	25,4	42,4	19,4	36,5	22,1	22,7	19,0	20,8	22,4	24,0	23,8	30,6	21,0	15,7	21,6
2016	22,3	43,5	16,8	27,6	23,0	15,6	18,7	18,0	18,0	21,6	21,9	21,9	18,2	15,0	17,2
2017	23,0	43,8	19,1	32,4	21,7	18,9	19,5	17,3	19,5	19,1	22,7	23,0	19,3	15,6	15,6
2018	25,6	44,6	21,2	31,8	23,8	24,4	23,0	17,9	21,9	21,5	23,7	27,5	23,5	18,0	19,9
Dokončené byty na 1 000 obyvatel⁴⁾															
2013	2,4	3,1	4,1	2,1	2,5	1,4	1,1	1,8	1,9	2,0	2,3	3,0	1,9	1,4	2,0
2014	2,3	3,9	3,2	2,0	2,4	1,1	0,9	1,6	1,9	1,9	2,0	2,8	2,2	1,4	1,6
2015	2,4	4,1	3,7	2,0	2,1	1,4	1,0	1,4	1,9	2,1	2,0	2,8	1,7	1,6	1,8
2016	2,6	4,8	3,6	1,9	2,7	1,7	0,9	1,8	1,9	2,4	1,9	3,3	2,1	1,7	1,7
2017	2,7	4,5	4,0	2,0	2,8	1,3	1,2	1,5	2,2	2,2	2,0	3,6	2,3	1,7	1,9
2018	3,2	4,1	5,3	2,7	4,2	1,7	1,4	2,4	2,7	3,2	2,8	3,8	2,6	2,2	2,1
Počet přenocování hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních na 1 000 obyvatel															
2013	4 120	11 773	1 593	5 010	2 565	15 226	1 431	5 823	5 813	2 008	2 312	2 429	2 552	3 027	1 591
2014	4 081	11 790	1 502	5 074	2 552	15 015	1 440	5 092	5 565	1 981	2 256	2 539	2 512	3 160	1 595
2015	4 467	12 608	1 677	5 718	2 983	15 468	1 596	5 859	6 571	2 286	2 358	2 619	2 801	3 438	1 835
2016	4 704	13 197	1 724	6 208	2 999	16 301	1 752	6 092	6 823	2 438	2 528	2 800	3 043	3 521	1 940
2017	5 026	14 034	1 802	6 287	3 194	17 429	1 902	6 520	7 448	2 565	2 711	3 200	3 207	3 609	2 113
2018	5 224	14 026	1 942	6 788	3 493	17 774	2 057	6 744	7 818	2 554	2 877	3 449	3 416	3 821	2 285

1) semidefinitivní údaje

2) podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převážující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

3) podniky s 20 a více zaměstnanci s převážující stavební činností

4) předběžné údaje

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1-4 (t/km²) (ČHMÚ)¹⁾															
2013	1,76	1,09	1,92	0,77	0,90	2,83	7,85	0,45	0,99	2,62	0,34	0,31	0,76	1,20	3,72
2014	1,64	0,58	1,81	0,65	0,86	2,86	7,25	0,37	0,86	2,59	0,27	0,23	0,74	1,08	3,54
2015	1,58	0,60	1,79	0,61	0,85	2,91	6,51	0,41	0,91	2,57	0,29	0,26	0,75	1,09	3,36
2016	1,41	0,47	1,58	0,36	0,59	3,06	6,34	0,40	0,92	1,56	0,29	0,21	0,71	1,03	3,23
2017	1,33	0,50	1,70	0,40	0,55	2,32	5,43	0,39	0,88	1,55	0,30	0,20	0,68	1,18	3,18
2018
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1-4 (t/km²) (ČHMÚ)¹⁾															
2013	2,39	19,23	2,56	0,95	1,15	2,24	7,46	1,14	1,36	2,92	1,27	1,81	1,64	1,57	4,73
2014	2,30	17,42	2,59	0,92	1,08	2,02	6,58	1,12	1,36	3,10	1,31	1,80	1,63	1,59	4,47
2015	2,19	16,32	2,47	0,86	1,06	2,15	6,06	1,09	1,29	2,81	1,21	1,78	1,60	1,56	4,37
2016	2,04	15,18	2,44	0,83	0,88	2,08	5,67	1,07	1,04	2,46	1,18	1,73	1,29	1,23	4,20
2017	1,99	14,80	2,42	0,83	0,88	1,97	5,47	1,05	1,04	2,61	1,21	1,71	1,28	1,23	3,74
2018
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2013	1 915	5 029	1 565	1 611	1 694	661	1 529	1 148	730	847	798	1 923	1 163	1 472	2 269
2014	1 923	5 023	1 344	1 765	2 253	517	1 615	1 017	770	1 352	1 013	1 901	1 018	1 217	2 145
2015	2 205	4 909	1 420	2 420	2 012	629	1 757	1 014	1 071	1 402	1 341	3 098	1 559	1 701	2 285
2016	2 064	4 675	1 364	2 426	3 086	592	1 775	975	899	1 546	946	2 388	945	1 453	2 148
2017	1 972	4 250	1 326	2 190	2 008	523	2 010	1 014	1 000	1 239	1 040	2 450	955	1 511	2 251
2018
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2013	307	303	372	315	231	289	327	265	275	299	318	288	308	297	317
2014	310	301	355	325	252	307	318	271	272	303	329	295	312	308	325
2015	317	301	374	346	283	297	321	266	295	315	335	297	330	299	313
2016	339	309	397	372	330	339	348	302	304	332	367	309	350	314	341
2017	344	312	399	370	324	328	361	283	323	348	379	317	365	315	350
2018
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2013	13,9	16,8	10,9	14,0	17,8	13,1	10,7	14,6	17,1	14,1	16,9	10,9	12,0	17,4	14,9
2014	14,3	16,5	11,7	13,6	17,7	13,1	12,2	13,8	17,0	14,2	16,9	11,8	13,3	18,9	14,9
2015	14,5	16,8	12,0	14,3	17,1	13,8	13,2	12,4	15,7	15,1	16,0	12,6	13,3	18,7	15,5
2016	14,5	17,3	12,3	14,4	16,0	12,8	12,3	12,5	16,1	14,8	15,2	13,7	13,1	19,9	14,5
2017	15,3	17,9	12,9	15,5	18,1	14,0	12,5	13,0	16,8	16,1	16,4	14,6	13,7	21,0	15,2
2018
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (litr/den)															
2013	87,2	111,4	85,5	86,2	80,5	81,8	79,0	82,0	78,1	77,1	79,0	91,2	81,7	76,2	90,7
2014	87,3	106,0	82,9	84,7	87,3	83,0	90,3	86,9	77,6	75,7	77,7	91,5	82,5	75,7	88,9
2015	87,9	106,0	83,5	85,4	87,6	83,4	89,1	86,5	79,9	77,8	79,3	92,4	82,2	75,6	90,8
2016	88,3	107,9	86,1	84,7	87,4	84,5	90,2	86,6	79,2	77,3	78,6	92,9	81,3	74,9	89,8
2017	88,7	109,3	85,3	84,6	88,6	85,5	89,6	86,8	80,2	78,0	79,1	92,9	83,5	75,9	89,1
2018	89,2	107,5	88,2	84,1	88,4	86,7	91,6	87,5	80,5	79,7	81,2	92,9	83,2	75,7	89,9
Investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2013	2 576	1 549	2 687	2 303	2 322	1 558	4 198	2 173	2 536	3 363	2 687	2 174	1 902	2 080	3 676
2014	2 983	1 154	2 562	2 757	4 344	3 171	3 296	1 106	1 839	3 673	5 513	2 665	2 418	3 504	4 718
2015	3 804	1 160	3 038	3 176	2 106	2 784	5 168	1 258	2 230	7 983	6 887	5 286	3 879	2 591	5 526
2016	2 411	2 981	1 445	1 170	2 545	2 608	7 610	1 002	1 506	2 391	1 757	1 896	1 270	770	2 986
2017	3 345	3 298	1 605	1 991	1 797	1 109	18 999	2 292	1 378	1 819	2 785	1 612	1 452	958	2 710
2018

¹⁾ vč. přemísťujících se zdrojů (např. zařízení na recyklaci stavebních odpadů a asfaltových směsí)

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Jihomoravského kraje v letech 2001–2018

	Měsíční jednotka	2001	2005	2006	2007	2008	2009	2010
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ								
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	osoby	1 131 534	1 130 353	1 132 558	1 140 531	1 147 143	1 151 705	1 154 651
v tom ve věku: 0–14 let		177 258	163 135	160 256	159 102	158 728	160 012	162 565
15–64 let		791 454	800 184	802 227	808 104	810 219	808 980	805 398
65 a více let		162 822	167 034	170 075	173 325	178 196	182 713	186 688
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	39,2	40,3	40,5	40,6	40,8	40,9	41,1
Sňatky		5 646	5 693	5 859	6 287	5 802	5 252	5 099
Rozvody		3 113	3 154	3 096	3 369	3 334	3 047	3 548
Živě narození	osoby	9 685	11 149	11 512	12 371	13 196	13 145	13 040
Zemřelí	osoby	11 726	12 059	11 667	11 774	11 262	11 581	11 566
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-2 041	-910	-155	597	1 934	1 564	1 474
Přistěhovalí	osoby	5 513	9 494	10 217	16 883	12 327	10 392	9 503
Vystěhovalí	osoby	6 977	8 469	7 857	9 507	7 649	7 394	8 031
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-1 464	1 025	2 360	7 376	4 678	2 998	1 472
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-3 505	115	2 205	7 973	6 612	4 562	2 946
SOCIÁLNÍ VÝVOJ								
Cistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	tis. Kč	126,3	151,5	159,4	173,0	184,0	188,5	193,0
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	555,4	559,1	560,3	562,6	561,7	568,6	576,2
Ekonomicky neaktivní (15 a více let)	tis. osob	392,4	402,6	409,1	413,3	423,6	421,5	415,0
Míra ekonomické aktivity	%	58,6	58,1	57,8	57,7	57,0	57,4	58,1
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	osoby	55 139	63 692	55 230	44 239	43 063	65 944	69 342
Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)	%	.	7,52	6,49	5,16	5,08	8,05	8,46
Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾	Kč	6 726	7 659	8 097	8 653	9 540	9 941	10 016
Lékaři na 1 000 obyvatel	osoby	4,2	4,3	4,3	4,6	4,7	4,8	4,8
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby							
mateřských škol		31 725	31 015	31 466	32 170	33 181	34 615	36 377
základních škol		116 749	99 841	95 529	91 546	88 365	85 711	84 974
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		.	63 828	63 386	62 318	61 534	60 471	57 724
Studenti vysokých škol ³⁾ (stav k 31. 12.)	osoby	40 210	56 931	61 330	65 873	69 127	71 578	72 153
Registrované trestné činy na 1 000 obyv.		28,4	27,3	28,3	29,4	27,7	26,2	25,4
EKONOMICKÝ VÝVOJ								
Hrubý domácí produkt	mil. Kč	257 756	322 420	346 984	383 770	413 007	403 892	408 092
předchozí rok = 100 (srovnatelné cen)	%	103,0	105,5	105,5	106,9	104,9	95,2	102,8
Výdaje na výzkum a vývoj	mil. Kč	.	4 675	5 450	6 481	7 072	8 050	8 519
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		231 492	258 291	263 071	269 366	276 783	275 189	283 202
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	.	12 401	12 815	14 805	14 802	12 267	12 401
Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾	fyz. os.	81 365	74 879	76 504	80 001	78 009	69 100	63 213
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	mil. Kč	18 807	27 728	33 574	31 229	37 207	33 173	30 545
Dokončené byty		2 878	3 816	3 985	6 013	4 553	4 928	4 455
Hosté v hromadných ubyt. zařízeních	tis. osob	901,0	1 056,3	1 069,3	1 178,1	1 185,8	1 041,5	1 042,1
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)								
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	427 059	431 563	430 858	429 851	429 187	428 099	427 411
z toho orná půda		359 439	359 498	358 469	357 309	356 662	355 249	354 248
Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	279 511	288 070	288 772	289 703	290 354	291 356	292 052
z toho: lesní pozemky		196 173	201 169	201 311	201 418	201 467	201 611	201 675
zastavěné plochy a nádvoří		13 979	14 122	14 149	14 147	14 198	14 190	14 179
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	98,2	94,0	93,2	97,2	93,2	94,1	90,1
Produkce komunál. odpadu na 1 obyv.	kg	282	263	283	275	281	297	296
Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 140	2 230	1 852	1 200	2 090	2 860	2 709

1) podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

2) bez souběhu s vdovským nebo vdovečským; od 2010 podle metodiky MPSV bez poměrného starob. důchodu; data za prosinec

3) studenti státního občanství ČR s místem výuky v kraji

4) průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz.

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Jihomoravského kraje v letech 2001–2018

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ								
166 311	1 168 647	1 170 076	1 172 851	1 175 023	1 178 812	1 183 207	1 187 667	Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)
6) 168 031	170 460	172 886	175 874	178 921	182 280	185 660	189 153	v tom ve věku: 0–14 let
6) 803 163	796 447	789 415	783 750	777 832	772 488	768 319	764 698	15–64 let
6) 195 117	201 740	207 775	213 227	218 270	224 044	229 228	233 816	65 a více let
6) 41,3	41,5	41,7	41,9	42,0	42,2	42,3	42,4	Průměrný věk (stav k 31. 12.)
4 894	4 973	5 043	5 153	5 414	5 837	6 040	6 156	Sňatky
2 945	3 001	3 000	2 924	2 770	2 758	2 867	2 683	Rozvody
12 404	12 339	12 403	12 802	12 771	13 193	13 509	13 594	Živě narození
11 466	11 709	11 629	11 399	12 106	11 738	12 275	12 542	Zemřelí
938	630	774	1 403	665	1 455	1 234	1 052	Přirozený přírůstek/úbytek
8 660	9 471	9 308	10 050	10 537	11 416	12 031	12 649	Přistěhovalí
6 910	7 765	8 653	8 678	9 030	9 082	8 870	9 241	Vystěhovalí
1 750	1 706	655	1 372	1 507	2 334	3 161	3 408	Přírůstek/úbytek stěhováním
2 688	2 336	1 429	2 775	2 172	3 789	4 395	4 460	Celkový přírůstek/úbytek
SOCIÁLNÍ VÝVOJ								
190,7	195,1	198,7	205,5	216,4	219,2	228,7	.	Cistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele
577,0	585,1	597,0	593,7	598,9	601,1	598,0	599,1	Ekonomicky aktivní (pracovní síla)
421,0	412,6	400,2	402,8	397,5	394,7	398,2	398,5	Ekonomicky neaktivní (15 a více let)
57,8	58,6	59,9	59,6	60,1	60,4	60,0	60,1	Míra ekonomické aktivity
62 722	66 435	71 970	66 203	56 032	49 032	37 290	32 042	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)
7,62	8,15	8,94	8,25	7,01	6,11	4,60	3,86	Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)
10 443	10 662	10 845	10 950	11 218	11 328	11 719	12 279	Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾
4,9	4,9	5,0	5,4	5,1	5,2	5,2	.	Lékaři na 1 000 obyvatel
38 072	39 489	40 498	41 330	41 519	41 129	41 301	41 618	Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.) mateřských škol
85 672	87 444	89 755	92 481	95 654	98 990	101 540	103 570	základních škol
54 359	50 824	48 089	46 536	45 496	45 155	45 115	45 096	středních škol vč. konzervatoří (denní studium)
71 292	68 852	65 389	60 506	56 512	53 375	50 406	48 950	Studenti vysokých škol ³⁾ (stav k 31. 12.)
25,7	25,3	25,5	23,2	20,3	18,4	17,0	16,5	Registrované trestné činy na 1 000 obyv.
EKONOMICKÝ VÝVOJ								
421 653	434 334	452 931	473 554	502 175	512 483	531 374	.	Hrubý domácí produkt
103,0	101,4	102,7	102,6	105,1	100,6	101,8	.	předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)
11 192	14 645	16 185	17 012	17 699	14 968	15 486	.	Výdaje na výzkum a vývoj
291 162	294 308	295 523	300 204	304 729	309 786	314 742	319 647	Registrované subjekty (stav k 31. 12.)
15 192	13 518	15 505	14 921	15 161	16 705	15 379	.	Produkce zemědělského odvětví
69 984	67 716	65 313	67 090	68 901	70 498	70 699	72 053	Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾
25 774	26 775	25 716	27 776	35 963	25 753	27 104	32 578	Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾
3 608	3 770	3 516	3 242	3 338	3 833	4 236	4 447	Dokončené byty
1 115,3	1 317,7	1 427,2	1 500,0	1 536,2	1 647,5	1 886,4	2 040,6	Hosté v hromadných ubyt. zařízeních
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)								
426 703	426 041	425 765	425 168	424 577	424 021	423 770	423 318	Zemědělská půda (stav k 31. 12.)
353 724	353 116	352 771	352 171	351 428	350 947	350 454	349 833	z toho orná půda
292 776	293 449	293 746	294 355	294 929	294 761	295 027	295 484	Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)
201 866	201 898	201 926	202 004	202 137	201 514	201 559	201 642	z toho: lesní pozemky
14 229	14 269	14 274	14 327	14 323	14 429	14 472	14 509	zastavěné plochy a nádvoří
91,3	92,6	91,2	91,5	92,4	92,9	92,9	92,9	Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele
279	277	288	295	297	309	317	.	Produkce komunál. odpadu na 1 obyv.
1 607	2 594	2 174	2 665	5 286	1 896	1 612	.	Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

⁶⁾ údaje od roku 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 podle místa trvalého pobytu

⁷⁾ od roku 2013 vlivem zpřesnění dat podle Registru osob nejsou údaje plně srovnatelné s předchozími roky

⁸⁾ semidefinitivní výsledky

⁹⁾ od roku 2012 revidované údaje na základě výsledků šetření MMR ¹⁰⁾ předběžné údaje

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	osoby	1 170 076	1 172 851	1 175 023	1 178 812	1 183 207	1 187 667
v tom: muži		572 531	574 176	575 534	577 723	580 152	582 516
ženy		597 545	598 675	599 489	601 089	603 055	605 151
z toho cizinci (bez azylantů)		37 804	38 588	40 366	43 447	46 574	50 351
Sňatky		5 043	5 153	5 414	5 837	6 040	6 156
Rozvody		3 000	2 924	2 770	2 758	2 867	2 683
Rozvody na 100 sňatků	%	59,5	56,7	51,2	47,3	47,5	43,6
Živě narození	osoby	12 403	12 802	12 771	13 193	13 509	13 594
z toho mimo manželství	%	39,6	41,4	43,1	43,0	43,6	43,8
Úhrnná plodnost ¹⁾		1,48	1,55	1,58	1,66	1,72	1,76
Potraty		3 775	3 867	3 771	3 413	3 484	3 211
z toho umělá přerušení těhotenství		2 220	2 218	2 040	1 796	1 832	1 820
Potraty na 100 narozených	%	30,4	30,1	29,4	25,8	25,7	23,6
z toho umělá přerušení těhotenství		17,8	17,3	15,9	13,6	13,5	13,4
Zemřelí	osoby	11 629	11 399	12 106	11 738	12 275	12 542
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		5 578	5 282	5 686	5 172	5 557	5 451
novotvary		2 905	2 985	2 915	3 030	2 980	3 099
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	774	1 403	665	1 455	1 234	1 052
Přistěhovalí	osoby	9 308	10 050	10 537	11 416	12 031	12 649
z toho z ciziny		3 611	3 905	4 349	4 694	5 315	5 913
Vystěhovalí	osoby	8 653	8 678	9 030	9 082	8 870	9 241
z toho do ciziny		3 167	2 790	2 934	2 780	2 393	2 698
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	655	1 372	1 507	2 334	3 161	3 408
z toho s cizinou		444	1 115	1 415	1 914	2 922	3 215
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	1 429	2 775	2 172	3 789	4 395	4 460
Na 1 000 obyvatel							
živě narození	‰	10,6	10,9	10,9	11,2	11,4	10,7
zemřelí	‰	10,0	9,7	10,3	10,0	10,4	10,6
přirozený přírůstek/úbytek	‰	0,7	1,2	0,6	1,2	1,0	0,1
přistěhovalí	‰	8,0	8,6	9,0	9,7	10,2	5,5
vystěhovalí	‰	7,4	7,4	7,7	7,7	7,5	1,8
přírůstek/úbytek stěhováním	‰	0,6	1,2	1,3	2,0	2,7	3,6
celkový přírůstek/úbytek	‰	1,2	2,4	1,9	3,2	3,7	3,7
Kojenecká úmrtnost ²⁾	‰	2,3	3,4	1,7	2,0	2,3	2,1
Novorozenecká úmrtnost ³⁾	‰	1,5	2,3	0,9	1,2	1,5	1,6
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.) ve věku:							
0–14 let	osoby	172 886	175 874	178 921	182 280	185 660	189 153
%		14,8	15,0	15,2	15,5	15,7	15,9
15–64 let	osoby	789 415	783 750	777 832	772 488	768 319	764 698
%		67,5	66,8	66,2	65,5	64,9	64,4
65 a více let	osoby	207 775	213 227	218 270	224 044	229 228	233 816
%		17,8	18,2	18,6	19,0	19,4	19,7
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	41,7	41,9	42,0	42,2	42,3	40,9
v tom: muži		40,1	40,3	40,5	40,6	40,7	43,8
ženy		43,2	43,4	43,5	43,7	43,8	42,4
Index stáří (stav k 31. 12.) ⁴⁾	%	120,2	121,2	122,0	122,9	123,5	123,6
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ⁵⁾	%	48,2	49,6	51,1	52,6	54,0	55,3
Naděje dožití (dvouleté období)	roky						
muži při narození		75,5	75,9	76,3	76,4	76,5	76,3
ženy při narození		82,0	82,3	82,4	82,4	82,7	82,7
muži ve věku 65 let		16,0	16,3	16,3	16,3	16,3	16,3
ženy ve věku 65 let		19,8	20,1	20,1	20,1	20,3	20,3

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

²⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

³⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

⁴⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

⁵⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	997,2	996,4	996,4	995,8	996,2	997,6
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	13,9	13,6	12,8	11,6	12,7	13,0
střední bez maturity	%	31,7	32,0	30,9	31,6	32,3	31,4
střední s maturitou	%	33,2	33,8	34,5	33,0	32,4	32,9
vysokoškolské vč. vyššího odborného	%	21,2	20,7	21,8	23,7	22,5	22,6
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	597,0	593,7	598,9	601,1	598,0	599,1
v tom: zaměstnaní		556,4	557,5	569,1	577,9	578,1	583,4
z toho ženy		244,6	242,5	252,7	254,2	257,8	257,3
nezaměstnaní		40,6	36,2	29,8	23,2	19,9	15,6
z toho ženy		20,8	17,3	14,7	12,4	11,9	9,5
Ekonomicky neaktivní ve věku 15 a více let	tis. osob	400,2	402,8	397,5	394,7	398,2	398,5
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ²⁾	%	82,9	83,9	84,0	83,0	85,0	84,7
zaměstnavatelé	%	2,6	3,0	3,2	3,1	2,7	2,5
pracující na vlastní účet	%	13,8	12,4	12,2	13,3	12,1	12,3
Zaměstnaní pracující v kraji	tis. osob	573,4	576,4	591,1	594,8	597,3	.
v tom podle sektorů:							
primární (zemědělství, lesnictví, rybníkářství)	%	3,1	3,1	3,0	3,0	3,0	.
sekundární (průmysl a stavebnictví)	%	34,7	33,8	33,7	33,6	33,2	.
terciární (služby)	%	62,2	63,1	63,3	63,4	63,8	.
Míra ekonomické aktivity	%	59,9	59,6	60,1	60,4	60,0	60,1
v tom: muži		68,5	69,0	68,5	69,1	67,8	68,5
ženy		51,7	50,7	52,2	52,1	52,7	52,1
Míra zaměstnanosti	%	55,8	55,9	57,1	58,0	58,0	58,5
v tom: muži		64,4	65,1	65,4	66,9	66,1	67,2
ženy		47,7	47,3	49,3	49,7	50,4	50,2
Obecná míra nezaměstnanosti	%	6,8	6,1	5,0	3,9	3,3	2,6
v tom: muži		6,0	5,7	4,6	3,2	2,4	1,8
ženy		7,8	6,6	5,5	4,7	4,4	3,6
NEZAMĚŠTNANOST (stav k 31. 12.; MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	osoby	71 970	66 203	56 032	49 032	37 290	32 042
z toho: ženy		34 775	32 916	28 380	24 690	18 866	16 479
absolventi škol a mladiství		5 139	3 764	2 917	2 188	1 554	1 464
osoby se zdravotním postižením		7 984	7 732	7 457	7 113	6 058	5 175
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		14 521	14 306	13 516	13 280	11 418	11 197
dosažitelní		70 624	64 570	54 477	47 140	35 285	29 517
v tom podle věku:							
do 19 let		2 497	1 879	1 579	1 352	1 025	1 000
20–24 let		9 940	8 191	6 194	4 815	3 138	2 735
25–34 let		16 315	14 661	11 984	10 165	7 447	6 360
35–44 let		16 982	16 133	13 787	12 169	8 880	7 360
45–54 let		14 615	13 825	11 902	10 543	8 291	6 969
55 a více let		11 621	11 514	10 586	9 988	8 509	7 618
průměrný věk	roky	39,1	40,3	41,0	41,7	42,7	42,7
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:	osoby						
základní a bez vzdělání		16 815	15 493	13 410	12 243	9 560	8 305
střední bez maturity		31 171	27 987	23 300	20 250	15 057	12 746
střední s maturitou		17 835	16 892	14 131	12 005	9 078	7 799
vyšší odborné vč. nástavbového		673	618	533	434	371	268
vysokoškolské		5 476	5 213	4 658	4 100	3 224	2 924
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby	34 597	31 347	26 835	23 197	17 647	15 463
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		10 216	9 355	8 104	7 115	5 433	4 717
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		24 381	21 992	18 731	16 082	12 214	10 746
manuální pracovníci	osoby	36 574	32 062	27 235	24 695	18 808	15 910
kvalifikovaní (třídy 6–8)		19 876	16 113	13 216	11 607	8 222	6 605
nekvalifikovaní (třída 9)		16 698	15 949	14 019	13 088	10 586	9 305

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – sociální vývoj

pokračování

	Měsíční jednotka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
v tom podle délky evidence:	osoby						
do 3 měsíců		18 362	16 254	15 465	14 379	12 369	12 095
3–6 měsíců		12 202	10 203	8 777	7 756	6 169	5 702
6–12 měsíců		12 362	10 425	8 154	7 509	5 394	4 697
od 1 roku do 2 let		12 841	11 269	7 488	6 156	4 114	3 107
více než 2 roky		16 203	18 052	16 148	13 232	9 244	6 441
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	6 200	5 963	6 217	6 462	6 921	7 434
Podíl nezaměstnaných osob ³⁾	%	8,94	8,25	7,01	6,11	4,60	3,86
v tom: muži		9,13	8,19	6,83	5,98	4,47	3,69
ženy		8,74	8,30	7,20	6,23	4,73	4,04
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁴⁾	%	3,67	3,74	3,04	2,51	1,65	1,15
Pracovní místa v evidenci úřadu práce	místa	2 262	4 523	8 097	11 228	16 826	24 014
Uchazeči na 1 pracovní místo v evidenci úřadu práce	osoby	31,8	14,6	6,9	4,4	2,2	1,3
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	232 222	240 632	253 963	257 963	270 033	.
na 1 obyvatele	tis. Kč	198,7	205,5	216,4	219,2	228,7	.
průměr ČR = 100	%	100,2	100,3	101,3	99,0	99,4	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁵⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	25 587	26 079	27 051	28 319	30 311	32 639
v tom: muži		28 453	29 034	30 088	31 261	33 422	35 767
ženy		21 924	22 408	23 236	24 404	26 240	28 643
Medián mezd	Kč	21 840	22 392	23 328	24 675	26 559	28 728
v tom: muži		23 512	24 189	25 248	26 521	28 645	30 908
ženy		19 711	20 193	21 012	22 236	24 034	26 118
VZDĚLÁVÁNÍ (MŠMT)							
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby						
mateřských škol		40 498	41 330	41 519	41 129	41 301	41 618
základních škol		89 755	92 481	95 654	98 990	101 540	103 570
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		48 089	46 536	45 496	45 155	45 115	45 096
vyšších odborných škol (denní studium)		2 369	2 188	2 032	1 768	1 537	1 407
Studenti vysokých škol (občané ČR, stav k 31. 12.)	osoby						
s trvalým bydlištěm v kraji		36 308	33 977	31 775	29 801	28 261	27 476
s místem výuky v kraji		65 389	60 506	56 512	53 375	50 406	48 950
z toho v prezenčním studiu	%	79,7	81,0	81,1	81,3	81,7	82,3
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	osoby	17 810	16 916	15 720	14 631	13 878	12 814
ZDRAVOTNICTVÍ (ÚZIS, ČSÚ)							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	přep. os.	5 805	6 316	6 018	6 115	6 187	.
na 1 000 obyvatel		5,0	5,4	5,1	5,2	5,2	.
Nemocnice					¹²⁾	¹²⁾	
lůžka		7 156	7 151	7 126	7 395	7 455	.
případy hospitalizace ⁶⁾	v tis.	260,6	261,3	257,5	266,3	262,5	.
průměrná ošetřovací doba	dny	7,40	7,43	7,40	6,84	6,70	.
využití lůžek	dny	269,5	272,2	267,3	257,7	247,3	.
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	%	3,673	3,723	4,051	4,199	4,263	4,418
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	kalendář. dny	45,3	47,1	44,1	44,9	44,0	42,6
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA (MPSV)⁷⁾							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. pěstounské péče)	v tis.	1 273,8	1 263,5	1 237,8	1 188,9	1 111,8	987,5
z toho přídavek na dítě		615,7	588,1	550,9	504,3	437,3	335,0
Výdaje na dávky celkem (vč. pěstounské péče)	mil. Kč	4 117	4 140	4 170	4 206	4 156	4 333
z toho přídavek na dítě		372	355	332	303	263	265
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. pěstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	3 523	3 537	3 553	3 573	3 520	3 658

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – sociální vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (MPSV)							
Lůžka v domovech pro seniory		3 072	3 028	2 946	2 879	2 740	2 732
na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let		14,8	14,2	13,5	12,9	12,0	11,7
Lůžka v domovech se zvláštním režimem		2 469	2 816	2 938	3 136	3 282	3 262
Lůžka v domovech pro osoby se zdravotním postižením		1 295	1 262	1 239	1 166	1 142	1 137
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci; ČSSZ)							
Příjemci starobního důchodu celkem ⁸⁾	osoby	259 632	261 226	263 652	265 643	266 644	267 495
z toho ženy		162 514	163 022	163 976	164 426	164 164	163 985
Příjemci starobního důchodu sólo ⁹⁾	osoby	191 451	193 103	195 804	197 784	199 157	200 428
Příjemci předčasného starobního důchodu ^{8,10)}	osoby	57 141	59 393	61 535	63 412	65 078	66 402
z toho ženy		32 041	33 280	34 407	35 527	36 426	37 130
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (včetně souběhu)	%	22,0	22,7	23,3	23,9	24,4	24,8
v tom: muži		25,8	26,6	27,2	27,5	28,0	28,3
ženy		19,7	20,4	21,0	21,6	22,2	22,6
Průměrný měsíční starobní důchod sólo ⁹⁾	Kč	10 845	10 950	11 218	11 328	11 719	12 279
v tom: muži		11 976	12 085	12 371	12 478	12 893	13 490
ženy		9 894	9 988	10 240	10 340	10 697	11 218
Podíl průměrného starobního důchodu sólo ⁹⁾ na mzdovém mediánu	%	49,7	48,9	48,1	45,9	44,1	42,7
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ (ČSSZ)							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	2 212 728	2 423 434	2 620 373	2 865 807	3 108 594	3 706 342
v tom dávky:							
nemocenské		1 301 013	1 495 167	1 641 075	1 809 691	1 956 521	2 405 797
ošetřovné		81 997	84 300	105 435	110 891	136 971	158 395
peněžitá pomoc v mateřství		828 706	842 890	872 866	944 586	1 014 349	1 109 952
vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství		1 012	1 078	997	640	752	1 112
KRIMINALITA, NEHODY (Policejní prezidium ČR)							
Registrované trestné činy		29 811	27 109	23 828	21 599	20 086	19 562
na 1 000 obyvatel		25,5	23,2	20,3	18,4	17,0	16,5
Objasněné trestné činy		11 625	11 619	10 074	9 168	8 598	8 101
Hlášené dopravní nehody		6 701	6 950	7 056	7 094	7 587	7 689
na 1 000 obyvatel		5,7	5,9	6,0	6,0	6,4	6,5
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	osoby	55	66	81	49	59	49
Podíl bodovaných řidičů z registrovaných řidičů celkem ¹¹⁾	%	8,4	8,0	8,2	7,7	7,1	7,2
Požáry		1 632	1 700	1 760	1 505	1 763	1 844
na 1 000 obyvatel		1,4	1,5	1,5	1,3	1,5	1,6
přímá škoda	mil. Kč	164	155	215	499	191	231

¹⁾ údaje podle kraje obvyklého bydliště (kromě struktury zaměstnaných podle sektorů)

²⁾ zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

³⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) v evidenci úřadu práce na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ

⁵⁾ pramen: MPSV (Informační systém o průměrném výděлку) a MF (Informační systém o platu a služebním příjmu)

⁶⁾ do roku 2015 počet hospitalizovaných pacientů

⁷⁾ data do roku 2012 podle výplatního místa, od roku 2013 podle místa trvalého bydliště příjemce

⁸⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdovečkým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

⁹⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdovečkým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

¹⁰⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

¹¹⁾ bodovaný řidič se dopustil přestupku (trestného činu) započítávaného do bodového hodnocení řidiče

¹²⁾ některé LDN se staly součástí nemocnic

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	452 931	473 554	502 175	512 483	531 374	.
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	102,7	102,6	105,1	100,6	101,8	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	tis. Kč	387,6	404,5	427,9	435,4	450,1	.
průměr ČR = 100	%	99,4	98,7	98,2	96,5	94,4	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	tis. Kč	789,9	821,6	849,6	861,7	889,6	.
průměr ČR = 100	%	97,9	97,3	95,8	95,1	94,2	.
Hrubá přidaná hodnota	mil. Kč	405 429	427 935	451 889	460 659	476 826	.
v tom sektory: primární	%	2,9	2,9	2,7	2,7	2,5	.
sekundární	%	36,6	36,6	34,9	34,6	33,8	.
terciární	%	60,5	60,5	62,4	62,7	63,7	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	98 150	114 394	122 977	123 984	.	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	tis. Kč	84,0	97,7	104,8	105,3	.	.
průměr ČR = 100	%	86,0	94,9	90,8	93,6	.	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) pracující v kraji z toho zaměstnanci	osoby	573 426 484 196	576 390 495 595	591 062 507 262	594 762 505 139	597 304 519 942	.
MÍSTNÍ ROZPOČTY¹⁾ (Ministerstvo financí)							
Příjmy celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	44 382	48 724	49 516	48 312	51 263	57 381
Výdaje celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	42 108	47 246	48 976	44 344	48 300	57 450
z toho: běžné výdaje		32 616	34 185	34 043	35 237	38 295	42 452
kapitálové výdaje		9 491	13 061	14 933	9 106	10 005	14 998
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	32 474	33 631	34 904	36 299	38 605	.
z toho: přímé náklady		23 576	24 433	25 394	26 368	28 068	.
sociální náklady a výdaje		8 466	8 730	9 075	9 430	9 675	.
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	16 185	17 012	17 699	14 968	15 486	.
z toho: mzdové		6 070	7 419	8 185	9 196	9 123	.
financované z veřejných zdrojů ČR		5 214	5 045	5 259	5 550	5 931	.
Zaměstnanci ve výzkumu a vývoji	přep. os.	10 884	12 042	13 048	13 096	13 019	.
z toho výzkumní pracovníci		6 284	7 246	8 182	8 098	7 834	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE²⁾							
Podíl domácností vybavených počítačem	%	72,3	73,4	75,1	76,2	77,3	.
Podíl domácností s připojením k internetu	%	71,7	73,1	75,6	77,4	79,3	.
ORGANIZAČNÍ STATISTIKA³⁾							
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		295 523	300 204	304 729	309 786	314 742	319 647
z toho živnostníci		189 938	195 020	200 549	203 507	206 668	208 203
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou		164 026	161 931	161 177	161 172	166 556	169 722
z toho živnostníci		94 548	96 795	98 806	99 536	101 502	102 725
Vzniklé subjekty		11 159	10 709	10 887	11 626	11 752	11 367
z toho živnostníci		6 012	6 074	5 811	5 970	5 941	5 975
ZEMĚĎELSTVÍ							
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	15 505	14 921	15 161	16 705	⁸⁾ 15 378,7	.
z toho: rostlinná produkce		10 484	9 821	10 064	10 877	⁸⁾ 9 204,2	.
živočišná produkce		4 153	4 329	4 106	4 054	⁸⁾ 4 433,8	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	362 720	364 076	361 265	360 655	362 665	363 721
z toho orná		319 685	319 274	318 412	319 379	320 074	320 372
Sklízeň: obilovin	t	1 177 182	1 289 642	1 173 579	1 372 158	959 926	970 481
brambor	t	34 817	38 842	36 888	35 697	32 847	37 245
Hospodářská zvířata (stav k 1. 4.)							
skot	kusy	59 506	60 240	62 385	63 425	63 388	64 678
prasata	kusy	173 734	167 423	168 405	149 500	132 413	136 968
drůbež	tis. ks	3 029	3 391	2 990	3 094	3 818	3 537
Výroba jatečného skotu	t ž. hm.	7 334	7 835	8 145	8 769	9 178	8 874
Výroba jatečných prasat	t ž. hm.	35 480	34 454	35 914	34 238	31 192	36 593
Výroba jatečné drůbeže	t ž. hm.	46 435	46 978	49 149	50 421	52 541	52 236
Výroba mléka	tis. l	155 270	158 932	167 414	171 228	174 458	176 123
Snáška konzumních vajec	tis. ks	143 183	133 929	124 601	166 328	155 672	160 692

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – ekonomický vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	1 875	1 978	1 771	1 706	1 584	1 849
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 163 365	1 142 460	1 219 712	1 154 970	1 318 163	2 414 588
z toho nahodilá živelní		82 851	118 889	414 680	189 126	391 316	876 985
PRŮMYSL⁴⁾							
Průměrný počet podniků		243	249	247	246	251	259
Tržby z prodeje výrobků a služeb průmysl. povahy na 1 zaměstnance	mil. Kč tis. Kč	179 506 2 748	202 801 3 023	216 251 3 139	224 437 3 184	245 303 3 470	269 888 3 732
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	65 313	67 090	68 901	70 498	70 699	72 325
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	25 263	26 075	27 030	28 216	30 289	32 526
ENERGETIKA (Energetický regulační úřad)							
Výroba elektřiny brutto	GWh	1 564	1 521	1 608	1 598	1 690	1 694
podíl na ČR	%	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9
Spotřeba elektřiny ⁵⁾	GWh	5 398	5 125	5 098	5 215	5 338	5 416
podíl na ČR	%	7,7	9,2	9,0	9,0	9,0	9,7
v domácnostech na 1 obyvatele	kWh	1 077,0	1 050,2	1 066,6	1 087,5	1 110,8	1 092,9
Spotřeba zemního plynu	tis. m ³	1 122 649	953 538	1 034 958	1 087 098	1 125 270	1 058 706
podíl na ČR	%	13,8	13,4	13,8	13,3	13,4	13,2
v domácnostech na 1 odběratele	m ³	1 164,7	922,2	1 036,9	1 120,6	1 158,9	1 079,0
STAVEBNICTVÍ							
Průměrný počet podniků ⁶⁾		80	80	74	71	76	71
Základní stavební výroba ⁶⁾	mil. Kč tis. Kč	20 270 1 958	19 557 1 937	21 324 2 224	16 605 1 774	16 588 1 772	18 283 2 029
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ⁶⁾	fyz. os.	10 351	10 098	9 586	9 362	9 362	9 009
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance ⁶⁾	Kč	28 601	28 634	29 900	30 709	31 335	34 561
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁷⁾	mil. Kč	25 716	27 776	35 963	25 753	27 104	32 578
z toho pro veřejné zadavatele		10 627	12 615	18 685	8 786	9 768	.
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota povolených staveb z toho: budov (bytových a nebytových) na ochranu životního prostředí	mil. Kč	25 140 17 963 3 366	25 941 18 582 3 027	26 218 21 262 1 815	31 200 25 753 1 678	36 636 27 387 2 881	34 990 27 132 2 582
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	2 516	2 675	2 410	3 210	3 806	4 046
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty		2 807	3 650	3 841	3 776	4 027	4 406
z toho v nových rodinných domech		1 580	1 605	1 811	2 098	2 413	2 242
Dokončené byty		3 516	3 242	3 338	3 833	4 236	4 447 ⁹⁾
z toho v nových rodinných domech		1 845	1 791	1 654	1 791	2 003	2 218 ⁹⁾
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy bytu v novém rodinném domě	Kč	34 900	35 600	36 105	37 838	38 955	39 923 ⁹⁾
v novém bytovém domě	Kč	38 093	40 266	41 291	39 149	44 205	44 254 ⁹⁾
DOPRAVA (Ministerstvo dopravy)							
Osobní automobily vč. dodávkových (stav k 31. 12.)		491 628	504 154	530 161	549 979	573 731	594 778
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení (HUZ)		872	816	813	800	805	858
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních		46 074	44 213	45 236	45 095	44 955	45 176
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních	tis. osob	1 427	1 500	1 536	1 648	1 886	2 041
z toho ze zahraničí		505	515	492	549	638	687
Průměrná doba pobytu hostů v HUZ	dny	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
z toho hostů ze zahraničí		2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8

1) souhrn za kraj, obce a dobrovolné svazky obcí

2) tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2016 je vypočten z dat roku 2015, 2016 a 2017)

3) vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje před rokem 2013 plně srovnatelné

4) podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převážující činností v sekci (dle CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

5) od roku 2014 spotřeba elektřiny v hodnotě netto, do roku 2013 v hodnotě brutto

6) podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převážující stavební činností

7) podniky s 20 a více zaměstnanci s převážující stavební činností

8) semidefinitivní výsledky

9) předběžné údaje

Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – životní prostředí

	Měřicí jednotka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	425 765	425 168	424 577	424 021	423 770	423 318
z toho: orná půda		352 771	352 171	351 428	350 947	350 454	349 833
zahrady a ovocné sady		25 154	25 021	24 880	24 819	24 843	24 844
trvalé travní porosty		29 945	30 127	30 212	30 174	30 228	30 350
Nezemědělská půda (stav 31. 12.)	ha	293 746	294 355	294 929	294 761	295 027	295 484
z toho: lesní pozemky		201 926	202 004	202 137	201 514	201 559	201 642
zastavěné plochy a nádvoří		14 274	14 327	14 323	14 429	14 472	14 509
VODOVODY A KANALIZACE							
Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	%	95,4	97,0	95,3	94,7	95,3	95,1
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	91,2	91,5	92,4	92,9	92,9	92,9
Cena vody (bez DPH)	Kč/m ³	29,4	30,8	32,5	33,5	33,6	34,5
Cena stočného (bez DPH)	Kč/m ³	30,2	31,4	32,4	33,2	33,5	34,5
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	88,4	90,4	89,9	89,5	91,0	89,9
na kanalizaci s koncovou ČOV		84,2	86,4	86,4	86,9	88,4	87,8
Podíl čistěných odpadních vod (bez srážkových)	%	97,9	97,0	96,6	98,5	98,5	98,8
Čistírný odpadních vod (ČOV)		210	219	230	240	245	247
Celková kapacita ČOV	m ³ /den	330 603	335 353	333 672	335 444	329 779	329 565
Produkce kalů v ČOV	t sušiny	18 389	18 358	19 284	19 168	19 382	20 261
OVZDUŠÍ (ČHMÚ)¹⁾							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1–4)	t/km ²	0,63	0,59	0,61	0,57	0,57	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,52	0,48	0,50	0,51	0,52	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,11	0,11	0,11	0,05	0,05	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1–4)	t/km ²	0,31	0,23	0,26	0,21	0,20	.
z toho stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,31	0,23	0,26	0,21	0,19	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1–4)	t/km ²	1,81	1,80	1,78	1,73	1,71	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,52	0,54	0,59	0,58	0,58	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,29	1,26	1,19	1,15	1,13	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1–4)	t/km ²	8,92	7,67	8,05	7,92	7,88	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		6,36	5,40	6,12	6,27	6,33	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		2,56	2,27	1,93	1,65	1,55	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu celkem ²⁾	t	2 247 396	2 225 041	3 635 845	2 811 180	2 891 882	.
z toho: zpracovatelský průmysl	t	316 769	347 935	366 948	345 367	363 944	.
zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	t	310 038	264 188	249 637	280 201	269 906	.
stavebnictví	t	1 311 219	1 507 863	2 911 286	2 087 721	2 114 467	.
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	1 923	1 901	3 098	2 388	2 450	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	288	295	297	309	317	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	10,9	11,8	12,6	13,7	14,6	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	31,4	34,8	37,3	42,2	46,4	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Investice na ochranu životního prostředí (OŽP) podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	2 174	2 665	5 286	1 896	1 612	.
Investice na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	2 182,1	3 200,5	5 284,7	2 136,2	1 764,0	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	14,2	20,8	20,5	21,1	391,9	.
nakládání s odpadními vodami	%	53,3	52,2	69,3	34,4	756,2	.
nakládání s odpady	%	25,0	15,4	6,2	27,1	452,3	.
Neinvestiční náklady na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	5 333,7	6 480,4	5 214,4	5 642,6	5 583,5	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	2,8	1,6	2,0	1,9	113,8	.
nakládání s odpadními vodami	%	21,1	18,2	22,3	22,8	1 233,4	.
nakládání s odpady	%	69,5	73,7	68,0	68,1	3 865,8	.

1) v roce 2015 vč. přemísťujících se zdrojů (např. zařízení na recyklaci stavebních odpadů a asfaltových směsí)

2) podle sídla podniku

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Jihomoravského kraje

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Blansko	Brno - město	Brno - venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	2013	1 170 078	107 746	377 508	210 729	114 978	155 742	90 041	113 334
	2018	1 187 667	108 801	380 681	222 370	115 906	154 160	91 645	114 104
z toho cizinci (bez azylantů)	2013	37 804	2 136	22 821	4 755	2 252	1 931	1 513	2 396
	2018	50 351	2 473	31 826	5 918	2 986	2 624	1 845	2 679
v tom ve věku (%):									
0–14 let	2013	14,8	15,1	14,2	16,4	14,4	13,8	15,2	14,8
	2018	15,9	16,3	15,4	18,0	15,2	14,3	16,6	15,6
15–64 let	2013	67,5	67,0	66,5	66,8	68,9	68,9	68,1	68,6
	2018	64,4	63,6	64,0	63,8	65,4	65,5	64,6	65,0
65 a více let	2013	17,8	17,9	19,3	16,8	16,7	17,4	16,7	16,6
	2018	19,7	20,2	20,6	18,2	19,4	20,2	18,8	19,4
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	2013	41,7	41,5	42,5	40,6	41,5	42,0	41,2	41,2
	2018	42,4	42,5	42,8	41,0	42,7	43,4	41,8	42,3
Index stáří (stav k 31. 12.) ¹⁾	2013	120,2	118,7	136,6	101,9	116,1	126,1	110,3	111,7
	2018	123,6	124,0	133,6	100,9	127,7	141,3	113,4	124,1
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ²⁾	2013	48,2	49,3	50,4	49,7	45,2	45,2	46,9	45,8
	2018	55,3	57,3	56,3	56,8	53,0	52,8	54,7	53,8
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2013	0,7	1,3	1,2	1,9	0,0	-1,2	0,6	-0,5
	2018	0,9	0,1	1,4	2,6	0,2	-1,2	1,2	0,1
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel	2013	0,6	2,4	-3,3	7,9	0,3	-1,5	2,5	-0,3
	2018	2,9	2,3	1,7	8,6	1,1	-0,1	2,3	2,6
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2013	1,2	3,6	-2,2	9,8	0,3	-2,7	3,1	-0,9
	2018	3,8	2,4	3,0	11,2	1,3	-1,3	3,5	2,7
Naděje dožití při narození (v období 2014–2018)									
muži		.	76,2	77,1	76,4	75,6	75,6	76,0	75,7
ženy		.	82,5	82,7	82,6	82,4	82,8	82,3	81,9
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	2013	71 970	5 621	22 574	10 032	7 322	12 953	4 586	8 882
	2018	32 042	1 951	11 521	3 988	2 931	5 670	1 436	4 545
z toho (%):									
ženy	2013	48,3	49,3	50,3	50,6	45,0	44,1	48,2	49,1
	2018	51,4	50,8	53,8	52,3	47,5	47,9	52,6	51,3
absolventi škol a mladiství	2013	7,1	8,5	5,5	8,7	8,0	7,0	8,3	7,7
	2018	4,6	5,8	4,1	4,7	4,9	5,1	3,3	4,5
osoby se zdravotním postižením	2013	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	2018	16,2	22,2	11,5	19,6	18,3	20,5	22,3	13,7
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2013	20,2	18,3	16,9	23,4	24,4	18,0	23,1	24,3
	2018	34,9	34,8	25,6	41,7	49,3	34,6	38,6	42,7
dosažitelní	2013	98,1	97,7	97,1	99,4	98,5	97,9	97,7	99,9
	2018	92,1	89,8	90,1	92,1	94,7	92,2	91,3	96,8
ve věku do 24 let	2013	17,3	17,6	15,6	19,4	18,2	17,5	18,0	17,4
	2018	11,7	12,4	11,2	11,5	12,6	12,2	10,2	11,9
ve věku 55 a více let	2013	16,1	16,5	15,6	15,4	17,4	15,4	17,5	17,6
	2018	23,8	25,4	21,6	24,7	26,0	23,6	27,2	25,4
evidovaní 12 a více měsíců	2013	40,4	39,4	44,5	35,7	35,1	43,2	35,7	38,4
	2018	29,8	29,1	36,8	23,9	19,4	30,4	24,2	25,2

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Jihomoravského kraje

pokračování

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Blansko	Brno - město	Brno - venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
Podíl nezaměstnaných osob (stav k 31. 12.; %) ³⁾	2013	8,94	7,60	8,73	7,07	9,09	11,81	7,31	11,39
	2018	3,86	2,54	4,25	2,61	3,66	5,17	2,22	5,93
v tom: muži	2013	9,13	7,57	8,69	6,89	9,85	12,89	7,40	11,39
	2018	3,69	2,45	3,89	2,44	3,78	5,21	2,05	5,68
ženy	2013	8,74	7,64	8,77	7,25	8,31	10,66	7,21	11,39
	2018	4,04	2,63	4,62	2,78	3,55	5,12	2,39	6,19
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (stav k 31. 12.; %) ⁴⁾	2013	3,67	3,07	4,00	2,54	3,24	5,21	2,67	4,38
	2018	1,15	0,74	1,56	0,63	0,71	1,57	0,54	1,50
Lékaři na 1 000 obyvatel	2013	5,0	3,5	9,1	1,8	3,2	3,5	3,1	3,7
	2017	5,2	3,6	9,7	1,7	3,2	3,6	3,3	4,2
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	2013	3,673	4,427	3,216	4,080	4,815	4,703	3,611	3,345
	2018	4,418	5,617	3,509	4,983	6,246	6,136	4,967	4,683
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	2013	45,3	55,4	41,1	49,2	52,8	53,7	43,4	41,7
	2018	42,6	51,4	38,0	44,2	50,4	49,9	42,0	42,0
Lůžka v domovech pro seniory a v domovech se zvláštním režimem na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	2013	26,7	29,9	31,5	13,9	20,1	20,9	30,3	40,6
	2017	26,2	31,5	29,9	19,4	21,0	18,4	27,4	35,5
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč) ⁵⁾	2013	10 845	10 753	11 247	10 880	10 506	10 728	10 597	10 128
	2018	12 279	12 209	12 711	12 390	11 899	12 121	12 061	11 460
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (včetně souběhu; %) ⁶⁾	2013	22,0	25,8	15,9	21,4	23,3	23,9	23,9	35,4
	2018	24,8	29,1	17,7	23,2	27,5	27,2	26,7	39,6
v tom: muži	2013	25,8	29,1	18,1	24,2	29,9	28,6	27,3	42,8
	2018	28,3	32,3	19,7	25,8	33,9	31,4	29,1	45,5
ženy	2013	19,7	23,6	14,6	19,6	19,4	21,1	21,8	31,0
	2018	22,6	27,0	16,6	21,5	23,5	24,5	25,3	35,8
Registrované trestné činy na 1 000 obyvatel	2013	25,5	14,3	43,0	17,6	21,4	14,7	14,3	20,6
	2018	16,5	9,3	28,5	11,2	12,5	9,5	7,8	14,5
z toho násilné a mravnostní	2013	1,8	1,0	2,3	1,4	1,6	1,8	1,2	2,2
	2018	1,2	0,9	1,5	0,8	1,0	1,3	0,9	1,6
Hlášené dopravní nehody na 1 000 obyvatel	2013	5,7	4,3	7,3	6,6	4,6	3,9	6,1	3,8
	2018	6,5	6,4	7,0	7,7	6,0	5,3	6,6	4,7
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Soukromí podnikatelé (živnostníci) celkem na 1 000 obyvatel (stav k 31.12.)	2013	162,3	135,5	190,9	154,0	144,4	143,1	158,3	155,9
z toho:	2018	176,0	146,7	206,8	165,7	156,3	158,7	174,0	165,8
se zjištěnou ekonomickou aktivitou	2013	80,8	71,2	90,2	83,2	72,0	73,9	81,7	72,1
	2018	86,8	76,1	96,3	90,0	78,5	81,0	87,9	74,7
subjekty vzniklé v roce	2013	5,1	4,3	5,5	5,1	5,0	5,1	5,5	4,8
	2018	5,0	4,4	5,5	5,1	4,8	4,9	5,0	4,6
Stavební práce "S" podle místa stavby ⁷⁾ na 1 obyvatele (tis. Kč)	2013	22,0	8,2	40,2	9,7	23,3	14,5	11,8	14,6
	2017	23,0	10,0	38,3	13,3	27,8	14,5	14,9	15,8
Počet bytů na 1 000 obyvatel:									
zahájených	2013	2,4	1,9	1,9	3,9	2,9	1,9	2,1	2,2
	2018	3,7	5,7	3,1	3,7	5,3	2,2	5,0	3,6
dokončených	2013	3,0	3,0	3,1	4,1	2,5	2,0	3,1	2,4
	2018	3,8	3,0	3,1	6,2	5,3	1,5	4,9	2,7

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Jihomoravského kraje

dokončení

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Blansko	Brno - město	Brno - venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
Hromadná ubytovací zařízení:									
lůžka	2013	46 074	4 189	12 393	5 577	10 114	5 270	1 623	6 908
	2018	45 176	3 761	13 103	4 788	10 580	5 315	1 537	6 092
lůžka na 1 000 obyvatel	2013	39,4	38,9	32,9	26,6	88,1	33,8	18,0	61,0
	2018	38,1	34,6	34,5	21,6	91,4	34,5	16,8	53,5
hosté (tis. osob)	2013	1 427,2	⁹⁾ 112,1	473,9	⁹⁾ 194,8	⁹⁾ 292,9	126,9	⁹⁾ 44,9	⁹⁾ 181,6
	2018	2 040,6	154,1	800,9	243,0	444,8	127,6	⁹⁾ 55,6	214,6
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ									
Podíl na celkové výměře (stav k 31. 12.; %):									
orná půda	2013	48,9	33,7	22,3	48,0	49,8	48,3	49,3	61,7
	2018	48,7	33,5	22,0	47,7	49,1	48,1	49,2	61,5
zastavěné plochy a nádvoří	2013	2,0	1,5	9,1	1,9	1,9	2,2	1,6	1,3
	2018	2,0	1,6	9,1	2,0	2,1	2,2	1,6	1,4
Měrné emise ze stacionárních zdrojů (REZZO 1–3; t/km ²):									
tuhé znečišťujících látky ⁸⁾	2014	0,32	0,35	1,19	0,36	0,22	0,30	0,25	0,25
	2016	0,35	0,39	1,12	0,41	0,26	0,34	0,28	0,26
oxid siřičitý	2014	0,23	0,21	0,28	0,14	0,05	0,80	0,05	0,14
	2016	0,21	0,22	0,66	0,16	0,06	0,57	0,07	0,13
oxidy dusíku	2014	0,54	0,38	3,42	0,73	0,36	0,72	0,23	0,21
	2016	0,58	0,40	3,71	0,90	0,31	0,72	0,21	0,21
oxid uhelnatý	2014	5,40	6,07	15,87	7,11	3,98	5,02	4,29	3,71
	2016	6,27	6,74	19,03	8,44	4,65	5,68	4,92	4,33

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

²⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

³⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁵⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

⁶⁾ starobní důchod vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

⁷⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s hlavní činností stavebnictví

⁸⁾ nezahrnují emise TZL, NH₃ a VOC (těkavých organických látek) ze stavebních činností, chovů hospodářských zvířat, aplikace minerálních hnojiv a nesledovaných zdrojů použití rozpouštědel

⁹⁾ méně spolehlivý údaj

ZKRATKY KRAJŮ A OKRESŮ

Kraje, okresy	Zkratka	Kód	Kraje, okresy	Zkratka	Kód
Hlavní město Praha	PHA	CZ010	Královéhradecký kraj	HKK	CZ052
			Hradec Králové	HK	CZ0521
Středočeský kraj	STČ	CZ020	Jičín	JC	CZ0522
Benešov	BN	CZ0201	Náchod	NA	CZ0523
Beroun	BE	CZ0202	Rychnov nad Kněžnou	RK	CZ0524
Kladno	KD	CZ0203	Trutnov	TU	CZ0525
Kolín	KO	CZ0204			
Kutná Hora	KH	CZ0205	Pardubický kraj	PAK	CZ053
Mělník	ME	CZ0206	Chrudim	CR	CZ0531
Mladá Boleslav	MB	CZ0207	Pardubice	PU	CZ0532
Nymburk	NB	CZ0208	Svitavy	SY	CZ0533
Praha-východ	PY	CZ0209	Ústí nad Orlicí	UO	CZ0534
Praha-západ	PZ	CZ020A			
Příbram	PB	CZ020B	Kraj Vysočina	VYS	CZ063
Rakovník	RA	CZ020C	Havlíčkův Brod	HB	CZ0631
			Jihlava	JI	CZ0632
Jihočeský kraj	JHČ	CZ031	Pelhřimov	PE	CZ0633
České Budějovice	CB	CZ0311	Třebíč	TR	CZ0634
Český Krumlov	CK	CZ0312	Žďár nad Sázavou	ZR	CZ0635
Jindřichův Hradec	JH	CZ0313			
Písek	PI	CZ0314	Jihomoravský kraj	JHM	CZ064
Prachatice	PT	CZ0315	Blansko	BK	CZ0641
Strakonice	ST	CZ0316	Brno-město	BM	CZ0642
Tábor	TA	CZ0317	Brno-venkov	BI	CZ0643
			Břeclav	BV	CZ0644
Plzeňský kraj	PLK	CZ032	Hodonín	HO	CZ0645
Domažlice	DO	CZ0321	Vyškov	VY	CZ0646
Klatovy	KT	CZ0322	Znojmo	ZN	CZ0647
Plzeň-město	PM	CZ0323			
Plzeň-jih	PJ	CZ0324	Olomoucký kraj	OLK	CZ071
Plzeň-sever	PS	CZ0325	Jeseník	JE	CZ0711
Rokycany	RO	CZ0326	Olomouc	OC	CZ0712
Tachov	TC	CZ0327	Prostějov	PV	CZ0713
			Přerov	PR	CZ0714
Karlovarský kraj	KVK	CZ041	Šumperk	SU	CZ0715
Cheb	CH	CZ0411			
Karlovy Vary	KV	CZ0412	Zlínský kraj	ZLK	CZ072
Sokolov	SO	CZ0413	Kroměříž	KM	CZ0721
			Uherské Hradiště	UH	CZ0722
Ústecký kraj	ULK	CZ042	Vsetín	VS	CZ0723
Děčín	DC	CZ0421	Zlín	ZL	CZ0724
Chomutov	CV	CZ0422			
Litoměřice	LT	CZ0423	Moravskoslezský kraj	MSK	CZ080
Louny	LN	CZ0424	Bruntál	BR	CZ0801
Most	MO	CZ0425	Frýdek-Místek	FM	CZ0802
Teplice	TP	CZ0426	Karviná	KI	CZ0803
Ústí nad Labem	UL	CZ0427	Nový Jičín	NJ	CZ0804
			Opava	OP	CZ0805
Liberecký kraj	LBK	CZ051	Ostrava-město	OV	CZ0806
Česká Lípa	CL	CZ0511			
Jablonec nad Nisou	JN	CZ0512			
Liberec	LI	CZ0513			
Semily	SM	CZ0514			

